mRO
maatschap voor Ruimtelijke Ordening b.v.

Bestemmingsplan

Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard

Gemeente Krimpenerwaard

Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling

IDN: NL.IMRO.1931.BP1804BG008-VG02
Status: Vastgesteld 5 maart 2019
Opnieuw vastgesteld …… 2021 voor wat betreft het perceel Opperduit 78, Lekkerkerk, n.a.v. tussenuitspraak ABRS d.d. 12-05-2021
Versie: 10
Datum: mei 2021

TOELICHTING

BESTEMMINGSPLAN

Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard

GEMEENTE KRIMPENERWAARD

Opdrachtnummer	: 90.09
IDnr.	: NL.IMRO.1931.BP1804BG008-VG02
Datum	: mei 2021
Versie	: v10
Auteurs	: mRO b.v.
Vastgesteld d.d.	: 5 maart 2019
Opnieuw vastgesteld d.d.	: .....2021 voor wat betreft het perceel Opperduit 78, Lekkerkerk, n.a.v. tussenuitspraak ABRS d.d. 12-05-2021

1 INLEIDING

Bij besluit van 5 maart 2019 heeft de raad van de gemeente Krimpenerwaard het bestemmingsplan 'Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard' vastgesteld. Het plan maakt de realisatie van 2.250 hectare natuur als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) mogelijk in combinatie met een bijpassend robuust en duurzaam watersysteem in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW) en maatregelen om bodemdaling tegen te gaan. Tegen dit besluit is door 15 appellanten beroep ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling). Op 12 mei 2021 heeft de Afdeling uitspraak gedaan over de ingestelde beroepen (zaaknummer 201903001/1/R3 en ECLI:NL:RVS:2021:1012). Voor 14 beroepen is dit een einduitspraak en voor 1 beroep, van appellant 2, een tussenuitspraak. De uitspraak is opgenomen als bijlage 7 bij de toelichting.

De Afdeling heeft de 14 beroepen waarvoor einduitspraak is gedaan ongegrond verklaard. Voor deze beroepen is een einde gekomen aan de beroepsprocedure. Dit betekent dat het bestemmingsplan 'Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard' voor het overgrote deel onherroepelijk geworden is. Tegen dit deel van het plan is beroep bij de Afdeling niet meer mogelijk. Het plandeel waarop de tussenuitspraak van de Afdeling ziet, is echter nog niet onherroepelijk en hiervoor is de beroepsprocedure nog niet beëindigd. Dit betreft een deel van een perceel (circa 1,4 ha) aan de Opperduit 78 te Lekkerkerk, kadastraal bekend, gemeente Lekkerkerk, sectie C, nummer 8309. De ligging en begrenzing van dit perceel is in onderstaande figuren weergegeven.

Ligging en begrenzing perceel Opperduit 78 Lekkerkerk op topografische kaart (bron: PDOK)

Ligging en begrenzing perceel Opperduit 78 Lekkerkerk op de luchtfoto (bron: PDOK)

In de tussenuitspraak draagt de ABRS de raad van de gemeente Krimpenerwaard op om binnen 20 weken na de verzending van de uitspraak:

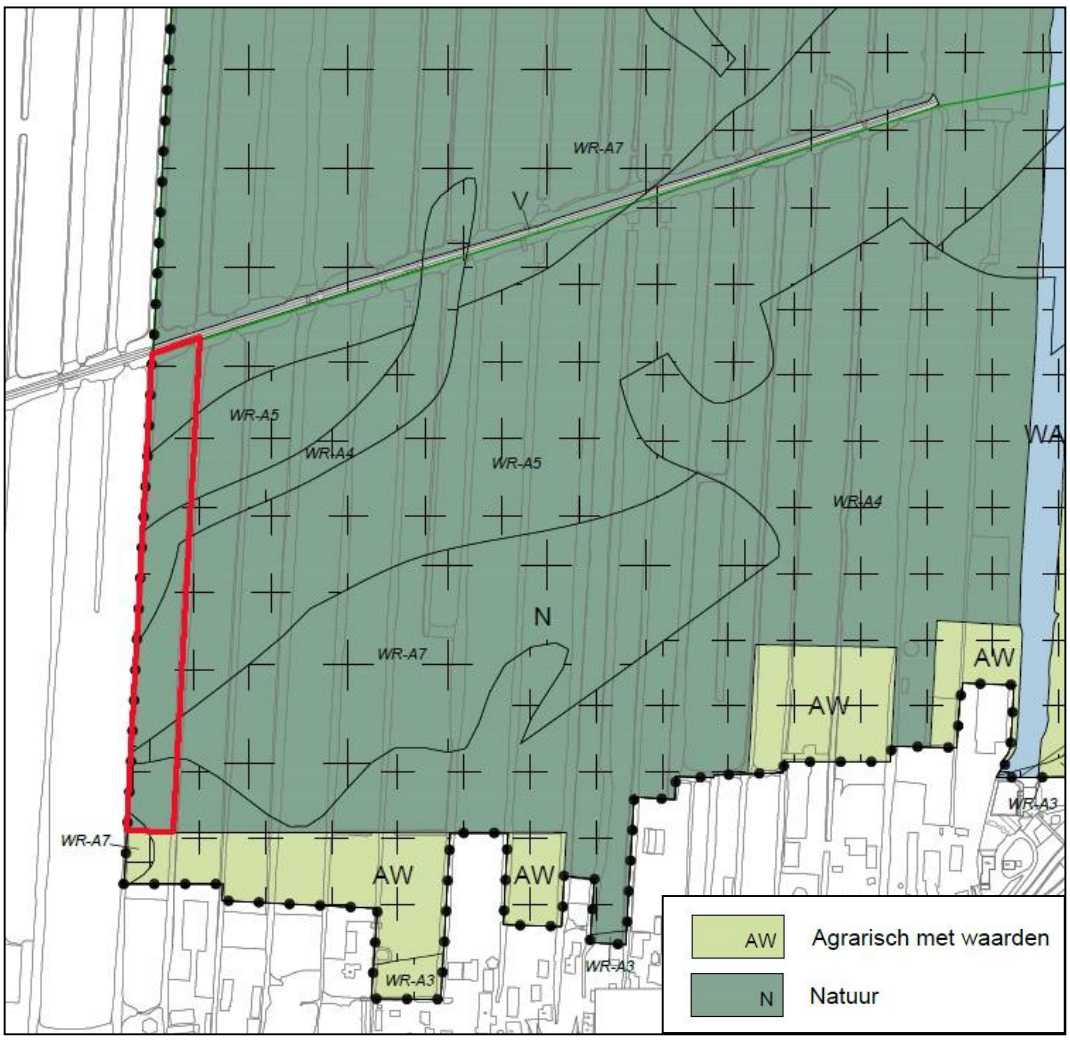
- met inachtneming van hetgeen in de uitspraak is overwogen het gebrek in het besluit van 5 maart 2019 tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard' met betrekking tot het perceel Opperduit 78 te herstellen, en
- de Afdeling en appellant 2 de uitkomst mede te delen en een gewijzigd of nieuw besluit zo spoedig mogelijk op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken en mede te delen.

Hieronder komt aan de orde op welke wijze gevolg is gegeven aan deze opdracht van de Afdeling, oftewel hoe het genoemde gebrek is hersteld. Om helder te krijgen wat het gebrek is en welke herstelmogelijkheden er zijn, wordt echter eerst ingegaan op de inhoud van het beroep van appellant 2 en de beoordeling daarvan door de Afdeling.

2 BEROEP EN OORDEEL AFDELING

Beroep

Appellant 2 is eigenaar van een perceel aan de Opperduit 78 te Lekkerkerk in het deelgebied Den Hoek. Zij woont op dit perceel en gebruikt het achtergelegen weiland hobbymatig voor het houden van maximaal 6 paarden en 10 tot 15 schapen. Aan een deel van deze gronden met een oppervlakte van ongeveer 1,4 ha is de bestemming "Natuur" toegekend. Zij kan zich niet met deze bestemming verenigen. Zij voert daartoe het volgende aan.

Perceel Opperduit 78 met de bestemming 'Natuur' in het bestemmingsplan 'Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard' zoals vastgesteld op 5 maart 2019

Natuurbestemming

Appellant 2 betoogt dat ten onrechte aan een deel van haar gronden een natuurbestemming is toegekend, omdat daardoor het huidige gebruik niet meer mogelijk is terwijl deze bestemming niet noodzakelijk is. Zij voert aan dat de doelstelling zonder haar gronden kan worden bereikt. Het door de raad verrichte onderzoek is onzorgvuldig tot stand gekomen en niet deugdelijk. Anders dan waarvan in dat onderzoek is uitgegaan, is het maken van een

ecologische verbinding richting de Lek geen doelstelling van het NNN Krimpenerwaard en als die doelstelling er al is, dan moet een verbinding niet bij haar perceel in het westen van het deelgebied worden gerealiseerd, maar in het oosten. Het zogenoemde ontgrenzen van haar perceel zal geen negatief effect hebben op de robuustheid van het NNN Den Hoek. Appellant 2 wijst daarbij op de second opinion van 2 mei 2019 van Econsultancy (hierna: notitie Econsultancy) en de reactie van 11 maart 2020 van Econsultancy (hierna: reactie Econsultancy). Ook zonder haar perceel zal nog aan de taakstelling van 2.250 ha natuurontwikkeling worden voldaan, omdat 1% afwijking mogelijk is.

De raad stelt zich op het standpunt dat het NNN zoals dat door de provincie is bepaald in het bestemmingsplan moet worden overgenomen, tenzij aan de criteria voor ontgrenzing is voldaan. Onder verwijzing naar het Memo ecologische beoordeling van 27 februari 2019 van Tom van den Broek-Ecologie (hierna: het Memo) heeft de raad zich op het standpunt gesteld dat het perceel van appellant 2 nodig is om een robuuste ecologische verbinding te realiseren en dat dit daarmee een essentieel onderdeel is van het NNN, zodat niet aan de criteria is voldaan.

Oordeel Afdeling
Ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan was de begrenzing van het NNN nog niet definitief vastgesteld. Niet in geschil is dat het college van gedeputeerde staten onder voorwaarden kan instemmen met het aanpassen van de NNN-begrenzing. In geschil is of voldaan wordt aan het criterium voor ontgrenzing dat de NNN-doelstellingen ook zonder de bewuste gronden kunnen worden gehaald.

De raad heeft naar aanleiding van de zienswijze van appellant 2 onderzoek laten doen of voor haar perceel aan het hiervoor genoemde ontgrenzingscriterium werd voldaan. De uitkomst van dit onderzoek is neergelegd in het Memo (…), welke memo blijkens de datering - 27 februari 2019- zes dagen voor de vaststelling van het bestemmingsplan op 5 maart 2019 tot stand is gekomen. Dit stuk was van aanmerkelijk belang voor het ten aanzien van het perceel van appellant 2 te nemen besluit. Uit een oogpunt van een zorgvuldige voorbereiding had de raad hierin aanleiding moeten zien appellant 2 een reële mogelijkheid te bieden om op het Memo te reageren voorafgaand aan de vaststelling van het bestemmingsplan. Het besluit is op dit punt in strijd met de vereiste zorgvuldigheid tot stand gekomen. Omdat appellant 2 inmiddels, onder andere met de notitie Econsultancy, op het Memo heeft gereageerd, zal de Afdeling in het kader van een definitieve geschilbeslechting de beroepsgrond over het Memo inhoudelijk beoordelen.

Ingevolge artikel 6, lid 6.4.1, aanhef en onder a, van de planregels wordt ter plaatse van de gronden waaraan de bestemming "Natuur" is toegekend, agrarisch (mede)gebruik tot strijdig gebruik gerekend.

Het perceelsgedeelte met de bestemming "Natuur" ligt aan de westrand van het deelgebied Den Hoek, heeft een breedte van 40 m en een lengte van 350 m.

De Afdeling stelt vast dat geen ecologische verbindingszone is aangegeven op kaart 7 van de Omgevingsverordening Zuid-Holland en evenmin op de afbeelding in de plantoelichting waarop de beoogde inrichting van het deelgebied Den Hoek is weergegeven ter hoogte van het perceel van appellant 2. Dit betekent naar het oordeel van de Afdeling nog niet dat het deelgebied Den Hoek, als onderdeel van het NNN Krimpenerwaard, daar niet ook als doel heeft een ecologische verbinding te vormen met daarbuiten gelegen natuurgebieden. Het maakt immers onderdeel uit van het NNN. Op kaart 7 van de Omgevingsverordening Zuid-Holland zijn gronden aan de overzijde van de Lek in de Alblasserwaard aangewezen voor het NNN.

Volgens het Memo is met het oog op een robuuste verbinding bij knelpunten als de dijk en de Lek, het perceelsgedeelte van appellant 2 van groot belang vanwege de goede ligging ten opzichte van de relatieve openheid richting de dijk en de aanwezigheid van een buitendijks gebied in verband met migratieroutes. Zonder het perceelsgedeelte wordt de afstand tot de open zone vergroot waardoor de functionaliteit van de route wordt aangetast. In verband met de belemmeringen langs de dijk is een robuuste zone nodig, aldus het Memo. De Afdeling begrijpt uit de namens de raad op zitting gegeven toelichting door A. Bijlmer, werkzaam als ecoloog bij de provincie Zuid-Holland, het volgende. Het belang van een verbindingszone is onder meer gelegen in een genetische uitwisseling van doelsoorten in de verschillende gebieden. Dit is niet in geschil. Ter hoogte van het perceel van appellant 2 ligt een buitendijkse structuur, een zogenoemde gors. Via deze gors kunnen doelsoorten, zoals de Ringslang en de Groene Glazenmaker, vanuit het NNN Krimpenerwaard de Lek oversteken naar een vergelijkbaar leefgebied dat onderdeel is van het NNN Alblasserwaard. Appellant 2, op zitting vertegenwoordigd door A.N. de Keijzer, werkzaam als ecoloog bij Econsultancy, heeft niet betwist dat genoemde doelsoorten van deze oversteek gebruik kunnen maken. Voorzover appellant 2 op de zitting heeft gewezen op de mogelijkheid dat genetische uitwisseling door een oost-west verbinding kan plaatsvinden, heeft zij daarmee niet aannemelijk gemaakt dat dit een geschikt alternatief is. Gelet op de ligging van het perceel van appellant 2 ten opzichte van de gors en de noodzaak van een robuuste verbinding om de belemmeringen langs de dijk te kunnen passeren, heeft de raad het perceel van appellant 2 terecht als noodzakelijk onderdeel van een migratieroute voor doelsoorten tussen het NNN Krimpenerwaard en het NNN Alblasserwaard beschouwd en daarom als noodzakelijk aangemerkt om de doelstellingen van het NNN te behalen. Dat de raad aan percelen dichtbij de Lek wel een agrarische bestemming heeft toegekend en niet aan gronden van appellant 2 die verder van de Lek liggen vindt de Afdeling niet inconsistent. De door appellant 2 bedoelde gronden zijn ingericht met paardenbakken en grenzen aan woonpercelen langs de dijk, zodat deze minder geschikt zijn voor de verbindingszone.

Gelet op wat hiervoor is overwogen, ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad niet in redelijkheid aan het perceel van appellant 2 een natuurbestemming kan toekennen.

Beroep

Extensief agrarisch medegebruik

Appellant 2 betoogt dat de raad ten onrechte niet de mogelijkheden heeft

onderzocht om, uitgaande van een natuurbestemming, aan haar gronden de bestemming "Natuur- Extensief agrarische medegebruik" toe te kennen, zodat zij het bestaande gebruik kan voortzetten.

Oordeel Afdeling
De raad heeft niet gemotiveerd waarom dergelijk extensief agrarisch medegebruik voor de gronden van appellant 2 niet mogelijk is. Het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan is in zoverre niet deugdelijk gemotiveerd.

Het betoog slaagt.

Conclusie Afdeling
In wat appellant 2 heeft aangevoerd, ziet de Afdeling aanleiding voor het oordeel dat het bestreden besluit, voor zover het betreft het plandeel met de bestemming "Natuur" ter plaatse van het perceel aan de Opperduit 78 te Lekkerkerk, is genomen in strijd met de artikelen 3:2 en 3:46 van de Awb. Met het oog op een spoedige beslechting van het geschil zal de Afdeling een zogenoemde bestuurlijke lus toepassen. Voor het beroep van appellant 2 is deze uitspraak een tussenuitspraak. Dit betekent dat de procedure voor haar nog niet is beëindigd. Het ten aanzien van het Memo geconstateerde gebrek behoeft geen herstel meer, omdat appellant 2 inmiddels op het Memo heeft gereageerd. De raad krijgt wel de opdracht het door de Afdeling geconstateerde gebrek omtrent de niet deugdelijke motivatie met betrekking tot het niet mogelijk zijn van extensief agrarisch medegebruik te herstellen. Appellant 2 zal hier op mogen reageren. Daarna zal de Afdeling einduitspraak doen over het beroep van appellant 2. De raad zal alsnog toereikend moeten motiveren waarom binnen een natuurbestemming de bestemming "Natuur - extensief agrarisch medegebruik" voor het hiervoor genoemd plandeel niet mogelijk is of voor dit plandeel een gewijzigd besluit moeten nemen.

Resumé
Samengevat is naar het oordeel van de Afdeling:
- Het perceel Opperduit 78 terecht in het NNN opgenomen. De Afdeling geeft in dit opzicht aan dat het perceel terecht als noodzakelijk onderdeel van een migratieroute voor doelsoorten tussen het NNN Krimpenerwaard en het NNN Alblasserwaard is beschouwd en daarom als noodzakelijk is aangemerkt om de doelstellingen van het NNN te behalen.
- Niet deugdelijk gemotiveerd waarom het niet mogelijk is aan het perceel Opperduit 78 de bestemming 'Natuur-Extensief agrarisch medegebruik' toe te kennen. Er zal alsnog toereikend moeten worden gemotiveerd waarom binnen een natuurbestemming de bestemming ‘Natuur - Extensief agrarisch medegebruik’ voor dit perceel niet mogelijk is of voor dit perceel een gewijzigd besluit moeten worden genomen.

3 AFWEGING EXTENSIEF AGRARISCH MEDEGEBRUIK

Bij de realisatie van de natuur in de Krimpenerwaard is er sprake van een zekere spanning tussen natuur- en waterdoelen, de mogelijkheden voor agrarisch medegebruik, de te treffen maatregelen en de beschikbare middelen. Daarom is binnen het NNN-gebied een prioriteitsstelling aangebracht voor de te bereiken doelen. Deze prioriteitsstelling is gericht op:

1. Waar en in welke gebieden primair wordt ingezet op realisatie van de KRW-doelen;
2. Waar andere natuurdoelen (bijvoorbeeld weidevogelgrasland of botanisch grasland) het primaat hebben, en
3. Waar agrarisch medegebruik mogelijk is en wellicht beperkingen kan stellen aan de te bereiken natuur- en waterdoelen.

De prioriteitsstelling heeft er toe geleid dat in de Krimpenerwaard binnen het NNN verschillende gebieden zijn onderscheiden, waaronder de zogenoemde blauwe en gele gebieden:

- In de blauwe gebieden hebben de KRW-doelen het primaat. Dit betreft een kernzone langs de aanvoerroutes voor schoon water. Het primaat bij de KRW betekent dat ambities van het gebied erop zijn gericht om 100% doelbereik voor de KRW te realiseren, waarbij wordt geschat dat het doelbereik voor andere natuurdoelen, zoals weidevogelnatuur of botanisch grasland 80-90% zal zijn. (hoge natuurdoelen)
- In de gele gebieden wordt uitdrukkelijk ingezet op natuurbeheer door inzet van agrarisch medegebruik. Het KRW- en natuurdoelbereik wordt afgestemd op de mogelijkheden van het agrarisch medegebruik. Daarom is hier sprake van lager doelbereik. Zowel het KRW-doelbereik als het natuurdoelbereik wordt geschat op 60-80%. (lage natuurdoelen)

In het bestemmingsplan hebben de blauwe gebieden de bestemming ‘Natuur’ gekregen en de gele gebieden de bestemming ‘Natuur-Extensief agrarisch medegebruik’. Dit vanwege het verschil in zwaarte van de natuurdoelen tussen deze gebieden en de daarmee samenhangende mogelijkheden voor zelfrealisatie met agrarisch medegebruik. Zoals de naam al aangeeft, is in de bestemming ‘Natuur-Extensief agrarisch medegebruik’ extensief agrarisch medegebruik mogelijk en in de bestemming ‘Natuur’ niet.

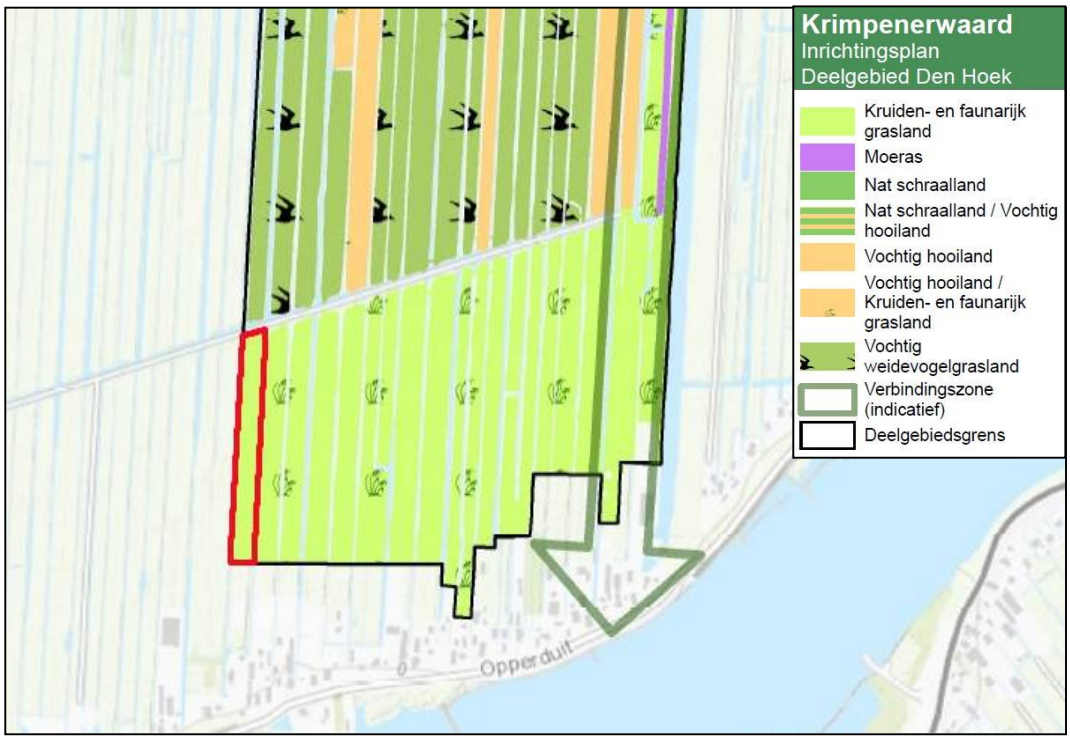
Het perceel Opperduit 78 maakt deel uit van het deelgebied Den Hoek. Dit gebied is aangemerkt als een blauw gebied en derhalve heeft het perceel in het bestemmingsplan de bestemming ‘Natuur’ gekregen. Gezien de tussenuitspraak van de Afdeling zal er alsnog moeten worden gemotiveerd waarom het perceel niet de bestemming ‘Natuur-Extensief agrarisch medegebruik’ kan krijgen in plaats van de bestemming ‘Natuur’. Oftewel, waarom het perceel niet als geel gebied kan worden aangemerkt in plaats van blauw gebied. Hiervoor is het noodzakelijk om te bezien wat de consequenties zijn voor de ecologische en waterdoelen indien het perceel wijzigt van blauw naar geel gebied. In dit kader wordt het volgende overwogen.

Consequenties voor ecologische doelen
Bij de consequenties voor de ecologische doelen gaat het om de gevolgen voor het beoogde natuurbeheertype en de ecologische verbindingszone.

<u>Natuurbeheertype</u>
De gemeenteraad heeft de beleidsregels 'mesttoepassing kleine particuliere zelfrealisatoren' en 'stripbeweiding kleine particuliere zelfrealisatoren' vastgesteld. Dit betekent dat door kleine particuliere zelfrealisatoren in de bestemming 'Natuur' bemesting kan plaatsvinden (8 ton ruige stalmest per ha per jaar) en een iets hogere beweidingsdruk (2 Grootvee-eenheid (GVE) in plaats van 1,5 GVE) is toegestaan. Het perceel Opperduit 78 komt in de bestemming

'Natuur' hiervoor in aanmerking en dus is hier al sprake is van mesttoepassing en een hogere beweidingsdruk.

In het Inrichtingsplan Krimpenerwaard is aan het perceel Opperduit 78 het beheertype (doel) ‘kruiden- en faunarijk grasland’ toegekend. Het verschil in maximale bemesting en veebezetting tussen de genoemde beleidsregel en het inrichtingsplan voor ‘geel gebied’, is niet zó groot dat het beheertype kruiden- en grasland niet te verwezenlijken is als extensief agrarisch medegebruik mogelijk wordt gemaakt op het perceel. Wèl zou er een verschil in kwaliteit kunnen optreden doordat er een meer voedselrijk type van kruiden- en faunarijk grasland wordt gerealiseerd. Aangezien het hier om een perceelgrootte gaat van 1,4 ha binnen de NNN, is dat op het totale oppervlak van kruiden- en faunarijk grasland in deelgebied Den Hoek (58 ha) aanvaardbaar in het kader van doelrealisatie. Hierbij moet ook in acht worden genomen dat het perceel ‘op de rand’ van het blok met NNN-percelen in Den Hoek ligt, grenzend aan agrarisch gebied, en verwacht kan worden dat de hoogste natuurwaarden wat verder van de rand behaald zullen worden.

Perceel Opperduit 78 met natuurbeheertype kruiden- en faunarijk grasland in het Inrichtingsplan

<u>Het functioneren van deelgebied Den Hoek als verbindingszone</u>
Conform de uitspraak van de Afdeling is het perceel Opperduit 78 terecht als noodzakelijk onderdeel van een migratieroute voor doelsoorten tussen het NNN Krimpenerwaard en het NNN Alblasserwaard beschouwd en daarom als noodzakelijk aangemerkt om de doelstellingen van (dit traject van) het NNN te behalen. Een wijziging van het perceel van blauw naar geel gebied met extensief agrarisch medegebruik mag de functie van het perceel als verbindingszone dan ook niet relevant verminderen. Dit is niet het geval. Het gaat bij deze verbinding om de doelsoorten groene glazenmaker, kamsalamander, ringslang, rugstreeppad, dwergmuis, waterspitsmuis, noordse woelmuis en

bever. Dit zijn soorten die dikwijls de slootkanten zullen volgen. Aangezien er direct langs slootkanten sowieso niet bemest mag worden (ook niet in geel gebied) zal de wijziging van het perceel van blauw naar geel gebied voor de vegetatie direct langs de slootkant weinig verschil maken. Een iets hogere veebezetting kan wel verschil maken in de mate van 'dekking' langs de slootkant, maar aangezien het verschil in maximale veebezetting maar 0,5 GVE/ha betreft, wordt niet verwacht dat het verschil 'wezenlijk' zal zijn in termen van effectiviteit van het functioneren van de verbindingszone.

Consequenties voor de waterdoelen
Het wijzigen van het perceel van blauw naar geel gebied, heeft geen consequenties voor de waterdoelen. Aangezien het om het meest (zuid)westelijke perceel gaat van het blok NNN-percelen in Polder Den Hoek, zal het perceel als 'peilscheiding' gaan functioneren tussen het natuurgebied en het agrarisch gebied. De sloot aan de oostzijde van het perceel zal deel uitmaken van het gebied onder natuurpeil. Het waterdoel voor deze sloot is volgens het Inrichtingsplan 'uniform submers'. Dit zijn sloten met ondergedoken waterplanten zoals hoornblad of waterpest die in een lage soortendiversiteit de hele waterkolom vullen. Dit type is vooral te vinden in relatief smalle en ondiepe sloten en watergangen met een voedselrijke bodem nabij landbouwpercelen. Door nalevering vanaf de percelen door bemesting is het oppervlaktewater en de waterbodem (baggerlaag) eutroof. Uniform submers is een laag ambitieniveau dat ook in gele gebieden haalbaar is. Een omzetting van het perceel van blauw naar geel gebied (met extensief agrarisch medegebruik en bijbehorend bemestingsniveau) staat het bereiken van dit doel niet in de weg.

Verder is in dit kader van belang dat vanuit de waterhuishouding in het deel van Den Hoek, gelegen tussen de dijk en de Tiendweg, een aangepast waterpeil (afgestemd op andere functies in het gebied, waaronder met name de bebouwing) noodzakelijk is gebleken. Om deze reden is in het peilbesluit dat door het waterschap genomen is Den Hoek gesplitst in twee peilgebieden:
- Den Hoek-buiten, het deel ten noorden van de Tiendweg;
- Den Hoek-binnen, het deel gelegen ten zuiden van de Tiendweg.

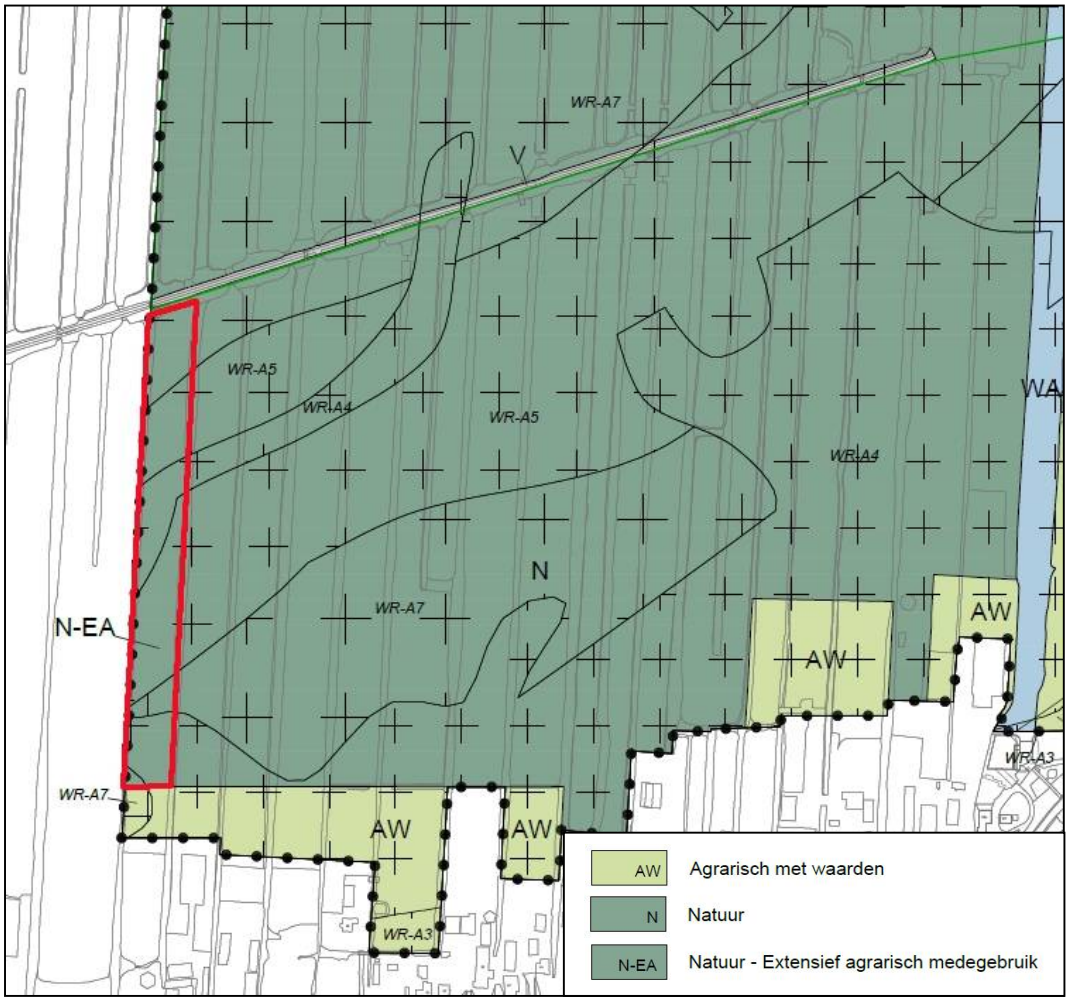
Dit houdt in dat in Den Hoek-binnen, waar het perceel Opperduit 78 gelegen is, reeds sprake is van een grotere drooglegging dan in Den Hoek-buiten, en in Den Hoek-binnen door deze omstandigheid het behalen van de natuur- en waterdoelen binnen de bestemming 'Natuur' minder optimaal is.
Het perceel Opperduit 78 valt binnen de natuurbestemming en is, zoals eerder reeds is aangegeven, een noodzakelijk onderdeel van de migratieroute voor doelsoorten tussen het NNN Krimpenerwaard en het NNN Alblasserwaard, en daarom noodzakelijk om de doelstelling van het NNN te behalen. Het peilbesluit moet deze functie faciliteren. Dit betekent dat het vastgestelde peilbesluit ten behoeve van de natuurdoelen (verbinding) op het perceel kan worden gehandhaafd.

Conclusie
Gezien de bovengenoemde consequenties voor de ecologische en waterdoelen is onvoldoende toereikend te onderbouwen waarom op het perceel Opperduit 78 niet enige vorm van extensief agrarisch medegebruik toelaatbaar is. Er zijn geen gevolgen voor waterdoelen, de functie van het perceel als verbindingszone vermindert niet relevant en het natuurbeheertype kruiden- en faunarijk grasland is ook te verwezenlijken met extensief agrarisch medegebruik. De

ligging van het perceel, aan de zuidwestrand van het NNN-gebied Den Hoek op de grens met het agrarische gebied, is hiervoor mede bepalend. Dit alles betekent dat het perceel kan worden gewijzigd van blauw naar geel gebied. Oftewel, dat de bestemming ‘Natuur’ kan worden omgezet in de bestemming ‘Natuur-Extensief agrarisch medegebruik’.

4 GEVOLGEN VOOR HET BESTEMMINGSPLAN

In de tussenuitspraak geeft de Afdeling aan dat een nieuw of gewijzigd besluit voor het perceel Opperduit 78 te Lekkerkerk moet worden genomen. Nu uit bovenstaande afweging blijkt dat de bestemming ‘Natuur’ op het perceel kan worden omgezet naar ‘Natuur-Extensief agrarisch medegebruik’, betekent dit dat het bestemmingsplan ‘Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard’ voor wat betreft het perceel Opperduit 78 opnieuw dient te worden vastgesteld, waarbij op het perceel de bestemming wordt gewijzigd in ‘Natuur-Extensief agrarisch medegebruik’. Op de verbeelding van het voorliggende bestemmingsplan met identificatienummer NL.IMRO.1931.BP1804BG008-VG02 heeft het perceel daartoe de bestemming ‘Natuur-Extensief agrarisch medegebruik’ gekregen. De regels uit het bestemmingsplan ‘Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard’ die bij deze bestemming behoren worden daardoor ook van toepassing op dit perceel. Deze regels wijzigen op zichzelf inhoudelijk niet,

Het perceel Opperduit 78 heeft op de verbeelding van het voorliggende bestemmingsplan de bestemming ‘Natuur-Extensief agrarisch medegebruik’ gekregen

maar maken uiteraard wel extensief agrarisch medegebruik mogelijk op het perceel. Aan de toelichting is de onderhavige ‘oplegnotitie’ toegevoegd, waarin is onderbouwd waarom de bestemming ‘Natuur-Extensief agrarisch medegebruik’ in de specifieke situatie van het perceel Opperduit 78 niet onaanvaardbaar is. Het Inrichtingsplan hoeft niet te worden aangepast omdat het natuurbeheertype kruiden- en faunarijk grasland niet wijzigt en de bestemming bepalend is voor het feit of er extensief agrarisch medegebruik mogelijk is.

mRO
maatschap voor Ruimtelijke Ordening b.v.

Bestemmingsplan

Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard

Gemeente Krimpenerwaard

Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling

IDN: NL.IMRO.1931.BP1804BG008-VG01
Status: Vastgesteld 5 maart 2019
Versie: 9
Datum: maart 2019

TOELICHTING

BESTEMMINGSPLAN

Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard

GEMEENTE KRIMPENERWAARD

Opdrachtnummer	: 90.09
IDnr.	: NL.IMRO.1931.BP1804BG008-VG01
Datum	: maart 2019
Versie	: v9
Auteurs	: mRO b.v.
Vastgesteld d.d.	: 5 maart 2019

INHOUD VAN DE TOELICHTING

1 INLEIDING 7

1.1 Aanleiding en doel 7
1.2 Ligging en begrenzing plangebied 9
1.3 Vigerende bestemmingsplannen 11
1.4 Opzet van de toelichting 11

2 HUIDIGE SITUATIE 13

2.1 Inleiding 13
2.2 Kenschets 13
2.3 Cultuurhistorie 13
2.4 Landschap 16
2.5 Bodem en water 17
2.6 Functionele structuur 20

3 BELEIDSKADER 23

3.1 Inleiding 23
3.2 Rijksbeleid 23
3.3 Provinciaal beleid 26
3.4 Regionaal beleid 32
3.5 Gemeentelijk beleid 34

4 PLANBESCHRIJVING 37

4.1 Inleiding 37
4.2 Natuurontwikkeling Krimpenerwaard 37
4.3 Voorgenomen inrichting 41
4.4 Vertaling naar het bestemmingsplan 79
4.5 Steinse Groen 84

5 RANDVOORWAARDEN – MILIEUASPECTEN 89

5.1 Inleiding 89
5.2 Geluid 89
5.3 Luchtkwaliteit 91
5.4 Externe Veiligheid 93
5.5 Bodem 95
5.6 Water 97
5.7 Ecologie 102
5.8 Archeologie 105
5.9 Cultuurhistorie 108
5.10 Milieueffectrapportage 110

6 JURIDISCHE ASPECTEN 113

6.1 Inleiding 113
6.2 Opbouw regels en verbeelding 114
6.3 Bestemmingen en dubbelbestemmingen 114
6.4 Artikelgewijze toelichting 116

7 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID 125

7.1 Algemeen 125
7.2 Realisatiestrategie 125
7.3 Conclusie 126

8 MAATSCHAPPELIJKE UITVOERBAARHEID 127

8.1 Inspraak 127
8.2 Vooroverleg ex art. 3.1.1 Bro 127

8.3 Zienswijzen ontwerpbestemmingsplan 127

Bijlagen

1. Witteveen+Bos, 'InrichtingsMER natuuropgave Krimpenerwaard', 2 september 2010;
2. Witteveen+Bos, 'InrichtingsMER natuuropgave Krimpenerwaard - Aanvulling Grutto en dotter', 22 juni 2015;
3. Witteveen+Bos, 'Natuurontwikkeling Krimpenerwaard - Robuustheidanalyse MER', 15 augustus 2018;
4. Nota van inspraak;
5. Nota van vooroverleg;
6. Nota van zienswijzen.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

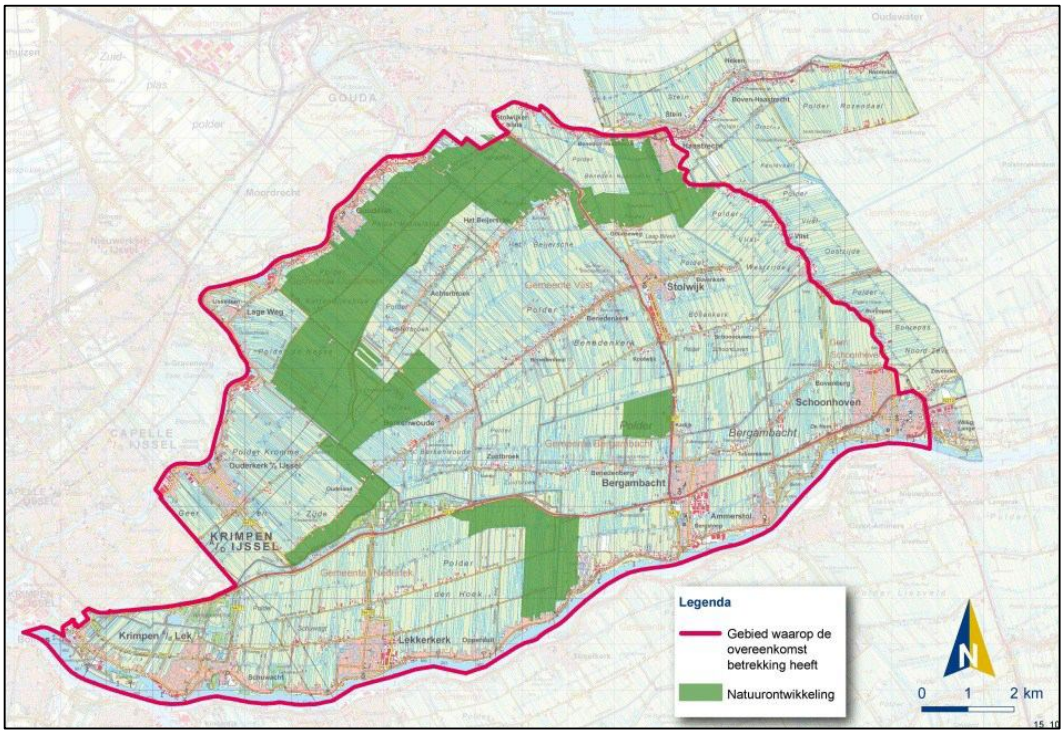
Voorgeschiedenis
In de Krimpenerwaard wordt al vele jaren gewerkt aan de verbetering van de landbouwstructuur en de aanleg van nieuwe natuur. Deze landinrichting was aanvankelijk vooral gericht op verbetering van de landbouwkundige status. Pas later, begin jaren negentig, werd er een substantiële natuuropgave aan de plannen toegevoegd. In 1999 kwam het Raamplan Landinrichting gereed waarin deze opgave werd gespecificeerd op 2.450 ha nieuw te ontwikkelen natuur in het kader van de te realiseren Ecologische Hoofdstructuur (EHS), thans Natuurnetwerk Nederland (NNN). Deze landinrichting mondde uit in het Veenweidepact Krimpenerwaard dat eind 2005 door dertien overheden en maatschappelijke organisaties uit het gebied werd gesloten.

De inhoud en context van de natuuropgave verandert echter met de wijziging van het natuurbeleid in 2010. In het regeerakkoord Rutte II is opgenomen dat de EHS in 2021 herijkt zal zijn gerealiseerd. De veranderde context leidt ertoe dat de provincie Zuid-Holland, het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) en de voormalige gemeenten Bergambacht, Ouderkerk, Nederlek, Schoonhoven en Vlist in 2014 de Gebiedsovereenkomst Veenweiden Krimpenerwaard 2014-2021 afsluiten als opvolger van het Veenweidepact. Er blijft echter sprake van een integrale gebiedsontwikkeling.

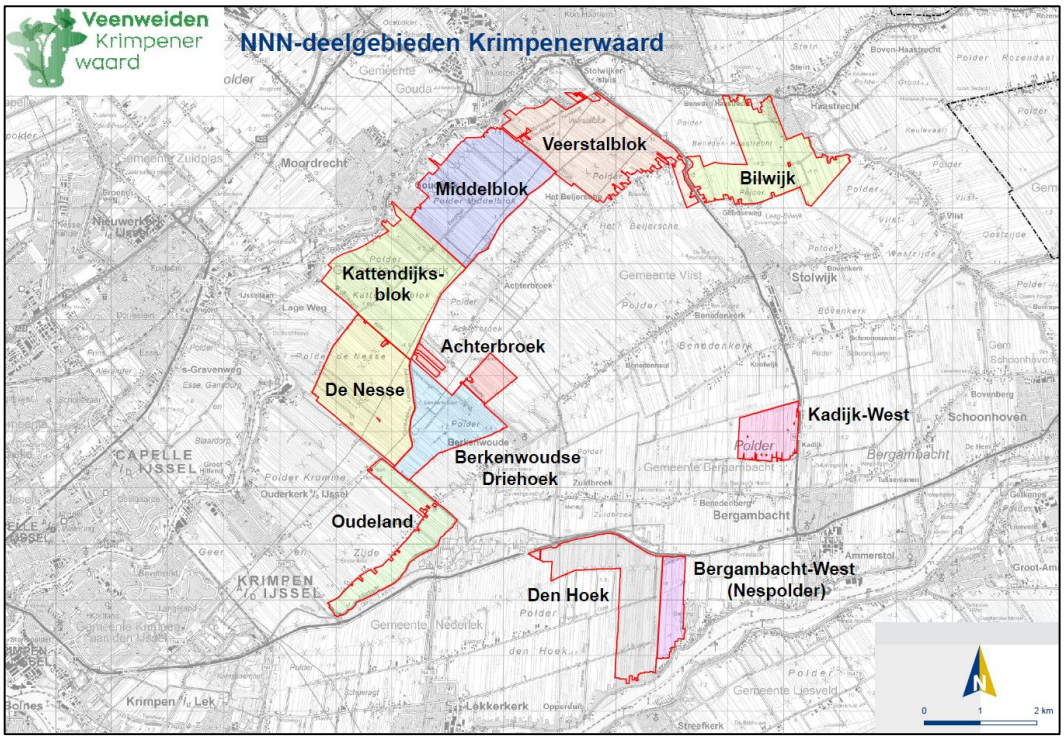
Gebiedsovereenkomst Veenweiden Krimpenerwaard
De gebiedsovereenkomst gaat in op drie opgaven voor de Krimpenerwaard: natuur, landbouw en recreatie en toerisme. Daarnaast bestaat er ook een belangrijke wateropgave. Het thema water is verweven met deze opgaven. De gebiedsovereenkomst richt zich primair op de opgave natuur. In 2015 is als uitwerking van en aanvulling op de gebiedsovereenkomst door de provincie, de gemeente Krimpenerwaard en het Hoogheemraadschap de Uitvoerings-overeenkomst Krimpenerwaard 2015-2021 afgesloten.

In de gebieds- en uitvoeringsovereenkomst is bepaald dat de natuuropgave bestaat uit de realisatie van circa 2.250 ha natuur van het NNN, gecombi-neerd met een bijpassend robuust en duurzaam watersysteem in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW) en het tegengaan van bodemdaling. Hierbij betreft het tegengaan van bodemdaling een meekoppelend belang, het halen van de doelstellingen in het kader van het NNN en de KRW heeft prioriteit. Voor de natuuropgave worden grote zelfstandig functionerende leefgebieden voor (weide)vogels en kwetsbare soorten (flora en fauna) die thuishoren in het veenweidelandschap ontwikkeld. Er worden watermaatregelen getroffen die noodzakelijk zijn voor het behalen van de natuurdoelen en de KRW-doelstellingen.

De natuuropgave wordt gerealiseerd in het NNN-gebied dat daarvoor in de provinciale Verordening Ruimte is begrensd. Dit gebied bestaat uit verschil-lende deelgebieden: Bergambacht-West, Den Hoek, Oudeland, Berkenwoudse Driehoek, Achterbroek, De Nesse, Kattendijksblok, Middelblok, Veerstalblok, Bilwijk en Kadijk-West.

Het gebied waar de gebiedsovereenkomst Krimpenerwaard betrekking op heeft. Het donkergroene gedeelte is de begrenzing van de NNN in de Krimpenerwaard behorende bij de overeenkomst. De rode lijn markeert het gebied waarover in de overeenkomst afspraken zijn gemaakt met betrekking tot de natuuropgave, inclusief water (bron: Programmabureau Veenweiden)

Ligging en begrenzing deelgebieden natuuropgave (bron: Provincie Zuid-Holland)

Bestemmingsplan Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard
De deelgebieden Berkenwoudse Driehoek, De Nesse en het zuidelijk deel van Oudeland zijn reeds ingericht voor natuurontwikkeling (circa 500 ha) en zijn op 22 juni 2017 officieel opgeleverd. Hiervoor zijn door de gemeenteraad van Krimpenerwaard op 15 december 2015 bestemmingsplannen vastgesteld. Ook het deelgebied Bergambacht-West (Nespolder) is reeds ingericht.

Het deelgebied Achterbroek is bij de herijking van de EHS grotendeels ontgrensd. Slechts op een beperkt aantal percelen wordt natuur ontwikkeld. Voor dit deelgebied is, voor zover dit niet meer tot het NNN behoort, door de gemeenteraad van Krimpenerwaard op 30 januari 2018 een bestemmingsplan vastgesteld.

In de overige (delen van) deelgebieden, te weten Den Hoek, het noordelijk deel van Oudeland, het deel van Achterbroek dat nog tot het NNN behoort, Kattendijksblok, Middelblok, Veerstalblok, Bilwijk en Kadijk-West, zal de inrichting ten behoeve van natuurontwikkeling nog plaats moeten vinden. Op grond van de vigerende bestemmingsplannen is de realisatie van natuur in deze gebieden echter niet mogelijk. De desbetreffende gronden hebben in deze bestemmingplannen namelijk overwegend een agrarische bestemming. Om de natuurontwikkeling planologisch-juridisch mogelijk te maken is daarom een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk. Het voorliggende bestemmingsplan ‘Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard’ dient hiertoe.

Ter voorbereiding op het bestemmingsplan ‘Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard’ is op 12 december 2017 door de gemeenteraad van Krimpenerwaard een Nota van Uitgangspunten vastgesteld. Deze nota vormt de basis voor het bestemmingsplan. In de nota zijn keuzes gemaakt voor een bestemmingsregeling die erop gericht is om de volledige realisatie van de natuur- en waterdoelen planologisch-juridisch mogelijk te maken.

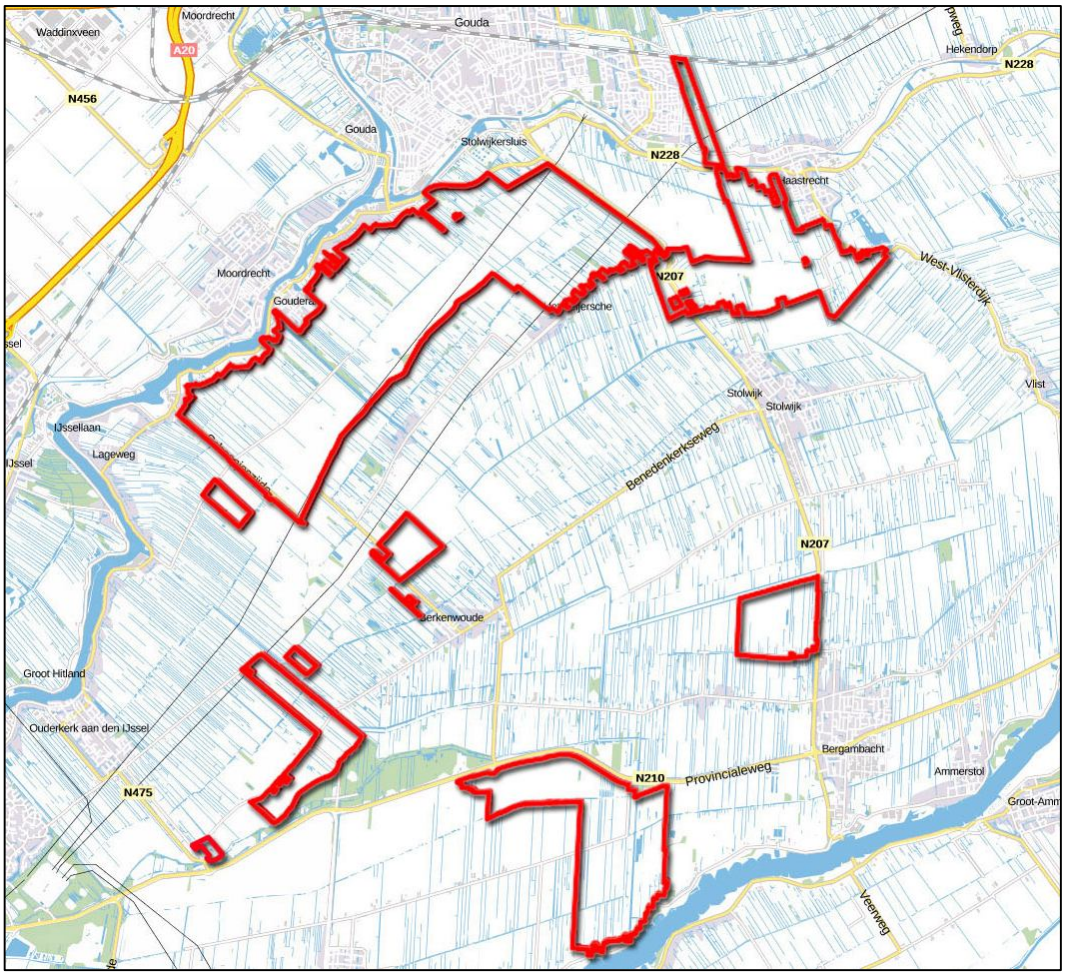
1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied van het bestemmingsplan ‘Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard’ bestaat uit gronden die gelegen zijn in het buitengebied van de gemeente Krimpenerwaard. De ligging en begrenzing is globaal weergegeven in de bijgaande figuur. Het plangebied omvat de deelgebieden van het NNN waarvoor nog geen bestemmingsplan is vastgesteld dat natuurontwikkeling mogelijk maakt. Dit betreft de deelgebieden Den Hoek, het noordelijk deel van Oudeland, het deel van Achterbroek dat nog tot de NNN behoort, Kattendijksblok, Middelblok, Veerstalblok, Bilwijk en Kadijk-West. Eveneens is het deelgebied Bergambacht-West in het plangebied opgenomen om de hier gerealiseerde natuurontwikkeling planologisch te verankeren.

Vanwege de natuuropgave hebben de voormalige gemeenten Bergambacht, Vlist, Ouderkerk en Nederlek de genoemde deelgebieden niet meegenomen bij de actualisatie van hun bestemmingsplannen voor het buitengebied/ landelijk gebied. Het zijn ‘witte vlekken’ in deze plannen. Omdat de begrenzing van het NNN in de loop der tijd hier en daar is gewijzigd, waardoor delen zijn ontgrensd, zijn deze ‘witte vlekken’ op een aantal plekken groter dan het huidige NNN. Daarnaast liggen binnen deze ‘witte vlekken’ ook percelen met

bebouwing, met name woningen, die ook niet behoren tot het NNN. Voor de gronden die buiten het NNN liggen, geldt geen natuuropgave. Deze gronden zijn echter wel opgenomen in het onderhavige bestemmingsplan. Dit om ook deze gronden te kunnen voorzien van een actueel juridisch-planologisch kader. Het plangebied van het nieuwe bestemmingsplan omvat derhalve meer gronden dan alleen het NNN. De plangrens is zoveel mogelijk afgestemd op de plangrens van de geactualiseerde bestemmingsplannen buitengebied/ landelijk gebied. Zo worden de 'witte vlekken' opgevuld. Het ontstaan van 'restgebieden' met een verouderd bestemmingsplan wordt hiermee zoveel mogelijk voorkomen.

Naast de bovengenoemde deelgebieden van het NNN, zijn tevens enkele wijzigingsgebieden die gelegen zijn binnen de deelgebieden Berkenwoudse Driehoek en De Nesse in het plangebied opgenomen. Voor deze wijzigings-gebieden, die ook behoren tot het NNN, geldt op grond van de vigerende bestemmingsplannen een wijzigingsbevoegdheid voor het college van burgemeester en wethouders om de bestemming 'Agrarisch met waarden' te wijzigen naar 'Natuur', ten behoeve van de realisatie van natuurfuncties. Door een wijzigingsplan vast te stellen kan hier dus al de ontwikkeling van natuur mogelijk worden gemaakt. Om proceseconomische redenen is er echter voor gekozen om voor de wijzigingsgebieden geen wijzigingsplan vast te stellen, maar deze gebieden mee te nemen in het onderhavige bestemmingsplan. Hiermee wordt immers een extra planologische procedure voorkomen en worden alle ontwikkelingen in één plan geconcentreerd.

Globale begrenzing plangebied bestemmingsplan 'Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard'

Tot slot maakt ook het gebied Steinse Groen, gelegen direct oostelijk van Gouda, deel uit van het plangebied. Het Steinse Groen is een klein recreatie-/groengebied, waarvoor ook een opgave geldt die in het verlengde ligt van de NNN-natuuropgave voor de Krimpenerwaard. Het doel is om het Steinse Groen te ontwikkelen tot een ecologische verbinding tussen het deelgebied Bilwijk en de Polder Stein, met behoud van de recreatieve functie van het gebied. Op grond van het vigerende bestemmingsplan is deze ontwikkeling niet mogelijk. Het onderhavige bestemmingsplan voorziet hier wel in.

1.3 Vigerende bestemmingsplannen

Het plangebied valt binnen een groot aantal geldende bestemmingsplannen, die veelal verouderd zijn. Het betreft de volgende plannen:

Naam bestemmingsplan	Raad	G.S.	Kroon / RvS
Landelijk gebied Bergambacht	31-03-1998	20-11-1998	13-02-2002
Landelijk gebied 1982 (Lekkerkerk)	28-06-1983	11-09-1984	14-01-1987
Landelijk gebied 1982 (Lekkerkerk) 2e herziening	10-04-1990	28-08-1990	
Landelijk gebied 1982 (Lekkerkerk) 3e herziening	15-11-1994	28-03-1995	
Landelijk gebied (Gouderak)	02-02-1978	27-03-1979	15-04-1983
Buitengebied (Ouderkerk aan den IJssel)	22-11-1984	18-02-1986	18-11-1988
Snippejager (Gouderak)	18-12-1980		
Landelijk gebied Haastrecht	27-01-1992	11-08-1992	
Landelijk gebied Haastrecht 1e Partiële herziening	20-12-1993	19-04-1994	
Landelijk gebied Haastrecht 2e Partiële herziening	31-10-1994	28-02-1995	
Landelijk gebied Haastrecht 3e Partiële herziening	28-05-1996	17-09-1996	
Landelijk gebied Stolwijk	30-03-1998	20-11-1998	13-02-2002
Landelijk Gebied (voormalige gemeente Vlist)	15-12-2015	n.v.t.	25-01-2017
Elf locaties, vier bestemmingsplannen, één beheersverordening (Ouderkerk)	10-07-2013	n.v.t.	
Inpassingsplan Zuidwestelijke Randweg-N207	11-11-2009	n.v.t.	14-12-2011
Middelblok (Ouderkerk)	30-06-2011	n.v.t.	15-08-2012
Kattendijk (Ouderkerk)	10-07-2008	03-02-2009	18-11-2009
Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard, deelgebieden De Nesse en Oudeland	15-12-2015	n.v.t.	14-09-2016
Natuurgebieden Veenweiden Krimpenerwaard, deelgebied Berkenwoudse Driehoek	15-12-2015	n.v.t.	

Het voorliggende bestemmingsplan vervangt deze plannen voor zover het plangebied samenvalt met deze plannen. Daarnaast zijn in het voorliggende plan verleende vrijstellingen, ontheffingen en omgevingsvergunningen opgenomen.

1.4 Opzet van de toelichting

De toelichting is verder als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 beschrijft de huidige situatie van het plangebied. Het van toepassing zijnde beleid op zowel rijks-, provinciaal-, regionaal en gemeentelijk niveau wordt in hoofdstuk 3 verwoord. Vervolgens komt in hoofdstuk 4 een beschrijving van het plan aan de orde, waarna in hoofdstuk 5 wordt ingegaan op een aantal relevante milieuaspecten en onderzoeken, ook wel de randvoorwaarden van het plan genoemd. In hoofdstuk 6 ‘Juridische aspecten’ wordt een toelichting op de verbeelding en de planregels gegeven. In hoofdstuk 7 wordt de economische

uitvoerbaarheid van het plan beschreven. Ten slotte zet hoofdstuk 8 de resultaten van de inspraak en het overleg over het plan uiteen.

2 HUIDIGE SITUATIE

2.1 Inleiding

Voor een goed begrip van het plangebied wordt in dit hoofdstuk nader ingegaan op de karakteristieken van het gebied. Aan de orde komen zowel aspecten uit het verleden als uit het heden, ofwel er wordt ingegaan op de ontstaansgeschiedenis van het plangebied, maar ook op de huidige functies van het plangebied.

2.2 Kenschets

De gronden in het plangebied bestaan thans voor het overgrote deel uit open landbouwgronden die worden gebruikt voor de melkveehouderij. Het betreft lange smalle kavels die van elkaar gescheiden worden door sloten. Hier en daar liggen kleine bestaande natuurgebiedjes, zoals blokboezems, pestbosjes en eendenkooien. Direct ten oosten van Gouda ligt het recreatie-/groengebied het Steinse Groen. In het gebied is weinig bebouwing aanwezig. Deze bestaat overwegend uit verspreid gelegen woningen en is met name gesitueerd langs de Oudelandseweg en Gouderakse Tiendweg.

Het plangebied maakt deel uit van de Krimpenerwaard, een uitgestrekt veenweidegebied, gelegen tussen de Hollandsche IJssel, de Lek en het veenriviertje de Vlist. Aan de randen van de waard langs de Hollandsche IJssel en de Lek domineren de zware rivierdijken, waaraan de meeste bebouwing ligt: een vrijwel ononderbroken bewoningslint, op een aantal plaatsen verdicht tot dorpen en enkele kleine steden. Het open vlakke veenweidegebied achter de rivierdijken kenmerkt zich door een gaaf verkavelingspatroon van middeleeuwse ontginningen, met karakteristieke langgerekte percelen en poldersloten, polderkades, weteringen, veenstromen (onder andere de Vlist) en langgerekte bebouwingslinten. De historische landschapsstructuren van de Krimpenerwaard zijn niet uniek in Nederland, maar de omvang van het gebied en vooral de gaafheid ervan zijn dat wél. De Krimpenerwaard vormt samen met de Lopikerwaard een van de grootste aaneengesloten veenweidegebieden van Nederland. De herkenbaarheid is groot: behalve de verstedelijking rond Krimpen aan den IJssel (in het uiterste westen van de waard) in de periode na 1960 en de aanleg van het Loetbos in de jaren zeventig van de twintigste eeuw, zijn er sinds 1600 nauwelijks grootschalige ruimtelijke ingrepen geweest. De gaafheid van de Middeleeuwse landschapsstructuren is een belangrijke onderscheidende factor.

2.3 Cultuurhistorie

2.3.1 Historische geografie

De Krimpenerwaard is een groot veeneiland dat wordt omsloten door de rivieren de Hollandse IJssel, de Lek en het veenriviertje de Vlist. Langs de Hollandse IJssel liggen oeverwallen die op enige afstand van de rivier overgaan in de veengebieden. Als gevolg van de bodemopbouw zijn langs de randen stroken met nederzettingen ontstaan die nadrukkelijk op de rivier gericht zijn en daartussen een uitgestrekt middengebied.

De Hollandse IJssel was in de vroege middeleeuwen een open rivier met grillige waterstanden en vele overstromingen. Rond 1100 werden de eerste rivierdijken gebouwd. Door de latere kanalisering ontstond een levende (met getijden) en een dode Hollandse IJssel (zonder getijden). Vanaf de Waaiersluis bij Gouda tot aan de IJsseldam bij IJsselstein is het de gekanaliseerde Hollandse IJssel. In dit boezemwater worden de peilen binnen krappe marges gehandhaafd en wisselt de stromingsrichting. De hoofdfuncties van de gekanaliseerde Hollandse IJssel zijn momenteel wateraan- en -afvoer, scheepvaart en recreatievaart. De bebouwing en de strokenverkaveling zijn gericht op de rivier.

De uitgestrekte polders met grasland, het veenweidegebied, was van oorsprong een moerasachtig gebied, dat in de middeleeuwen werd ontgonnen door deze gebieden te ontwateren. In de verkaveling kan men drie vormen van ontginning herkennen: vrije opstrek, cope-ontginning en de restverkavelingen. De eerste fase betrof de ontginning van de randgebieden vanuit de oeverwallen van de IJssel. Dit waren ontginningen met een opstrekkende verkaveling, waarvan geen vaste achtergrens bepaald was. In de tweede fase werden de gebieden langs de Vlist en in het middengebied van de waard ontgonnen met de regelmatige cope-ontginning, waarvan lengte en breedte wel bepaald waren. Tijdens de laatste fase werden de restgebieden in gebruik genomen. Dit zijn de gebieden met vrij onregelmatige grenzen en een afwijkende verkaveling. Het ontginningspatroon, de slagenverkaveling, is nog zichtbaar en gaaf aanwezig in het landschap. Langs de ontginningsbases zijn transparante lange bebouwingslinten van boerderijen en andere huizen ontstaan.

Karakteristiek voor het veenweidegebied zijn de tiendwegen en landscheidingen. De tiendwegen staan dwars op de verkaveling en liggen op enige afstand van de rivierdijken. De tiendwegen worden aan beide zijden geflankeerd door weteringen. De landscheidingen zijn uit veen opgebouwde achterkaden die aangelegd werden op de achtergrens van een ontginningsblok. Het markeert de grens tussen de twee ontginningseenheden. De tiendwegen en veendijken zijn ook vaak houtkaden (zoals de Schenkelkade). Hiervan waren er een eeuw geleden veel meer.

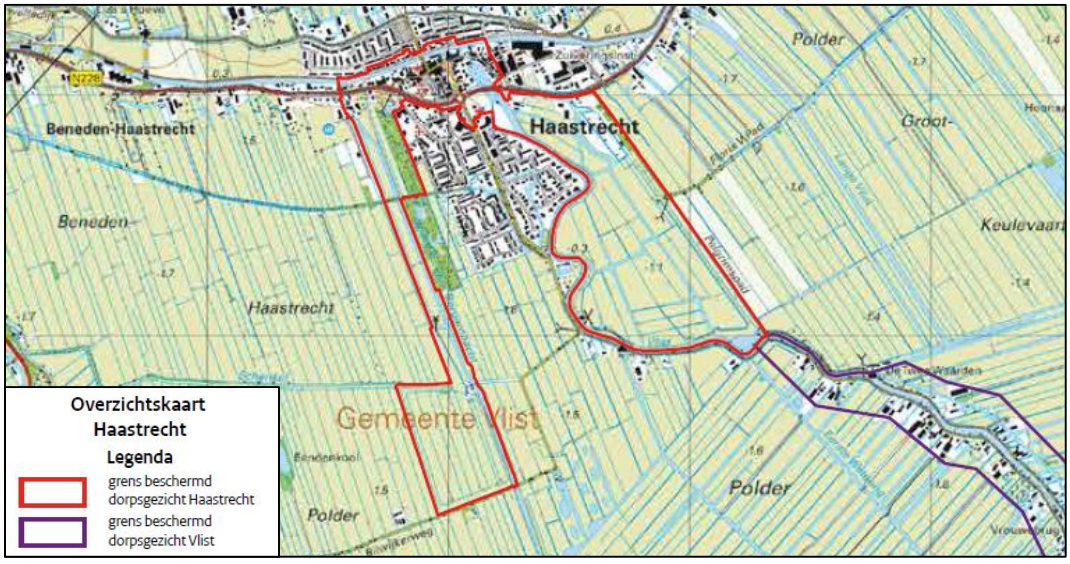
Tiendweg in het plangebied (Lange Tiendweg)

De waterbeheersing is van levensbelang voor de Krimpenerwaard en overal duidelijk zichtbaar aanwezig in watergangen, bruggen, molens, gemalen, boezems en waterpeilen. In het gebied staan, bijvoorbeeld langs de Bilwijkerweg, houten elektriciteitsvoorzieningen. Deze zijn uniek omdat elders in Nederland dit bijna niet meer voorkomt.

2.3.2 Beschermd dorpsgezicht Haastrecht

Op 20 november 2014 is door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Minister van Infrastructuur en Milieu een deel van Haastrecht op grond van de Monumentenwet 1988 aangewezen als beschermd dorpsgezicht. Het beschermd gezicht Haastrecht is van bijzonder belang als voorbeeld van een dijk- en damnederzetting van Middeleeuwse oorsprong, met tegenwoordig een vooral 17e- tot vroeg 20-eeuwse bebouwing. Zij is van belang vanwege de nog zeer goed herkenbare historisch-ruimtelijke structuur en het grotendeels gave historische en deels monumentale bebouwingsbeeld. Een extra waarde aan het gezicht wordt gegeven door twee nauw met de kern samenhangende historische structuren. Allereerst de aan de dorpskom grenzende, van oorsprong 15e-eeuwse en in de 19e eeuw aangepaste boezemstructuren, die de kern als het ware omarmen en hier op de IJssel uitwaterden via nog aanwezige gemalen. Op de tweede plaats de uitzonderlijk gave structuur van de in Landschappelijke Stijl aangelegde buitenplaats met overtuin Bisdom van Vliet. Historische nederzetting, buitenplaats en boezemsystemen vormen met elkaar een uniek en visueel aantrekkelijk ensemble met een hoog ruimtelijk- cultuurtechnisch- en architectuurhistorisch belang.

Uit het voorgaande blijkt dat het beschermd dorpsgezicht zowel een deel van de kern Haastrecht omvat als een deel van het landelijk gebied daaromheen. Het beschermd dorpsgezicht overlapt daardoor het plangebied van het onderhavige bestemmingsplan. Dit betreft gronden aan de zuidwestzijde van de kern Haastrecht, in het deelgebied Bilwijk. Deze gronden behoren tot het beschermd dorpsgezicht vanwege de hier gelegen Boezem van Bergambacht. De relicten van dit boezemsysteem zijn van grote algemeen historische, landschappelijke en ruimtelijk, cultuur- en technisch-historische waarde. Met name de vrij gave structuur van het eerste getrapte boezemsysteem in Nederland, is van grote historische waterstaatkundige betekenis.

Begrenzing beschermd dorpsgezicht Haastrecht (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

2.4 Landschap

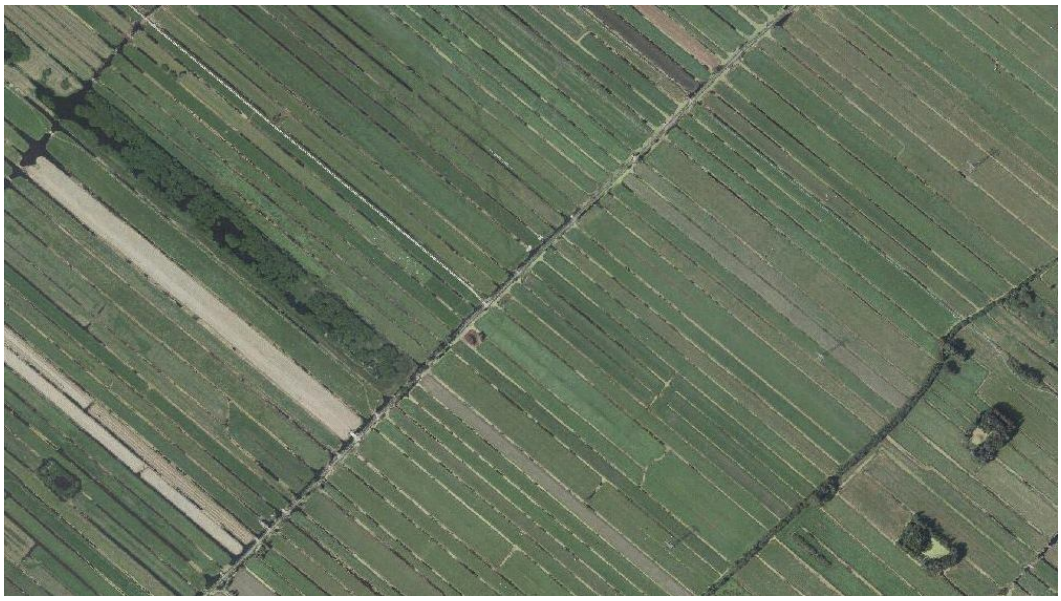
Het veenweidelandschap in het plangebied heeft belangrijke cultuurhistorische en landschappelijke waarden. Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat deze waarden gelegen zijn in:

- het verkavelings- en slotenpatroon;
- de openheid;
- karakteristieke landschapselementen.

Het verkavelings- en slotenpatroon

De Krimpenerwaard is een typisch veenweidegebied met een kenmerkende verkavelingstructuur. Ongeveer 15 % van het gebied is water. De kavels zijn lang en smal en voornamelijk noord-zuid gericht, loodrecht op de rivieren de Lek en de Hollandsche IJssel. De kavels draaien dan ook met de rivieren mee. Dit is typerend voor middeleeuwse veenontginningen. Bijzonder voor de waarden zijn de lange, rechte tiendwegen, parallel lopende sloten met een lange rechte weg of kade er tussenin. Vermoedelijk zijn deze kades aangelegd om een deel van het land in het voorjaar eerder droog (en dus bruikbaar) te maken.

De verkavelingstructuur is vrij zeldzaam, maar komt ook voor in andere veenweidegebieden in Nederland. De Nederlandse veenweidegebieden zijn echter wel uniek in Europa. Hoewel in de afgelopen eeuw vele sloten zijn gedempt, is de oorspronkelijke verkavelingstructuur nog goed herkenbaar en van hoge waarde. Er zijn wel enkele doorsnijdingen van infrastructuur, maar er is geen grootschalige infrastructuur en vrijwel geen bebouwing in het plangebied waardoor de structuur nog gaaf te noemen is.

Verkavelings- en slotenpatroon in het plangebied, met verspreid gelegen landschapselementen

Openheid

De visuele openheid en weidsheid van de Krimpenerwaard is een typerend kenmerk van de Krimpenerwaard. Deze weidsheid heeft ook een grote aantrekkingskracht op doortrekkende en overwinterende vogels en weidevogels. De openheid komt mede vooruit uit het gegeven dat de lintbebouwing zich

voornamelijk oost-west heeft georiënteerd. De openheid is zeldzaam, want dit komt in Nederland, zelfs bij andere veenweidegebieden, niet op deze schaal voor. De openheid is nog nauwelijks verstoord en dus nog gaaf.

Een belangrijk aspect van de openheid is dat het typerende beeld van de hoge rivierdijk en een lagere polder goed zichtbaar is. Deze visuele relatie wordt als waardevol beschouwd. Op veel locaties is de relatie echter minder zichtbaar door de aanwezigheid van lintbebouwing langs de dijk.

Openheid in het plangebied

Karakteristieke landschapselementen
In het plangebied zijn diverse karakteristieke cultuurhistorische landschaps-elementen aanwezig. Het betreft elementen als blokboezems, plasjes, moerasjes en pestbosjes. Ook komen eendenkooien voor, zoals eendenkooi Van der Marck ("Vlistse kooi") tussen de Schenkelkade en de Bilwijkerweg. Een eendenkooi is een stuk land en water, ingericht om wilde eenden te vangen. Het is voorzien van een stelsel van bochtige en nauwe sloten, door een haag of omheining omgeven, waarin een aantal roep- of kwaakeenden als lokvogel dient. Aan het einde van de sloten bevindt zich een fuik. De genoemde landschapselementen zijn zeer kenmerkend voor het gebied. Ze zijn niet erg zeldzaam, aangezien deze landschapselementen ook in andere veenweidegebieden gevonden kunnen worden. De staat van de elementen is gaaf. Veel karakteristieke soorten van de Krimpenerwaard vinden hier hun biotoop.

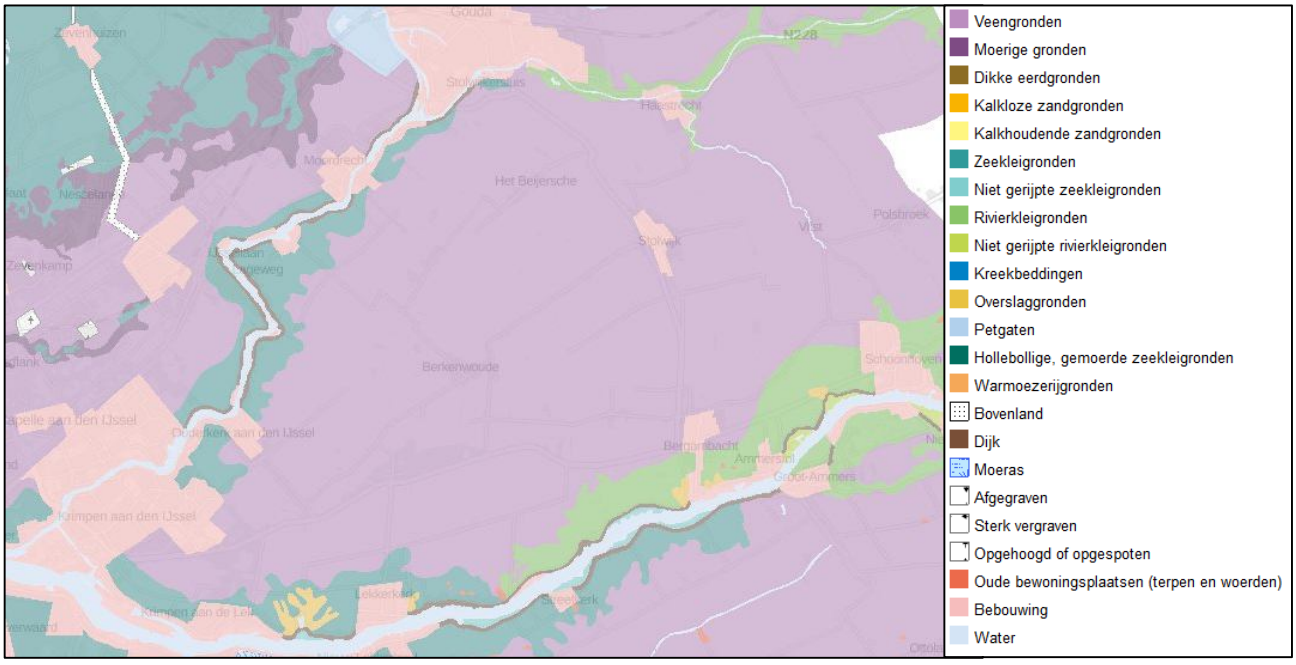
Buiten de landschapselementen is er ook opgaande beplanting te vinden rondom de erven, langs kavelgrenzen, tiendwegen en op de achterkaden. Samen met de bebouwing zorgen deze voor langgerekte verdichte zones die de openheid van het gebied onderbreken.

2.5 Bodem en water

Bodem
De ondergrond in het plangebied bestaat uit pleistocene rivierafzettingen (formatie van Kreftenheye) van grof grindrijk zand, met daarop jongere rivierafzettingen (afzettingen van Gorinchem) van klei, zavel en zand, met in het zuidwesten en noorden van de Krimpenerwaard afzettingen van zeeklei. In de loop der tijd heeft zich hierop een Holoceen pakket ontwikkeld. Dit bestaat uit Hollandveen met naar de randen van het gebied, langs de rivieren, een toenemende, dunne laag van de afzettingen van Tiel (rivierklei) over het Hollandveen. Het Hollandveen is niet homogeen van opbouw en bestaat uit

dunne lagen bosveen, rietveen, klei en zegge-, varen- en veenmosveen die elkaar zowel horizontaal als verticaal afwisselen. Daarnaast komen er plaatselijk kleibanen voor, soms met een zandkern, die de beddingen van vroegere rivierlopen of getijdekreken vormen. In de ondergrond komen ook nog zogenaamde donken voor. Dit zijn fijnzandige duinafzettingen direct op de Formatie van Kreftenheye. De donken zijn in de Krimpenerwaard geheel bedekt door het Holocene pakket. Door de aanwezigheid van klei en veen is de ondergrond in het grootste deel van het gebied zettingsgevoelig.

De bodem (niet dieper dan 1,20 meter) vertoont vanaf de randen van de polder naar het midden toe een gradiënt van kleigronden (Eerd- en Vaaggronden) naar veengronden (Eerdveen- en Rauwveengronden). Het kalkgehalte is in de kleigronden vrijwel overal zeer laag. Slechts incidenteel komen kalkrijke gronden voor. Met het veen en klei in de bodem is de ondergrond gevoelig voor maaivelddaling door veenoxidatie, klink en krimp (zie ook hieronder).

Bodemkaart Krimpenerwaard (bron: provincie Zuid-Holland)

Het maaiveld helt van het hogere zuiden naar het lagere noorden met een verhang van 1:10.000. Geologische structuren in de ondergrond, zoals kreekruggen, stroomruggen en donken, veroorzaken natuurlijk reliëf van enkele decimeters tot meters over een afstand van tientallen tot honderden meters. Sloten, klei- en veenputten, afgegraven en opgehoogde percelen, landscheidingen, wegen, dijken en 'hol'-gelegen percelen zorgen voor kunstmatig reliëf in het plangebied.

Water

Voor de ontginning was er in de Krimpenerwaard sprake van grote veenkussens tot een hoogte van 3 tot 4 meter boven NAP. Het veenvormingsproces dat tot het ontstaan van de huidige ondergrond heeft geleid, is circa duizend jaar geleden gestopt als gevolg van ontwatering en het tegengaan van inundaties met rivierwater. Ontwatering geschiedde eerst op natuurlijke wijze

via kreken en kreekjes op de omringende rivieren. De ontwatering heeft geleid tot oxidatie, klink en krimp van het veen. De bodem kwam daardoor steeds lager te liggen en de afwatering stagneerde. Van natuurlijke afwatering werd overgaan op kunstmatige afwatering. Door de bouw van poldermolens slaagde men er in om het land droog te houden, ondanks de lage ligging. De polders die hun water uitsloegen op vrij stromende rivieren, kregen met steeds meer polderwater te maken. Daarom werden op veel plaatsen langs de rivieren boezems aangelegd. In geval van hoogwater op de rivieren, werd het polderwater met behulp van de molens op de boezems gemalen. Als na verloop van tijd de waterstand op de rivier gezakt was, liet men de boezems aflopen. Het veenweidegebied heeft dus een kunstmatige waterhuishouding.

De Krimpenerwaard heeft een polderwatersysteem met hoofdwatergangen en een dicht stelsel van greppels en sloten. Circa 15 % van de polder bestaat uit water wat in hoofdzaak afkomstig is van regen- en inlaatwater. Het water wordt aan- en afgevoerd van en naar de Lek, de Hollandsche IJssel en de Vlist met behulp van gemalen. Binnen het gebied zorgen hoofdverbindingen voor het transport van het water binnen de bemalings- en peilgebieden. Door het relatief grote percentage open water en het hierop afgestemde beheer fluctueren de peilen zeer weinig.

Waterbeheer speelt in de Krimpenerwaard om twee redenen een centrale rol. Ten eerste is de mate van drooglegging belangrijk voor de diverse functies (landbouw, natuur, bebouwing). Ten tweede bestaat er een relatie tussen waterbeheer, bodemdaling en kwel/infiltratie. Het waterkwantiteitsbeheer in de Krimpenerwaard is tot nu toe uitgegaan van het principe ‘peil volgt functie’. Dit heeft geleid tot het ontstaan van vele peilvakken die van elkaar gescheiden zijn door kunstwerken. Op deze manier kunnen de peilen optimaal aansluiten bij de diverse functies.

De drooglegging in de Krimpenerwaard varieert grofweg tussen de 0,4 - 0,6 m-mv. De bijpassende grondwatertrap is II met een gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) van <40 cm beneden maaiveld en een gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) van 80-120 cm beneden maaiveld. Het plangebied ligt in zones met een drooglegging van 0,3-0,5 m met uitschieters naar 0 en 0,7 m.

De Krimpenerwaard en daarmee het plangebied is grotendeels een inzijggebied. Plaatselijk komen kwelzones voor, zoals in de deelgebieden Den Hoek en een deel van Bilwijk. In het grootste deel van het plangebied zijgt het grondwater weg naar het Pleistocene zandpakket, vanwaar het in noordwestelijke richting de diepere Zuidplaspolder stroomt (NAP - 6 m).

De doorgaande bodemdaling heeft onder meer tot gevolg dat de peilverschillen tussen polder en boezemwater steeds groter worden. Dit leidt tot hogere bemalingskosten en een kwetsbaarder watersysteem. Verder treedt een ‘verschil in bodemdaling’ in waardoor steeds meer verschillende peilvlakken ontstaan, wat een versnippering van het waterbeheer tot gevolg heeft. Door klimaatverandering zal in de komende jaren de zeespiegel stijgen en de neerslag in Nederland toenemen. Door de bodemdaling komen de rivierdijken relatief steeds hoger te liggen en neemt het overstromingsgevaar en de kans

op wateroverlast toe. Het waterbeleid is daarmee een belangrijke factor voor de toekomst van het gebied.

2.6 Functionele structuur

Landbouw
Het overgrote deel van de gronden in het plangebied is in gebruik als landbouwgrond. Na het in cultuur brengen van de Krimpenerwaard zijn er duidelijke verschillen in gebruik ontstaan. Het land op korte afstand van de boerderijen werd intensiever gebruikt en beter bemest dan het verder weg gelegen polderland. Het land veraf in de polder, dat extensief gebruikt werd, ontwikkelde zich tot schraallanden. In het verleden vond ook hennepteelt plaats. Hennep leverde de grondstof voor touw en zeildoek.

Vroeger werd het veenweidegebied gekenmerkt door het gemengde bedrijf. Thans wordt het gedomineerd door de melkveehouderij. Het merendeel van de landbouwgronden in het plangebied wordt dan ook gebruikt ten behoeve van de melkveehouderij. De melkveehouderij in het gebied heeft te maken met niet optimale productiemogelijkheden als gevolg van het cultuurhistorisch verkavelingspatroon, de bodemgesteldheid en de waterhuishouding.

In het deelgebied Middelblok bij Gouderak is 9 ha grond ingericht voor de teelt van cranberry's. Dit betreft een voorbeeld van een innovatieve manier om natuurontwikkeling en agrarische bedrijfsvoering met elkaar te combineren. Cranberry's kunnen goed tegen natte grond. Het gaat om bedrijfsmatige teelt onder natuurlijke, biologische omstandigheden, waarbij derhalve geen sprake is van het gebruik van bestrijdingsmiddelen of bemesting.

In het plangebied is slechts één agrarisch bedrijfskavel gelegen, aan de Gouderakse Tiendweg. De overige agrarische bedrijfskavels bevinden zich buiten het plangebied. In het plangebied komen wel een aantal voormalige agrarische bedrijfspercelen voor waar de agrarische bedrijfsvoering al enige jaren geleden is beëindigd. Deze percelen zijn in gebruik genomen voor burgerwonen.

Natuur
De meeste natuurwaarden in het plangebied komen voor langs de oevers van sloten, de tiendwegen, landscheidingen en aanwezige landschapselementen als blokboezems, plasjes, moerasjes, pestbosjes en eendenkooien. Deze elementen vormen als het ware kleine natuurgebiedjes. De natuurwaarden van de landschapselementen sluiten aan bij de cultuurhistorie en het agrarische gebruik zoals dat tot minstens een halve eeuw geleden werd uitgeoefend. De elementen vormen waardevolle biotoop voor karakteristieke soorten van de Krimpenerwaard. Veel landschapselementen zijn in de loop der tijd verdwenen. Langs de tiendwegen staan op veel plaatsen knotwilgen. De landscheidingen zijn veelal bezet met elzen en essenhakhout, de zogenoemde geriefhoutbosjes.

De Nespolder (deelgebied Bergambacht-West) is reeds ingericht voor natuurontwikkeling. Aan de oostzijde van Gouda ligt het waardevolle groengebied het Steinse Groen.

De Krimpenerwaard wordt gekenmerkt door een grote rust en openheid en is daardoor een belangrijk weidevogelgebied. Zo komen de grutto, de tureluur en de kievit in het gebied voor.

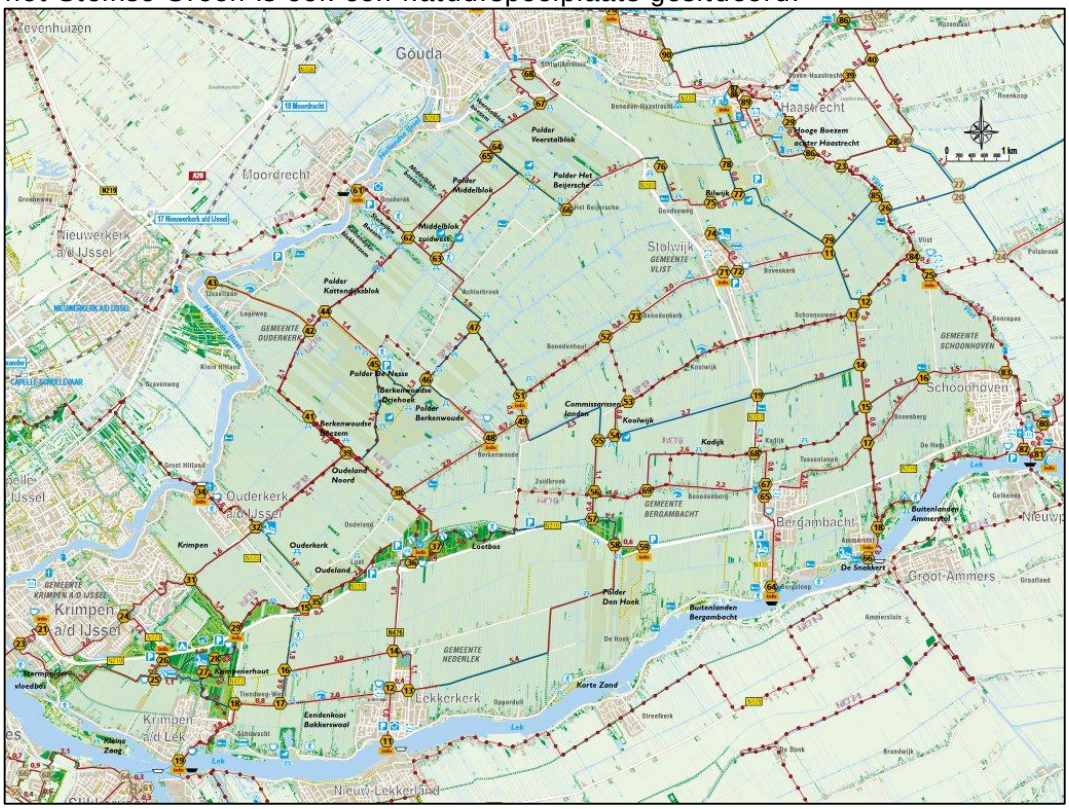
Wonen

In het plangebied is een beperkt aantal burgerwoningen gesitueerd. Deze zijn gelegen aan de Oudelandseweg en de Gouderakse Tiendweg. Ter plaatse is sprake van kleine bebouwingslinten. In een aantal gevallen gaat het om voormalige boerderijen die verbouwd zijn tot woning of om voormalige agrarische bedrijfswoningen die een woonfunctie hebben gekregen omdat het bedrijf beëindigd is. Het betreft vrijwel uitsluitend vrijstaande woningen.

Recreatie

Het plangebied maakt deel uit van hét Groene Hart: het oer-Hollandse landschap met onder andere molens, kaasboerderijen en bebouwingslinten in een weids polderlandschap. Voor recreanten valt er daarom veel te genieten. Het gebied wordt met name gebruikt voor extensieve recreatie, zoals wandelen en fietsen. Het plangebied heeft een grofmazig recreatief netwerk. De toegankelijkheid van het gebied is over het algemeen beperkt, omdat het landschap met name in gebruik is bij de agrariërs. Wel is er een wandel-knooppuntennetwerk aanwezig. Met dit netwerk kunnen wandelaars zelf hun route bepalen. Het plangebied wordt ook doorsneden door de lange afstand wandelpad Grote Rivierenpad. Voor fietsers is met name het aanwezige fietsknooppuntennetwerk van belang.

Verder zijn er een tweetal recreatieve voorzieningen in het gebied gelegen. In het deelgebied Kadijk-West bevindt zich een klein volkstuinencomplex. Aan de oostzijde van Gouda ligt het Steinse Groen, een recreatie-/groengebied, dat met name functioneert als uitloopgebied voor de Goudse wijk Goverwelle. In het Steinse Groen is ook een natuurspeelplaats gesitueerd.

Wandelknooppuntennetwerk Krimpenerwaard (bron: Natuur- en recreatieschap Krimpenerwaard)

Maatschappelijke voorzieningen
In het plangebied is één bijzonder maatschappelijke voorziening gesitueerd. Dit betreft een kattenpension aan de Gouderakse Tiendweg. Hier worden katten opgevangen die nergens meer terecht kunnen. Deze dieren kunnen niet herplaatst worden en mogen hier de rest van hun leven blijven.

Infrastructuur

Wegverkeer
In het plangebied zijn een aantal (delen van) wegen gelegen. Het betreft vooral wegen met een lokale functie, zoals een deel van de Oudelandseweg en Lekkerkerkse Kerkweg. Tevens bevindt zich een klein deel van de provinciale weg N207 (Schoonhovenseweg) binnen het plangebied. Dit wegdeel scheidt de deelgebieden Veerstalblok en Bilwijk van elkaar. De N207 vervult binnen de Krimpenerwaard een belangrijke functie voor het doorgaand verkeer tussen Gouda en Bergambacht. Daarnaast bevinden zich in het plangebied enkele wegen die alleen toegankelijk zijn voor landbouwverkeer en fietsers, zoals de Lange Tiendweg. Deze zijn met name van belang voor de ontsluiting van landbouwgronden en spelen een rol binnen het fietsnetwerk.

Provinciale weg N207 ter hoogte van het plangebied

Spoor- en waterverkeer
In het plangebied liggen geen spoor- en vaarwegen.

Hoogspanningsverbindingen
Door het plangebied lopen twee hoogspanningsverbindingen:
- Een 150 kv-verbinding vanuit Rotterdam naar het transformatorstation bij Gouda;
- Een 380 kv-verbinding vanuit Krimpen aan den IJssel naar Diemen.

Ondergrondse infrastructuur
De ondergrondse infrastructuur in het plangebied bestaat uit de volgende hoofdleidingen:
- Aardgastransportleidingen, welke door de deelgebieden Kattendijksblok en Den Hoek lopen;
- Een brandstofleiding van defensie, welke het deelgebied Bilwijk doorkruist;
- Hoofdwaterleidingen, welke door de deelgebieden Den Hoek, Kadijk-West, Kattendijksblok, Middelblok, Veerstalblok en Bilwijk lopen.
- Rioolpersleidingen, welke door de deelgebieden Middelblok en Veerstalblok lopen.

3 BELEIDSKADER

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de inhoud van het ruimtelijk relevante beleid op rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk schaalniveau. Dit beleid vormt het kader waarbinnen nieuwe ontwikkelingen plaats dienen te vinden.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De kaders van het nieuwe rijksbeleid zijn opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) die op 13 maart 2012 door de Minister van I&M is vastgesteld. Deze structuurvisie vervangt de Nota Ruimte en heeft als credo "Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig".

De SVIR omvat drie hoofddoelen, die als volgt zijn geformuleerd:

1. *Concurrerend*
   Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
2. *Bereikbaar*
   Het verbeteren en ruimtelijk zeker stellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
3. *Leefbaar en veilig*
   Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Voor een aanpak die Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig maakt, moet het roer in het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid om. Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Deze nationale belangen hebben onder andere betrekking op ruimte voor het behoud van nationale unieke cultuurhistorische kwaliteiten en ruimte voor een nationaal netwerk van natuur. Hiermee wordt de ruimtelijke ordening in toenemende mate neergelegd bij gemeenten en provincies. Zo ontstaat er ruimte voor maatwerk en keuzes van burgers en bedrijven.

<u>Relatie met het plangebied</u>

Voor de ontwikkelingen in het plangebied, de realisatie van natuur, zijn met name de volgende belangen relevant:

1. *Een excellente ruimtelijk-economische structuur van Nederland door een aantrekkelijk vestigingsklimaat in en goede internationale bereikbaarheid van de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren*.
   Topsectoren zijn aanwezig in heel Nederland, maar concentreren zich vooral in stedelijke regio's van de mainports. Het plangebied is gelegen in de stedelijke regio van de mainport Haven van Rotterdam. Voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat in een stedelijke regio is het niet alleen nodig om te beschikken over een voldoende voorraad woningen, bedrijventerreinen, kantoren en andere voorzieningen, maar ook over

natuur, hoogwaardige landschappen en recreatieve voorzieningen. De ontwikkeling van natuur in het plangebied sluit hierop aan.

10. *Ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten*
    Landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten geven identiteit aan een gebied. Bovendien zijn culturele voorzieningen en cultureel erfgoed van belang voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat en daarmee voor de concurrentiekracht van Nederland. Op basis van landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten heeft het rijk in het verleden een selectie gemaakt van twintig 'Nationale landschappen', waaronder het nationaal landschap Groene Hart, waarin het plangebied gelegen is. Deze landschappen weerspiegelen samen de diversiteit en ontstaansgeschiedenis van het Nederlandse cultuurlandschap. Het Rijk laat het beleid ten aanzien van landschap op land over aan provincies en wil provincies meer ruimte geven bij de afweging tussen verstedelijking en landschap, om zo meer ruimte te laten voor regionaal maatwerk. De natuurontwikkeling in het plangebied gaat gepaard met het behoud en de ontwikkeling van het cultuurhistorisch waardevolle landschap. De natuurontwikkeling wordt dus afgestemd op de landschappelijke kwaliteiten.

11. *Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten*
    Om flora- en faunasoorten in staat te stellen om op lange termijn te overleven en zich te ontwikkelen zijn vanuit ruimtelijk oogpunt twee zaken essentieel: het behoud van leefgebieden en de mogelijkheden om zich te kunnen verplaatsen tussen leefgebieden. Binnen de door het Rijk gestelde kaders begrenzen, beschermen en onderhouden de provincies een natuurnetwerk met de juiste ruimtelijke, water en milieucondities voor kenmerkende (eco)systemen van (inter)nationaal belang. Dit provincie en landgrensoverschrijdende netwerk is de herijkte nationale Ecologische Hoofdstructuur (EHS), thans Natuurnetwerk Nederland (NNN). De natuur die in het plangebied wordt gerealiseerd maakt onderdeel uit van het NNN. De natuurontwikkeling past derhalve binnen het rijksbeleid.

3.2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Ten behoeve van de bescherming van de in de SVIR genoemde nationale belangen, worden in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) algemene regels voorgeschreven die bindend zijn voor de lagere overheden als provincie en gemeente. In het Barro worden de kaderstellende uitspraken uit de SVIR bevestigd.

Doel van het Barro is om onderwerpen uit de SVIR te verwezenlijken, danwel te beschermen. Het gaat hierbij onder meer om de volgende onderwerpen:

- Rijksvaarwegen;
- Hoofdwegen en hoofdspoorwegen;
- Elektriciteitsvoorziening;
- Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen;
- Natuurnetwerk Nederland;
- Primaire waterkeringen buiten het kustfundament;
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

Relatie met het plangebied
Van de bovengenoemde onderwerpen is met name het ‘Natuurnetwerk Nederland’ van belang voor het onderhavige plan. In het Barro is opgenomen dat bij provinciale verordening de gebieden worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De gronden in het plangebied waar natuur wordt ontwikkeld, maken deel uit van het Natuurnetwerk dat door de provincie Zuid-Holland in de provinciale Verordening Ruimte is begrensd.

De natuurontwikkeling die door het onderhavige bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt is verder niet strijdig met andere nationale ruimtelijke belangen die neergelegd zijn in het Barro.

3.2.3 Waterbeleid

Kaderrichtlijn water
Een ander belangrijk onderwerp in het rijksbeleid is duurzaam waterbeheer. De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), die sinds 2000 van kracht is, speelt hierbij een belangrijke rol. Deze richtlijn schrijft voor dat de waterkwaliteit van de Europese wateren vanaf 2027 aan bepaalde eisen moet voldoen. De richtlijn gaat uit van stroomgebieden. Voor Nederland gaat het om het stroomgebied van respectievelijk Schelde, Maas, Rijn en Eems. De richtlijn bepaalt dat de EU-lidstaten voor elk stroomgebied gezamenlijk actieprogramma's moeten opstellen waarin alle aspecten van water aan de orde moeten komen. In beginsel moet in 2027 een ‘goede chemische toestand en een goed ecologisch potentieel of een goede ecologische toestand' zijn bereikt. De natuurontwikkeling die in het plangebied is beoogd, wordt gecombineerd met een wateropgave voor de verbetering van de chemische en ecologische waterkwaliteit die voortvloeit uit de KRW. De KRW-opgave is daarmee onderdeel van de natuuropgave.

Nationaal Waterplan
Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is de opvolger van het Nationaal Waterplan 2009-2015 en vervangt dit plan. Op basis van de Waterwet is het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten tevens een structuurvisie. Dit nieuwe Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Met dit Nationaal Waterplan zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart. Vanuit de verantwoordelijkheid voor het watersysteem verankert het Rijk de volgende principes:

- Integraal waterbeheer. Het kabinet houdt vast aan een integrale aanpak van de wateropgaven, door opgaven op het gebied van waterkwantiteit (waterveiligheid en wateroverlast), waterkwaliteit en gebruik van (zoet)water in natte en droge situaties in samenhang te beschouwen.
- Afwenteling voorkomen. Het kabinet wil voorkomen dat waterkwantiteits- en waterkwaliteitsproblemen worden afgewenteld in de ruimte en de tijd, zoals het afwentelen van bovenstrooms veroorzaakte waterkwaliteitsproblemen op benedenstrooms gelegen wateren. Om

afwenteling te voorkomen gelden ook de tritsen: vasthouden-bergen-afvoeren en schoonhouden-scheiden-schoonmaken.
- Ruimte en water verbinden. Bij de aanpak van wateropgaven en de uitvoering van maatregelen vindt vooraf afstemming plaats met de andere relevante ruimtelijke opgaven en maatregelen in het gebied. Met deze aanpak is het vaak mogelijk het waterbeheer te verbeteren en tegelijk de economie en de leefomgeving te versterken tegen lagere kosten. De natuurontwikkeling in het plangebied sluit aan op dit principe, aangezien deze gecombineerd wordt met de realisatie van een bijpassend robuust en duurzaam watersysteem in het kader van de Kaderrichtlijn Water.

3.2.4 Wettelijk kader
Bij het opstellen van ruimtelijke plannen is diverse (milieu)wetgeving van toepassing, waaronder de Wet luchtkwaliteit, Besluit externe veiligheid, Wet geluidhinder, etc. Op deze aspecten zal in hoofdstuk 5 nader worden ingegaan.

3.3 Provinciaal beleid

3.3.1 Visie Ruimte en Mobiliteit
De 'Visie ruimte en mobiliteit' (VRM), door Provinciale Staten vastgesteld op 9 juli 2014 en op 1 augustus 2014 in werking getreden, geeft op hoofdlijnen sturing aan de ruimtelijke ordening en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer. De VRM bestaat uit verschillende documenten, de Visie ruimte en mobiliteit, de Verordening ruimte 2014 (zie ook volgende paragraaf), het Programma ruimte en het Programma mobiliteit. De Visie is sinds 2014 enkele malen gedeeltelijk herzien.

De Visie ruimte en mobiliteit biedt geen vastomlijnd ruimtelijk eindbeeld, maar wel een perspectief voor de gewenste ontwikkeling van Zuid-Holland als geheel. De visie geeft zekerheid over een mobiliteitsnetwerk dat op orde is en de reiziger en de vervoerder keuzevrijheid biedt, en bevat voldoende flexibiliteit om in de ruimtelijke ontwikkeling te reageren op maatschappelijke initiatieven. Dat geeft houvast voor andere ruimtelijke plannen en voor investeringen in ruimte en netwerk. Het geeft ook duidelijkheid over de randvoorwaarden die de provincie daaraan stelt. Vier rode draden geven richting aan de gewenste ontwikkeling:
1. beter benutten en opwaarderen van wat er is,
2. vergroten van de agglomeratiekracht,
3. verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit,
4. bevorderen van de transitie naar een water- en energie-efficiënte samenleving.

Kwaliteit van landschap, groen en erfgoed
Het plangebied is gelegen in de groene ruimte. Het sturen op ruimtelijke kwaliteit vormt een rode draad in het beleid van de provincie in de groene ruimte. Deze rode draad bepaalt in hoge mate de keuzes in de groene ruimte. Ruimtelijke ontwikkelingen die maatschappelijk en economisch gewenst zijn, moeten bijdragen aan de balans tussen de instandhouding, benutting en versterking van de bestaande gebiedskwaliteiten. Deze vinden hun grondslag in de drie door de provincie onderscheiden deltalandschappen, waaronder het veenlandschap van de Krimpenerwaard.

Zuid-Holland kent een aantal bijzondere kwaliteiten op het gebied van de biodiversiteit, het cultureel erfgoed, recreatie en het contrast tussen bebouwd en open gebied. Het behoud en de versterking van deze kwaliteiten staat centraal in het provinciaal beleid voor de groene ruimte. De provincie wil samen met haar partners een kwaliteitsslag maken in de groene ruimte binnen en buiten de stad, zodanig dat de intrinsieke waarden worden beschermd en versterkt, en dat de groene ruimte aansluit bij de vraag van de gebruikers en bewoners, toekomstbestendig is en bijdraagt aan de identiteit en ruimtelijke kwaliteit van Zuid-Holland.

Ruimtelijke kwaliteit in de groene ruimte
Ruimtelijke kwaliteit en verweving van functies in de groene ruimte krijgen pas betekenis bij gebiedsgerichte toepassing. Ieder gebied heeft daarin een eigen opgave. De basis daarvoor ligt in de drie deltalandschappen die de provincie onderscheidt. Het veenlandschap van het Groene Hart, waartoe het plangebied behoort, is er daar één van.

Het veenlandschap van het Groene Hart
Belangrijke opgaven in het veenlandschap zijn de aanpak van bodemdaling, behoud van de karakteristieken van het veenweidelandschap, verbetering van de waterkwaliteit en instandhouding en ontwikkeling van bijzondere natuur-waarden. De beoogde natuurontwikkeling in het plangebied, die samen gaat met een wateropgave, komt tegemoet aan deze opgaven.

Beschermingscategorieën
De provincie geeft richting en ruimte aan een optimale wisselwerking tussen ruimtelijke ontwikkelingen en gebiedskwaliteit. Om te kunnen bepalen of een ontwikkeling past bij de gebiedskwaliteit, waardeert de provincie de kwaliteit van gebieden in categorieën. Het plangebied is gelegen in categorie 1 gebied: gebieden met bijzondere kwaliteit.

Gebieden met bijzondere kwaliteit (categorie 1)
Een relatief beperkt aantal gebieden is zo bijzonder, waardevol en kwetsbaar, dat de instandhouding en mogelijk verdere ontwikkeling van de waarden die ze vertegenwoordigen voorrang heeft boven alle andere ontwikkelingen. De gebieden met bijzondere kwaliteit dragen in hoge mate bij aan de identiteit, beleving en biodiversiteit van Zuid-Holland. Ze leveren een substantiële bijdrage aan het toeristisch profiel en het leef- en vestigingsklimaat in de provincie. Ruimtelijke ontwikkelingen in en direct grenzend aan de categorie ‘gebieden met bijzondere kwaliteit’ zijn alleen mogelijk voor zover ze bijdragen aan deze kwaliteit.

Het gaat om gebieden met de volgende kwaliteiten:
- *Hoge en specifieke natuurwaarden in Zuid-Holland*, gebundeld in het Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000, die met elkaar een substantiële bijdrage leveren aan de Europese biodiversiteit. Het plangebied behoort tot het Natuurnetwerk.
- *Cultuurhistorische kroonjuwelen*. Een aantal gebieden in de provincie heeft landschappelijk en cultuurhistorisch een dusdanig uniek karakter dat de bescherming en versterking van deze kwaliteiten centraal staat. Een deel daarvan is zo kwetsbaar dat uiterst zorgvuldig moet worden gekeken naar

de inpasbaarheid van ruimtelijke ontwikkelingen. Een deel van het plangebied is aangemerkt als Cultuurhistorisch Kroonjuweel.

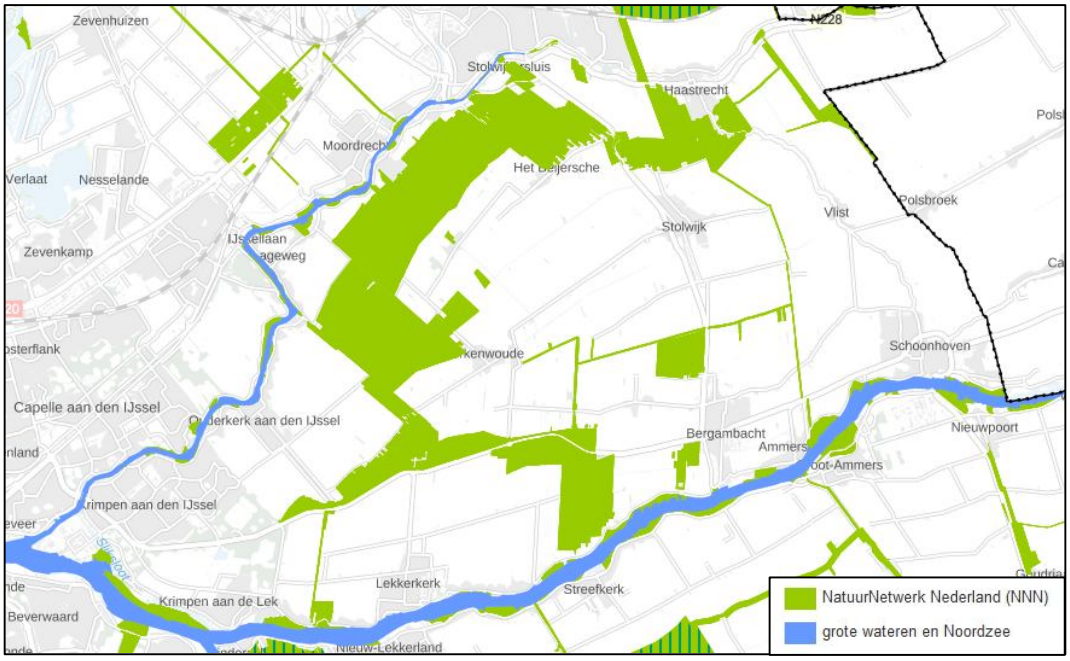
Veel van gebieden in deze categorie zijn van betekenis voor de recreatie en het toerisme. De provincie vindt het belangrijk dat overheden en particulieren verder investeren in deze locaties, waar overheden ook in het verleden al in hebben geïnvesteerd, om de belevingswaarde en herkenbaarheid te vergroten.

Behouden en vergroten van biodiversiteit

Het provinciale beleid is gericht op het behouden, herstellen en op langere termijn vergroten van de biodiversiteit in Zuid-Holland. Daarmee wordt niet alleen een belangrijke bijdrage geleverd aan het in stand houden van de Europese en mondiale biodiversiteit, maar ook aan andere maatschappelijke doelen. Zo zijn koppelingen mogelijk met een aantrekkelijk en klimaatbestendig woon- en vestigingsklimaat, waterveiligheid en waterkwaliteit, recreatie en het tegengaan van bodemdaling. Om dit doel te bereiken zet de provincie onder meer in op duurzaam beheer, bescherming en voltooiing van het Natuurnetwerk Nederland.

<u>Natuurnetwerk Nederland</u>

Onder meer de natuurgebieden in het veenweidegebied zijn de grote dragers van de biodiversiteit in Zuid-Holland. Het belangrijkste instrument om de biodiversiteitsdoelen te bereiken is de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De ontwikkeling van nieuwe natuur in het plangebied maakt onderdeel uit van het NNN. De provincie heeft de ambitie om het NNN in de Krimpenerwaard uiterlijk in 2021 gerealiseerd te hebben. Het NNN bestaat uit een robuust, kwalitatief hoogwaardig en samenhangend netwerk van bestaande bossen natuurgebieden, landgoederen, nieuwe natuurgebieden, ecologische verbindingen, de grote rijkswateren en de Noordzee. Het NNN valt onder categorie 1 (gebieden met bijzondere kwaliteit, zie hierboven). Bij het ontwikkelen van nieuwe natuurgebieden is prioriteit gegeven aan gebieden die substantieel bijdragen aan de internationale natuur- en waterdoelen op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn (Natura 2000) en de Kaderrichtlijn Water. Bij

Natuurnetwerk Nederland, Visie Ruimte en Mobiliteit (bron: Provincie Zuid-Holland)

de natuurontwikkeling in het plangebied is dat het geval, aangezien deze gecombineerd wordt met een wateropgave in het kader van de Kaderrichtlijn.

Instandhouding en versterking van het cultureel erfgoed
Het cultureel erfgoed van Zuid-Holland is een belangrijke drager van ruimtelijke kwaliteit. Deze toegevoegde waarde van erfgoed bevordert de provincie op diverse manieren:

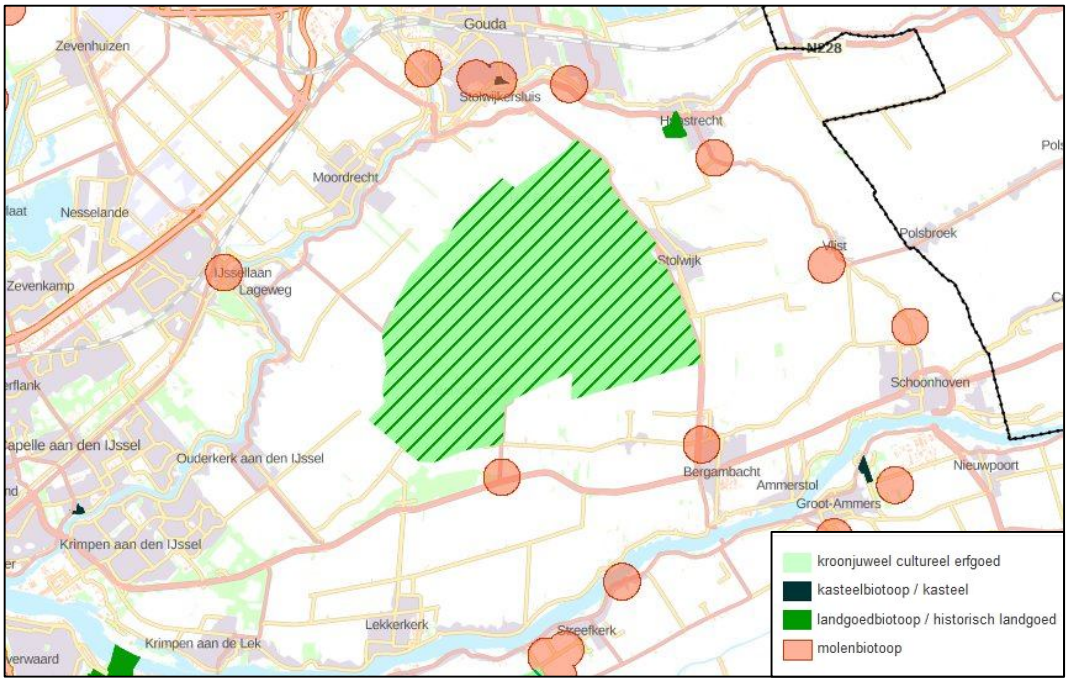
- behoud en versterking van cultuurhistorisch waardevolle structuren en ensembles die van bijzonder provinciaal belang zijn, via bescherming én passende ruimtelijke ontwikkeling,
- cultureel erfgoed vormt een integraal onderdeel van het provinciaal ruimtelijk kwaliteitsbeleid via de kwaliteitskaart en de gebiedsprofielen ruimtelijke kwaliteit.

De cultuurhistorische en archeologische waarden zijn gebundeld in de cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS), die de basis vormt voor het provinciaal erfgoedbeleid. Het beschermende ruimtelijk beleid richt zich met name op een selectie van de CHS, waaronder:

- cultuurhistorische kroonjuwelen
- molenbiotopen.

<u>Kroonjuwelen</u>
Cultuurhistorische kroonjuwelen zijn unieke, zeer karakteristieke en gave erfgoedensembles in Zuid-Holland. Een deel van de Krimpenerwaard en het plangebied wordt gerekend tot de kroonjuwelen. Dit betreft het zogenoemde Middengebied. Het middengebied van de Krimpenerwaard wordt begrensd door landscheidingskaden, vaarten en vlieten. De oude opstrekkende verkaveling en het watersysteem zijn nog grotendeels intact en bepalend voor het regelmatige en de oost-west georiënteerde nederzettingsstructuur. Erfbeplanting, rijen knotwilgen en het opgaand groen van kades en eendenkooien en geriefbosjes zijn accenten in het vlakke en waterrijke veenweidelandschap. De lange bebouwingslinten zijn rijk aan historische boerderijen en hebben door de vele open ruimtes tussen de bebouwing een sterke relatie met het landschap.

De natuurontwikkeling in het plangebied is afgestemd op het cultuurhistorisch waardevolle landschap en kent een sterke cultuurhistorische component, aangezien deze mede gericht is op het terugbrengen van natuurwaarden die

Cultureel erfgoed, Visie Ruimte en Mobiliteit (bron: provincie Zuid-Holland)

van oudsher in het gebied voorkwamen en die samenhingen met het cultuurhistorisch gebruik van de gronden. De realisatie van natuur gaat ook samen met het behoud en versterking van het cultuurhistorisch waardevolle landschap doordat kenmerkende landschapselementen, de openheid en het verkavelingspatroon behouden blijven en bestaande cultuurhistorische structuren worden benadrukt.

Molenbiotopen

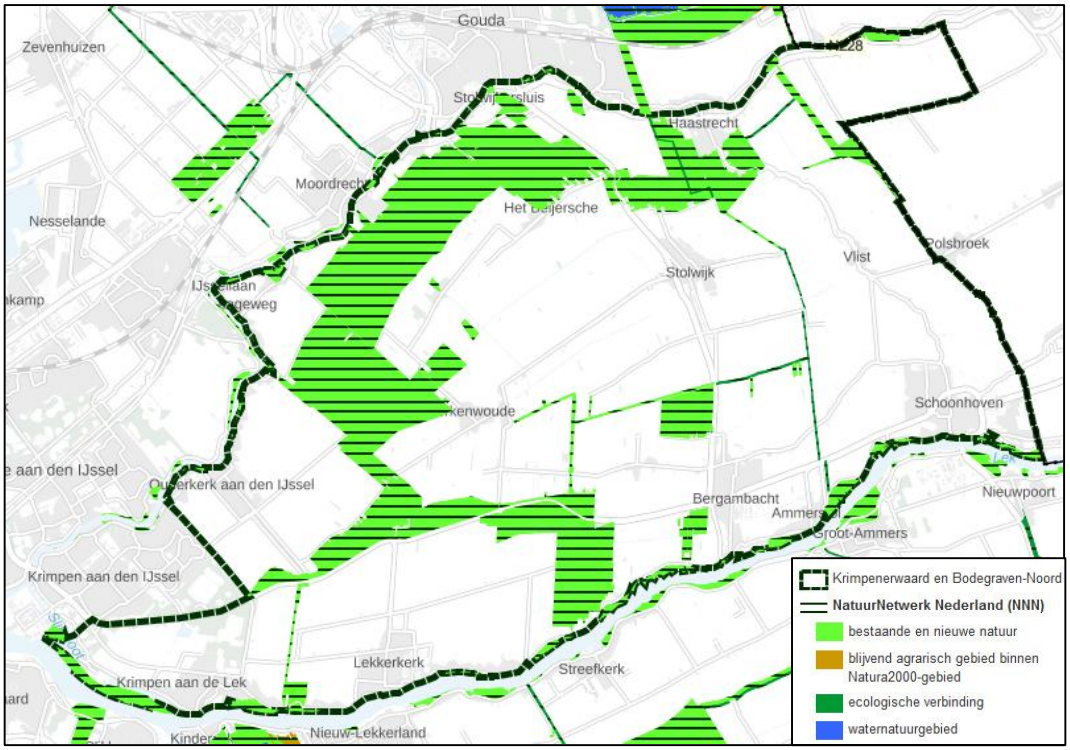
Naast de historische structuren en cultuurlandschappen richt de provincie zich in haar beleid ook op twee bijzondere typen monumenten, waaronder molens. Molens vormen een kenmerkende combinatie van cultuurhistorie, natuur en landschap. Daarbij gaat het niet alleen om het monument op zich maar ook om zijn omgeving en ensemblewaarde. Hiervoor worden in de Verordening Ruimte planologische beschermingszones (zogenoemde molenbiotopen) opgenomen. In het plangebied van het onderhavige bestemmingsplan komen twee biotopen voor van molens die buiten het plangebied liggen. Deze biotopen zijn planologisch verankerd middels de aanduiding 'vrijwaringszone – molenbiotoop' op de verbeelding en een beschermingsregeling in de regels.

3.3.2 Verordening ruimte 2014

Tegelijkertijd met de 'Visie Ruimte en mobiliteit' hebben Provinciale Staten de 'Verordening ruimte 2014' vastgesteld. Sindsdien is de verordening diverse malen partieel herzien. De Verordening vormt een juridische vertaling van het beleid uit de genoemde Visie en bevat daartoe regels over de inhoud van bestemmingsplannen.

Natuurnetwerk Nederland

In de Verordening Ruimte 2014 is het NNN in Zuid-Holland begrensd. Dit geeft invulling aan de verplichting uit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) om de bescherming van het NNN vorm te geven bij provinciale verordening.

Natuurnetwerk Nederland, Verordening Ruimte 2014 (bron: Provincie Zuid-Holland)

De gronden waar het bestemmingsplan natuurontwikkeling mogelijk maakt zijn in de Verordening begrensd als Natuurnetwerk Nederland (NNN) met de nadere specificering 'bestaande en nieuwe natuur' en ‘ecologische verbinding’ in het deelgebied Bilwijk. In de Verordening is bepaald dat een bestemmingsplan voor gronden binnen het NNN, onderverdeeld in bestaande en nieuwe natuur en ecologische verbinding, geen bestemmingen aanwijst die de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden significant beperken, of leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van die gebieden. Het voorliggende bestemmingsplan voldoet hieraan, aangezien dit erop gericht is om de ontwikkeling van natuur in het kader van het NNN mogelijk te maken.

Beschermingscategorieën
In de Verordening zijn gebieden ingedeeld in twee beschermingscategorieën. Het plangebied is gelegen in categorie 1 gebied vanwege de ligging in het NNN en omdat het deels in de Verordening is aangewezen als kroonjuweel cultureel erfgoed. Deze gebieden zijn zo bijzonder, waardevol of kwetsbaar, dat de instandhouding en mogelijk verdere ontwikkeling van de waarden die ze vertegenwoordigen, voorrang heeft boven alle andere ontwikkelingen. In de Verordening is bepaald dat een bestemmingsplan voor een gebied met beschermingscategorie 1, niet kan voorzien in een ruimtelijke ontwikkeling, tenzij het gaat om de ontwikkeling van bovenlokale infrastructuur of van natuur of om een ontwikkeling met een zwaarwegend algemeen belang. In het plangebied is sprake van natuurontwikkeling. Voorts is in de Verordening bepaald dat als de ruimtelijke ontwikkeling past binnen de bestaande gebiedsidentiteit, deze uitsluitend is toegestaan indien de ruimtelijke kwaliteit per saldo tenminste gelijk blijft door een zorgvuldige inbedding van de ontwikkeling in de omgeving. De beoogde natuurontwikkeling in het plangebied is hiermee in overeenstemming. De natuurontwikkeling zorgt voor een verhoging van de ruimtelijke kwaliteit en wordt zorgvuldig ingebed in de omgeving, onder meer door afstemming op het bestaande historische verkavelings- en ontginningspatroon en bestaande waterlopen.

Molenbiotoop
In de Verordening zijn molenbiotopen voor traditionele windmolens aangegeven. Twee molenbiotopen overlappen deels het plangebied. Een molenbiotoop heeft een omvang van 400 meter, gerekend vanuit het middelpunt van de molen. In de Verordening is bepaald dat een bestemmingsplan voor gronden gelegen binnen een molenbiotoop in voldoende mate de vrije windvang en het zicht op de molen moet garanderen. Dit betekent dat beperkingen moeten worden gesteld aan de hoogte van bebouwing en beplanting. Het onderhavige bestemmingsplan voldoet hieraan. Daartoe zijn in het plan de biotopen op de verbeelding aangeduid en is een beschermingsregeling opgenomen in de regels.

3.3.3 Voortgangsnota Europese Kaderrichtlijn Water 2016-2021
De verbetering van de waterkwaliteit in het algemeen en de aanpak van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) opgave in het bijzonder zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Rijk, provincies, waterschappen, gemeenten en maatschappelijke organisaties. In Waterwet is vastgelegd welke overheid voor welk deel van de KRW-opgave verantwoordelijk is. De

Voortgangsnota KRW geeft invulling aan de specifieke verantwoordelijkheid van de provincie Zuid-Holland op het KRW-dossier, voor de planperiode 2016-2021.

In de Waterwet is vastgelegd dat provincies verantwoordelijk zijn voor:
- Vaststellen van de ligging en begrenzing van KRW-oppervlaktewaterlichamen en KRW-grondwaterlichamen;
- Vaststellen van de chemische en ecologisch doelstellingen;
- Vaststellen van maatregelen voor behoud en verbetering van de kwaliteit van KRW-grondwaterlichamen.

Voor de periode 2016-2021 is de provinciale verantwoordelijkheid ingevuld met vaststelling van de Voortgangsnota KRW.

Afgesproken is dat voor de periode 2016-2021 wordt vastgehouden aan de ambitie voor de KRW-doelen (Goede Chemische Toestand GCT en Goed Ecologisch Potentieel GEP) die in 2009 zijn vastgelegd. De opgave is de middelen zo in te zetten dat ze maximaal effect sorteren op de waterkwaliteit en daarmee op de kwaliteit van de leefomgeving. Dit zal ertoe leiden dat in 2021 van veel oppervlaktewaterlichamen de ecologische en chemische toestand op één of meerdere kwaliteitsparameters sterk is verbeterd. De inzet blijft erop gericht dat in 2027 alle waterlichamen een volledig een ‘goede toestand’ hebben.

In de Voortgangsnota is opgenomen dat voor het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard in het kader van de te realiseren NNN in de Krimpenerwaard 3 KRW-maatregelen worden uitgevoerd. Deze worden nader uitgewerkt in de gebiedsovereenkomst waarmee het gebied invulling geeft aan de natuuropgave. Door de te concretiseren maatregelen moeten naast natuurdoelen ook de KRW-doelen gerealiseerd worden.

3.4 Regionaal beleid

3.4.1 Waterbeheerplan
Het beleid van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) is vastgelegd in het waterbeheerplan 2016-2021 ‘Met mensen en water’. In dit plan geeft HHSK zijn visie en ambities op het waterbeheer voor de lange termijn. HHSK zet onder meer in op:

- Waterveiligheid: stevige dijken beschermen burgers en bedrijven tegen overstromingen. Het nieuwe Deltaprogramma en de deltabeslissing Waterveiligheid vormen het kader voor de zorg voor de waterveiligheid.
- Watersysteem: hier ligt de focus op het duurzaam en slim besturen, beheren en onderhouden van het samenhangende systeem van watergangen en kunstwerken. HHSK zorgt voor een optimaal waterpeil bij de gewenste functie, voor voldoende water van goede kwaliteit en voor goed onderhouden sloten, vaarten en plassen. HHSK anticipeert op klimaatverandering, bodemdaling en ruimtelijke ontwikkelingen. Op gebiedsniveau wordt samen met andere partijen aan integrale oplossingen voor de verschillende wateropgaven gewerkt.
- Afvalwaterketen en emissies: afvalwaterzuiveringsinstallaties verwerken het afvalwater uit het gebied efficiënt en duurzaam. Het transport van afvalwater en het na zuivering lozen van het effluent op sloten en rivieren

gebeurt doelmatig en verantwoord. Met optimalisatie en innovatie van de zuiveringsprocessen zet HHSK in op duurzaamheid: bijvoorbeeld door lozingen te verminderen, grondstoffen terug te winnen en energie te besparen of op te wekken.

Voor de periode 2016-2021 zijn in het Waterbeheerplan doelen vastgelegd. Eén van de doelen is het realiseren een duurzaam, robuust en kosteneffectief watersysteem in de Krimpenerwaard, gericht op de functies in het gebied, zoals agrarisch gebruik en in het bijzonder nieuwe natuur. Het accent ligt op de uitvoering van maatregelen die de ontwikkeling van nieuwe functies in het gebied, in het bijzonder nieuwe natuur, mogelijk maakt. Dit draagt ook bij aan de realisatie van de KRW-doelen en gebeurt in nauwe samenwerking met de provincie Zuid-Holland en de gemeente Krimpenerwaard, volgens afspraken in de Gebiedsovereenkomst Krimpenerwaard 2014-2021.

3.4.2 Programmaplan Uitvoering Watergebiedsplan Krimpenerwaard

In 2012 is het Uitvoeringsprogramma Watergebiedsplan Krimpenerwaard vastgesteld door Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK). De uitvoering loopt gelijk op met de uitvoering van de inrichtings-maatregelen in de Krimpenerwaard en heeft daardoor een looptijd tot 2021. Het Watergebiedsplan Krimpenerwaard heeft drie doelen:

1. vernieuwen en verduurzamen van het watersysteem;
2. beperken van de bodemdaling in het gebied;
3. verbeteren van de waterkwaliteit.

Het programma watergebiedsplan sluit aan op de doelen uit de Gebieds-overeenkomst. Vanuit deze doelen levert het programma Watergebiedsplan de bouwstenen aan voor de diverse inrichtingsplannen die voor de delen van het natuurgebied worden ontwikkeld. Concreet gaat het onder andere om voorstellen met betrekking tot waterpeilen, peilbeheer en de inrichting van watergangen, waterscheidingen en kunstwerken.

Onder het ‘verduurzamen’ van het watersysteem wordt verstaan dat het waterbeheer, de peilen en de waterstructuur passen bij de doelen uit de Gebiedsovereenkomst en dat het watersysteem klimaatbestendig wordt.

Om de benodigde veranderingen in de Krimpenerwaard te realiseren, moet in de komende jaren een flink aantal maatregelen worden uitgevoerd. Hiervoor is het Uitvoeringsprogramma Watergebiedsplan Krimpenerwaard opgesteld. Het programma loopt gelijk op met de inrichting van de deelgebieden van het natuurgebied. Het moet dan ook in 2021 volledig zijn uitgevoerd. Er staan maatregelen in zoals:

- het vervangen of renoveren van peilregulerende kunstwerken, zoals gemalen, stuwen en inlaten;
- het aanleggen van nieuwe en bredere hoofdwatergangen;
- het verwijderen en vervangen van bruggen;
- de aanleg van natuurvriendelijke oevers;
- het ophogen van wegen en voorzieningen voor bebouwing ten behoeve van peilopzet;
- het creëren of verbeteren van mogelijkheden voor de vistrek;
- het creëren van extra mogelijkheden voor recreatie.

3.5 Gemeentelijk beleid

3.5.1 Gebiedsovereenkomst

De provincie Zuid-Holland, het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) en de voormalige gemeenten Bergambacht, Ouderkerk, Nederlek, Schoonhoven en Vlist hebben in 2014 de Gebiedsovereenkomst Veenweiden Krimpenerwaard 2014-2021 afgesloten als opvolger van het eerder gesloten Veenweidepact. Vanwege de wijziging van het natuurbeleid in 2010 was het nodig om de afspraken uit het verleden te herzien.

De gebiedsovereenkomst gaat in op drie opgaven voor de Krimpenerwaard: natuur, landbouw en recreatie en toerisme. Daarnaast bestaat er ook een belangrijke wateropgave. Het thema water is verweven met deze opgaven. De overeenkomst is een uitwerking van het gebiedsvoorstel EHS Krimpenerwaard dat door de partijen uit het gebied was opgesteld en door de provincie is overgenomen. De gebiedsovereenkomst richt zich primair op de opgave natuur. Op grond van de overeenkomst is de provincie opdrachtgever en zijn de gemeente Krimpenerwaard en HHSK opdrachtnemer voor de realisatie van de opgave natuur. In 2015 is als uitwerking van en aanvulling op de gebiedsovereenkomst door de provincie, de gemeente Krimpenerwaard en HHSK de Uitvoeringsovereenkomst Krimpenerwaard 2015-2021 afgesloten.

In de gebieds- en uitvoeringsovereenkomst is bepaald dat de natuuropgave bestaat uit de realisatie van circa 2.250 ha natuur van het NNN, gecombineerd met een bijpassend robuust en duurzaam watersysteem in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW) en het tegengaan van bodemdaling. Hierbij betreft het tegengaan van bodemdaling een meekoppelend belang, het halen van de doelstellingen in het kader van het NNN en de KRW heeft prioriteit. Voor de natuuropgave worden grote zelfstandig functionerende leefgebieden voor (weide)vogels en kwetsbare soorten (flora en fauna) die thuishoren in het veenweidelandschap ontwikkeld. Er worden watermaatregelen getroffen die noodzakelijk zijn voor het behalen van de natuurdoelen en de KRW-doelstellingen.

De natuuropgave is inmiddels deels gerealiseerd door natuurontwikkeling in de deelgebieden Berkenwoudse Driehoek, De Nesse en het zuidelijk deel van Oudeland. Het voorliggende bestemmingsplan beoogt de realisatie van het resterende deel van de natuuropgave planologisch mogelijk te maken en geeft op die wijze uitvoering aan de gebiedsovereenkomst.

3.5.2 Structuurvisie K5

In 2009 hebben de gemeenteraden van de voormalige K5-gemeenten, thans gemeente Krimpenerwaard, de Structuurvisie K5 vastgesteld. De centrale opgave voor de Krimpenerwaard is het uitzetten van een evenwichtige koers in het spanningsveld tussen behoud/versterken van grote omgevingskwaliteiten en het waarborgen van een vitale en leefbare regio. Het beleid voor het landelijk gebied is enerzijds gericht op het behouden en versterken van de sociaal-economische kwaliteit en anderzijds op het waarborgen van de cultuurhistorische, natuur- en landschapskwaliteiten. Met name het patroon van dijklinten en het waterrijke slagenlandschap zijn kenmerkend voor het landschap. In een groot deel van het gebied blijft de

grondgebonden melkveehouderij de belangrijkste functie. In de gebieden die in de streekplanherziening van 2008 de bestemming natuur hebben gekregen, zal natuur ontwikkeld worden met recreatief medegebruik. In het zuiden van de Krimpenerwaard zijn ook beperkte mogelijkheden voor hervestiging van bedrijven die in het kader van natuurontwikkeling worden uitgekocht. Daarnaast wordt, binnen bestaande opstallen, ruimte geboden aan activiteiten op het vlak van verbrede landbouw en vernieuwend ondernemerschap.

De Structuurvisie K5 vormt het kader voor landelijk gebied van de Krimpenerwaard. De voormalige gemeenten betrokken waarin de ontwikkeling van natuur zal plaatsvinden hebben ieder ook hun eigen structuurvisies vastgesteld, waarin de natuurontwikkeling is opgenomen.

3.5.3 Regeling Vernieuwend Ondernemen

De doelstelling van de Visie Vernieuwend Ondernemen is om de creativiteit en het vernieuwend ondernemen te bevorderen. De inzet is om daarmee bij te dragen aan het behoud van het karakteristieke landschap van de Krimpenerwaard door een:

- Sterkere plattelandseconomie;
- Grotere regionale verdiencapaciteit;
- Alternatief voor de huidige agrarische bedrijfsvoering waar deze verdwijnt als gevolg van de peilveranderingen en natuurontwikkelingen;
- Duurzaam beheer van het karakteristieke veenweidelandschap in het gebied.

Vanuit de Visie is de regeling Vernieuwend Ondernemen opgesteld. Deze maakt het enerzijds voor bestaande agrarische bedrijven mogelijk om naast het agrarische bedrijf andere activiteiten te ontplooien. Anderzijds biedt deze ook ruimte aan (niet-agrarische) ondernemers om in vrijkomende agrarische gebouwen een bedrijf te starten. De regeling Vernieuwend Ondernemen is in het voorliggende bestemmingsplan vertaald, in die zin dat aan de agrarische bedrijven die met hun bedrijfsperceel in het plangebied zijn gelegen, alsmede voormalige agrarische bedrijfspercelen in het plangebied, mogelijkheden worden geboden om nevenactiviteiten te ontplooien.

4 PLANBESCHRIJVING

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de natuuropgave in de Krimpenerwaard. Allereerst komt in paragraaf 4.2 de natuuropgave in zijn algemeenheid aan de orde. Vervolgens wordt in paragraaf 4.3 de voorgenomen inrichting van de natuur per deelgebied beschreven. Daarna wordt in paragraaf 4.4 kort besproken op welke wijze de natuurontwikkeling in het bestemmingsplan vertaald is. Tot slot wordt ingegaan op de inrichting van het Steinse Groen.

4.2 Natuurontwikkeling Krimpenerwaard

Natuurherstel
De natuuropgave in de Krimpenerwaard bestaat uit 'natuurherstel': het terugbrengen van natuurwaarden die van oudsher in het gebied voorkwamen. Het gaat daarbij om een veenweidenatuur met als kenmerkende groepen weidevogels, natte (schrale) graslanden en kleinschalige opgaande ruigtes en bosschages. De natuuropgave heeft daardoor ook een sterke cultuurhistorische component, aangezien juist de opbouw en het gebruik van het landschap hebben geleid tot het voorkomen van bepaalde natuurwaarden op bepaalde plekken. De belangrijkste bepalende factor van waar welke natuurwaarden voorkwamen, zijn gekoppeld aan de abiotische kenmerken van het gebied (de ondergrond, de bodem en het water). Waar welke natuur ontstaat, is grotendeels afhankelijk van de (grond)waterstand, de bodemsoort en –opbouw, de chemische bodemkwaliteit, de maaiveldhoogte, etc.

In het verleden was over de langgerekte kavels in het veenweidegebied een gebruiksgradiënt te herkennen van intensief gebruik naar extensief gebruik. Mede door dit verschil in gebruiksintensiteit was er een grote variatie in soorten te vinden in het gebied. De achteruitgang van de weidevogelstand in Nederland en de zeldzaamheid van vele veenweidesoorten maakt het noodzakelijk om dit samenhangende landschap te herstellen waar deze soorten voorkwamen in een robuust ecosysteem.

Voor de realisatie van de natuur in de Krimpenerwaard worden de abiotische kenmerken als uitgangspunt genomen voor de te ontwikkelen natuurwaarden. Dit vraagt een combinatie van herstelmaatregelen - om basis voorwaarden voor herstel te krijgen – en het terugbrengen van gebruiksgradiënt, zodat zich weer de biodiversiteit kan ontwikkelen die het gebied ooit kende.

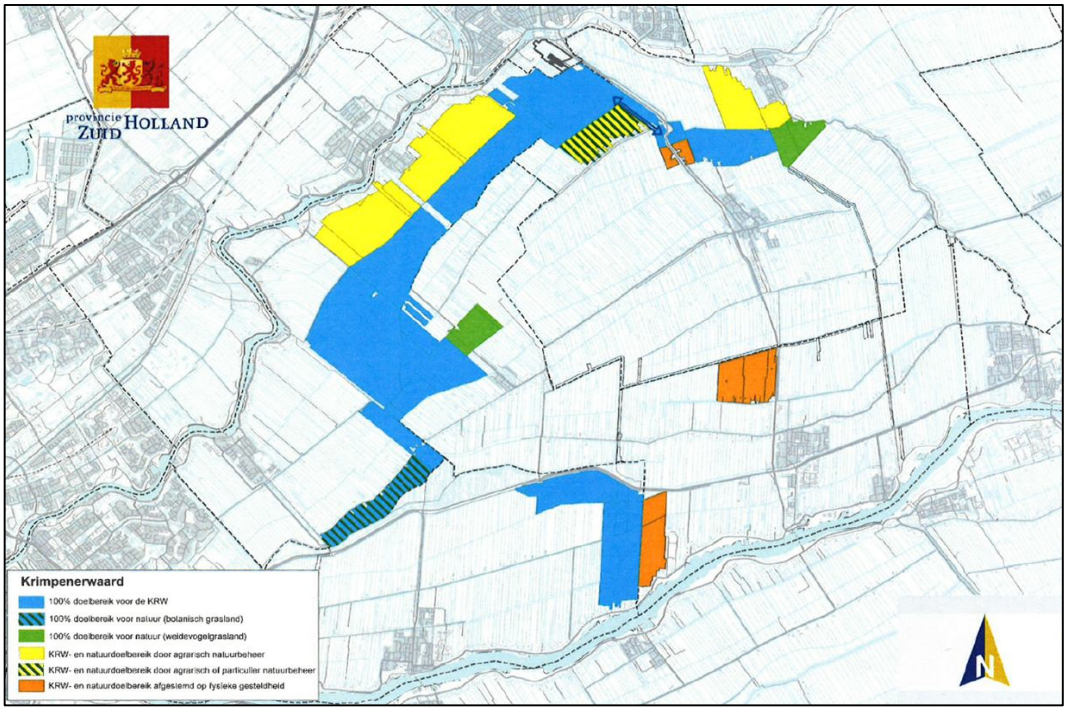
Doelstellingen
De natuuropgave in de Krimpenerwaard omvat de realisatie van 2.250 ha natuur als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), met als natuurdoelen de ontwikkeling van weidevogelgrasland, botanisch grasland en kleinschalige landschapselementen. Voor het NNN-gebied in de Krimpenerwaard geldt ook een wateropgave voor de verbetering van de chemische en ecologische waterkwaliteit die voortvloeit uit de Kaderrichtlijn Water (KRW). Aangezien in het veenweidegebied land en water sterk met elkaar verweven zijn, is de KRW-opgave onderdeel van de natuuropgave in de Krimpener-

waard. De KRW vormt daarmee de basis voor de natuuropgave. De ligging en begrenzing van het NNN-gebied is vastgelegd in de Verordening Ruimte van de provincie Zuid-Holland.

Omdat er sprake is van een zekere spanning tussen natuur- en waterdoelen, de mogelijkheden voor agrarisch medegebruik, de te treffen maatregelen en de beschikbare middelen is binnen het NNN-gebied een prioriteitsstelling aangebracht voor de te bereiken doelen. Deze prioriteitsstelling is gericht op:

1. Waar en in welke gebieden primair wordt ingezet op realisatie van de KRW-doelen;
2. Waar andere natuurdoelen (bijvoorbeeld weidevogelgrasland of botanisch grasland) het primaat hebben, en
3. Waar agrarisch medegebruik mogelijk is en wellicht beperkingen kan stellen aan de te bereiken natuur- en waterdoelen.

De prioriteitsstelling heeft er toe geleid dat binnen de NNN-begrenzing in de Krimpenerwaard blauwe, groene, gele en oranje gebieden worden onderscheiden. De onderstaande figuur geeft de indeling van de gebieden naar prioriteit weer.

Indeling gebieden naar prioriteit binnen de NNN-begrenzing (bron: provincie Zuid-Holland)

- In de blauw gekleurde gebieden hebben de KRW-doelen het primaat. Dit betreft een kernzone langs de aanvoerroutes voor schoon water. Het primaat bij de KRW betekent dat ambities van het gebied erop zijn gericht om 100% doelbereik voor de KRW te realiseren, waarbij wordt geschat dat het doelbereik voor andere natuurdoelen, zoals weidevogelnatuur of botanisch grasland 80-90% zal zijn. (hoge natuurdoelen)
- In de groen gekleurde gebieden weegt het KRW-belang iets minder sterk, omdat deze geen onderdeel uitmaken van het wateraanvoercircuit en daardoor minder of geen invloed hebben op de waterkwaliteit in de andere natuurgebieden. Daarom wordt hier het primaat gelegd (100% doelbereik)

bij het natuurdoel met de beste potenties voor dit gebied, te weten weidevogelgrasland. Het KRW-doelbereik wordt geschat op 80-90%. (hoge natuurdoelen)
- In de groenblauw gekleurde gebieden weegt het KRW-belang iets minder sterk, omdat deze geen onderdeel uitmaken van het wateraanvoercircuit en daardoor minder of geen invloed hebben op de waterkwaliteit in andere natuurgebieden. Daarom wordt hier het primaat gelegd (100% doelbereik) bij het natuurdoel met de beste potenties voor dit gebied, te weten botanisch grasland. Het KRW-doelbereik wordt geschat op 80-90%. (hoge natuurdoelen)
- In de geel gekleurde gebieden wordt uitdrukkelijk ingezet op natuurbeheer door inzet van agrarisch medegebruik. Het KRW- en natuurdoelbereik wordt afgestemd op de mogelijkheden van het agrarisch medegebruik. Daarom is hier sprake van lager doelbereik. Zowel het KRW-doelbereik als het natuurdoelbereik wordt geschat op 60-80%. (lage natuurdoelen)
- De oranje gebieden zijn natuurgebieden die vanwege hun ligging en besluitvorming waterstaatkundig onderdeel uitmaken van een gebied waarin de natuur en agrarische functie verweven zijn. Het KRW- en natuurdoelbereik wordt derhalve afgestemd op deze fysieke gesteldheid. Natuur en agrarisch gebruik zijn waterstaatkundig niet te scheiden. (lage natuurdoelen)

De gele gebieden sluiten altijd aan op de blauwe gebieden en er is een relatie tussen de natuurdoelen in de gele en de blauwe gebieden. De gele gebieden zijn namelijk ondersteunend aan de doelen in het blauwe gebied. Ze zijn niet los van elkaar te zien.

Peilbeheer
Door het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard is op 28 november 2018 een peilbesluit genomen dat gericht is op het realiseren van de natuur- en waterdoelen. Voor de blauwe en groene gebieden betekent dat opzet van het huidige waterpeil tot een gemiddelde drooglegging van 20 cm en de invoering van een flexibel (neerslag gestuurd) peilbeheer. Voor de gele gebieden betreft dit handhaving van het huidige waterpeil, maar met het achterwege laten van de peilindexatie. Op termijn zal dit gaan leiden tot een gemiddelde drooglegging van 35 centimeter. Het waterpeil volgt de daling van het maaiveld dus niet meer, waardoor de huidige drooglegging van circa 50 cm geleidelijk naar een drooglegging van 35 centimeter toegroeit. In de oranje gebieden zal het peil wel de daling van het maaiveld blijven volgen, omdat deze gebieden onderdeel blijven van een agrarisch peilvak conform de omliggende agrarische gronden.

Hoge en lage natuurdoelen
Door intensivering en modernisering van het agrarisch bedrijf zijn veel natuurwaarden in de Krimpenerwaard de laatste veertig jaar verdwenen of ernstig uitgedund. Door middel van (soms vergaande) aanpassingen in de agrarische bedrijfsvoering kunnen veel van deze natuurwaarden weer terugkeren. Met een aangepaste agrarische bedrijfsvoering wordt in dit kader het bedrijfsvoeringsconcept natuurinclusieve landbouw bedoeld. Andere natuurwaarden gaan juist niet samen met een (moderne) agrarische bedrijfsvoering. Voor de natuurdoelen in de Krimpenerwaard wordt daarom een onderscheid gemaakt tussen hoge en lage natuurdoelen.

De hoge natuurdoelen, die voor de blauwe en groene gebieden gelden, stellen hoge eisen aan de inrichting en het beheer, zoals trofiegraad (voedselrijkdom), waterpeil-/fluctuatie en de waterkwaliteit. Hiermee kunnen deze niet samen gaan met een agrarische bedrijfsvoering. Dit bijvoorbeeld als gevolg van het waterpeil dat afgestemd wordt op de natuur- of landschapstypen, zoals nat schraalland, die geen meststoffen kunnen verdragen. Agrarisch medegebruik is in de groene en blauwe gebieden niet mogelijk. Natuurbegrazing, zijnde begrazing door graasdieren ten behoeve van het natuurbeheer, kan wel plaatsvinden.

De lage natuurdoelen, die voor de gele en oranje gebieden gelden, stellen minder hoge eisen aan de inrichting en het beheer. Hiermee verhouden deze zich beter met een aangepaste agrarische bedrijfsvoering (natuurinclusieve landbouw). Voor de realisatie van de doelen zijn aanpassingen nodig in het agrarisch gebruik. In de gele en oranje gebieden is het streven er op gericht om natuur zoveel als mogelijk te realiseren door middel van inpassing in de agrarische bedrijfsvoering. Dit vraagt om aanpassing van de agrarische bedrijfsvoering (natuurinclusieve landbouw) en meestal tot omvorming van de bedrijfsvoering tot een meer natuurvriendelijk verdienmodel. De lage natuurdoelen kunnen worden gerealiseerd door de ontwikkeling van verschillende typen grasland en natuurvriendelijke oevers. Dit betreft bijvoorbeeld de volgende natuurbeheertypen: kruiden- en faunarijk grasland, glanshaverhooiland en weidevogelgrasland. Het spreekt voor zichzelf dat in de gele en oranje gebieden agrarisch medegebruik, zij het met beperkingen, mogelijk blijft. De beperkingen zijn noodzakelijk vanwege het behalen van de KRW- en natuurdoelen.

Gebruiksbeperkingen
Een belangrijke beperking voor het agrarisch medegebruik in de gele gebieden vloeit voort uit het peilbeheer (zie boven) dat erop gericht is om het peil in het gebied geleidelijk te laten toegroeien naar een gemiddelde drooglegging van 35 centimeter. Met een dergelijk peilbeheer worden in alle delen van de gele gebieden de natuurwaarden verhoogd. Dit peilbeheer heeft uiteraard ook gevolgen voor de agrarische gebruiksmogelijkheden. Zo worden de gronden door de hogere grondwaterstand bijvoorbeeld gevoeliger voor de uitspoeling van mest, hetgeen in de weg kan staan aan de realisatie van de natuurdoelen en de beoogde waterkwaliteit. Mede om die reden zijn beperkingen van het agrarisch medegebruik noodzakelijk.

De gebruiksbeperkingen voor de gele gebieden vanuit het natuur- en waterbeheer (eindbeheer) hebben onder meer betrekking op de volgende onderdelen:

- Bemesting (type, toepassing en hoeveelheid), bijvoorbeeld:
    - geen gebruik van meststoffen;
    - uitsluitend bepaalde soorten mest toepassen.
- Het waterpeil/peilbeheer:
    - gestreefd wordt naar een drooglegging. Hiertoe zal het huidige waterpeil gefixeerd worden, waardoor als gevolg van de voortgaande maaivelddaling de huidige drooglegging van circa 50 cm langzaam zal toegroeien naar 35 cm.
- Maaien (data, frequentie en wijze), bijvoorbeeld:
    - niet maaien in bepaalde perioden;

    - een maximale oppervlakte maaien afhankelijk van de periode
    - diep uitmaaien in een bepaalde periode.
- Beweiding (hoeveelheid vee, moment van inscharen), bijvoorbeeld:
    - een maximale (lagere) veedichtheid per ha.;
    - oevers uitrasteren en zo nodig veedrinkplaatsen aanleggen.
- Toepassing gewasbeschermingsmiddelen, bijvoorbeeld:
    - alleen gebruik van gewasbeschermingsmiddelen tot 1 januari 2024 voor bepaalde storingssoorten.
- Oeverbeheer (bescherming en onderhoud van natuurvriendelijke oevers), bijvoorbeeld:
    - geen slootvuil (bagger) op de oevers plaatsen;
    - oevers uitrasteren bij beweiding;
    - specifiek maaibeheer;
    - oevers schonen middels maaikorf of ecoreiniger.

Uiteraard zijn deze beperkingen wel afhankelijk van het natuurbeheertype dat op de desbetreffende gronden wordt nagestreefd. Over het algemeen zullen de beperkingen echter wel een aanpassing van de agrarische bedrijfsvoering in de gele en oranje gebieden vergen.

Mozaïek

De in de Krimpenerwaard te realiseren natuurbeheertypen staan niet los van elkaar, maar zijn onderdeel van een samenhangend veenweidelandschap. Immers, alleen in een samenhangend landschap kunnen de natuurdoelen worden behaald. Het is voor de gele en oranje gebieden daarom van belang dat bij het inpassen van de natuurdoelen in een agrarisch bedrijf wordt nagedacht over de omgeving en over de samenhang van het landschap. Mozaïekbeheer en inrichten in een landschapsmozaïek zijn hierbij een belangrijke instrumenten. Deze beheers- en inrichtingsvorm zal daarom worden toegepast bij de ontwikkeling van de natuur in het NNN-gebied in de Krimpenerwaard.

Mozaïek is een inrichtings- en beheervorm waarbij verschillende typen graslandbeheer op naast elkaar gelegen percelen in een vooraf bepaalde configuratie worden uitgevoerd. Niet alleen het beheer kent een landschaps-mozaïek, ook de inrichting van de percelen wordt uitgevoerd in een mozaïek. De combinatie van verschillende typen beheer en inrichting is, wanneer uitgevoerd in de juiste landschappelijke configuratie, gunstig voor de aanwezige weidevogelpopulatie. Naast weidevogels profiteren ook andere soorten van een dergelijk gedifferentieerd landschap. Door de diversiteit in beheer ontstaat namelijk een meer divers landschap waarin plek is voor verscheidene biotopen. Dit leidt tot een hogere biodiversiteit. In verschillende fases in het seizoen stelt een weidevogelpopulatie verschillende eisen aan de leefomgeving. Dat maakt dat één type beheer of inrichting vaak onvoldoende is voor een duurzame instandhouding van de populatie. Hierbij is maatwerk per perceel noodzakelijk, omdat het mozaïek idealiter wordt afgestemd op de landschappelijke eigenschappen van een gebied.

4.3 Voorgenomen inrichting

De natuuropgave in de Krimpenerwaard bestaat, zoals reeds genoemd, uit de realisatie van 2.250 ha natuur in het kader van het Natuurnetwerk Nederland

(NNN). Het gaat om het herstellen van grote zelfstandig functionerende leefgebieden voor weidevogels en karakteristieke flora en fauna die van oudsher thuis horen in het veenweidegebied. De leefgebieden vormen een robuuste ecologische structuur door verbinding met elkaar. De aanleg van deze leefgebieden wordt gecombineerd met een bijpassend robuust en duurzaam watersysteem in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW) en het tegengaan van bodemdaling.

De natuurlijke en landschappelijke situatie aan het begin van de vorige eeuw vormt het referentiebeeld. Dit is een veenweidegebied waarin door eeuwenlang extensief agrarisch beheer de verscheidenheid van natuurlijke processen en omstandigheden van het laagveengebied heeft vergroot.

De natuurontwikkeling in de Krimpenerwaard is onderdeel van een gebiedsproces waarin (natuur)doelen zijn gesteld die op landschapsniveau een bepaalde ruimtelijke samenhang vereisen. Voor de NNN in de Krimpenerwaard is in de Gebiedsovereenkomst Krimpenerwaard (2014) en in het Natuurbeheerplan van de provincie Zuid-Holland (2018) een bepaalde verhouding in natuurtypen ten doel gesteld. Deze verhouding is grofweg in te delen in:

- 50% weidevogelnatuur;
- 35% botanische natuur;
- 15% kleinschalige landschapselementen.

Waternatuur komt binnen alle natuurtypen voor in de vorm van sloten, vaarten, plassen en poelen. Van belang is bij de lokalisatie van natuurtypen de beste potenties te benutten, maar ook de ecologische verbinding voor soorten in het oog te houden. Veel soorten van vochtige en natte graslanden, zowel flora als fauna, zijn namelijk slechte verspreiders. Uiteindelijk dient er een natuurlint te ontstaan die kan dienen als leefgebied en voor (genetische) uitwisseling.

Weidevogelnatuur

De gewenste weidevogelnatuur in de Krimpenerwaard bestaat uit grootschalige, open gebieden waar graslanden worden beheerd ten behoeve van grote aantallen weidevogels. Weidevogelgrasland omvat een mix van droge en vochtige graslanden, met beperkt ook wat natte graslanden. Het betreft hier zowel kruidenrijke, licht voedselrijke graslanden als meer productieve en soortenarmere voedselrijke graslanden.

Het grasland bestaat uit ijler gras met veel bloemen en insecten. Jonge weidevogels kunnen gemakkelijk schuilen en foerageren in deze graslanden en de grond is vaak wat natter zodat de volwassen weidevogels o.a. makkelijk wormen kunnen vangen. De eisen die de weidevogels stellen, maakt dat vogelgraslanden niet (meer) passen in het reguliere agrarisch bedrijf. Bij de inrichting en het beheer van weidevogelnatuur staat het voeren van een mozaïekbeheer centraal. De diverse onderdelen van het mozaïek zijn verschillend qua beheer, de opbrengst en inpasbaarheid in de agrarische bedrijfsvoering wat kansen biedt voor combinaties met andere functies.

Weidevogelnatuur op gebiedsniveau bevat in ieder geval de volgende natuurbeheertypen: vochtig weidevogelgrasland (N13.01), kruiden- en faunarijk grasland (N12.02) en vochtig hooiland (N10.02).

Botanische natuur
De gewenste botanische natuur in de Krimpenerwaard bestaat uit verschillende graslandtypen op voedselarme tot matig voedselrijke grond en omvat zowel kruidenrijk hooi- en weiland als vochtige schraalgraslanden. Deze graslanden hebben bijna altijd een verleden als boerengrasland. Van oudsher kwamen schrale soortenrijke graslanden veel voor in de Krimpenerwaard.

Botanische natuur op gebiedsniveau bevat in elk geval de volgende natuurbeheertypen: veenmosrietland en moerasheide (N06.01), nat schraalland (N10.01), vochtig hooiland (N10.02), en kruiden- en faunarijk grasland (N12.02).

Kleinschalige landschapselementen
Van oudsher komen in de Krimpenerwaard natuurwaarden voor die aansluiten bij de cultuurhistorie en het agrarisch gebruik zoals dat tot minstens een halve eeuw geleden werd uitgeoefend. Karakteristieke, cultuurhistorische elementen zoals eendenkooien, pestbosjes, blokboezems en veenputten zijn het behouden en verbinden waard. Veel bijzondere soorten, zoals de groene glazenmaker, waterspitsmuis en ringslang, vinden hier hun biotoop. Sinds het midden van de 19^{e} eeuw zijn veel landschapselementen uit de Krimpenerwaard verdwenen en is de samenhang tussen deze elementen achteruitgegaan. Door meer samenhang en verbinding te creëren tussen deze gebieden kunnen deze soorten terugkeren. Het gaat bij de kleinschalige landschapselementen dus om behoud en herstel, maar ook om het verbeteren van samenhang met de rest van het landschap.

Tot de kleinschalige landschapselementen binnen de Krimpenerwaard behoren in ieder geval de volgende natuurbeheer- en landschapstypen: eendenkooi (N17.04), moeras (N05.01), gemaaid rietland (N05.02), hoog- en laagveenbos (N14.02), ruigteveld (N12.06), natuurvriendelijke oever (L01.15), houtwal en houtsingel (L01.02) en poel en klein historisch water (L01.01). Dit zijn meestal landschapselementen die reeds aanwezig zijn in het landschap.

Waternatuur
Belangrijkste wateren in de Krimpenerwaard zijn de sloten. De natuur van de sloten en vaarten in de Krimpenerwaard is van groot belang voor de karakteristieke natuur. Doel is in deze sloten waterplanten en dieren terug te brengen die van oudsher thuishoren in de Krimpenerwaard. De oevers bieden kansen voor flora en fauna die gebonden zijn aan vochtige en natte omstandigheden, zoals waterspitsmuis en slobeend. Door weinig bemesting via het land en de beperkte drooglegging (waardoor weinig voedingsstoffen via oxidatie beschikbaar komen) kan het water binnen de hydrologisch geïsoleerde natuurgebieden een goede waterkwaliteit krijgen. Hierdoor ontstaan mogelijkheden voor ontwikkeling van soortenrijke watervegetaties met ander andere krabbenscheer, waterlelie en fonteinkruiden. Waterplanten nemen het voedsel uit het water op, waardoor algen geen kans krijgen om te

groeien. De watervegetaties zorgen er zodoende voor dat het water helder blijft. Ook biedt het ruimte aan kenmerkende fauna zoals de kleine modderkruiper, bittervoorn, groene glazenmaker en zwarte stern en draagt zo bij aan de ecologische verbinding door het gebied.

Eén van de kenmerkende planten die in de veensloten thuishoort is de krabbenscheer. Deze plant is uitermate belangrijk voor onder andere gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker en zwarte stern. Ook voor vissen is het belangrijk dat er veel waterplanten zijn. Zo kunnen jonge visjes schuilen voor bijvoorbeeld snoeken. In de waterplanten zitten ook veel (onderwater) insecten die weer het voedsel vormen voor veel vissen.

Waternatuur in de Krimpenerwaard omvat de KRW-watertypen gebufferde laagveensloot (M8) en laagveen vaart (M10) en de natuurbeheer- en landschapstypen zoete plas (N04.02), moeras (N05.01), poel en klein historisch water (L01.01) en natuurvriendelijke oever (L01.15). Deze natuurbeheertypen dekken echter niet de variatie in waternatuur die binnen een veenweideslotennetwerk mogelijk is. Het streven is een variatie aan waternatuur te krijgen. Met het oog hierop is daarom een aantal “slootbeheer-typen” omschreven: kroos of draadalgensloot, uniform begroeide sloot (uniform submers), gevarieerd begroeide sloot (gevarieerd submers), diepe weinig begroeide sloot, krabbenscheersloot en verlandingsvegetatie (met helofyten).

Ecologische verbinding
Binnen en tussen de deelgebieden is een ecologische verbinding beoogd die geschikt is als leefgebied en als migratieroute voor verschillende van oudsher voorkomende soorten van het veenweidelandschap binnen de Krimpener-waard en/of omgeving. Het gaat hierbij om van oudsher voorkomende soorten zoals kamsalamander, groene glazenmaker, waterspitsmuis, ringslang en een aantal matig verspreidende plantensoorten. Deze soorten profiteren van een aaneengesloten lint van geschikte leefgebieden. Hierbij spelen soortenrijke graslanden en water een heel belangrijke rol. De verbinding bestaat vooral uit verschillende typen soortenrijke botanische graslanden, doorsneden door sloten. Het zijn over het algemeen de wat nattere, voedselarme bloemrijke graslanden, dotterbloemhooilanden en natte schraallanden.

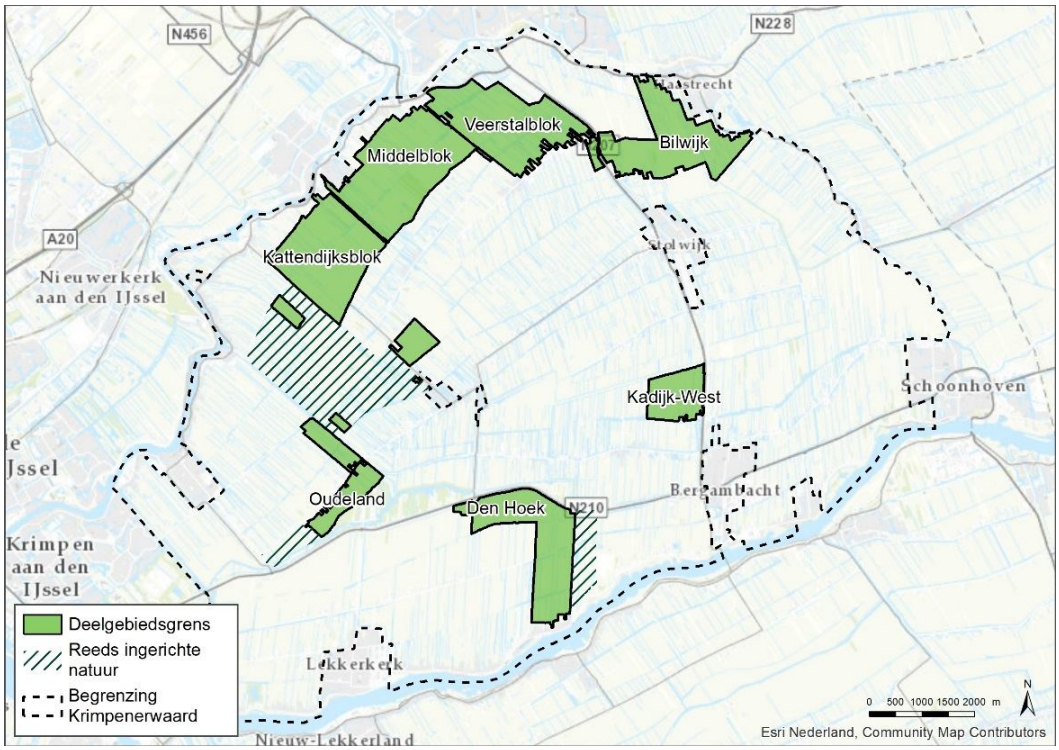
De populaties van de doelsoorten staan in meer of mindere mate onder druk. Dat hangt deels samen met het ontbreken van geschikt leefgebied en deels met het ontbreken van voldoende leefgebied en verbindingen daartussen. Door meer samenhang en verbinding te creëren tussen gebieden kunnen de doelsoorten terugkeren. In zijn totaliteit vormt het NNN-gebied van de Krimpenerwaard een waardevolle schakel binnen het geheel van belangrijke veenweidegebieden van de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht die met elkaar verbonden worden.

Deelgebieden
Binnen het NNN van de Krimpenerwaard worden de volgende deelgebieden onderscheiden (zie ook hoofdstuk 1):
- Bilwijk;
- Veerstalblok (Het Beijersche);

- Middelblok;
- Kattendijksblok;
- De Nesse*;
- Berkenwoudse Driehoek[1]*;
- Oudeland**;
- Den Hoek;
- Bergambacht-West (Nespolder)*;
- Kadijk-West.

(*al ingericht)
(**zuidelijk deel al ingericht)

Deze deelgebieden vormen ieder een schakel in het NNN in de Krimpenerwaard en vormen een ecologische verbinding met aangrenzende gebieden. Een aantal deelgebieden zijn al (grotendeels) ingericht voor natuurontwikkeling. Het gaat hierbij om De Nesse, Berkenwoudse Driehoek en het zuidelijk deel van Oudeland. Inmiddels is in deze deelgebieden in totaal circa 500 ha natuur aangelegd. Ook de Nespolder bij Bergambacht-West is reeds ingericht.

Deelgebieden die nog niet zijn ingericht voor natuurontwikkeling. Voor deze deelgebieden is een inrichtingsplan opgesteld (bron: Inrichtingsplan)

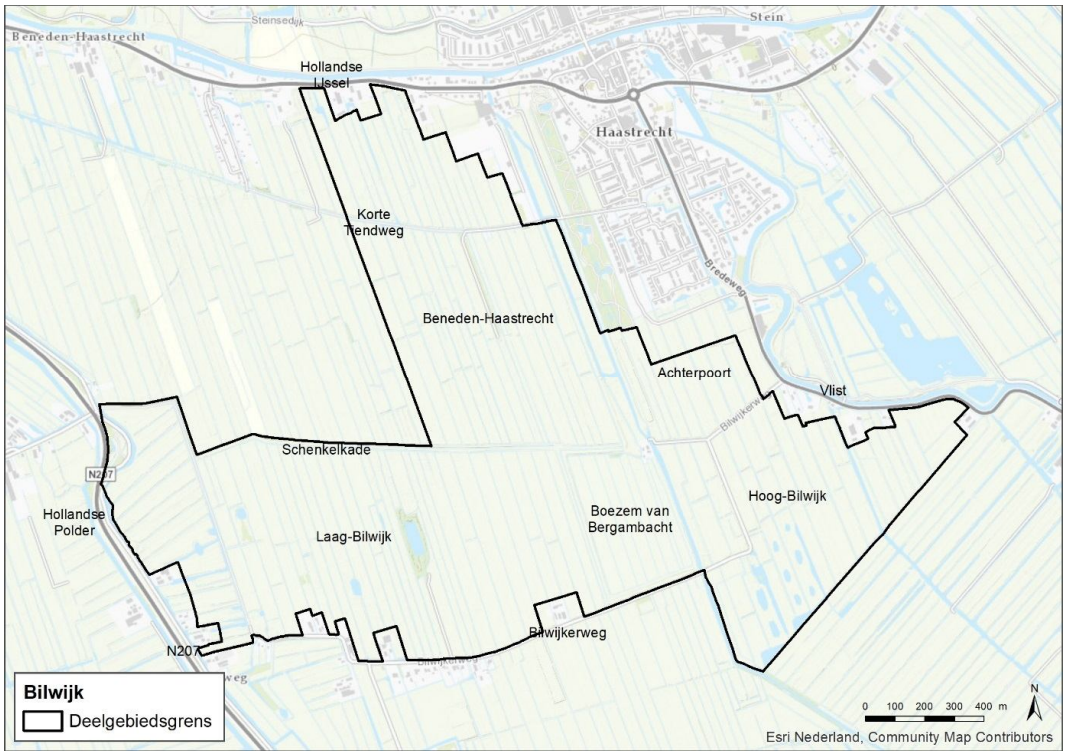
Voor de overige deelgebieden die nog ingericht moeten worden en enkele restopgaven in de deelgebieden De Nesse en Berkenwoudse Driehoek is een inrichtingsplan opgesteld. Alle deelgebieden tezamen (ook de al ingerichte gebieden) vormen één geheel en een verbinding in het kader van het NNN. Hierna volgt per deelgebied een toelichting op de voorgestane inrichting. Hierbij ligt de focus op de natuur en wordt niet in detail op het (toekomstige) waterpeil en drooglegging ingegaan. Het waterpeil (en daarmee tevens de drooglegging) wordt immers niet geregeld door het bestemmingsplan, maar

[1] Inclusief het deel van het deelgebied Achterbroek dat nog tot het NNN behoort.

door het peilbesluit van het Hoogheemraadschap dat op 28 november 2018 genomen is. Voor een uitgebreidere beschrijving van de beoogde inrichting wordt bovendien verwezen naar het inrichtingsplan zelf, dat als bijlage bij de regels van dit bestemmingsplan is opgenomen.

Bilwijk

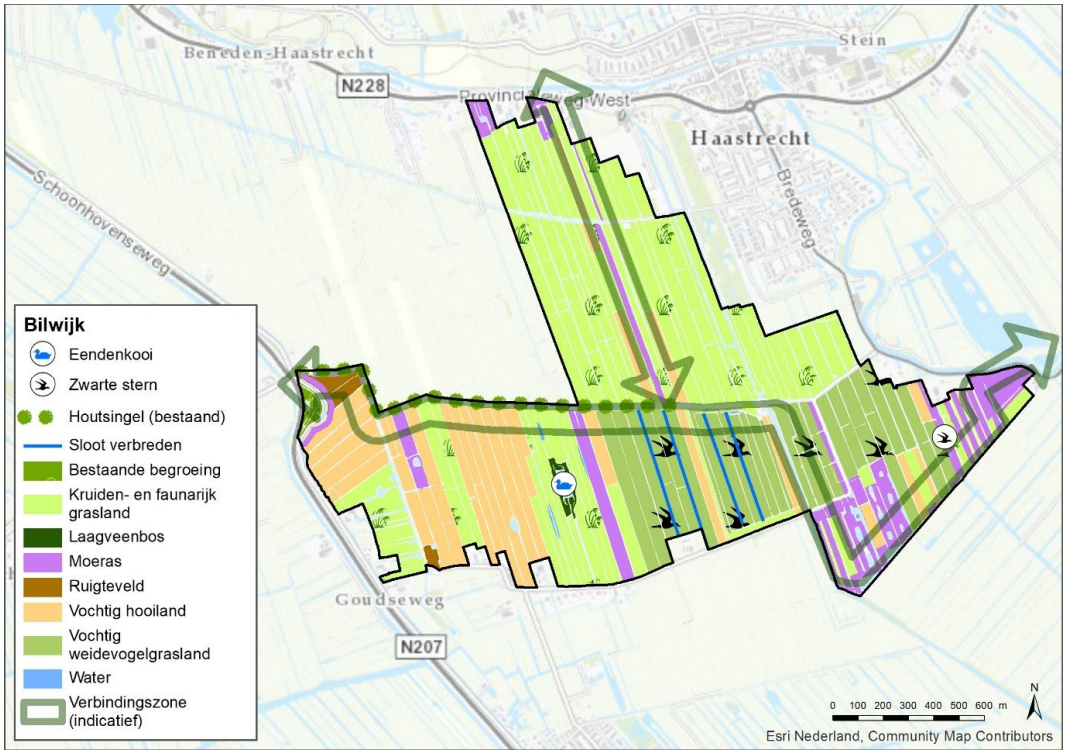
Algemene beschrijving
Bilwijk bestaat uit vijf deelgebieden: Beneden-Haastrecht, Achterpoort, Hoog-Bilwijk, Laag- Bilwijk en Hollandse Polder. In de figuur hieronder is de begrenzing van het gebied Bilwijk met vijf deelgebieden globaal weergegeven.

Begrenzing deelgebied Bilwijk (bron: Inrichtingsplan)

Beschrijving inrichting
In de onderstaande figuur is de beoogde inrichting van deelgebied Bilwijk op schetsniveau (VO) weergegeven.

In de polders Laag en Hoog Bilwijk worden de meest ambitieuze doelen nagestreefd. Hiervoor gaat het peil omhoog en vindt alleen natuurbeheer plaats. Dit sluit aan bij de huidige situatie (aanwezigheid van een belangrijke weidevogelkern) en potenties ten aanzien van botanische graslanden. In Beneden-Haastrecht en Achterpoort is extensief agrarisch medegebruik mogelijk. Om dat te faciliteren wordt in Beneden-Haastrecht het peil gefixeerd. Het peilgebied Achterpoort wordt aangesloten op het hogere natuurpeil. Doordat het gebied relatief hoog ligt, is nog steeds sprake van voldoende drooglegging voor extensief agrarisch medegebruik. Ter hoogte van de beoogde ecologische verbinding in Beneden Haastrecht is alleen natuurbeheer mogelijk.

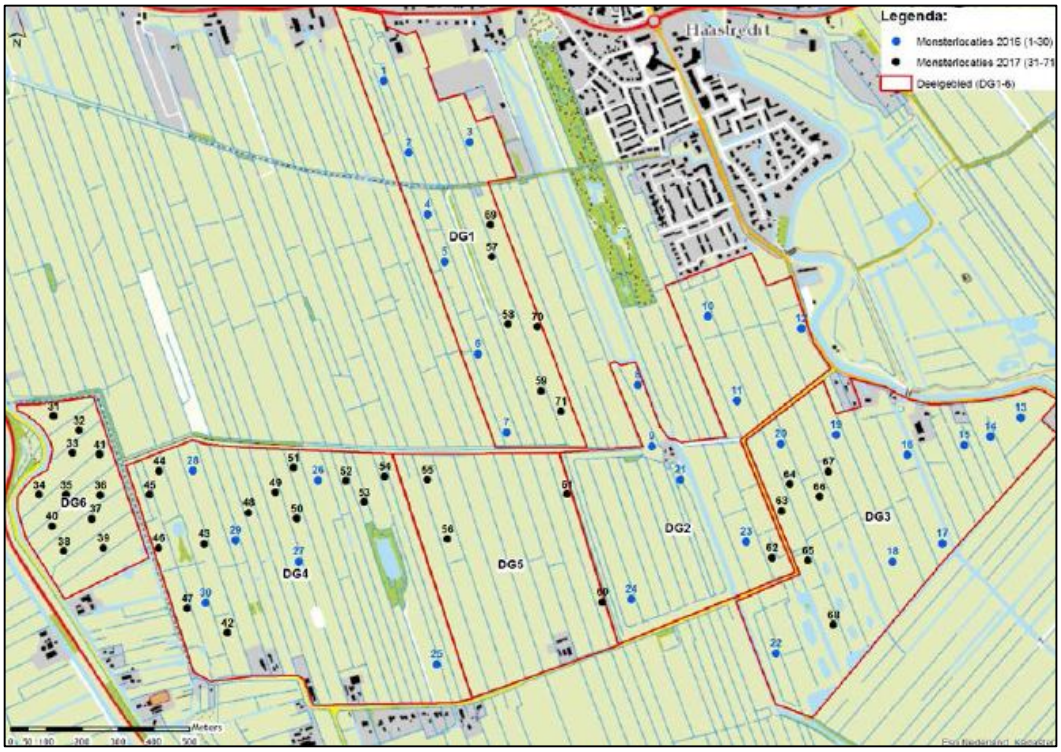

Beoogde inrichting deelgebied Bilwijk (bron: Inrichtingsplan)

Weidevogelnatuur

De vochtige weidevogelgraslanden zijn in het oostelijk deel van polders Laag Bilwijk en Hoog Bilwijk gelegen. Dit vormt in de huidige situatie reeds het kerngebied van de weidevogelpopulatie en omvat het huidige reservaat van ZHL. Binnen het reservaat wordt in de huidige situatie op verschillende percelen al gericht weidevogelbeheer uitgevoerd. Het doel is om hier de weidevogelkern te versterken, ook omliggende percelen zijn daarom grotendeels als vochtig weidevogelgrasland aangewezen, afgewisseld met enkele percelen vochtig hooiland en kruiden- en faunarijk grasland. Het weidevogelgebied omvat hierdoor een mix van droge en vochtige graslanden, met beperkt ook wat natte graslanden. Het betreft hier zowel kruidenrijke, licht voedselrijke graslanden als meer productieve en soortenarmere voedselrijke graslanden. Het gebied is een goed weidevogelgebied, waar weidevogels kunnen vinden wat ze nodig hebben: rust en openheid, broed- en foerageermogelijkheden. Aan de zuidoostzijde van Hoog Bilwijk worden ook andere natuurbeheertypen gerealiseerd in verband met de ecologische verbinding. In Achterpoort en Beneden-Haastrecht is extensief agrarisch medegebruik mogelijk (uitgezonderd de ecologische verbinding). Als gevolg van het extensief agrarisch medegebruik en de drooglegging lenen deze percelen zich vooral voor het natuurbeheertype kruiden- en faunarijk grasland. Goed ontwikkelde kruiden- en faunarijke graslanden zijn vegetaties met veel structuurvariatie en zijn daardoor belangrijk als buffer en uitloop voor weidevogels uit het kerngebied. Gecombineerd met de vochtige weidevogelgraslanden ontstaat een robuust weidevogelgebied.

Botanische natuur
Door middel van bodemchemisch onderzoek is, op basis van het bodemtype en de bodemchemische samenstelling, de kansrijkdom voor de ontwikkeling van botanisch waardevolle graslanden (vochtig hooiland, nat schraalland en kruiden- en faunarijk grasland) in beeld gebracht. In de onderstaande figuur zijn de percelen weergegeven waar in 2016 en 2017 bodemchemisch onderzoek naar de natuurpotenties heeft plaatsgevonden. Voor het onderzoek was het alleen mogelijk om de natuurpotenties van de percelen van ZHL, PZH, HHSK en een beperkt aantal particulieren in beeld te brengen.

Onderzoeksgebied bodemchemisch onderzoek natuurpotenties Bilwijk (bron: Arcadis)

Wanneer 20 cm wordt afgegraven komt verspreid over het gebied een diverse bodem (zowel veen als kleiig veen/venige klei en klei) aan het oppervlak wat onder fosfaatarme omstandigheden interessant is voor de vegetatieontwikkeling (qua diversiteit). In het kader van het realiseren van een hoogwaardige botanische doelstelling is het gebiedsdekkend afgraven van 20 cm echter risicovol; de ruimtelijke variatie in de Olsen-P concentraties (voor planten beschikbare hoeveelheid fosfor) op deze diepte is namelijk erg groot. De westelijke zone van het onderzoeksgebied, Laag Bilwijk en Hollandsche Polder, vormt hierop een uitzondering en is kansrijk voor de ontwikkeling van vochtig hooiland en nat schraalland na 20 cm ontgronding. In de overige onderzochte percelen zijn overwegend op 30 tot 40 cm -MV de bodemchemische omstandigheden geschikt voor ontwikkeling van een nat schraalland of vochtig hooiland. Plaggen tot op deze diepte heeft echter niet de voorkeur, omdat de percelen anders te nat kunnen worden na instellen van het toekomstige waterpeil.

De botanische graslanden liggen vooral in het westelijk deel van Laag Bilwijk en in het noordelijk deel van de Hollandsche Polder. Het gaat hier om een

vrijwel aaneengesloten blok wat de uitvoering en het toekomstige beheer ten goede komt. Door 20 cm te plaggen wordt de voedselrijke toplaag verwijderd en ontstaan hier de juiste bodemchemische omstandigheden voor ontwikkeling van het natuurbeheertype vochtig hooiland. Binnen het blok zijn enkele percelen als kruiden- en faunarijk grasland aangewezen. Dit zijn percelen die in de huidige situatie door het extensieve agrarisch beheer al relatief kruidenrijk zijn en daardoor veel potentie hebben voor ontwikkeling naar dit natuurbeheertype op korte termijn. Verder zijn nog enkele percelen verspreid in het deelgebied aangewezen voor de ontwikkeling van vochtig hooiland. Ook deze percelen lenen zich hiervoor (op basis van Mullekom en Tomassen, 2017) en zijn van belang voor de ruimtelijke variatie in het gebied die nodig is voor weidevogels en de verbindingsfunctie.

Niet het gehele perceel wordt geplagd voor de ontwikkeling van het vochtig hooiland. Voor de inrichting op perceelsniveau is een principeschets beschikbaar, waarbij ruimte is gereserveerd voor beheer- en schouwpaden. Daarnaast zijn binnen een blok met meerdere botanische graslanden altijd één of meerdere percelen nodig voor het ontvangen van bagger en slootvuil. Als gevolg hiervan is het verwijderen van de voedselrijke toplaag op deze percelen weinig zinvol en wordt in de praktijk het beheertype kruiden- en faunarijk grasland nagestreefd. In dit stadium is nog niet bekend welke percelen hiervoor in aanmerking komen, dit heeft o.a. met de beheer- en bereikbaarheid van de percelen te maken. Dit wordt nader uitgewerkt in een detailontwerp (DO). Er wordt in het inrichtingsplan vanuit gegaan dat circa de helft van de graslanden met botanische potenties daadwerkelijk worden geplagd en gerealiseerd.

In de voormalige onderbemaling in het reservaatgebied van ZHL ontwikkelen de graslandpercelen zich onder invloed van de hoge waterstand en het jaarlijks maaibeheer zich langzaam richting een schraler graslandtype. De betreffende percelen zijn in het inrichtingsplan als vochtige weidevogelgrasland aangewezen, gezien ook het huidige belang van deze percelen voor weidevogels. Door maaien en afvoeren zal de toplaag verder verschralen en is ontwikkeling van de vegetatie richting vochtig hooiland hier op termijn mogelijk. Plaggen is hier echter niet mogelijk, omdat de percelen anders te nat worden. Beide natuurdoelen (weidevogels en botanisch) sluiten elkaar niet uit. Bij de nadere invulling van het mozaïekbeheer voor het beoogde weidevogelkerngebied dient dan ook rekening te worden gehouden met de botanische potenties. In de onderbemaling worden greppels aangelegd. In de huidige situatie is sprake van een toename van pitrus in het gebied, naar verwachting een gevolg van verzuring (door stagnatie van regenwater) en niet optimaal beheer. Verzuring (nadelig voor bodemleven) en een toename van pitrus is nadelig voor de weidevogels en dienen daarom te worden voorkomen. De greppels zorgen voor afvoer van het regenwater.

Ook de kruiden- en faunarijke graslanden worden tot de botanische graslanden gerekend. In tegenstelling tot de vochtige schraalgraslanden is dit een meer algemeen natuurbeheertype welke voorkomt op verschillende bodems van vochtig tot droog met doorgaans een (matig) voedselrijk karakter. Dit natuurbeheertype heeft ook de meeste potentie om te kunnen worden gecombineerd met een extensief agrarisch medegebruik. Het noordoosten van het deelgebied is dan ook grotendeels voor dit beheertype

aangewezen. In de ecologische verbinding worden ook andere beheertype nagestreefd teneinde voldoende ruimtelijke variatie voor de verschillende doelsoorten aan te bieden (zie ook hierna).

Kleinschalige landschapselementen
In het deelgebied zijn een aantal waardevolle landschapselementen aanwezig. De Korte/Haastrechtse Tiendweg, de Schenkelkade en de eendenkooi midden in Laag-Bilwijk zijn elementen met een belangrijke cultuurhistorische waarde. Op de Schenkelkade en de voorzetting daarvan naar de N207 staan goed ontwikkelde houtsingels. De Korte/Haastrechtse Tiendweg is spaarzaam begroeid, verspreid zijn kleine bosjes en knotbomen aanwezig. Verspreid in het zuidelijk deel liggen daarnaast enkele poelen.

De kenmerkende landschapselementen aanwezig blijven behouden in het inrichtingsplan. In de beoogde ecologische verbinding is ruimte voor nieuwe landschapselementen teneinde ruimtelijke variatie en verschillende biotopen voor de doelsoorten te kunnen bieden. In een detailontwerp wordt nader invulling gegeven aan deze elementen. Gezien het kerngebied voor weidevogels in de polders Laag en Hoog Bilwijk is hier geen ruimte voor elementen met hoog opgaande beplanting (zoals hakhoutbosjes).

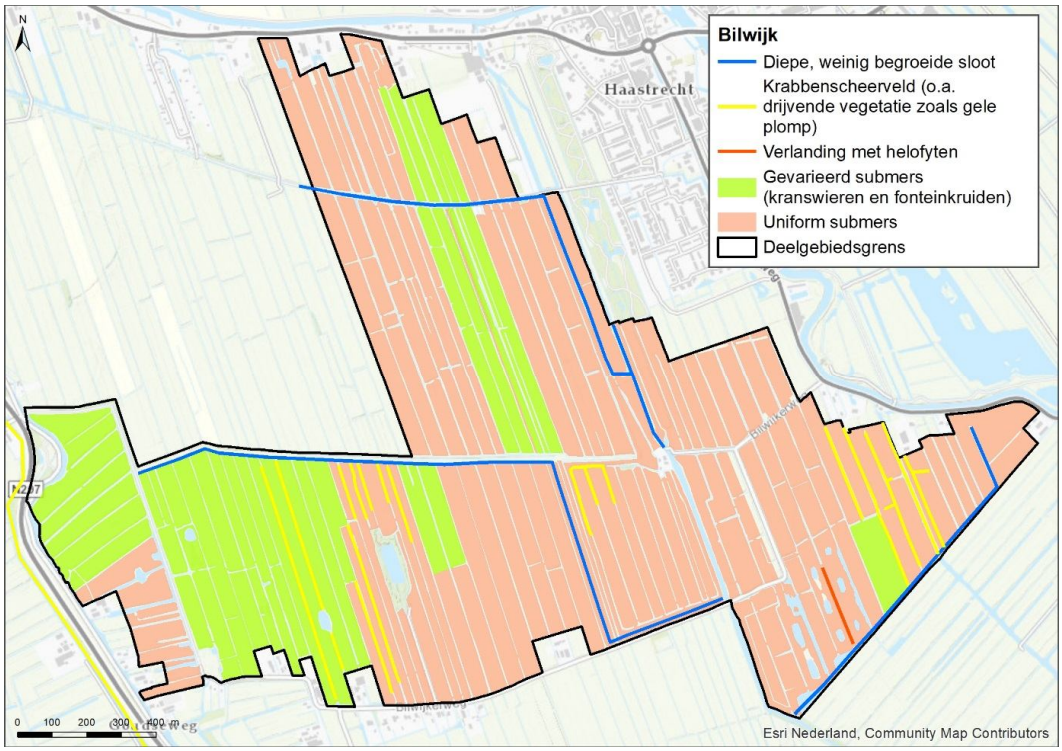
Ecologische verbinding (aangegeven met pijlen)
In deelgebied Bilwijk wordt een verbinding gerealiseerd die de Hooge Boezem (ten oosten) en het Veerstalblok (ten westen) met elkaar verbindt. Vanuit deze route komt er een aftakking naar het noorden, onder andere om een verbinding te leggen met het Steinse Groen ten noorden van de Hollandsche IJssel. In de bovenstaande figuur waarop de inrichting van het deelgebied Bilwijk is verbeeld, is de globale ligging van de verbinding weergegeven. De oost-westzone loopt vanaf de Hollandse Polder over de Schenkelkade, buigt ter hoogte van de Molen van Hol naar het zuiden over het natte boezemland en het poelencomplex in het huidige reservaat in Hoog Bilwijk, langs de zuidoostgrens van Hoog-Bilwijk naar het eindpunt bij de West-Vlistdijk. Voor de Noordelijke tak wordt gebruik gemaakt van het smalle, met bomen en struiken begroeide perceel midden in Beneden-Haastrecht. Aan de westzijde van het deelgebied wordt een faunapassage met de N207 gemaakt. Er ligt al een loopgoot langs een brede duiker, voor een deel van de doelsoorten kan deze al functioneren, geleiding is echter afwezig.

De ecologische verbinding zal uit een combinatie van droge, natte en waternatuur bestaan. De kern van de ecologische verbinding wordt gevormd door de al bestaande kaden met opgaande beplanting, sloten en poelen. Op de kades zal de meer droge natuur in de vorm van graslanden en bloemrijke ruigtes (met name van belang voor insecten) een aaneengesloten lint vormen, langs de sloten zal de oevervegetatie op de flauwe oevers met daarachter nattere graslanden het biotoop vormen van diverse amfibieën en kleine zoogdieren. Ook watergebonden insecten zoals groene glazenmaker profiteert hiervan. Open water vormt ook een belangrijk onderdeel van de verbinding onder andere voor vis. Op enkele plaatsen in de ecologische verbinding worden grotere (moeras)stapstenen ingericht. Binnen een stapsteen is een grotere verscheidenheid aan moerasbiotopen aanwezig waarin de doelsoorten ook langere tijd kunnen verblijven. Voor een deel gaat het hierbij om kleinschalige elementen die van oudsher in het gebied

voorkomen (poelen met zwak glooiende oevers, natuurvriendelijke oevers, vegetaties van riet en natte ruigten), voor een deel om grotere eenheden met rietland en plas-dras situaties. Afhankelijk van de locatie en omliggende natuurdoelen wordt voor een kleinschalige of grootschalige inrichting van deze stapstenen gekozen. Het moerasperceel ten oosten van de eendenkooi krijgt aan de zijde van de Bilwijkerweg voor een lengte van ten minste 15 meter een drogere inrichting zonder hoog opgaande begroeiing. Het reeds aangelegde poelencomplex in Hoog Bilwijk vormt een belangrijke stapsteen binnen de ecologische verbinding.

Waternatuur en sloottypen

Omdat het sloottype dat kan ontwikkelen in een watergang een sterke correlatie heeft met de inrichtingsmaatregelen op het land, is de locatie van de toekomstige waternatuur gekoppeld aan de natuurbeheertypen op het land. Zo zal de voedselrijkdom van het water dat grenst aan plagpercelen naar verwachting lager zijn als gevolg van minder afspoeling van voedingsstoffen naar de sloot, wat leidt tot een hogere natuurkwaliteit van de sloot (sloten met gevarieerd submerse watervegetatie). Daarom zijn de hogere waterdoelen in de sloten langs plagpercelen gekoppeld aan natuurbeheertypen als vochtig hooiland en nat schraalland. In de huidige situatie ontbreekt krabbenscheer in het deelgebied. Nieuw te ontwikkelen krabbenscheersloten kunnen geënt worden vanuit andere gebieden. Hiervoor zijn bredere en diepere sloten het meest geschikt. In Bilwijk is voor nieuwe krabbenscheerlocaties gezocht naar bredere sloten die aansluiten op de ecologische verbinding. De groene glazenmaker (doelsoort voor de ecologische verbinding) is afhankelijk van deze waterplant en het voorkomen hiervan in de ecologische verbinding is dus van belang.

Verwachte waternatuur in Bilwijk als gevolg van alle inrichtingsmaatregelen. De beste waterkwaliteit wordt verwacht in watergangen die grenzen aan geplagde percelen vanwege een verminderde afspoeling van nutriënten vanaf het perceel (bron: Inrichtingsplan)

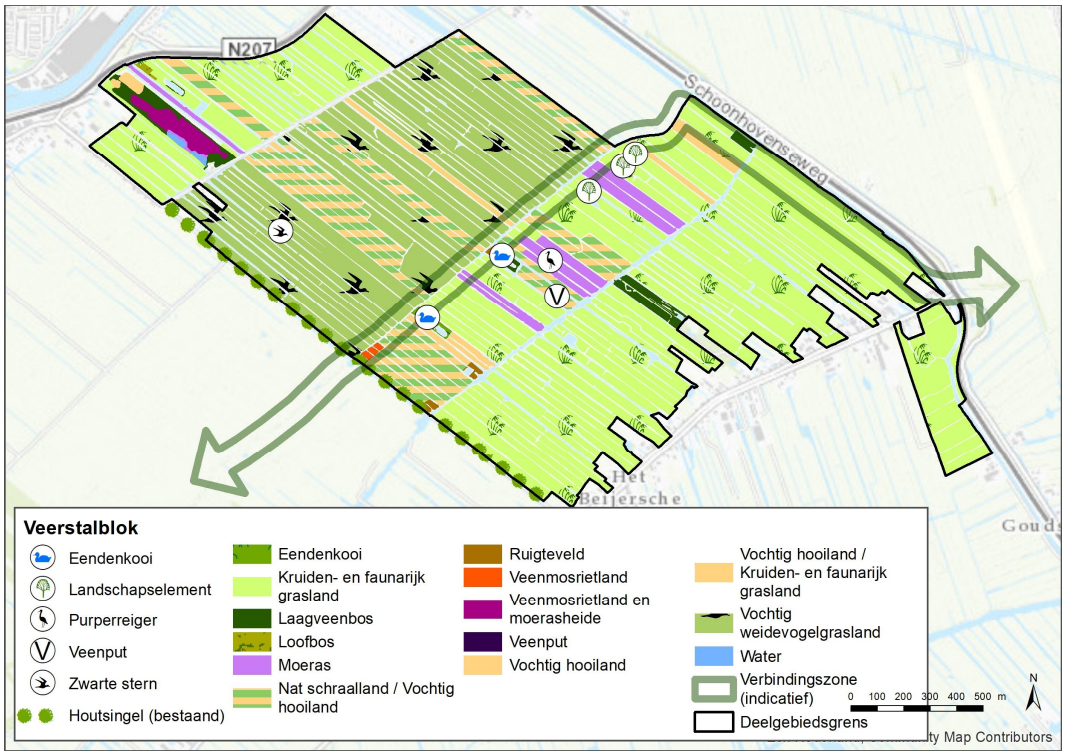
De diepere watergangen (diepe weinig begroeide sloten) zullen met name voorkomen in de hoofdwatergangen en doorvoersloten. Op deze plekken kan vis overwinteren en/of bij hoge temperaturen wegduiken. Door de waterdiepte en schaarse onderwaterbegroeiing is er voldoende zuurstof aanwezig in deze sloten. Voorafgaand aan de inrichting zullen alle sloten op diepte gebracht worden.

Verlandingsvegetatie kan voorkomen op plekken waar moeras is gepland. Deze sloten kunnen langzaam dichtgroeien waarna ze periodiek weer opengehaald worden. In Bilwijk is dat beperkt tot de moerasstapsteen in Hoog Bilwijk omdat de overige moerasdelen alleen in de vorm van natuurvriendelijke oevers zullen voorkomen.

Sloten met uniforme submerse vegetatie zijn gekoppeld aan de overige natuurbeheertypen (kruiden- en faunarijk grasland en vochtig weidevogelgrasland). Deze typen worden (zelden) afgegraven en kennen vaak nog enige mate van mestgift. Dit leidt tot een verrijking van het slootwater waardoor een minder gevarieerde onderwatervegetatie ontstaat.

Veerstalblok

<u>Beschrijving inrichting</u>
In de onderstaande figuur is de beoogde inrichting van deelgebied Veerstalblok op schetsniveau (VO) weergegeven. In een groot deel van het gebied gaat het peil omhoog en vindt alleen natuurbeheer plaats. Dit sluit aan bij de huidige situatie (aanwezigheid van een belangrijke weidevogelkern) en potenties ten aanzien van botanische graslanden. Op de huiskavels van het Beijersche is extensief agrarisch medegebruik mogelijk en wordt het peil vastgezet en geïndexeerd. Ter hoogte van de beoogde ecologische verbinding langs de N207 is alleen natuurbeheer mogelijk.

Beoogde inrichting deelgebied Veerstalblok

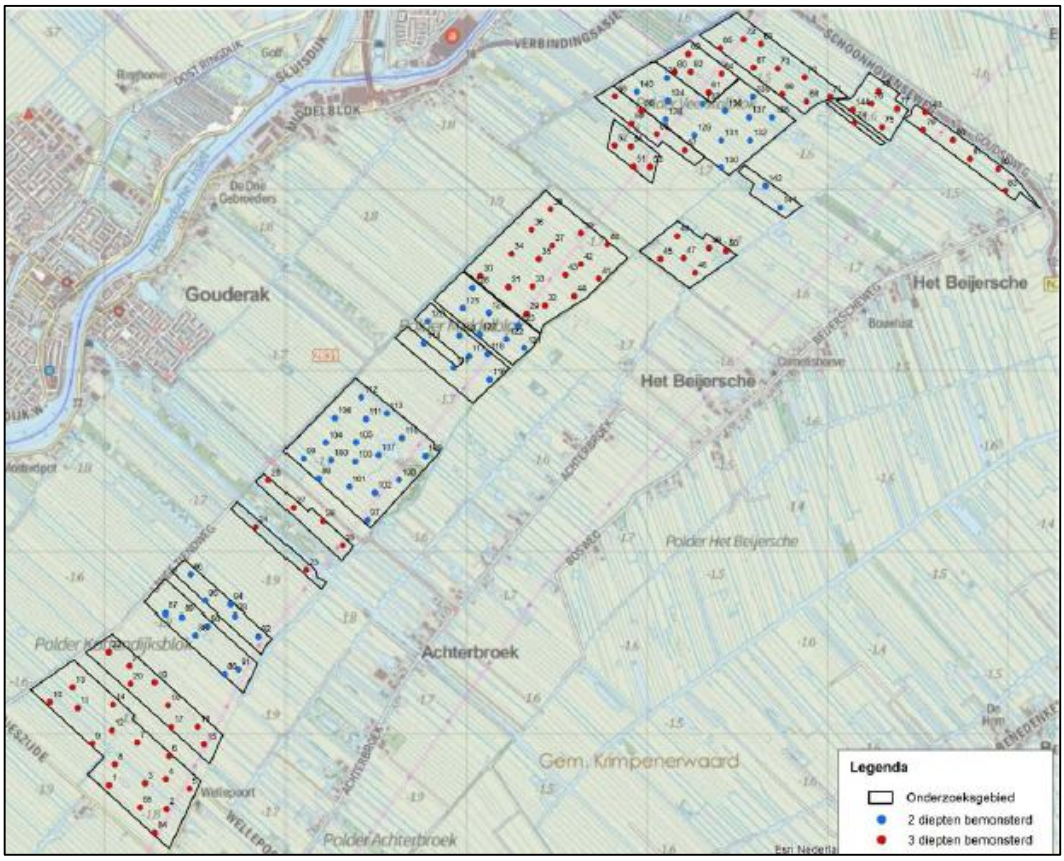
Weidevogelnatuur
Centraal binnen het deelgebied is een weidevogelkern aanwezig. Door ZHL wordt hier op verschillende percelen al gericht weidevogelbeheer uitgevoerd, waarvoor ook weidevogelgreppels, natuurvriendelijke oevers en plas-drassituaties zijn aangelegd. Het doel is om deze weidevogelkern te versterken. Het centrale deel van het gebied is daarom grotendeels als vochtig weidevogelgrasland aangewezen (overeenkomstig de huidige situatie), afgewisseld met enkele botanische percelen (mozaïek van vochtig hooiland en nat schraalland) die eveneens van belang zijn voor weidevogels. Hier is ook sprake van een peilopzet, wat bijdraagt aan ontwikkeling van de gewenste natuurbeheertypen. Zowel ten noorden als ten zuiden van het kerngebied zijn veel percelen aangewezen als kruiden- en faunarijk grasland, waardoor een gevarieerd weidevogelgebied ontstaat. Bestaande plas-drassituaties blijven van belang voor de weidevogels als foerageergebied, door de peilverhoging zullen enkele 'natuurlijke' plas drassituaties ontstaan.

Binnen het weidevogelgebied is bij voorkeur zo min mogelijk hoog opgaande beplanting in de vorm van bosschages en kleinschalige (houtige) landschapselementen aanwezig. Dit in verband met de verstorende werking hiervan voor weidevogels (dergelijke beplanting biedt veelal plek aan roofvogels en worden daarom door weidevogels gemeden). In de huidige situatie zijn in het centrale deel geen houtige landschapselementen aanwezig van cultuurhistorische waarde. Met name op lastig bereikbare (en dus beheerbare) plekken zoals taluds van toegangsdammen of eilandjes is er een risico op het ontstaan van bosjes. Dergelijke bosjes moeten worden verwijderd/afgezet en vormen een aandachtspunt voor het beheer en onderhoud.

Op de huiskavels van het Beijersche en percelen in de ecologische verbinding richting Bilwijk (direct langs de N207) worden de beoogde natuurdoelen (deels) nagestreefd door particulier natuurbeheer via zelfrealisatieplannen. Als gevolg van de drooglegging en aanwezigheid van verstorende elementen in de huidige situatie (o.a. opgaande beplanting, wegen, hoogspanningsleiding) zijn deze percelen het minst interessant voor weidevogels (en botanische doelen) en lenen deze percelen zich vooral voor het natuurbeheertype kruiden- en faunarijk grasland.

Botanische natuur
In 2017 heeft voor de Noordrand (deelgebieden Veerstalblok, Middelblok en Kattendijksblok) bodemchemisch onderzoek naar de natuurpotenties plaatsgevonden. Hierbij zijn voor de percelen van ZHL, PZH en een beperkt aantal particulieren de natuurpotenties in beeld gebracht (zie onderstaande figuur). Er is voor gekozen om per opname op twee of drie diepten de bodem te bemonsteren. Voor de percelen met een beperkte (toekomstige) drooglegging volstaat het in beeld brengen van de bodemchemische omstan-digheden tot een diepte van 25 cm. Dieper plaggen van deze percelen is niet mogelijk (te nat) en dus is verder onderzoek naar deze bodemlaag ook weinig zinvol. Voor de percelen met een grotere drooglegging is tot 35 cm diepte bemonsterd.

Uit het bodemchemisch onderzoek komt naar voren dat voor het merendeel van de onderzochte percelen op 10 - 20 cm -MV de bodemchemische

Onderzoeksgebied bodemchemisch onderzoek Noordrand (deelgebieden Veerstalblok, Middelblok en Kattendijksblok) (bron: Arcadis)

omstandigheden geschikt zijn voor ontwikkeling van de natuurbeheertypen nat schraalland en/of vochtig hooiland. Een aantal percelen heeft op iets grotere diepte (20 – 30 cm –MV) geschikte bodemchemische omstandigheden voor ontwikkeling van beide beheertypen.

De beoogde botanische graslanden liggen in het centrale deel van Veerstalblok. Er is voor gekozen om de botanische graslanden vooral na te streven op locaties waar niet dieper dan 10 – 20 cm geplagd hoeft te worden. Op de betreffende percelen zal op basis van de bodemchemische omstandigheden en toekomstige drooglegging een mozaïek van de natuurbeheertypen vochtig hooiland en nat schraalland tot ontwikkeling komen. Niet het gehele oppervlak waar in het inrichtingsplan het natuurbeheertype vochtig hooiland en/of nat schraalland wordt nagestreefd, zal worden geplagd.

Ook de kruiden- en faunarijke graslanden worden tot de botanische graslanden gerekend. Dit natuurbeheertype heeft de meeste potentie om te kunnen worden gecombineerd met een extensief agrarisch medegebruik en leent zich met name voor polder het Beijersche en de percelen die onderdeel uitmaken van zelfrealisatieplannen. Deze percelen zijn grotendeels voor het natuurbeheertype kruiden- en faunarijk grasland aangewezen, maar binnen het natuurbeheertype is ook ruimte voor aanleg van kleinschalige elementen

zoals de aanleg van knotbomen en natuurvriendelijke oevers, met name in de ecologische verbinding.

Kleinschalige landschapselementen
In het deelgebied zijn verschillende karakteristieke elementen aanwezig met een belangrijke cultuurhistorische waarde die behouden blijven in het inrichtingsplan. Het gaat hierbij om enkele voormalige eendenkooien en veenputjes in het Beijersche. De Gouderakse Tiendweg, een dwarsverbinding afkomstig uit de ontginningsgeschiedenis van het gebied, is begroeid met diverse elzen- en essenstoven en knotbomen en compartimenteert de open ruimte. Ook langs het Beijerschewegje zijn diverse knotbomen en bosjes aanwezig. De voormalige Veerstalblokboezem aan de noordzijde van het deelgebied vormt eveneens een karakteristiek element.

Periodiek hakhoutbeheer van de beplanting van de voorgenoemde elementen vormt een aandachtspunt, teneinde de invloed ervan op het weidevogelkern-gebied te beperken. Door het hakhout regelmatig af te zetten (gefaseerd eens per 6 – 8 jaar) en aanwezige knotbomen te knotten wordt het aanbod van nestgelegenheid aan roofvogels (en daarmee de invloed van predatie) beperkt.

In de beoogde ecologische verbinding is ruimte voor nieuwe kleinschalige landschapselementen (zoals slootverbredingen, veenputjes, rietland, etc.) teneinde ruimtelijke variatie en verschillende biotopen voor de doelsoorten te kunnen bieden. Een toename van hoog opgaande (houtige) beplanting is echter niet gewenst, aangezien de ecologische verbinding grenst aan de weidevogelkern. In een detailontwerp wordt nader invulling gegeven aan de elementen.

Ecologische verbinding (aangegeven met pijl)
In deelgebied Veerstalblok wordt een ecologische verbinding gerealiseerd die deelgebied Bilwijk (ten zuidoosten) en het Middelblok (ten westen) met elkaar verbindt. In de bovenstaande figuur waarin de beoogde inrichting voor Veerstalblok is verbeeld, is de globale ligging van de verbinding weergegeven. Ter hoogte van de kruising van de Schoonhovenseweg (N207) en Beijerscheweg wordt een faunapassage gerealiseerd om de verbinding met Bilwijk vorm te geven. Vanaf hier loopt de verbinding parallel aan de N207 in noordelijke richting. Bij de voormalige Beijersche landscheiding loopt de ecologische verbinding verder in oost-westelijke richting tot aan de Beijersche Vliet.

De ecologische verbinding komt uit een combinatie van droge, natte en waternatuur te bestaan. Binnen de ecologische verbinding is ruimte voor slootverbredingen, aanleg van poelen en natuurvriendelijke oevers. De ecologische verbinding omvat ter hoogte van de voormalige Beijersche landscheiding al enkele bestaande landschapselementen in de vorm van relicten van eendenkooien en/of veenputten. Aanvullend hierop worden enkele grotere (moeras)stapstenen ingericht. Binnen een stapsteen is een grotere verscheidenheid aan moerasbiotopen aanwezig waarin de doelsoorten ook langere tijd kunnen verblijven. Afhankelijk van de locatie en omliggende natuurdoelen wordt voor een bepaalde inrichting van deze stapstenen gekozen. In Veerstalblok zijn twee nieuwe (moeras)stapstenen beoogd, terwijl

recentelijk door ZHL al een stapsteen is aangelegd voor de purperreiger. Deze laatste stapsteen bestaat uit een inrichting van natuurvriendelijke oevers, plas-dras, enkele nieuw gegraven watergangen en een veenput. Voor de nieuwe stapstenen dient bij de inrichting (eveneens) rekening te worden gehouden met het aangrenzende weidevogelkerngebied aan de noordzijde. Ontwikkeling van hoog opgaande (houtige) beplanting is niet gewenst. Het risico op ontwikkeling van houtige vegetatie in een moerasstapsteen is vooral aanwezig bij een meer grootschalige inrichting (de beheerbaarheid daarvan is lastiger) dan bij een meer kleinschalige inrichting. Ten behoeve van de beheerbaarheid van de stapstenen is het van belang om het peil handmatig aan te kunnen passen.

De ecologische verbinding loopt binnen het deelgebied over verschillende percelen waarvoor zelfrealisatieplannen worden opgesteld. Binnen deze zelfrealisatieplannen wordt uitgegaan van de aanleg en ontwikkeling van kleinschalige elementen zoals groepjes knotbomen, rietland en natuurvriendelijke oevers. Dit sluit goed aan bij de beoogde (kleinschalige) inrichting van de ecologische verbinding.

Waternatuur en sloottypen
Omdat het sloottype dat kan ontwikkelen in een watergang een sterke correlatie heeft met de inrichtingsmaatregelen op het land, is de locatie van de toekomstige waternatuur gekoppeld aan de natuurbeheertypen op het land. Daarom zijn de hogere waterdoelen in de sloten langs plagpercelen gekoppeld aan natuurbeheertypen als vochtig hooiland en nat schraalland.

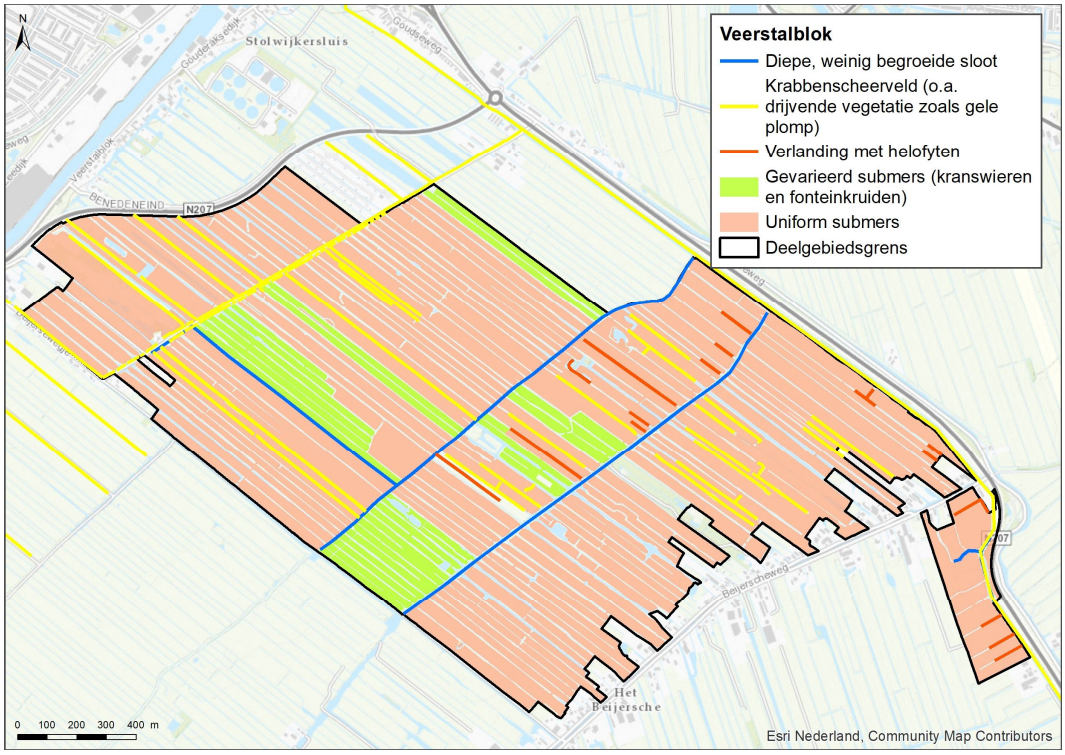
Nieuw te ontwikkelen krabbenscheersloten zullen over het algemeen een uitbreiding zijn de huidige krabbenscheerlocaties en/of kunnen geënt worden vanuit andere gebied. Hiervoor zijn bredere en diepere sloten het meest geschikt. In Veerstalblok is voor nieuwe krabbenscheerlocaties gezocht naar bredere sloten die aansluiten op de ecologische verbinding. De groene glazenmaker (doelsoort voor de ecologische verbinding) is afhankelijk van deze waterplant en het voorkomen hiervan in de ecologische verbinding is dus van belang.

De diepere watergangen (diepe weinig begroeide sloten) zullen met name voorkomen in de hoofdwatergangen en doorvoersloten. Op deze plekken kan vis overwinteren en/of bij hoge temperaturen wegduiken. Door de waterdiepte en schaarse onderwaterbegroeiïng is er voldoende zuurstof aanwezig in deze sloten. Voorafgaand aan de inrichting zullen alle sloten op diepte gebracht worden.

Verlandingsvegetatie komt alleen voor op plekken waar moeras is gepland. Deze sloten kunnen langzaam dichtgroeien waarna ze periodiek weer opengehaald worden. In Veerstalblok zijn alle verlandingssloten gekoppeld aan de ecologische verbinding. Veel doelsoorten van de ecologische verbinding, zoals waterspitsmuis en ringslang, profiteren van natte, moerasachtige elementen

Sloten met uniforme submerse vegetatie zijn gekoppeld aan de overige natuurbeheertypen (kruiden- en faunarijk grasland en vochtig weidevogelgrasland). Deze typen worden (zelden) afgegraven en kennen vaak

nog enige mate van mestgift. Dit leidt tot een verrijking van het slootwater waardoor een minder gevarieerde onderwatervegetatie ontstaat.

Verwachte waternatuur in Veerstalblok als gevolg van alle inrichtingsmaatregelen. De beste waterkwaliteit wordt verwacht in watergangen die grenzen aan geplagde percelen vanwege een verminderde afspoeling van nutriënten vanaf het perceel (bron: Inrichtingsplan)

Middelblok

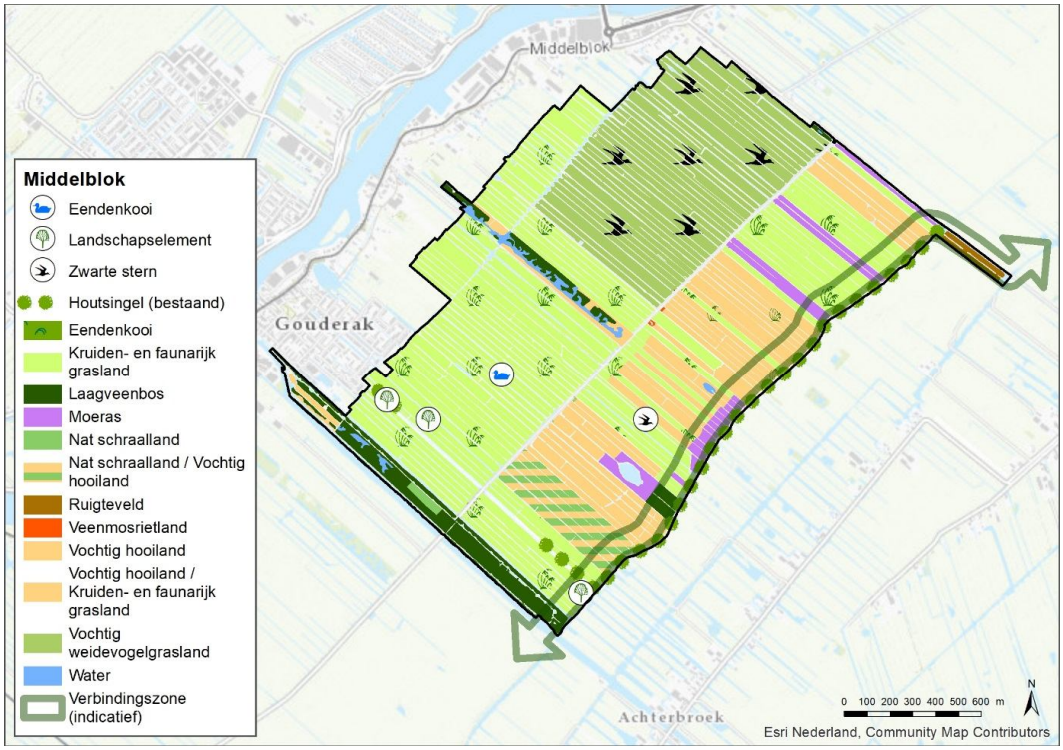
Beschrijving inrichting

In de onderstaande figuur is de beoogde inrichting van deelgebied Middelblok op schetsniveau (VO) weergegeven. Ten zuiden van de Gouderakse Lange Tiendweg gaat het peil in het deelgebied omhoog en vindt alleen natuurbeheer plaats. Hier worden de meest ambitieuze doelen nagestreefd en wordt de ecologische verbinding gerealiseerd. Dit sluit aan bij de huidige situatie (aanwezigheid van een belangrijke weidevogelkern) en potenties ten aanzien van botanische graslanden. Ten noorden van de Gouderakse Lange Tiendweg is extensief agrarisch medegebruik mogelijk en wordt het peil gefixeerd.

Weidevogelnatuur

In de huidige situatie bevindt zich in het zuidwesten van het deelgebied een belangrijke weidevogelpopulatie met typische soorten zoals grutto, tureluur, kievit en slobeend. Verder komen er verspreid in het gebied nog diverse broedgevallen voor. Het gaat hierbij met name om broedgevallen op percelen in beheer bij ZHL, maar in enkele gevallen ook op percelen van particulieren. Ook de zwarte stern komt tot broeden binnen het deelgebied. Ter hoogte van het kerngebied in het zuidwesten van het deelgebied worden de beheertypen vochtig hooiland en kruiden- en faunarijk grasland nagestreefd. De natte, kruidenrijke en gevarieerde omstandigheden maken dat vochtige hooilanden

enerzijds van belang zijn voor soortenrijke vegetaties, maar anderzijds ook van groot belang zijn voor vaak kwetsbare vogelsoorten zoals weidevogels. Beide doelstellingen (botanisch versus weidevogels) kunnen hier worden nagestreefd, al moet bij het plaggen wel rekening worden gehouden met de huidige weidevogelpopulatie, bijvoorbeeld door een gefaseerde aanleg in tijd en ruimte. Gecombineerd met de omliggende percelen met kruiden- en faunarijk grasland kan de bestaande weidevogelpopulatie worden behouden.

Beoogde inrichting deelgebied Middelblok (bron: Inrichtingsplan)

Aan de noordoostzijde van het deelgebied is een aangesloten blok met vochtig weidevogelgrasland aangewezen. Het agrarisch beheer in dit deel van het gebied is altijd relatief extensief geweest en op enkele agrarische percelen zijn (nog) broedterritoria aanwezig. Hier liggen potenties voor het versterken van de weidevogelpopulatie. Door het beheer en omstandigheden over een groot, aaneengesloten areaal op weidevogels af te stemmen wordt uitbreiding van de huidige weidevogelkern nagestreefd. De weidevogelgraslanden zijn gelegen in het gebied met extensief agrarisch medegebruik, waarbij de toekomstige drooglegging minder optimaal is voor weidevogels (> 30 cm in natte periode). Binnen de percelen kan deze situatie worden geoptimaliseerd door verschillende inrichtingsmaatregelen, zoals de aanleg van greppels, natuurvriendelijke oevers en plas-drassituaties. In de huidige situatie zijn al goede voorbeelden van dergelijke maatregelen (o.a. in het aangrenzende deelgebied Veerstalblok) te aanschouwen. Gecombineerd met de omliggende percelen met kruiden- en faunarijk grasland en enkele vochtige hooilanden ontstaat een gevarieerd gebied waarin weidevogels zich thuis zullen voelen.

Botanische natuur

In 2017 heeft voor de Noordrand (deelgebieden Veerstalblok, Middelblok en Kattendijksblok) bodemchemisch onderzoek naar de natuurpotenties plaats-

gevonden (zie ook onder het kopje Veerstalblok). Uit het bodemchemisch onderzoek komt naar voren dat voor het merendeel van de onderzochte percelen op 10 cm -MV de bodemchemische omstandigheden geschikt zijn voor ontwikkeling van het natuurtype vochtig hooiland. Op enkele percelen zijn de omstandigheden dusdanig dat er na plaggen (van de zode van 5 tot 10 cm) een mozaïek met het beheertype nat schraalland zal ontstaan. Een aantal percelen heeft op iets grotere diepte (15 – 30 cm –MV) geschikte bodemchemische omstandigheden voor ontwikkeling van vochtig hooiland.

De beoogde botanische graslanden liggen ten zuiden van de Gouderakse Lange Tiendweg tegen de landscheiding aan. Er is voor gekozen om de botanische graslanden vooral na te streven op locaties waar niet dieper dan 10 cm geplagd hoeft te worden. Uit het onderzoek blijkt dat lokaal (binnen een perceel) de Olsen-P concentraties kunnen verschillen, waardoor 10 cm plaggen tot onvoldoende voedselarme omstandigheden leidt. Dit is slechts zeer lokaal op de uiteinden van enkele percelen aan de orde en betekent dat hier in de praktijk een mozaïek van vochtig hooiland en kruiden- en faunarijk grasland zal ontstaan. Op een aantal percelen wordt het ontwikkelen van botanische natuurwaarden gecombineerd met de teelt van cranberry's. De betreffende percelen zijn reeds geplagd en in 2016 - 2017 ingeplant met cranberry’s.

Het natuurbeheertype kruiden- en faunarijk grasland heeft de meeste potentie om gecombineerd te worden met een extensief agrarisch medegebruik en worden vooral ten noorden van de Gouderakse Lange Tiendweg nagestreefd.

Kleinschalige landschapselementen
In het deelgebied zijn verschillende landschapselementen aanwezig met een belangrijke cultuurhistorische waarde die behouden blijven in het inrichtingsplan. De Middelblokboezem en Stolwijkse boezem vormen een karakteristiek landschappelijk element door de hoog opgaande beplanting in een overwegend open gebied. De Lange Tiendweg is pleksgewijs begroeid met bomen en bosjes. Deze zijn vooral aanwezig op de hoofden van bruggen die lastig te beheren zijn. Dit gedeelte van de Tiendweg compartimenteert de open ruimte echter veel minder nadrukkelijk als in Veerstalblok. Verder is een voormalige eendenkooi aanwezig en is langs de zuidgrens van het deelgebied een hakhoutsingel aanwezig lang de wetering. In de huidige weidevogelkern in het westen van het deelgebied vormt achterstallig onderhoud van een tweetal historische elementen een aandachtspunt. Door beide bosschages weer in hakhoutbeheer (gefaseerd afzetten in 6 – 8 jaar) te nemen kan de invloed ervan op het weidevogelkerngebied worden beperkt en blijven beide elementen duurzaam behouden.

In de beoogde ecologische verbinding is ruimte voor nieuwe kleinschalige landschapselementen (zoals slootverbredingen, veenputjes, rietland etc.) teneinde ruimtelijke variatie en verschillende biotopen voor de doelsoorten te kunnen bieden. Een toename van hoog opgaande (houtige) beplanting aan de zuidwestzijde van het deelgebied is echter niet gewenst, aangezien de ecologische verbinding hier grenst aan de huidige weidevogelkern. In een detailontwerp wordt nader invulling gegeven aan de elementen.

Ecologische verbinding (aangegeven met pijl)
De ecologische verbinding wordt aan de zuidkant van het deelgebied gerealiseerd en zal Veerstalblok (ten oosten) en Kattendijksblok (ten westen) met elkaar verbinden. In de bovenstaande figuur waarin de beoogde inrichting van het deelgebied Middelblok is verbeeld, is de globale ligging van de verbinding weergegeven. De ecologische verbinding volgt de voormalige Gouderakse landscheiding.

De ecologische verbinding komt uit een combinatie van droge, natte en waternatuur te bestaan. Binnen de ecologische verbinding is ruimte voor slootverbredingen, aanleg van poelen en natuurvriendelijke oevers. In de huidige situatie zijn al enkele stapstenen aanwezig, waaronder de Vogelplas, en vormt de Gouderakse landscheiding door de aanwezige hakhoutbeplanting al een migratieroute voor veel soorten. Ter versterking van de ecologische verbinding worden op twee plaatsen grotere (moeras)stapstenen ingericht. Deze stapstenen worden vooral ingericht als grotere eenheden met rietland en plas-dras situaties. Verspreid liggende kleinschalige landschapselementen (waardoor een meer besloten landschap ontstaat) hebben voor dit gedeelte van de ecologische verbinding niet de voorkeur, gezien het belang van de zuidzijde van dit deelgebied voor weidevogels. Voor de stapstenen worden in een detailontwerp principe oplossingen uitgewerkt.

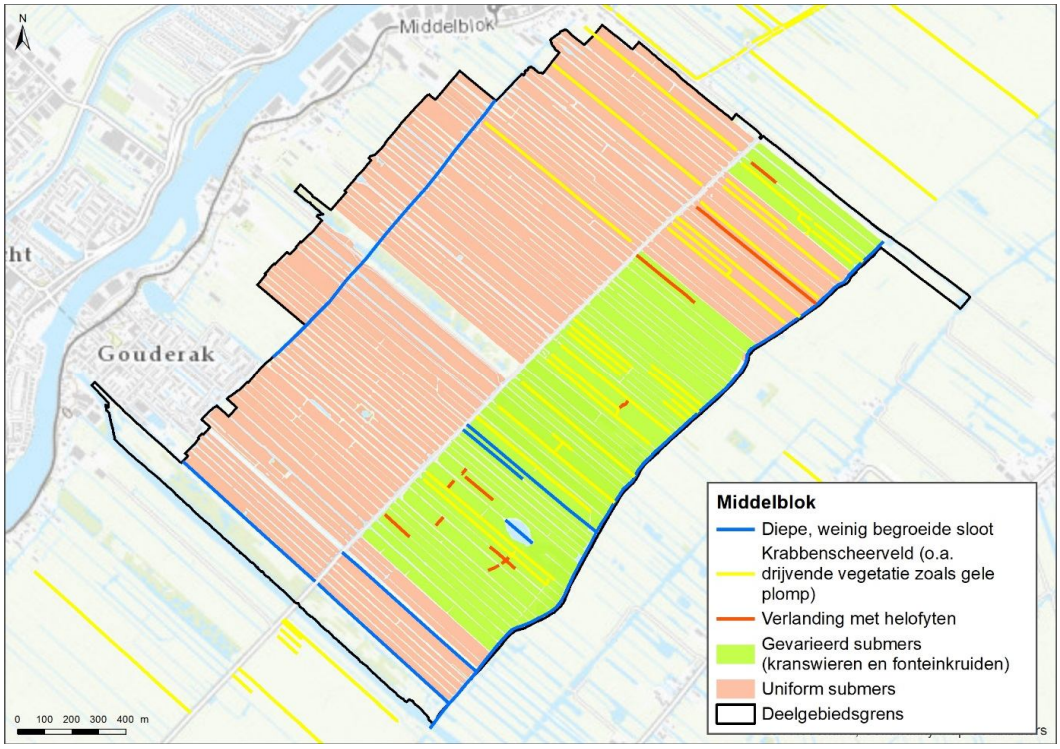
Waternatuur en sloottypen
Omdat het sloottype dat kan ontwikkelen in een watergang een sterke correlatie heeft met de inrichtingsmaatregelen op het land, is de locatie van de toekomstige waternatuur gekoppeld aan de natuurbeheertypen op het land. Daarom zijn de hogere waterdoelen in de sloten langs plagpercelen gekoppeld aan natuurbeheertypen als vochtig hooiland en nat schraalland.

Nieuw te ontwikkelen krabbenscheersloten zullen over het algemeen een uitbreiding zijn de huidige krabbenscheerlocaties en/of kunnen geënt worden vanuit andere gebied. Hiervoor zijn bredere en diepere sloten het meest geschikt. Voor nieuwe krabbenscheerlocaties is gezocht naar bredere sloten die aansluiten op de ecologische verbinding. De groene glazenmaker (doelsoort voor de ecologische verbinding) is afhankelijk van deze waterplant en het voorkomen hiervan in de ecologische verbinding is dus van belang.

De diepere watergangen (diepe weinig begroeide sloten) zullen met name voorkomen in de hoofdwatergangen en doorvoersloten. Op deze plekken kan vis overwinteren en/of bij hoge temperaturen wegduiken. Door de waterdiepte en schaarse onderwaterbegroeiing is er voldoende zuurstof aanwezig in deze sloten. Voorafgaand aan de inrichting zullen alle sloten op diepte gebracht worden.

Verlandingsvegetatie komt alleen voor op plekken waar moeras is gepland. Deze sloten kunnen langzaam dichtgroeien waarna ze periodiek weer opengehaald worden. In Middelblok zijn vrijwel alle verlandingssloten aan reeds bestaande of nog te ontwikkelen moerasachtige elementen. Tezamen vormen deze de ecologische verbinding door het zuidelijk deel van Middelblok. Veel doelsoorten van de ecologische verbinding, zoals waterspitsmuis en ringslang, profiteren van natte, moerasachtige elementen.

Sloten met uniforme submerse vegetatie zijn gekoppeld aan de overige natuurbeheertypen (kruiden- en faunarijk grasland en vochtig weidevogelgrasland). Deze typen worden (zelden) afgegraven en kennen vaak nog enige mate van mestgift. Dit leidt tot een verrijking van het slootwater waardoor een minder gevarieerde onderwatervegetatie ontstaat.

Verwachte waternatuur in Middelblok als gevolg van alle inrichtingsmaatregelen. De beste waterkwaliteit wordt verwacht in watergangen die grenzen aan geplagde percelen vanwege een verminderde afspoeling van nutriënten vanaf het perceel (bron: Inrichtingsplan)

Kattendijksblok

Beschrijving inrichting

In de onderstaande figuur is de beoogde inrichting van het deelgebied Kattendijksblok op schetsniveau (VO) weergegeven. Ten zuiden van de Gouderakse Lange Tiendweg gaat het peil in het deelgebied omhoog en vindt alleen natuurbeheer plaats. Hier worden de meest ambitieuze doelen nagestreefd en wordt de ecologische verbinding gerealiseerd. Dit sluit aan bij de huidige situatie (aanwezigheid van een belangrijke weidevogelkern) en potenties ten aanzien van botanische graslanden. Ten noorden van de Gouderakse Lange Tiendweg is extensief agrarisch medegebruik mogelijk en wordt het peil gefixeerd.

Weidevogelnatuur

Polder Kattendijksblok is te karakteriseren als een typische veenweidepolder. Het gebied is overwegend open, slechts lokaal zijn enkele landschapselementen met opgaande begroeiing aanwezig. Deze open ruimte wordt versterkt doordat ook de zuidelijk aangrenzende polder Achterbroek weinig opgaande begroeiing kent. Door de Natuur Coöperatie Krimpenerwaard zijn recentelijk enkele wilgenstruwelen en solitaire bomen verwijderd en in achterstallig

beheer uitgevoerd om deze open ruimte nog verder te vergroten en het gebied te optimaliseren voor de weidevogels. In het gebied zijn twee weidevogelkerngebieden te onderscheiden. Deze zijn gelegen aan weerszijden (met name ten zuiden) van de Gouderakse Lange Tiendweg. In het verleden was ook het noordelijk deel van polder Kattendijksblok van belang voor weidevogels. De dichtheid in het zuidoostelijk deel van de polder is in de afgelopen 10 jaar snel afgenomen.

Beoogde inrichting deelgebied Kattendijksblok (bron: Inrichtingsplan)

Het inrichtingsplan is erop gericht de resterende weidevogelpopulatie in het gebied te behouden en te versterken. Hiertoe is een groot blok met percelen als weidevogelgrasland aangewezen. Deze percelen liggen grotendeels in het gebied waar sprake is van een peilverhoging en uitsluitend natuurbeheer mogelijk is en zullen daarmee in de toekomstige situatie een optimale situatie kennen wat betreft de drooglegging (vochtig tot natte percelen). In het blok zijn ook een aantal percelen met botanische doelen gelegen. Deze zijn hier gesitueerd op basis van bodemchemisch onderzoek, maar zijn ook van belang voor weidevogels. De rest van het gebied is grotendeels aangewezen als kruiden- en faunarijk grasland. Goed ontwikkelde kruiden- en faunarijke graslanden zijn vegetaties met veel structuurvariatie en zijn daardoor ook belangrijk voor weidevogels.

Een ander deel van het weidevogelgebied is gelegen in het gebied met extensief agrarisch medegebruik, waarbij de toekomstige drooglegging minder optimaal is voor weidevogels (> 30 cm in natte periode). Binnen de percelen kan deze situatie worden geoptimaliseerd door verschillende inrichtingsmaatregelen, zoals de aanleg van greppels, natuurvriendelijke oevers en plas-drassituaties. Gecombineerd met de percelen met kruiden- en

faunarijk grasland en enkele vochtige hooilanden ontstaat een gevarieerd gebied waarin weidevogels zich thuis zullen voelen.

Botanische natuur
In 2017 heeft voor de Noordrand (deelgebieden Veerstalblok, Middelblok en Kattendijksblok) bodemchemisch onderzoek naar de natuurpotenties plaatsgevonden (zie ook onder het kopje Veerstalblok). Uit het bodemchemisch onderzoek komt naar voren dat in een groot deel van de onderzochte percelen de bodemchemische omstandigheden pas op aanzienlijke diepte (vanaf 30 cm – MV) geschikt zijn voor ontwikkeling van botanische graslanden. Een uitzondering hierop vormt een aantal percelen aan de zuidwestkant van het gebied waar gunstige omstandigheden op 20 cm -MV aanwezig zijn. Op deze percelen kan na plaggen een mozaïek van de beheertypen nat schraalland en vochtig hooiland tot ontwikkeling komen. Binnen dit blok met percelen is een breder perceel aangewezen als kruiden- en faunarijk grasland. Dit perceel is door de aanwezigheid van een hoogspanningsmast minder geschikt om te plaggen, bovendien is het perceel al relatief kruidenrijk en daarmee van enige waarde. Beide smalle percelen aan weerszijden van de Torenvliet hebben eveneens op 20 cm onder maaiveld gunstige bodemchemische omstandigheden voor ontwikkeling van botanisch grasland en zijn gezien de verruiging vanuit ecologisch perspectief geschikt om te plaggen. Beide percelen zijn echter ook oude polderkaden en van cultuurhistorisch belang. In een detailontwerp moet uiteindelijk een keuze worden gemaakt over het al of niet plaggen van beide percelen. Binnen de andere zoekgebieden van het bodemchemisch onderzoek worden geen botanische graslanden nagestreefd. Hier moet te diep worden geplagd voor het bereiken van de juiste omstandigheden waardoor het uiteindelijk te nat wordt. Op de overige percelen met het natuurbeheertype vochtig hooiland of nat schraalland zijn in de huidige situatie al waardevolle vegetaties aanwezig. Deze percelen zijn in het verleden al (deels) geplagd en kunnen al tot deze natuurbeheertypen worden gerekend of zullen zich met voortzetting van het huidige (verschralings)beheer hier op termijn naar ontwikkelen.

Ook de kruiden- en faunarijke graslanden worden tot de botanische graslanden gerekend. Dit natuurbeheertype heeft ook de meeste potentie om te kunnen worden gecombineerd met een extensief agrarisch medegebruik en is dan ook met name ten noorden van de Gouderakse Lange Tiendweg beoogd.

Kleinschalige landschapselementen
In het gebied zijn verschillende landschapselementen aanwezig. De Kattendijkseblokboezem aan de noordoostzijde van het deelgebied vormt een karakteristiek landschappelijk element door de hoog opgaande beplanting (nat laagveenbos) in een overwegend open gebied. Met name in de omgeving van de Gouderakse Lange Tiendweg zijn verschillende struwelen, solitaire bomen en hakhoutstoven aanwezig. Vanuit de weidevogeldoelstelling bezien heeft het de voorkeur deze beplanting (actief) in hakhoutbeheer te nemen of te verwijderen. Door de Natuur Coöperatie Krimpenerwaard zijn in de afgelopen jaren al diverse struwelen en solitairen bomen in het deelgebied verwijderd. Daarnaast is achterstallig onderhoud van waardevolle elementen (met name de Tiendweg en enkele houtakkers) grotendeels weggewerkt. Verder is in het deelgebied een voormalige eendenkooi aanwezig en enkele

plasjes (al of niet voormalige veenputjes) waarvan tenminste één van belang is als broedlocatie voor de zwarte stern. Deze elementen blijven in het inrichtingsplan behouden. Aandachtspunt blijft het hakhoutbeheer dat moet worden voortgezet om de invloed van de (houtige) landschapselementen op het weidevogelgebied te beperken.

Ecologische verbinding (aangegeven met pijlen)
De ecologische verbinding wordt aan de zuidkant van het deelgebied gerealiseerd en zal Middelblok (ten oosten) en De Nesse (ten westen) met elkaar verbinden. In bovenstaande figuur waarin de beoogde inrichting van het deelgebied Kattendijksblok is verbeeld, is de globale ligging van de verbinding weergegeven. De ecologische verbinding volgt de voormalige Gouderakse landscheiding.

De ecologische verbinding komt uit een combinatie van droge, natte en waternatuur te bestaan. Ter versterking van de ecologische verbinding wordt aan de zuidoostzijde een grotere stapsteen ingericht. In tegenstelling tot andere deelgebieden zijn hier minder stapstenen voorzien en wordt vooral ingezet op realisatie van natuurvriendelijke oevers. Dit ook in verband met het beoogde weidevogelgebied aan de zuidzijde van het gebied. Binnen de ecologische verbinding is ruimte voor slootverbredingen, aanleg van poelen en natuurvriendelijke oevers. Het laatste dient in de lengterichting van de percelen plaats te vinden. Op de kopse kanten is dit vanuit beheerbaarheid niet wenselijk. Verspreid liggende kleinschalige landschapselementen (waardoor een meer besloten landschap ontstaat) hebben voor dit gedeelte van de ecologische verbinding niet de voorkeur, gezien het belang van de zuidzijde van dit deelgebied voor weidevogels. Voor de stapsteen wordt in een detailontwerp een principe oplossing uitgewerkt.

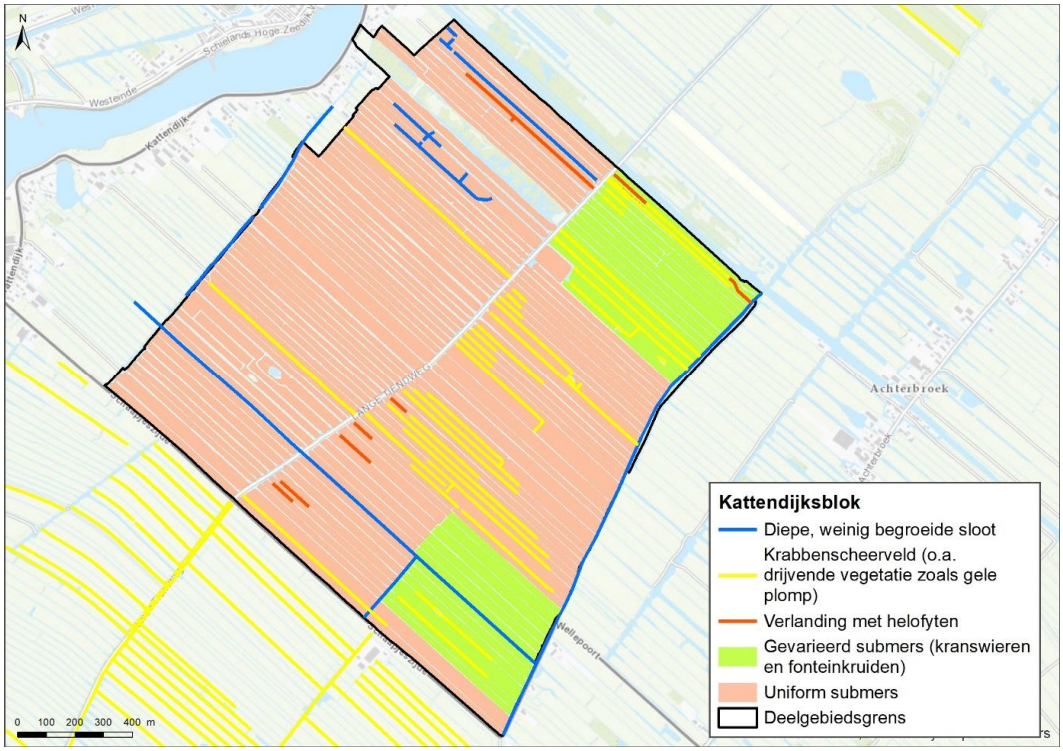
Waternatuur en sloottypen
Omdat het sloottype dat kan ontwikkelen in een watergang een sterke correlatie heeft met de inrichtingsmaatregelen op het land, is de locatie van de toekomstige waternatuur gekoppeld aan de natuurbeheertypen op het land. Daarom zijn de hogere waterdoelen in de sloten langs plagpercelen gekoppeld aan natuurbeheertypen als vochtig hooiland en nat schraalland.

Nieuw te ontwikkelen krabbenscheersloten zullen over het algemeen een uitbreiding zijn de huidige krabbenscheerlocaties en/of kunnen geënt worden vanuit andere gebied. Hiervoor zijn bredere en diepere sloten het meest geschikt. Voor nieuwe krabbenscheerlocaties is gezocht naar bredere sloten die aansluiten op de ecologische verbinding. De groene glazenmaker (doelsoort voor de ecologische verbinding) is afhankelijk van deze waterplant en het voorkomen hiervan in de ecologische verbinding is dus van belang.

De diepere watergangen (diepe weinig begroeide sloten) zullen met name voorkomen in de hoofdwatergangen en doorvoersloten. Op deze plekken kan vis overwinteren en/of bij hoge temperaturen wegduiken. Door de waterdiepte en schaarse onderwaterbegroeiing is er voldoende zuurstof aanwezig in deze sloten. Voorafgaand aan de inrichting zullen alle sloten op diepte gebracht worden.

Verlandingsvegetatie komt alleen voor op plekken waar moeras is gepland of reeds aanwezig is. Deze sloten kunnen langzaam dichtgroeien waarna ze periodiek weer opengehaald worden. Samen vormen deze elementen een deel van de ecologische verbinding in het zuidelijk deel van Kattendijksblok. Veel doelsoorten van de ecologische verbinding, zoals waterspitsmuis en ringslang, profiteren van natte, moerasachtige elementen.

Sloten met uniforme submerse vegetatie zijn gekoppeld aan de overige natuurbeheertypen (kruiden- en faunarijk grasland en vochtig weidevogelgrasland). Deze typen worden (zelden) afgegraven en kennen vaak nog enige mate van mestgift. Dit leidt tot een verrijking van het slootwater waardoor een minder gevarieerde onderwatervegetatie ontstaat.

Verwachte waternatuur in Kattendijksblok als gevolg van alle inrichtingsmaatregelen. De beste waterkwaliteit wordt verwacht in watergangen die grenzen aan geplagde percelen vanwege een verminderde afspoeling van nutriënten vanaf het perceel (bron: Inrichtingsplan)

Oudeland (noordelijk deel)

Beschrijving inrichting

In de onderstaande figuur is de beoogde inrichting van het noordelijk deel van het deelgebied Oudeland op schetsniveau (VO) weergegeven. In het gehele deelgebied vindt natuurbeheer plaats en is sprake van peilopzet. Extensief agrarisch medegebruik is niet mogelijk binnen het gebied.

Weidevogelnatuur

Deelgebied Oudeland (noordelijk deel) vormt in de huidige situatie geen belangrijk weidevogelgebied. De potenties zijn hier beperkt door de geringe openheid (o.a. als gevolg van het aangrenzende Loetbos) en de aantallen weidevogels relatief laag. Dit deelgebied heeft daarom geen uitgesproken

weidevogeldoelstelling. Er wordt hier dan wel geen uitbreiding van de aantallen weidevogels nagestreefd, maar er wordt wel ingezet op behoud van wat er nu is. Daarmee wordt bij de inrichting van deelgebied Oudeland dus niet voorbij gegaan aan de weidevogels. Het gebied heeft gezien de potenties vooral een botanische doelstelling.

In de huidige situatie zijn de weidevogels vooral gebonden aan enkele kruidenrijke percelen met extensief agrarisch beheer of weidevogelbeheer aan de zuidzijde van het deelgebied. Deze situatie wordt in het inrichtingsplan voortgezet. Enkele percelen worden geplagd ten behoeve van nat schraalland. Weidevogels zullen profiteren van de toegenomen kruidenrijkdom en afwisseling van botanische graslanden en kruiden- en faunarijke graslanden.

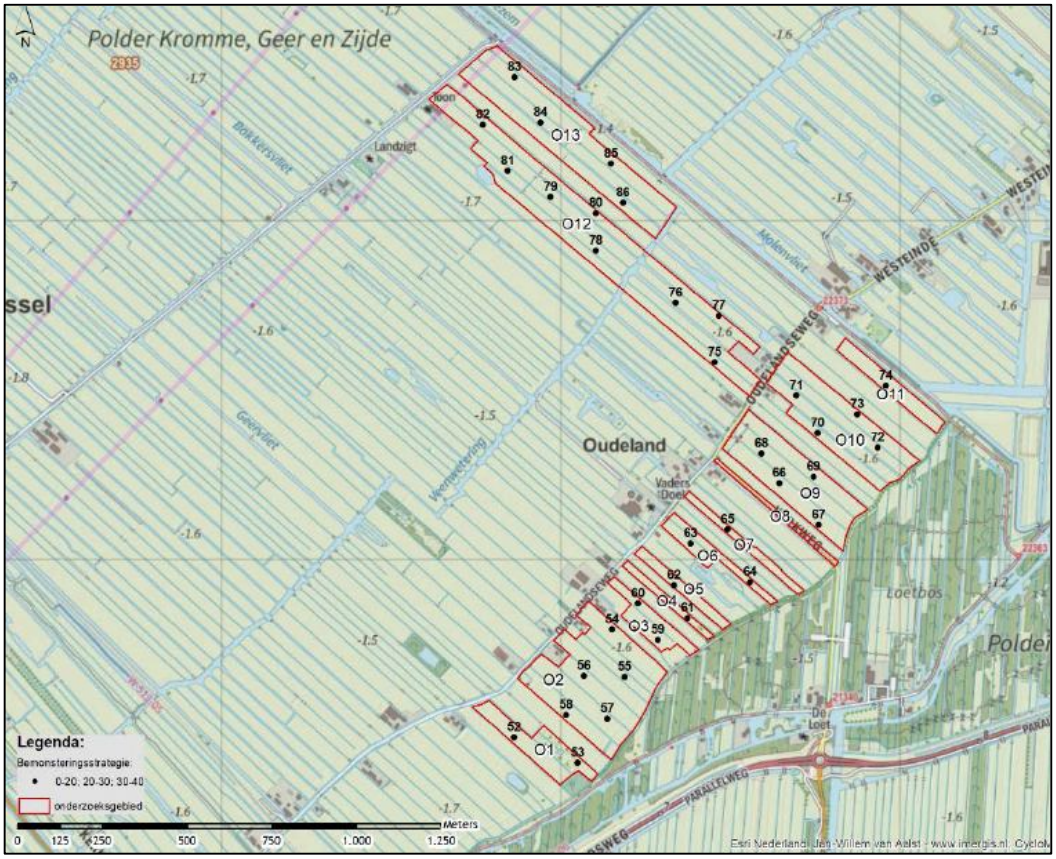
Beoogde inrichting deelgebied Oudeland (bron: Inrichtingsplan)

Botanische natuur

Eind 2017 heeft voor de deelgebieden Oudeland en Den Hoek bodemchemisch onderzoek naar de natuurpotenties plaatsgevonden. Zie onderstaande figuur. In het Oudeland is op drie bodemdiepten bemonsterd (tot 40 cm -MV). Uit het bodemchemisch onderzoek komt naar voren dat voor het merendeel van de onderzochte percelen op 20 cm -MV de bodemchemische omstandigheden geschikt zijn voor ontwikkeling van het natuurbeheertype nat schraalland. Aan de noordwestzijde zijn de percelen iets voedselrijker waardoor hier eerder potenties liggen voor een mozaïek van nat schraalland met het iets voedselrijkere beheertype vochtig hooiland. Een aantal percelen heeft op iets grotere diepte (20 – 30 cm –MV) geschikte bodemchemische omstandigheden voor ontwikkeling van nat schraalland.

Er is voor gekozen om de botanische graslanden vooral na te streven op locaties waar niet dieper dan 20 cm geplagd hoeft te worden. Op de

betreffende percelen zal op basis van de bodemchemische omstandigheden en toekomstige drooglegging vooral het beheertype nat schraalland tot ontwikkeling komen en in enkele percelen een mozaïek van de natuurbeheertypen vochtig hooiland en nat schraalland. Enkele onderzochte percelen worden niet geplagd in verband met het belang voor weidevogels. Op deze percelen wordt het beheertype kruiden- en faunarijk grasland nagestreefd.

Onderzoeksgebied bodemchemisch onderzoek Oudeland (bron: Arcadis)

Van de andere botanische graslanden worden ook niet alle percelen geplagd. Specifiek voor Oudeland is het nodig om bij het plaggen rekening te houden met inwaaien van zaad uit het Loetbos. Om teveel (hout)opslag in geplagde delen te voorkomen wordt binnen een afstand van 50 – 100 meter afstand van het Loetbos niet geplagd. Voor sommige percelen (met name aan de zuidoostzijde) volstaat mogelijk ook het afzetten van het aanwezige hout op de kade (voorafgaand het plaggen). Op veel van de overige percelen worden het natuurbeheertype kruiden- en faunarijk grasland nagestreefd, deze percelen zijn ook van belang voor weidevogels. In tegenstelling tot vochtig hooiland en nat schraalland is dit een meer algemeen natuurbeheertype welke voorkomt op verschillende bodems van vochtig tot droog en heeft doorgaans een (matig) voedselrijk karakter.

Kleinschalige landschapselementen
Binnen het deelgebied zijn slechts enkele landschapselementen aanwezig met name aan de zuidzijde van het gebied. Het gaat hierbij om twee kleine bosschages, enkele veenputten en een voormalige eendenkooi. Deze elementen worden in het inrichtingsplan behouden. Ten behoeve van de

weidevogelkern in het zuiden van het gebied heeft het de voorkeur de beplanting op een deel van de kade aan de zuidzijde (actief) in hakhoutbeheer te nemen of te verwijderen. Hier is in de huidige situatie sprake van achterstallig onderhoud. Het gaat met name op het aanwezige hout op het oostelijke deel van de kade. Op de rest van de kade is het afzetten (ten behoeve van de weidevogels) weinig zinvol, aangezien het Loetbos hier direct aan grenst. In het (laagveen)bos rondom de voormalige eendenkooi zijn exoten aanwezig. Het verwijderen van deze exoten draagt bij aan de ecologische waarde van dit relict.

Ecologische verbinding (aangegeven met pijl)
De ecologische verbinding wordt aan de oostzijde van het deelgebied gerealiseerd, parallel aan de Molenvliet en zal De Nesse en Berkenwoudse Driehoek (ten oosten) en het Loetbos en Den Hoek (ten zuidoosten) met elkaar verbinden. In bovenstaande figuur waarin de beoogde inrichting van het deelgebied Oudeland is verbeeld, is de globale ligging van de ecologische verbinding weergegeven.

De ecologische verbinding komt uit een combinatie van droge, natte en waternatuur te bestaan. Aan de noordzijde van het gebied (ten noorden van de Oudelandseweg) komt de ecologische verbinding vooral uit natte natuur en waternatuur te bestaan. De ecologische verbinding wordt hier ingericht met grotere eenheden rietland, plas-dras situaties en open water. Voor een deel is dit een gevolg van de huidige maaiveldhoogte. Een deel van de percelen is gelegen in een onderbemaling. Na het instellen van het toekomstige, hogere waterpeil zullen de percelen hier zeer nat worden of zelfs permanent onder water komen te staan. Met vrijkomende grond van plaggen en graven van open water kunnen enkele percelen worden opgehoogd. Op deze percelen kan het beheertype kruiden- en faunarijk grasland worden nagestreefd. In het zuidelijk deel van de ecologische verbinding (ten zuiden van de Oudelandseweg) is ruimte voor inpassing voor slootverbredingen, aanleg van poelen en natuurvriendelijke oevers. Ontwikkeling van hoog opgaande (houtige) elementen is hier in verband met de aanwezige weidevogelkernen niet gewenst.

Waternatuur en sloottypen
Omdat het sloottype dat kan ontwikkelen in een watergang een sterke correlatie heeft met de inrichtingsmaatregelen op het land, is de locatie van de toekomstige waternatuur gekoppeld aan de natuurbeheertypen op het land. Daarom zijn de hogere waterdoelen in de sloten langs plagpercelen gekoppeld aan natuurbeheertypen als vochtig hooiland en nat schraalland.

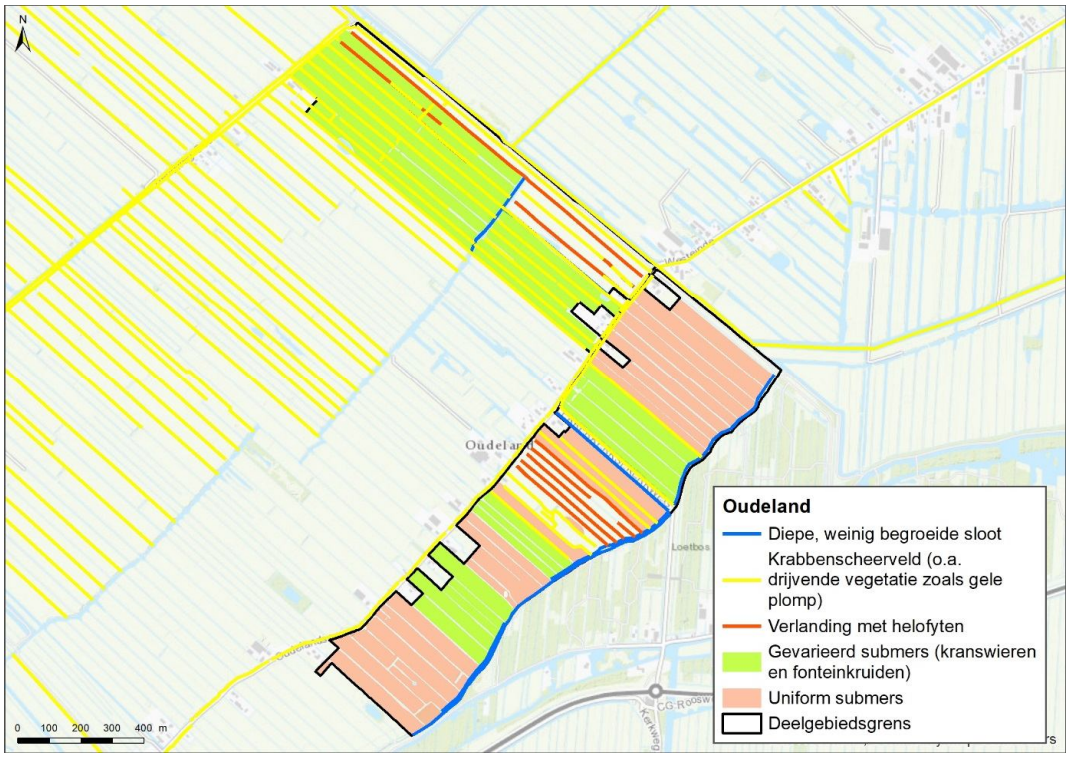
Nieuw te ontwikkelen krabbenscheersloten zullen over het algemeen een uitbreiding zijn de huidige krabbenscheerlocaties en/of kunnen geënt worden vanuit ander gebied. Hiervoor zijn bredere en diepere sloten het meest geschikt. Voor nieuwe krabbenscheerlocaties is gezocht naar bredere sloten die aansluiten op de ecologische verbinding. De groene glazenmaker (doelsoort voor de ecologische verbinding) is afhankelijk van deze waterplant en het voorkomen hiervan in de ecologische verbinding is dus van belang.

De diepere watergangen (diepe weinig begroeide sloten) zullen met name voorkomen in de hoofdwatergangen en doorvoersloten. Op deze plekken kan

vis overwinteren en/of bij hoge temperaturen wegduiken. Door de waterdiepte en schaarse onderwaterbegroeiing is er voldoende zuurstof aanwezig in deze sloten. Voorafgaand aan de inrichting zullen alle sloten op diepte gebracht worden.

Verlandingsvegetatie komt alleen voor op plekken waar moeras is gepland of reeds aanwezig is. Deze sloten kunnen langzaam dichtgroeien waarna ze periodiek weer opengehaald worden. Samen vormen deze elementen een deel van de ecologische verbinding in het oostelijk deel van Oudeland. In het midden van het deelgebied liggen enkele percelen met een lage ligging waar, na peilopzet en profilering van de oevers, ook verlandingsvegetatie zal ontstaan.

Sloten met uniforme submerse vegetatie zijn gekoppeld aan de overige natuurbeheertypen (kruiden- en faunarijk grasland en vochtig weidevogelgrasland). Deze typen worden (zelden) afgegraven en kennen vaak nog enige mate van mestgift. Dit leidt tot een verrijking van het slootwater waardoor een minder gevarieerde onderwatervegetatie ontstaat.

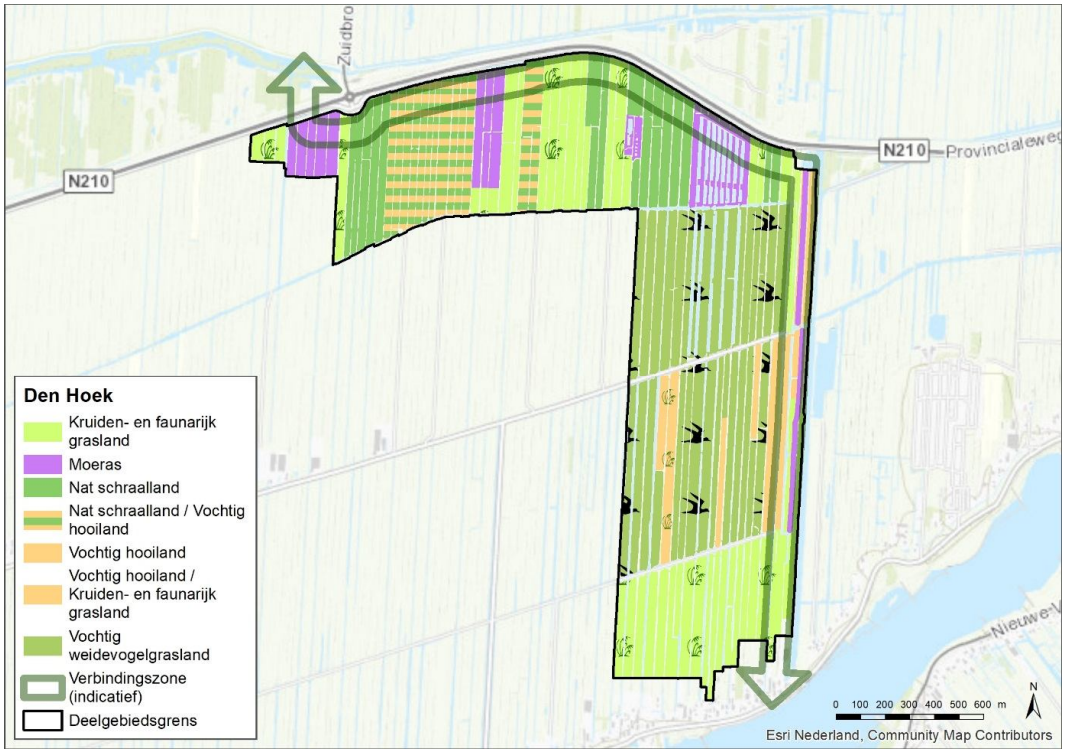
Verwachte waternatuur in Oudeland als gevolg van alle inrichtingsmaatregelen. De beste waterkwaliteit wordt verwacht in watergangen die grenzen aan geplagde percelen vanwege een verminderde afspoeling van nutriënten vanaf het perceel (bron: Inrichtingsplan)

Den Hoek

Beschrijving inrichting

In de onderstaande figuur is de beoogde inrichting van deelgebied Den Hoek op schetsniveau (VO) weergegeven. In het gehele deelgebied vindt natuurbeheer plaats en is sprake van peilopzet. Een uitzondering hierop vormen de percelen (huiskavels) ten zuiden van de Tiendweg Oost. Hier wordt

het peil gefixeerd, ook ten behoeve van de hier aanwezige dijkbebouwing. Extensief agrarisch medegebruik is niet mogelijk binnen het gebied.

Beoogde inrichting deelgebied Den Hoek (bron: Inrichtingsplan)

Weidevogelnatuur

Deelgebied Den Hoek vormt in de huidige situatie al een belangrijk weidevogelgebied. Binnen het gebied worden grote dichtheden aan broedvogels waargenomen, waaronder tureluur, grutto, slobeend, kievit en scholekster. Broedgevallen concentreren zich met name in het noordelijk deel van het gebied in en rondom het helofytenfilter. Het helofytenfilter zelf is ook in trek bij weidevogels, alsook soorten die meer op zoek zijn naar pioniersomstandigheden zoals kleine plevier, steltkluut en kluut. In de wintermaanden wordt het gebied door verschillende soorten wintergasten (kolganzen, kleine zwanen en smienten) aangedaan.

Het inrichtingsplan is erop gericht de omvangrijke weidevogelpopulatie in het gebied te behouden en te versterken. Hiertoe is een groot blok met percelen als weidevogelgrasland aangewezen. Een actueel knelpunt in Den Hoek, met name ter hoogte van de beoogde weidevogelgraslanden is de dominantie van witbol in de grasvegetatie. Hierdoor is een dichte grasvegetatie aanwezig welke niet beloopbaar is voor weidevogelkuikens en weinig geschikt is als broedlocatie voor o.a. de veldleeuwerik. Met het huidige verschralings- en weidevogelbeheer (laat in het seizoen maaien en afvoeren) is deze dominantie lastig te doorbreken. In het kader van het inrichtingsplan worden daarom enkele percelen ondiep geplagd ten behoeve van de weidevogels. Op basis van het bodemchemisch onderzoek volstaat 10 - 20 cm plaggen voor het verkrijgen van de juiste omstandigheden voor kruiden- en faunarijk grasland. Aangevuld met enkele percelen vochtig hooiland zal een gevarieerdere grasvegetatie ontstaan.

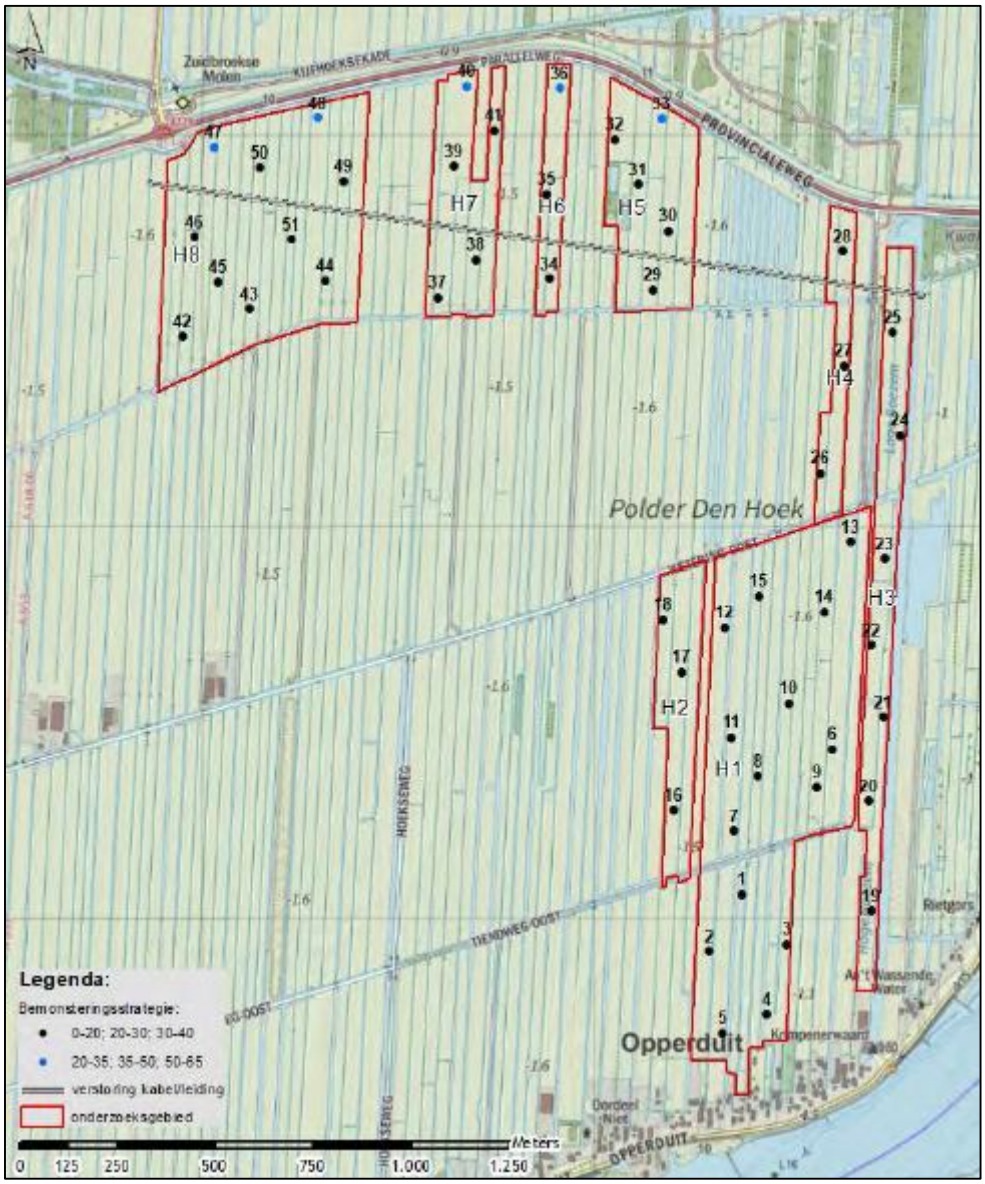
Aan de inrichting van het helofytenfilter zal niks veranderen, wel zullen er maatregelen worden genomen om de beheerbaarheid te verbeteren. De rest van het gebied is grotendeels aangewezen als kruiden- en faunarijk grasland of botanisch grasland (natuurbeheertypen nat schraalland en vochtig hooiland). Goed ontwikkelde kruiden- en faunarijke graslanden zijn vegetaties met veel structuurvariatie en zijn daardoor ook belangrijk voor weidevogels. Ook de botanische graslanden zijn van waarde voor weidevogels. Polder Den Hoek omvat hierdoor in de toekomstige situatie een mix van droge en vochtige graslanden, met ook wat natte graslanden. Het betreft hier zowel kruidenrijke, licht voedselrijke graslanden als meer productieve en soortenarmere voedselrijke graslanden. In zijn totaliteit biedt de toekomstige inrichting voldoende variatie en geschikte omstandigheden om de huidige weidevogelpopulatie verder te versterken.

Botanische natuur
Eind 2017 heeft voor de deelgebieden Oudeland en Den Hoek bodemchemisch onderzoek naar de natuurpotenties plaatsgevonden. Zie onderstaande figuur. In het helofytenfilter heeft geen onderzoek plaatsgevonden, deze percelen zijn deels al afgegraven en de inrichting verandert hier niet. In Den Hoek is standaard op drie bodemdiepten bemonsterd (tot 40 cm -MV). In het noordelijk deel van het deelgebied is tot 65 cm – MV bemonsterd, dit ook in verband met de ecologische verbinding die hier is gelegen en de beoogde ontwikkeling van natte natuur (moerasontwikkeling) hierbinnen.

Uit het bodemchemisch onderzoek komt naar voren dat voor het merendeel van de onderzochte percelen op 20 tot 30 cm -MV de bodemchemische omstandigheden geschikt zijn voor ontwikkeling van de natuurbeheertypen nat schraalland of vochtig hooiland. Vooral ten zuiden van de Wetering-Oost is de voedselrijke toplaag dikker en zal dieper geplagd moeten worden voor de juiste bodemchemische omstandigheden. Hier zijn ook een aantal percelen gelegen waar pas op > 40 cm -MV geschikte omstandigheden zijn. Voor ontwikkeling van moeras is in het noordelijk deel van het deelgebied op > 20 cm -MV de bodem geschikt.

Er is voor gekozen om de botanische graslanden vooral na te streven op locaties waar niet dieper dan 20 cm geplagd hoeft te worden. Op de betreffende percelen zal op basis van de bodemchemische omstandigheden en toekomstige drooglegging vooral het beheertype nat schraalland tot ontwikkeling komen en in enkele percelen langs de oostgrens van het gebied het natuurbeheertype vochtig hooiland. Ten zuiden van de Tiendweg-oost is de ontwikkeling van botanische graslanden (vochtig schraalgrasland of glanshaverhooiland) weinig zinvol gezien de bodemchemische omstandigheden en drooglegging. Niet het gehele oppervlak waar in het inrichtingsplan botanische graslandtypen wordt nagestreefd, zal worden geplagd (zie voor een nadere toelichting onder het kopje botanische natuur bij deelgebied Bilwijk).

Ook de kruiden- en faunarijke graslanden worden tot de botanische graslanden gerekend. Dit beheertype is in ruime mate voorzien in het deelgebied, wat tevens bijdraagt aan de weidevogeldoelstelling.

Onderzoeksgebied bodemchemisch onderzoek Den Hoek (bron: Arcadis)

Kleinschalige landschapselementen

In deelgebied Den Hoek zijn geen kleinschalige landschapselementen aanwezig. In het zuidelijk deel zijn wel veel brede watergangen met drijfbladplanten aanwezig die van belang zijn voor zwarte stern. Hoog opgaande beplanting is grotendeels beperkt tot één perceel aan de noordzijde. Dit is een vrij recent aangeplant bos met veel exoten dat inmiddels in eigendom is van ZHL. Het heeft de voorkeur om deze bosschage te verwijderen gezien het verstorende karakter ervan voor weidevogels. Het perceel wordt omgevormd tot een stapsteen binnen de ecologische verbinding met waternatuur. Aanleg van nieuwe elementen met opgaande beplanting heeft niet de voorkeur gezien het belang van het deelgebied voor weidevogels. Wel liggen er kansen voor zwarte stern. Houtopslag op de landscheidingen (Wetering Oost en Tiendweg Oost) vormt een aandachtspunt. Verspreid zijn enkele karakteristieke knotbomen aanwezig, maar er is ook sprake van wilgenopslag op lastig te

beheren plekken. Het heeft de voorkeur om deze opslag te verwijderen/af te zetten.

Ecologische verbinding
De ecologische verbinding wordt aan de noord- en oostzijde van het deelgebied gerealiseerd en zal het Loetbos en Oudeland (ten noorden) en Uiterwaarden Lek (ten zuiden) met elkaar verbinden. In bovenstaande figuur waarin de beoogde inrichting van het deelgebied Den Hoek is verbeeld, is de globale ligging van de verbinding weergegeven.

De ecologische verbinding komt uit een combinatie van droge, natte en waternatuur te bestaan. Aan de noordzijde van het gebied komt de ecologische verbinding vooral uit natte natuur en waternatuur te bestaan. Hier komen een aantal moerasstapstenen met grotere eenheden rietland, plas-dras situaties en open water. Het bestaande bosperceel met exoten aan de noordzijde van het deelgebied wordt omgevormd tot stapsteen met waternatuur. Het helofytenfilter met al aanwezige waternatuur en open water vormt tevens een belangrijke stapsteen, er worden inrichtingsmaatregelen getroffen om de beheerbaarheid te verbeteren. Langs de oostgrens wordt de ecologische verbinding vooral gerealiseerd door inpassing van natuurvriendelijke oevers en verschillende natuurbeheertypen. Hoog opgaande beplanting binnen de ecologische verbinding is niet gewenst gezien de weidevogeldoelstelling in het gebied.

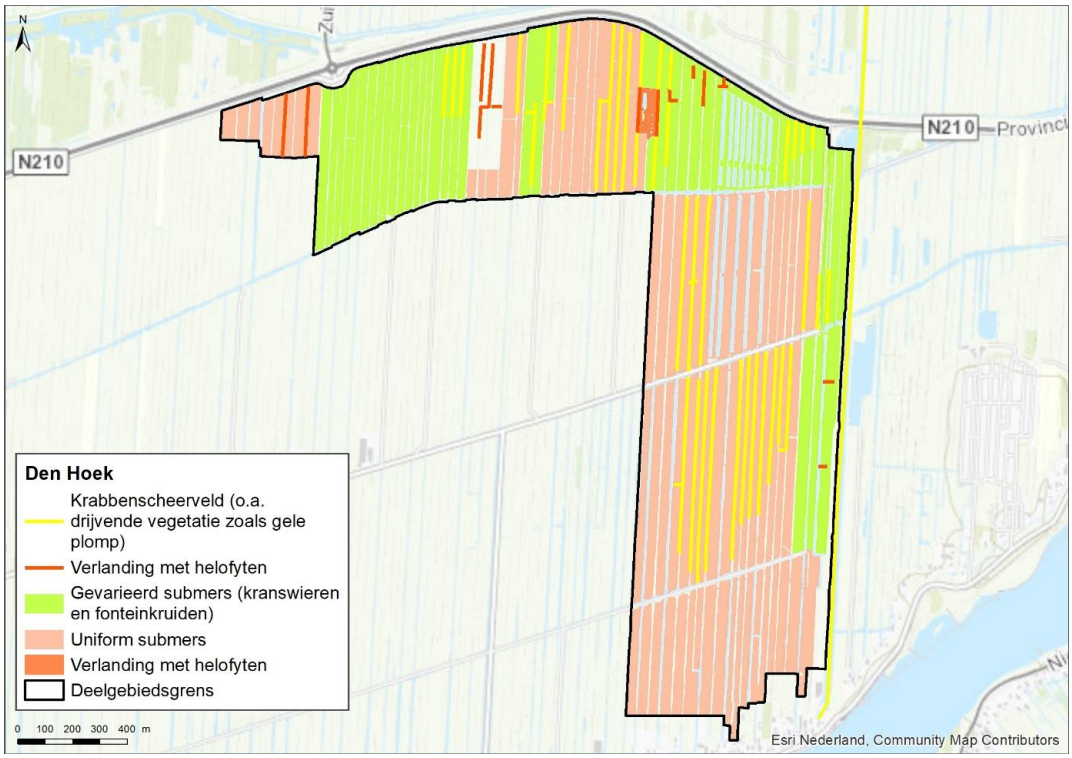
Waternatuur en sloottypen
Omdat het sloottype dat kan ontwikkelen in een watergang een sterke correlatie heeft met de inrichtingsmaatregelen op het land, is de locatie van de toekomstige waternatuur gekoppeld aan de natuurbeheertypen op het land. Daarom zijn de hogere waterdoelen in de sloten langs plagpercelen gekoppeld aan natuurbeheertypen als vochtig hooiland en nat schraalland.

Nieuw te ontwikkelen krabbenscheersloten kunnen geënt worden vanuit ander gebied. Hiervoor zijn bredere en diepere sloten het meest geschikt. Voor de locatie van nieuwe krabbenscheerlocaties is gezocht naar bredere sloten die aansluiten op de ecologische verbinding. De groene glazenmaker (doelsoort voor de ecologische verbinding) is afhankelijk van deze waterplant en het voorkomen hiervan in de ecologische verbinding is dus van belang.

De diepere watergangen (diepe weinig begroeide sloten) zullen met name voorkomen in de hoofdwatergangen en doorvoersloten. Op deze plekken kan vis overwinteren en/of bij hoge temperaturen wegduiken. Door de waterdiepte en schaarse onderwaterbegroeiïng is er voldoende zuurstof aanwezig in deze sloten. Voorafgaand aan de inrichting zullen alle sloten op diepte gebracht worden.

Verlandingsvegetatie komt alleen voor op plekken waar moeras is gepland of reeds aanwezig is. Deze sloten kunnen langzaam dichtgroeien waarna ze periodiek weer opengehaald worden. Samen vormen deze elementen een deel van de ecologische verbinding in het oostelijk en noordelijk deel van Den Hoek. In het midden van het deelgebied liggen enkele percelen met een lage ligging waar, na peilopzet en profilering van de oevers, ook verlandingsvegetatie zal ontstaan.

Sloten met uniforme submerse vegetatie zijn gekoppeld aan de overige natuurbeheertypen (kruiden- en faunarijk grasland en vochtig weidevogelgrasland). Deze typen worden (zelden) afgegraven en kennen vaak nog enige mate van mestgift. Dit leidt tot een verrijking van het slootwater waardoor een minder gevarieerde onderwatervegetatie ontstaat.

Verwachte waternatuur in Den Hoek als gevolg van alle inrichtingsmaatregelen. De beste waterkwaliteit wordt verwacht in watergangen die grenzen aan geplagde percelen vanwege een verminderde afspoeling van nutriënten vanaf het perceel (bron: Inrichtingsplan).

Kadijk-West

Beschrijving inrichting

In de onderstaande figuur is de beoogde inrichting van deelgebied Kadijk-West op schetsniveau (VO) weergegeven.

Weidevogelnatuur

Kadijk-West is een min of meer geïsoleerd gelegen deelgebied met vooral een weidevogeldoelstelling. Andere doelstellingen zijn hier niet aan de orde. Het gebied is grotendeels in eigendom en beheer van ZHL. In de huidige situatie is het beheer van de graslanden al afgestemd op de weidevogels. Desondanks is sprake van een afname van de populatie in het gebied, dit heeft vooral te maken met de minder optimale situatie wat betreft de drooglegging (te droog). In het gebied liggen in de huidige situatie enkele (kunstmatige) plas-dras situaties en weidevogelgreppels. Wenselijk is om het waterpeil te verhogen, maar dat is hier vooralsnog niet aan de orde. Het gebied is in zijn geheel aangewezen voor weidevogelgraslanden, uitgezonderd één perceel vochtig hooiland. Door extra maatregelen binnen de percelen in de vorm van natuurvriendelijke oevers, greppels en plas-drassituaties kan de huidige populatie mogelijk worden behouden. Lokaal plaggen (ondiep; verwijderen zode) in de vorm van plagstroken kan de kruidenrijkdom van de vegetatie

vergroten. In de huidige situatie is het gewas erg dicht en daardoor moeilijk beloopbaar voor weidevogelkuikens.

Beoogde inrichting deelgebied Kadijk-West (bron: Inrichtingsplan)

Botanische natuur
Het deelgebied heeft primair een weidevogeldoelstelling. In de huidige situatie is op één perceel een vegetatie aanwezig van enige botanische waarde. Het betreft een plas-dras situatie, bij voorzetting van het huidige beheer ontwikkelt zich hier mogelijk vochtig hooiland.

Kleinschalige landschapselementen
Landschapselementen ontbreken vrijwel in het gebied, uitgezonderd enkele voormalige veenputjes. Aan de zuidzijde van het deelgebied, aan weerszijden van de Kadijk, zijn enkele solitaire bomen en bosjes aanwezig. Gezien de weidevogeldoelstelling wordt hier geen verdere uitbreiding van aanwezige opgaande beplanting nagestreefd, eerder verder inperken.

Ecologische verbindingszone
Inrichtingsmaatregelen ten behoeve van een doorgaande ecologische verbinding voor de gewenste doelsoorten zijn hier niet aan de orde. Aan de noordzijde van het deelgebied ligt wel een provinciale ecologische verbindingszone (EVZ). Onder de N207, ter hoogte van de Reevliet, is een faunapassage aanwezig. Hier wordt in een detailontwerp rekening mee gehouden en dient aan de noordzijde van het deelgebied ruimte te worden opgenomen voor aanleg van water- en moerasbiotopen. Het deelgebied vormt echter geen schakel binnen het geheel van het NNN voor de gewenste doelsoorten van het inrichtingsplan. Opgaande beplanting is niet gewenst gezien de weidevogeldoelstelling.

Waternatuur en sloottypen
Omdat het gebied aangesloten blijft op peilgebieden met landbouwwater en het gebied ook geen eigen wateraanvoer krijgt, is de verwachting voor de waterkwaliteit niet erg hoog voor Kadijk-West. De hoogste ambitie voor de gebied is een uniforme submerse vegetatie. Beheermaatregelen als (kwaliteits)baggeren en verminderde bemesting zullen op de lange duur wel leiden tot een kwaliteitsverbetering. Deze is echter nog niet te kwantificeren.

Verwachte waternatuur in Kadijk-West als gevolg van de inrichtingsmaatregelen.

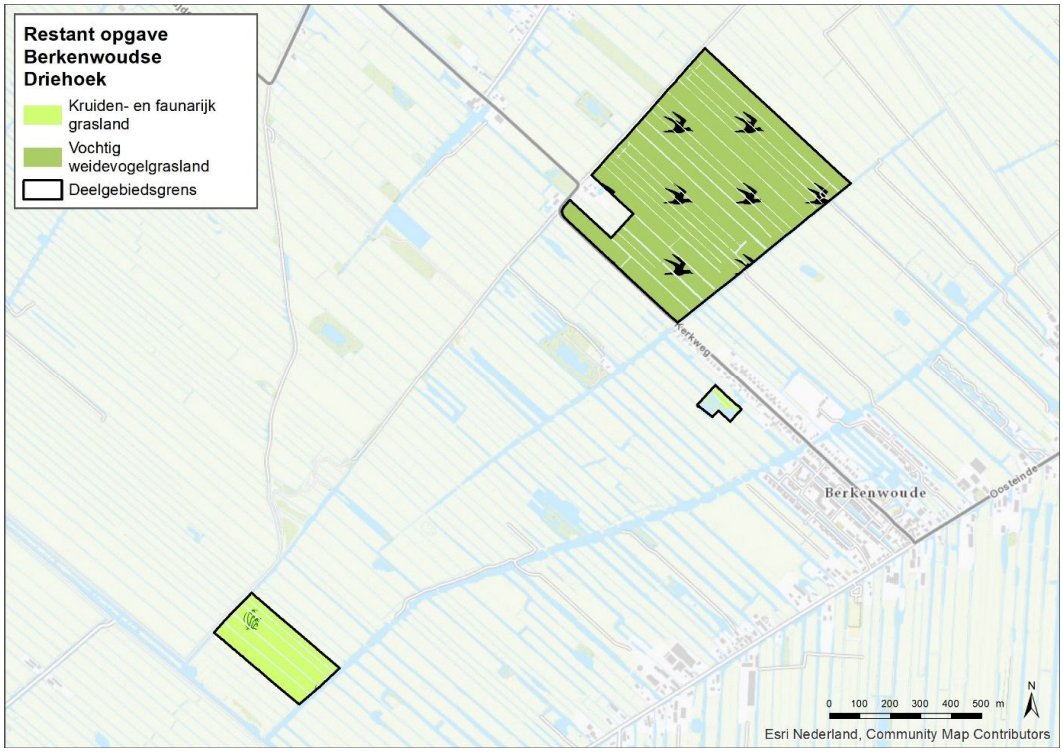
Restopgaven De Nesse en Berkenwoudse Driehoek
Binnen de reeds ingerichte deelgebieden De Nesse en Berkenwoudse Driehoek (inclusief het deel van het deelgebied Achterbroek dat nog tot het NNN behoort) is sprake van nog enkele restopgaven. Deze hebben betrekking op gronden in deze gebieden die eerder nog niet zijn ingericht vanwege de grondposities. De natuurdoelstellingen van deze restopgaven sluiten aan bij de huidige inrichting van het betreffende deelgebied.

De restopgave voor De Nesse heeft een weidevogeldoelstelling, hier wordt het natuurbeheertype vochtig weidevogelgrasland nagestreefd. De restopgaven in de Berkenwoudse Driehoek hebben een weidevogeldoelstelling of een botanische doelstelling. Ter hoogte van de Graafkade wordt het natuurbeheertype vochtig weidevogelgrasland nagestreefd, ter hoogte van beide andere locaties, wordt het natuurbeheertype kruiden- en faunarijk grasland nagestreefd.

In bijgaande figuren is de beoogde inrichting van de restopgaven op schetsniveau (VO) weergegeven. Het peilbeheer in de restopgaven sluit aan op de peilen in het omliggende deelgebied.

Beoogde inrichting restopgave De Nesse (bron: Inrichtingsplan)

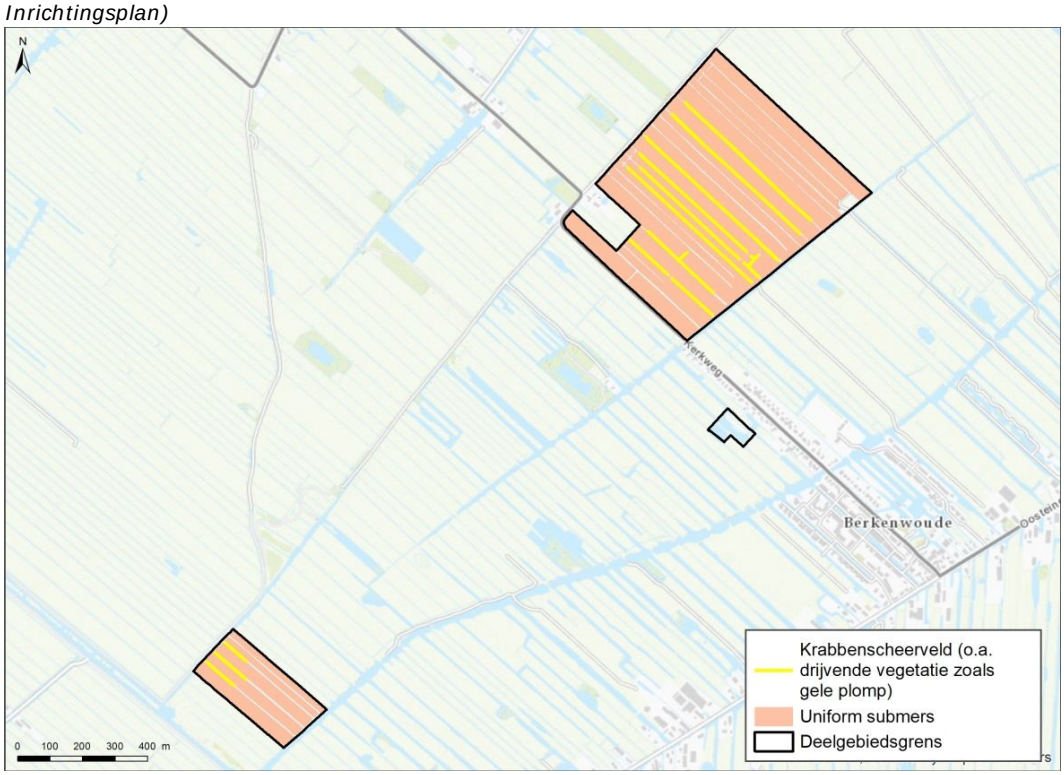
Beoogde inrichting restopgaven Berkenwoudse Driehoek (inclusief het deel van het deelgebied Achterbroek dat nog tot het NNN behoort) (bron: Inrichtingsplan)

Er wordt in de restopgaven niet geplagd waardoor de hoogst haalbare ambitie voor waterkwaliteit niet verwacht wordt. Beide gebieden (De Nesse en

Berkenwoudse Driehoek) hebben echter wel een eigen wateraanvoer wat gunstig is voor de waterkwaliteit. In de restopgaven in de Berkenwoudse Driehoek zal daarnaast ook de bemesting gestopt of beperkt worden (uitsluitend bemesting ten behoeve van de weidevogeldoelstelling). Hierdoor

Verwachte waternatuur in restopgave De Nesse als gevolg van de inrichtingsmaatregelen (bron: Inrichtingsplan)

Verwachte waternatuur in restopgaven Berkenwoudse Driehoek (inclusief het deel van het deelgebied Achterbroek dat nog tot het NNN behoort) als gevolg van de inrichtingsmaatregelen (bron: Inrichtingsplan)

wordt wel potentie voor uitbreiding en ontwikkeling van krabbenscheer verwacht en op de lange duur waarschijnlijk een ontwikkeling naar een meer gevarieerde submerse vegetatie. Op de korte termijn is echter een uniforme submerse vegetatie het hoogst haalbare. Nieuw te ontwikkelen krabbenscheersloten zullen over het algemeen een uitbreiding zijn van de huidige krabbenscheerlocaties en/of kunnen geënt worden vanuit ander gebied. Hiervoor zijn bredere en diepere sloten het meest geschikt.

In De Nesse zal enige bemesting ten behoeve van de weidevogeldoelstelling blijven bestaan waardoor de verwachting voor een gevarieerde submerse vegetatie het meest realistisch is. In de huidige situatie komt er reeds krabbenscheer voor in het gebied. De verwachting is dat deze zal handhaven en wellicht uitbreiden.

4.4 Vertaling naar het bestemmingsplan

Om de voorgenomen inrichting van de deelgebieden te kunnen realiseren hebben deze in het onderhavige bestemmingsplan een natuurbestemming gekregen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de blauwe en groene gebieden enerzijds en de gele en oranje gebieden anderzijds. Dit onderscheid vloeit voort uit het verschil in zwaarte van de natuurdoelen tussen deze gebieden en de daarmee samenhangende mogelijkheden voor zelfrealisatie met agrarisch medegebruik. Aan de blauwe en groene gebieden is de bestemming ‘Natuur’ toegekend en aan de gele en oranje gebieden de bestemming ‘Natuur – Extensief agrarisch medegebruik’. De begrenzing van de bestemmingen is afgestemd op de begrenzing van het NNN in de Verordening ruimte van de provincie Zuid-Holland. Op 20 maart 2018 hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland ingestemd met een procedure waarin de gemeente in het bestemmingsplan enkele, veelal ondergeschikte, in- en uitdeuklocaties in de begrenzing van het NNN mag opnemen die later in het natuurbeheerplan worden overgenomen. Bij het leggen van de natuurbestemmingen is hier reeds rekening mee gehouden.

De natuur- en landschapsbeheertypen alsmede de slootbeheertypen die zijn toegestaan zijn in de regels van de bestemmingen ‘Natuur’ en ‘Natuur – Extensief agrarisch medegebruik’ vastgelegd. Het belangrijkste verschil tussen de beide bestemmingen is dat in de bestemming ‘Natuur’ geen extensief agrarisch medegebruik is toegestaan (uitsluitend natuurbeheer) en in de bestemming ‘Natuur – Extensief agrarisch medegebruik’ wel. Daarnaast kan in de laatstgenoemde bestemming via afwijking bij omgevingsvergunning onder voorwaarden aquatische landbouw worden toegestaan (zie ook hieronder onder het kopje ‘aquatische landbouw’). In de bestemmingen zijn ruimtelijk relevante gebruiksbeperkingen opgenomen ter bescherming van de natuurwaarden. Zo is bijvoorbeeld het gebruik van meststoffen, op enkele uitzonderingen na, niet toegestaan en is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen alleen tot 1 januari 2024 onder voorwaarden toegestaan. Voor een toelichting op het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen in de natuurgebieden wordt verwezen naar de onderstaande beschrijving onder de kopjes ‘gebruik van meststoffen en ‘gebruik van gewasbeschermingsmiddelen’.

Agrarische gronden die niet binnen de begrenzing van het NNN vallen, maar wel in het plangebied van het onderhavige bestemmingsplan liggen, hebben de bestemming ‘Agrarisch met waarden’ gekregen. Hiermee kan op deze gronden het agrarisch gebruik worden voortgezet.

Verspreid door het plangebied liggen diverse cultuurhistorisch waardevolle karakteristieke landschapselementen. Te denken valt aan kades, boezems, pestbosjes, etc. Aan deze gronden is de bestemming ‘Natuur – Bestaand’ toegekend. Deze bestemming maakt behoud, herstel en versterking van deze elementen mogelijk en biedt bescherming aan de aanwezige natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

Aquatische landbouw
Het is wenselijk om alternatieve vormen van landbouw zoals aquatische landbouw (natte teelten) ruimtelijk mogelijk te maken, mede met het oog op de bodemdaling. Aquatische landbouw is het telen van gewassen bij hoge grondwaterstanden of op oppervlaktewater, zoals cranberry, lisdodde, wilg, riet, wilde rijst, kroosvaren, veenmos en dergelijke.

Er is momenteel een experiment met cranberryteelt in Middelblok in uitvoering. Doel van het experiment is om te kijken of een dergelijke teelt a) een alternatieve bron van inkomsten voor agrarische ondernemers kan zijn, en b) natuurontwikkeling mogelijk maakt, die ook zichzelf financieel kan bedruipen. Het experiment is pas over enkele jaren afgerond. Daarom is voorzichtigheid geboden bij het toestaan van nieuwe initiatieven.

Vanwege het innovatieve karakter is aquatische landbouw uitsluitend toegestaan via afwijking bij omgevingsvergunning op gronden met de bestemming ‘Agrarisch met waarden’ of ‘Natuur – Extensief agrarisch medegebruik’. Op gronden met de bestemming ‘Natuur’ is geen agrarisch (mede)gebruik toegestaan en daarmee ook geen aquatische landbouw.

Gebruik van meststoffen
Om natuurontwikkeling mogelijk te maken, is verschraling van de bodem noodzakelijk. Daarom is het gebruik van meststoffen niet toegestaan op gronden met de bestemming ‘Natuur’ of ‘Natuur – Extensief agrarisch medegebruik’. Een uitzondering geldt voor gronden met het natuurbeheertype Kruiden- en faunarijk grasland of Vochtig weidevogelgrasland. Dit zijn de enige natuurbeheertypen waarvan realisatie of instandhouding mogelijk is in combinatie met een (beperkte) mestgift (geen kunstmest). Daarmee is tevens (natuurinclusieve) landbouw mogelijk op gronden met één van deze natuurbeheertypen. Voor zover deze gronden de bestemming ‘Natuur’ hebben, is, naast kunstmest, ook het gebruik van drijfmest niet toegestaan. Doordat deze mest in de bodem wordt geïnjecteerd en het grondwaterpeil op gronden met de bestemming ‘Natuur’ hoog is, is het bezwaarlijk op deze gronden drijfmest te gebruiken.

Gebruik van gewasbeschermingsmiddelen
Vanwege het belang van de natuurontwikkeling is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen niet toegestaan op gronden met de bestemming ‘Natuur’ of ‘Natuur – Extensief agrarisch medegebruik’. Anderzijds is gebleken dat natuurontwikkeling in de fase van overgangsbeheer nogal eens te kampen

heeft met hardnekkige storingssoorten. Deze vormen soms ook een drempel om aan zelfrealisatie van natuur te beginnen. Daarom is binnen de natuurgebieden onder voorwaarden het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (herbiciden) toegestaan voor de bestrijding van Akkerdistel, Jakobskruiskruid en Ridderzuring. De regels over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen binnen natuurgebieden zijn tevens een bijzondere regeling in aanvulling op de Algemene Plaatselijke Verordening, die voor het grondgebied van de gehele gemeente geldt.

Het genoemde gebruik van herbiciden is toegestaan tot 1 januari 2024. De redenen hiervoor zijn:
1. Het grootste deel van de inrichting van de natuurgebieden heeft naar verwachting plaatsgevonden vóór 1 januari 2021.
2. Een periode van drie jaar na de inrichting wordt voldoende geacht om de storingssoorten, als zij optreden, met herbiciden te kunnen bestrijden.

Na 1 januari 2024 is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen alleen toegestaan via een afwijking bij omgevingsvergunning indien een uitbraak van de storingssoorten Akkerdistel, Jakobskruiskruid en Ridderzuring dreigt. Hiervoor gelden diverse voorwaarden, waaronder dat aangetoond moet zijn dat inzet van andere middelen niet toereikend is voor de bestrijding van deze storingssoorten. Of een uitbraak dreigt kan bijvoorbeeld afgeleid worden uit historische gegevens en algemene verwachtingen gelet op storingssoortenverspreiding, bodemgesteldheid, klimaat, etc.

Het gestelde met betrekking tot bestrijding van de genoemde storingssoorten met gewasbeschermingsmiddelen door beheerders van natuur en binnen de natuurbegrenzing Krimpenerwaard betreft een verzwaring ten opzichte van hetgeen hieromtrent is opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer op een tweetal onderdelen. Het betreft de volgende onderwerpen:
a. gewasbeschermingsmiddelen kunnen op basis van het Activiteitenbesluit ook niet pleksgewijs (dus vollevelds) worden toegepast;
b. oevers dienen op grond van het Activiteitenbesluit tot 0,5 meter afstand van de waterlijn gevrijwaard te worden van gewasbeschermingsmiddelen.

Het opleggen van zwaardere voorwaarden is toegestaan indien hiervoor een onderbouwing is. Voor gebieden binnen de natuurbegrenzing Krimpenerwaard luidt deze onderbouwing als volgt:
a. Vollevelds toepassen van chemische bestrijding verwijdert naast storingssoorten ook alle andere kruiden, waaronder doelsoorten van de beoogde natuur en is bedoeld om maximale opbrengt op agrarische productiegronden te kunnen realiseren. Binnen de natuurbegrenzing is daarentegen een grote kruidenrijkdom een belangrijke natuurkwaliteit en onderdeel van de doelstelling. Op basis van dit belang is het ongewenst vollevelds te bestrijden binnen natuurgebieden;
b. Het hanteren van een afstand van 0,5 meter tot de oever met chemische bestrijding is onvoldoende om de natuurdoelen die aan oevers zijn gebonden te kunnen realiseren. Binnen de natuurgebieden wordt een zone van 3,00 meter uit de sloot niet bemest en optimaal beheerd om een versnelde kruidenrijkdom te verkrijgen. Deze zone doet daarmee tevens recht aan de doelen uit de Kaderrichtlijn Water (KRW) die voor alle natuurgebieden in de Krimpenerwaard van kracht is. Ook voor de KRW-

doelen is chemische bestrijding in de nabijheid van de sloten ongewenst. Op basis van deze belangen wordt voor natuurgebieden chemische bestrijding vanaf de waterlijn tot 3.00 meter uit de oever als ongewenst beoordeeld.

Proef uitmijnen

In de natuurgebieden zal een proef worden gedaan met circa 10 ha uitmijnen, om te bezien of uitmijnen een realistisch alternatief vormt voor plaggen. Voor de locatiebepaling van deze pilot zijn de volgende randvoorwaarden geformuleerd:

- De pilot mag niet beperkend zijn voor huidige en/of toekomstige natuurwaarden
- De pilot mag de landschappelijke waarde van de Krimpenerwaard niet aantasten
- De pilot mag geen negatieve invloed hebben op de (toekomstige) waterkwaliteit

De manier van uitmijnen (met name het type gewas dat gebruikt wordt en de intensieve bewerking) is bepalend voor in hoeverre er een negatief effect optreedt op weidevogels en op de openheid van het landschap. In de pilot mogen, ten behoeve van het uitmijnproces, additionele voedingsstoffen aan de grond worden toegevoegd. Dit is alleen toegestaan met het doel om fosfaat uit de bodem te onttrekken. Deze additionele voedingsstoffen mogen niet afspoelen richting oppervlaktewater. Ze dienen dus heel gericht te worden toegevoegd waarbij een zone langs de oever gevrijwaard moet blijven.

Naast het voorkomen van een negatief effect op openheid en natuurwaarden zijn er nog een aantal aanvullende voorwaarden voor de locatiekeuze voor het uitmijnen:

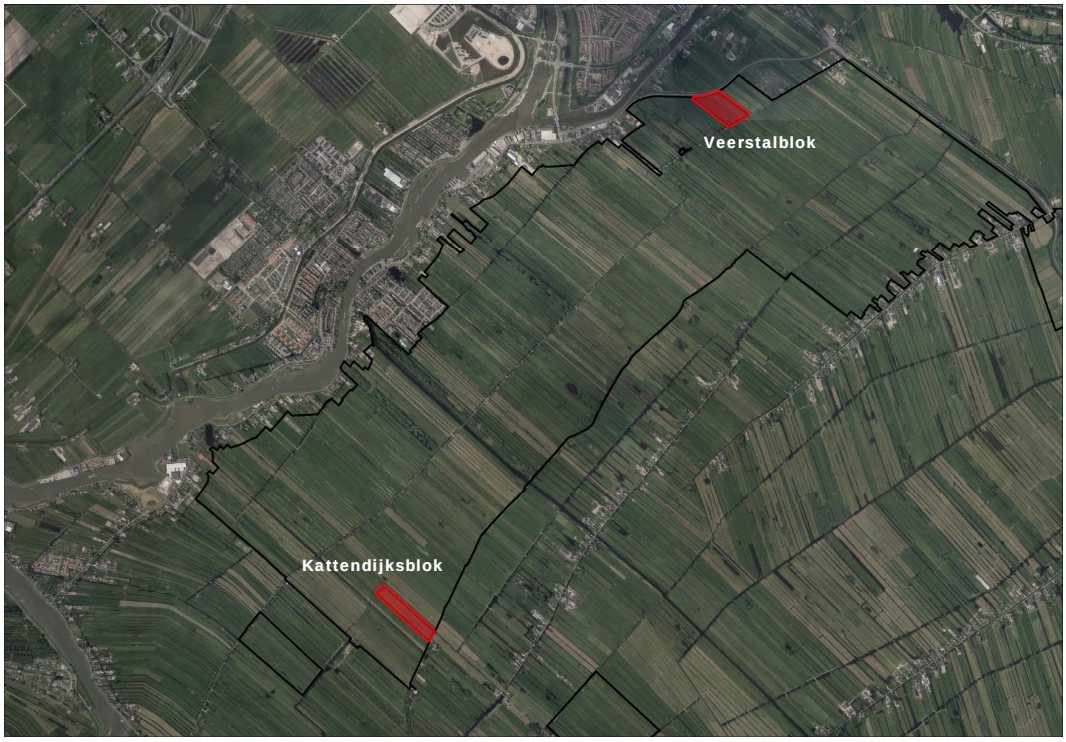
- Binnen de bestemming ‘Natuur’
- Goede bereikbaarheid voor zowel beheer als publiek
- Percelen zijn in provinciaal eigendom (of van een particulier die wil meewerken)

Op basis van bovenstaande voorwaarden zijn twee locaties gekozen voor het uitmijnen: één uitmijnlocatie met gras in deelgebied Kattendijksblok en één uitmijnlocatie in deelgebied Veerstalblok met lisdodde. Op de bijgaande figuur is de ligging van de twee locaties globaal aangegeven.

De uitmijnlocatie met gras in polder Kattendijk ligt in een weidevogelgebied en binnen een toekomstige plaglocatie op een provinciaal perceel van ca. 5 ha. Gras heeft geen negatief effect op de openheid van het gebied. Omdat in een weidevogelgebied variatie belangrijk is, kan een vroeg gemaaid perceel ook bijdragen aan het mozaïek en is het niet direct nadelig voor weidevogels. Bij maaiactiviteiten dient er echter rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van weidevogels en –kuikens op het perceel. Het betreffende perceel is goed bereikbaar (zowel vanaf de Tiendweg als van de Wellepoort) voor materieel en voor publiek.

De uitmijnlocatie met lisdodde ligt in Veerstalblok op een blok van provinciale percelen tussen de Tiendweg en de Rondweg (N207). Dit is een meer besloten

landschap met volkstuintjes en bomensingels. Een perceel met lisdodde zal daardoor geen negatief effect hebben op de openheid. Hoewel er in Veerstalblok een grote weidevogelkern zit, zal de uitmijnlocatie door de ligging tegen de rondweg geen negatief effect hebben op de weidevogels. Ook deze locatie is goed bereikbaar. Er zal wel een technische ingreep moeten worden gedaan om water op het land te kunnen pompen en vast te houden ten behoeve van de lisdodde.

Globale ligging van de twee uitmijnlocaties in Kattendijksblok en Veerstalblok

Het bestemmingsplan maakt het uitmijnen mogelijk. Hiervoor zijn de beide uitmijnlocaties binnen de bestemming ‘Natuur’ op de verbeelding aangeduid middels de aanduiding ‘specifieke vorm van natuur – uitmijnen’. In de regels van de bestemming ‘Natuur’ is een afwijkingsregeling opgenomen waarmee ter plaatse van die aanduiding onder voorwaarden kan worden afgeweken van het verbod op het gebruik van meststoffen ten behoeve van uitmijnen. Voorwaarden zijn onder meer dat meststoffen uitsluitend mogen worden gebruikt voor een doelmatige uitmijning en de noodzaak daarvan moet zijn aangetoond, deze geen fosfaat aan de bodem mogen toevoegen en niet mogen afspoelen naar het oppervlaktewater en dat deskundigen hierover moeten hebben geadviseerd.

Op voorhand kan niet goed worden ingeschat hoe groot de doelmatigheid van het uitmijnen zal zijn. Om een ‘no regret-maatregel’ te maken, zijn de uitmijnlocaties niet allemaal op plaglocaties gepland. Verschraling is voor vrijwel elk natuurbeheertype goed echter de mate waarin deze verschraling plaatsvindt, bepaalt welk natuurbeheertype ter plaatse kan voorkomen. Omdat de doelen vochtig hooiland en nat schraalgrasland hele specifieke, strenge eisen stellen aan de fosfaatgehaltes, kan van te voren niet voorspeld worden of deze natuurbeheertypen gehaald worden middels uitmijnen. Om

zeker te weten dat deze doelen wel gehaald kunnen worden en voldaan kan worden aan de natuuropgave, wordt een deel van de uitmijn locaties (ca. 5 ha) buiten de plagblokken gelokaliseerd. De uitmijnproef vormt op deze manier géén risico voor halen van de natuuropgave maar draagt altijd aan bij aan de natuuropgave.

Drie jaar na de start van het uitmijnen kunnen bodemmonsters genomen worden om (onafhankelijk) te meten hoe groot het effect is van het uitmijnen en een inschatting te maken van hoe lang het uitmijnen zou moeten duren om het doel vochtig hooiland en/of nat schraalgrasland te kunnen halen. Aan de hand van deze inschatting kan vervolgens bepaald worden of uitmijnen een realistisch alternatief vormt voor plaggen in de Krimpenerwaard.

4.5 Steinse Groen

In hoofdstuk 1 is reeds genoemd dat ook het recreatie-/groengebied het Steinse Groen, direct ten oosten van Gouda, in het plangebied van het onderhavige bestemmingsplan is opgenomen. Beoogd wordt om het Steinse Groen te ontwikkelen tot een ecologische verbindingszone, als onderdeel van het NNN, van de Polder Stein (gelegen ten noorden van de spoorlijn Woerden – Gouda), via de Hollandsche IJssel naar het deelgebied Bilwijk, voor de doelsoorten otter, bever, rugstreeppad, waterspitsmuis, ringslang en groene glazenmaker. Hierbij zal de recreatieve functie van het gebied behouden blijven. Het Steinse Groen maakt geen deel uit van de ‘Gebiedsovereenkomst Veenweiden Krimpenerwaard’, maar van de ‘Gebiedsovereenkomst Veenweiden Gouwe Wiericke’, die betrekking heeft op het grondgebied van de gemeenten Gouda, Waddinxveen en Bodegraven-Reeuwijk. Met de ontwikkeling van het Steinse Groen tot een ecologische verbindingszone ‘ontmoeten’ de natuuropgaven van de beide gebiedsovereenkomsten elkaar.

Inrichtingsplan
Voor de ontwikkeling van het Steinse Groen tot ecologische verbindingszone is een inrichtingsplan opgesteld. In de onderstaande figuur is het schetsontwerp van de beoogde inrichting weergegeven, hierbij zijn deelgebieden onderscheiden. Hieronder volgt een toelichting op het inrichtingsplan.

Verbreden watergangen (in deelgebieden 1, 2, 3 en 5)
Een natte verbinding via een watergang van noord naar zuid is nodig om de ecologische verbindingszone (EVZ) geschikt te maken voor migratie van doelsoorten. Deze verbinding dient minimaal acht meter breed te zijn en 50 centimeter diep. Hierbij worden de oevers natuurvriendelijk ingericht. De bestaande watergangen worden hiertoe verbreed en de oevers worden verflauwd door ze af te graven.

De watergang wordt met ongeveer 2,5 meter verbreed en hier ontwikkelt zich een riet- en helofytenvegetatie. De volgende “vegetatiezone” is een bloemrijke ruigtebegroeiing, onder meer met moerasspirea, koninginnenkruid en harig wilgenroosje. Deze zone bevindt zich op de overgang van nat naar droog en is ook ongeveer 2,5 meter breed. De laatste “zone” bestaat uit een begroeiing van vochtige grond, zoals fluitenkruid, grassen en boterbloemen (ook ongeveer 2,5 meter breed). De te verbreden watergangen zorgen dus voor op elkaar aangesloten overgangen van nat naar droog en hier gedijen de

doelsoorten optimaal bij. De oevers met vegetatie zorgen voor hierbij voldoende dekking en voedsel.

Nieuw aan te leggen water (tussen deelgebied 3 en 5)
Iets ten noorden van de Steinsedijk is in het recreatiegebied een fietspad tussen Gouda en Haastrecht en een wandelroute aanwezig. Het fietspad kruist hier ter plaatse van een brug met de EVZ. Dit is een kritiek punt, omdat doelsoorten verstoord kunnen worden door wandelaars, loslopende honden en

Schetsontwerp ecologische verbindingszone Steinse Groen (bron: Tauw)

fietsers. Een betere afscheiding tussen de verbindingszone en het recreatiegebied wordt via een nieuwe watergang gemaakt. Deze watergang loopt parallel aan het fietspad en mondt uit op de fietsbrug. De oevers worden tussen het fietspad en sloot verflauwd waardoor een moeraszone ontstaat, die dekking zal bieden aan de doelsoorten. De bosschage tussen beide zones blijft onveranderd en zorgt voor voldoende beschutting.

Te transformeren in moerasland (in deelgebieden 1, 3 en 5)
De aanleg van moeraszones zorgt ervoor dat natte delen gaan ontstaan naast droge delen. Het zorgt voor een afwisseling in begroeiingen en voor verschillende zoneringen in de vegetatie. De gelaagdheid in de vegetatie neemt daarbij toe en dit biedt een betere uitgangssituatie voor de (migratie van) doelsoorten.

Te transformeren in ruigte (in deelgebied 2)
De ontwikkeling van ruigtevelden zorgt ervoor dat de doelsoorten de dekking hebben tijdens de “trek” van noord naar zuid. Een ruigteveld is een met grassen en bloemrijke kruiden begroeide vegetatie van ongeveer 1,5 meter hoog. De opslag van ruigte vindt spontaan plaats en ontstaat na het stopzetten van het maaibeheer. Plaatselijk is de opslag van bomen toegestaan. Met een beheer van jaarlijks maaien/klepelen wordt de kans op opslag van bomen beperkt en blijven de zichtlijnen richting het landbouwgebied aanwezig. Verspreid over het perceel komen vier clusters met knotwilgen tussen de ruigte (elk cluster zal hooguit een paar bomen hebben, zodat de zichtlijnen behouden blijven). De knotwilgen zorgen voor hoogteverschillen in de vegetatie en betere “afscheiding tussen fietspad en natuurterrein”.

Te transformeren in fauna- en kruidenrijk grasland (in deelgebied 7)
Kruiden- en faunarijk grasland is waardevol voor de doelsoorten als “geleidingsstrook”. Het is een grasland, waarbij gras, bloemen en ruigte elkaar in hoogte en dichtheid afwisselen (ongeveer 0,5-1 meter hoog). Het is geschikt voor de doelsoorten door de afwisseling in structuur (naast grasland kunnen ruigtekruiden en struiken voorkomen in dit grasland). De hoogte en dichtheid van de vegetatie zorgt voor afdoende dekking voor de doelsoorten, die dan vanuit de Hollandsche IJssel en via het grasland het Steinse Groen kunnen bereiken.

Faunapassage onder spoor (bij deelgebied 1)
Onder het spoor is een vierkante duiker aanwezig. De binnenonderkant van de buis ligt op NAP -3,34 meter, terwijl het waterpeil zich jaarrond beweegt tussen NAP -1,92 en -2,02 meter. Fauna kan dit in de huidige situatie gebruiken als natte passage. Om het geschikter te maken worden diverse maatregelen getroffen, waaronder het creëren van een droge passage onder het spoor door het aanbrengen van looprichels met een minimale breedte van 30 centimeter.

Faunapassage onder Steinsedijk (tussen gebied 6 en 7)
Onder de Steinsedijk is een ronde duiker aanwezig. De duiker staat bijna geheel onder water. Fauna kan dit in de huidige situatie niet gebruiken als natte passage, omdat de duiker is afgesloten door een keringsmuur. Om het geschikter te maken voor de doelsoorten wordt onder meer de wand verwijderd, zodat een natte faunapassage mogelijk is.

Kruidenrijke zomen (in deelgebieden 1-3 en 5)
In aansluiting op de natuurvriendelijke oever komt een kruidenrijke zoom. Dit is een zone met verschillende typen begroeiing, waaronder kruiden, ruigte, struiken en bomen. De zoom zorgt voor extra afwisseling in de vegetatie en biedt fauna rust en voedsel. In de natuurlijke situatie komen deze zomen voor in overgang van grasland naar bos en kan zich spontaan ontwikkelen.

Broeihopen (in deelgebieden 1, 3 en 5)
De kleine moerasbosjes in het terrein voorzien in geschikte rustplaatsen voor doelsoorten. Bij uitvoering van de werkzaamheden in het terrein komt organisch materiaal (takhout, grond, bladhopen, mossen etc.) vrij. Hiervan worden extra broeihopen gemaakt voor de ringslang. De hopen voorzien in een geschikte voortplantingsgelegenheid voor de soort en worden in de moerasbosjes geplaatst.

Greppels (in deelgebieden 1 en 2)
In noord-zuidrichting komt midden in het perceel een greppel/smalle, geïsoleerde watergang (niet aangesloten op andere watergangen). Dit vormt een geschikte voortplantingsgelegenheid voor de rugstreeppad. De rugstreeppad is een soort, die zichzelf voortplant in kleine wateren met een pionierkarakter. De greppels kunnen dit bieden.

Krabbenscheer (in deelgebieden 1, 2, 4 en 6)
De groene glazenmaker krijgt in de nabije toekomst mogelijkheden voor de voortplanting door de aanleg van krabbenscheervelden in het water. Dit heeft potentie, omdat in het Steinse Groen nu al krabbenscheer voorkomt in het water. Hoe hoger het oppervlak en dichtheid aan krabbenscheer, des te groter is de kans dat de soort zich hier gaat voortplanten.

Faunauittreedplaatsen (bij deelgebied 7)
Aan de zuidkant is een barrière in de vorm van beschoeiing aanwezig langs de Hollandsche IJssel. Door fauna uittreedplaatsen (FUP's) aan te leggen kan deze worden weggenomen.

Ontoegankelijk maken (in deelgebieden 1-7)
De gehele verbindingszone wordt ontoegankelijk gemaakt voor recreanten. Maatregelen zijn het verwijderen van bruggen en een verbod op de betreding van percelen. De fietsbrug tussen deelgebied 3 en 5 blijft behouden en aanpassing is niet nodig (ook in de toekomst kan eenzelfde brug volstaan).

IJsvogelwanden (in deelgebied 5)
IJsvogels zijn afhankelijk van voldoende (kleine) vis en waterinsecten, maar óók van geschikte broedplaatsen. Dat zijn oeverwanden of stevige wortelkluiten van omgevallen bomen, waarin zij een nestgang graven. Hoewel ijsvogel geen doelsoort is, kan vrijgekomen grond en boomkluiten gebruikt worden voor het creëren van nestelgelegenheid.

Vertaling in het bestemmingsplan
Om de beoogde inrichting van het Steinse Groen te kunnen realiseren en zo te kunnen ontwikkelen tot ecologische verbindingszone, heeft het grootste deel van het gebied in het onderhavige bestemmingsplan de bestemming 'Natuur' gekregen. Voor een nadere toelichting op deze bestemming wordt

verwezen naar paragraaf 4.4. Het recreatieve deel van het Steinse Groen behoudt, evenals in het geldende bestemmingsplan, de bestemming ‘Groen’. Dit is een passende bestemming voor de recreatieve functie, aangezien hier niet alleen groenvoorzieningen onder vallen, maar ook speelvoorzieningen.

5 RANDVOORWAARDEN – MILIEUASPECTEN

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een aantal milieuonderwerpen toegelicht, die van belang (kunnen) zijn voor het voorliggende bestemmingsplan.

5.2 Geluid

5.2.1 Beleid en regelgeving

De Wet geluidhinder (Wgh) biedt het toetsingskader voor het geluidniveau op de gevels van geluidgevoelige bestemmingen. De Wgh kent een ondergrens, de zogenaamde voorkeursgrenswaarde. Wanneer de geluidbelasting lager is dan deze waarde, zijn er geen belemmeringen vanuit de Wgh voor de realisatie van geluidgevoelige bestemmingen. Onder geluidgevoelige bestemmingen worden in dit kader woningen, woonwagenstandplaatsen, onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen, en speciaal benoemde gezondheidszorggebouwen verstaan.
Daarnaast is er in de Wgh een bovengrens opgenomen, de maximaal toelaatbare geluidbelasting. Indien de geluidbelasting hoger is dan deze waarde, is het realiseren van geluidgevoelige bestemmingen in principe niet mogelijk.

Wanneer de geluidbelasting tussen de voorkeursgrenswaarde en de maximaal toelaatbare geluidbelasting ligt, is het realiseren van geluidgevoelige bestemmingen aan beperkingen gebonden en alleen onder voorwaarden mogelijk. Dit wordt een ‘hogere waarde’ genoemd (‘hoger’ in de zin van hoger dan de voorkeursgrenswaarde) die via een formele procedure wordt vastgesteld. Er wordt een onderscheid gemaakt in geluidbelasting ten gevolge van (spoor)wegverkeer en ten gevolge van industrie.

<u>Wegverkeerslawaai</u>
Op basis van artikel 74 van de Wgh hebben alle wegen een geluidzone. Uitzondering hierop zijn woonerven en 30 km/uur-gebieden. De omvang van de zone is afhankelijk van het aantal rijstroken van de weg en of de weg binnen- of buitenstedelijk is gelegen.
Toetsing van de geluidbelasting vindt plaats in geval van de realisatie van nieuwe geluidgevoelige bestemming in een zone van een weg of de aanleg of reconstructie van een weg. De voorkeursgrenswaarde bedraagt 48 dB.

<u>Spoorweglawaai</u>
Elke spoorweg heeft een geluidzone. De omvang van de geluidszone langs een spoorweg is afhankelijk van het feit of de spoorweg is aangegeven op de geluidplafondkaart of de zonekaart. Voor spoorwegen die zijn aangegeven op de geluidplafondkaart wordt in artikel 1.4a van het Besluit geluidhinder de omvang van de geluidzone geregeld. De breedte van de zone is afhankelijk de hoogte van het geluidproductieplafond (gpp).

Geluidsgevoelige objecten die worden gerealiseerd binnen de geluidszones dienen te worden getoetst aan voorkeursgrenswaarde van de geluidsbelasting

die is aangegeven in artikel 4.1 van het Besluit Geluidhinder. Deze waarde bedraagt voor woningen 55 dB.

Industrielawaai
In artikel 40 van de Wgh is bepaald dat indien bij de vaststelling van een bestemmingsplan aan gronden een zodanige bestemming wordt gegeven dat daardoor een industrieterrein ontstaat, daarbij tevens een rond het betrokken terrein gelegen zone wordt vastgesteld, waarbuiten de geluidsbelasting vanwege dat terrein de waarde van 50 dB(A) niet te boven mag gaan. Onder een industrieterrein wordt een terrein verstaan waaraan in hoofdzaak een bestemming is gegeven voor de vestiging van inrichtingen en waarvan de bestemming voor het gehele terrein of een gedeelte daarvan de mogelijkheid insluit voor vestiging van inrichtingen, behorende tot een bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen categorie van inrichtingen die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken (artikel 1 Wgh). Deze algemene maatregel van bestuur, betreft het Besluit omgevingsrecht (Bor). In artikel 2.1, lid 3 van dit Besluit zijn de inrichtingen opgenomen die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken.

Relatie met het plangebied

Wegverkeerslawaai
Natuur wordt op grond van de Wgh niet aangemerkt als geluidsgevoelige bestemming. Een akoestische toetsing aan de grenswaarden van de Wgh is daarom niet nodig.

Spoorwegverkeerslawaai
In het plangebied zijn geen spoorwegen aanwezig. Direct ten noorden van het plangebied is de spoorlijn Gouda-Utrecht gelegen. Voor deze spoorweg is ter hoogte van het plangebied een geluidsproductieplafond (gpp) vastgesteld dat groter is dan 61 dB en kleiner dan 71 dB. Een dergelijk gpp kent een zone die varieert tussen de 300 en 600 meter. Hierdoor overlapt deze geluidzone het plangebied. In het plangebied worden bij recht geen nieuwe geluidsgevoelige objecten mogelijk gemaakt. Derhalve is voor spoorwegverkeerslawaai een toetsing aan de grenswaarden van het Besluit geluidhinder niet nodig.

Natuur wordt op grond van de Wgh niet aangemerkt als geluidsgevoelige bestemming. Een akoestische toetsing aan de grenswaarden van de Wgh is daarom niet nodig.

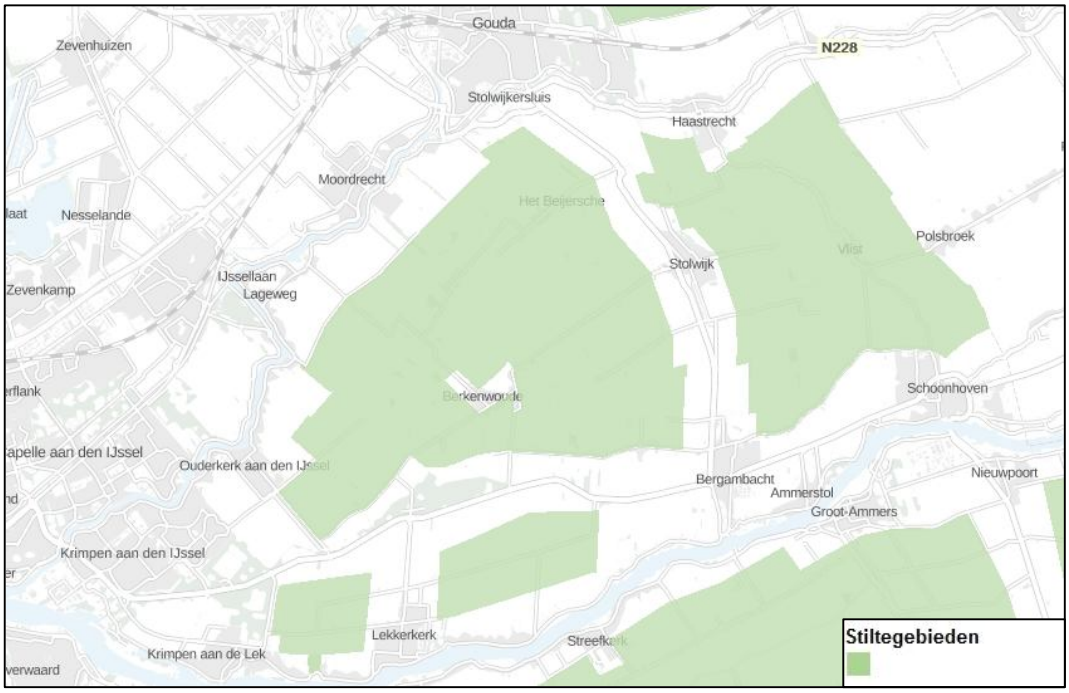
Industrielawaai
In het plangebied zijn geen gezoneerde industrieterreinen aanwezig. Buiten het plangebied is wel een gezoneerd industrieterrein gelegen. Het betreft het industrieterrein ‘Middelblok’. De geluidzone van dit terrein overlapt voor een klein deel het plangebied. De zone is daarom opgenomen op de verbeelding van het bestemmingsplan middels de aanduiding ‘geluidzone – industrie’.

In de regels van het bestemmingsplan is vastgelegd dat de bouw van een woning of ander geluidgevoelig gebouw binnen de zone niet is toegestaan, tenzij de geluidbelasting niet hoger is dan 50 dB(A) of voor de woning of het andere gebouw een hogere grenswaarde is vastgesteld. De bedrijven op het industrieterrein worden op deze wijze niet belemmerd in hun bedrijfsvoering.

Het bestemmingsplan voorziet niet in de realisatie van nieuwe geluidgevoelige functies binnen de geluidzone. Natuur wordt op grond van de Wgh niet aangemerkt als geluidsgevoelige bestemming.

Stiltegebied

De provincie Zuid-Holland heeft binnen de provincie een aantal stiltegebieden aangewezen. De bedoeling is om deze zo stil mogelijk te houden. In deze gebieden zijn geen activiteiten toegestaan die veel geluid met zich meebrengen. Gebiedseigen geluiden zijn wel toegestaan, die horen immers bij het landelijk gebied. Een groot deel van het plangebied is aangewezen als stiltegebied. Op de verbeelding van het bestemmingsplan hebben de betreffende gronden de aanduiding 'milieuzone – stiltegebied' gekregen. In de regels is bepaald dat deze gronden tevens zijn bestemd voor het voorkomen en beperken van geluidhinder. De natuurontwikkeling in het plangebied past goed bij het stiltegebied.

Stiltegebieden in de Krimpenerwaard (bron: Provincie Zuid-Holland)

5.2.2 Conclusie

Het aspect geluid levert geen belemmeringen op voor het plan.

5.3 Luchtkwaliteit

5.3.1 Beleid en regelgeving

In 2007 is de Wet luchtkwaliteit in werking getreden. Met deze wet zijn luchtkwaliteitseisen verankerd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer. Er is vastgelegd dat ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan de in de wet opgenomen grenswaarden en richtwaarden. De belangrijkste zijn fijn stof (PM_{10} en $PM_{2,5}$) en stikstofdioxide (NO_2) omdat deze in Nederland soms worden overschreden. De grenswaarden van de overige stoffen worden, op

enkele uitzonderingen na, in de regel niet overschreden. De grenswaarde van PM_{10} of NO_2 bedraagt 40 µg/m³. De grenswaarde van $PM_{2,5}$ ligt op 25 µg/m³.

In de Wet luchtkwaliteit (artikel 5.16 van de Wet milieubeheer) is aangegeven in welke gevallen de luchtkwaliteitseisen in beginsel geen belemmeringen vormen voor ruimtelijke ontwikkelingen:
1. er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde ;
2. een project leidt – al dan niet per saldo – niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
3. een project draagt 'niet in betekenende mate' bij aan de luchtverontreiniging.

Besluit Niet In Betekenende Mate (NIBM)
In dit besluit is bepaald in welke gevallen een ruimtelijke ontwikkeling vanwege de gevolgen voor de luchtkwaliteit niet hoeft te worden getoetst aan de grenswaarden. Een project draagt 'niet in betekende mate' bij aan de luchtverontreiniging als de zogenaamde 3% grens niet wordt overschreden. De 3% grens is gedefinieerd als 3% van de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van fijn stof of stikstofdioxide. Deze grenswaarde is gesteld op 40 µg/m^3. Dit komt overeen met 1,2 microgram/m^3 voor zowel PM_{10} als NO_2.

Als de 3% grens voor PM_{10} of NO_2 niet wordt overschreden is het project NIBM, en hoeft geen verdere toetsing aan grenswaarden plaats te vinden. In de Regeling NIBM is de bovengenoemde 3%-grens uitgewerkt in concrete getallen. Zo ligt voor woningbouwplannen de grens van 3% bij 1.500 woningen bij één ontsluitingsweg.

Besluit gevoelige bestemmingen
Het besluit gevoelige bestemmingen is gericht op bescherming van mensen met een verhoogde gevoeligheid voor fijn stof en stikstofdioxide, met name kinderen, ouderen en zieken. Daartoe voorziet het besluit in zones waarbinnen luchtkwaliteitsonderzoek nodig is: 300 meter aan weerszijden van rijkswegen en 50 meter langs provinciale wegen, in beide gevallen gemeten vanaf de rand van de weg. Als in een onderzoekszone de grenswaarden voor fijn stof of stikstofdioxide (dreigen te) worden overschreden, mag het totaal aantal mensen dat hoort bij een 'gevoelige bestemming' niet toenemen.

5.3.2 Relatie met het plangebied
Het bestemmingsplan beoogt om natuurontwikkeling als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland mogelijk te maken. Hierdoor leidt het plan niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. Natuur stoot immers zelf geen fijn stof of stikstofdioxide uit. Door het realiseren van natuur kan zelfs de concentratie fijn stof afnemen doordat begroeiing fijn stof kan afvangen.

Bij het oxidatieproces van veen komt het broeikasgas CO_2 vrij. In combinatie met de natuurontwikkeling zal het waterpeil worden aangepast, waardoor de drooglegging afneemt. De verkleining van de drooglegging zorgt voor minder veenoxidatie en leidt daardoor tot minder uitstoot van CO_2.

Het Besluit gevoelige bestemmingen is voor het bestemmingsplan niet van

toepassing, omdat natuur in dit besluit niet wordt aangemerkt als gevoelige bestemming.

5.3.3 Conclusie
Het aspect luchtkwaliteit levert geen belemmering op voor het plan.

5.4 Externe Veiligheid

5.4.1 Beleid en regelgeving
Externe veiligheid heeft betrekking op de gevaren die mensen lopen als gevolg van aanwezigheid in de directe omgeving van een ongeval waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen inrichtingen waar gevaarlijke stoffen worden bewaard en/of bewerkt, transportroutes waarlangs gevaarlijke stoffen worden vervoerd en ondergrondse buisleidingen. De aan deze activiteiten verbonden risico's moeten tot een aanvaardbaar niveau beperkt blijven.

Wettelijk kader
Het wettelijk kader voor risicobedrijven is vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de bijbehorende Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi). Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen is het wettelijke kader vastgelegd in de Wet vervoer gevaarlijke stoffen , het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en de Regeling Basisnet. Het beleid voor ondergrondse buisleidingen is vastgelegd in het Besluit Externe veiligheid buisleidingen (Bevb).

Bij de beoordeling van de externe veiligheidssituatie zijn twee begrippen van belang:
- Het plaatsgebonden risico (PR) richt zich als maat voor het risico vanwege activiteiten met gevaarlijke stoffen vooral op de basisveiligheid voor personen in de omgeving van die activiteiten. Aan het PR is een wettelijke grenswaarde verbonden die niet mag worden overschreden. Het PR wordt "vertaald" als een risicocontour rondom een risicovolle activiteit, waarbinnen geen kwetsbare objecten (bijv. woningen) mogen liggen.
- Het groepsrisico (GR) is een maat voor de maatschappelijke ontwrichting als gevolg van een calamiteit met gevaarlijke stoffen. Rondom een risicobron wordt een invloedsgebied gedefinieerd, waarbinnen grenzen worden gesteld aan het maximaal aanvaardbare aantal doden, de z.g. oriënterende waarde (OW). Dit is een richtwaarde, waarvan het bevoegd gezag, mits afdoende gemotiveerd, kan afwijken. Deze verantwoordingsplicht geldt voor elke toename van het GR, ook als de OW niet wordt overschreden.

5.4.2 Relatie met het plangebied
Op basis van de risicokaart van de provincie Zuid-Holland is een inventarisatie van de risicobronnen in en om het plangebied gemaakt.

Uit de risicokaart blijkt dat er in het plangebied geen risicovolle inrichtingen aanwezig zijn. Direct nabij het plangebied zijn wel dergelijke inrichtingen aanwezig (onder meer een LPG-tankstation, zwembad en propaantanks). De risicocontouren voor het PR en het invloedsgebied voor het GR van deze inrichtingen valt deels over het plangebied.

Direct nabij het plangebied zijn transportroutes voor gevaarlijke stoffen over de weg (N207 en N210), het spoor (de spoorweg Woerden-Gouda) en het water (de Lek) aanwezig. Voor een klein deel loopt de N207 ook door het plangebied zelf. De wegen hebben geen PR-contour. De spoorweg en het water hebben wel een PR-contour, maar die reiken niet tot over het plangebied. Het invloedsgebied voor het GR van de wegen, de spoorweg en de waterweg overlappen het plangebied wel.

Door het plangebied lopen buisleidingen waardoor gevaarlijke stoffen worden getransporteerd. Dit betreffen twee hogedrukaardgasleidingen (één met een maximale werkdruk van 66,2 bar en een diameter van 36 inch en één met een maximale werkdruk van 80 bar een diameter van 48 inch) en een brandstofleiding van defensie (maximale werkdruk van 80 bar en een diameter van 12,75 inch). Daarnaast loopt direct noordelijk van het plangebied, ter hoogte van de deelgebieden Kadijk-West en Den Hoek, een hogedrukaardgasleiding (maximale werkdruk 40 bar en een diameter van 8,62 inch). In de bijgaande tabel zijn alle leidinggegevens opgenomen. Vanzelfsprekend is het plangebied gelegen binnen de PR-contouren van de leidingen en het invloedsgebied voor het GR.

Leiding	**Leidingnummer**	**Uitwendige diameter (inch)**	**Maximale werkdruk (bar)**	**PR 10^{-6} contour (m)**	**Invloedsgebied (m)**
Aardgas	A-553	36	66,2	0	430
Aardgas	A-803	48	80	0	580
Aardgas	W-513-08	8,6	40	0	95
Brandstof		12,75	80	15	30

Tabel overzicht leidinggegevens

De genoemde risicovolle inrichtingen, transportroutes en buisleidingen voor gevaarlijke stoffen zijn geen belemmering voor de ontwikkelingen in het plangebied. Natuurontwikkeling wordt namelijk in het kader van externe veiligheid niet aangemerkt als een kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object. Daardoor is dit niet relevant voor het PR van de inrichtingen, routes en leidingen. Door de ontwikkeling van nieuwe natuur kan het aantal recreanten in het plangebied en daarmee de personendichtheid in de invloedsgebieden toenemen. Dit zal echter niet tot nauwelijks leiden tot een toename van het GR. Dit is namelijk sterk afhankelijk van de locatie, verblijfstijd en het aantal personen. Het is niet aannemelijk dat ergens de oriëntatiewaarde van het GR wordt overschreden. Gelet op het voorgaande, het gegeven dat er in de huidige situatie geen knelpunten zijn en er sprake is van een lage personendichtheid in het gebied wordt een nadere verantwoording van het GR niet nodig geacht.

Voor de gasleidingen die door het plangebied lopen is in het bestemmingsplan de dubbelbestemming ‘Leiding – Gas’ is opgenomen met een belemmeringenstrook van 5 meter aan weerszijden van de leidingen. Voor de brandstofleiding is de dubbelbestemming ‘Leiding-Brandstof’ opgenomen met een belemmeringenstrook van 5 meter. Op gronden met één van deze dubbelbestemmingen is ter bescherming van de leidingen een omgevingsvergunningenstelsel voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden van toepassing en zijn uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde ten behoeve van de leiding toegestaan. Andere bouwwerken kunnen middels een afwijking bij omgevingsvergunning worden toegestaan, mits het geen kwetsbare objecten

betreft en de veiligheid met betrekking tot de in de belemmeringenstrook gelegen buisleiding niet wordt geschaad.

Hoogspanningsverbindingen
Door het plangebied lopen twee hoogspanningsverbindingen. Het betreft de 150 kV-verbinding Krimpen a/d IJssel – Gouda en de 380 kV-verbinding Krimpen a/d IJssel – Diemen. In november 2005 en 2008 hebben alle gemeenten een brief van het Ministerie van (destijds) VROM gehad met hierin een advies met betrekking tot hoogspanningsverbindingen. Dit vanwege mogelijke gezondheidseffecten in verband met de elektromagnetische velden van de verbindingen. Voor een 150 kV hoogspanningsverbinding geldt een indicatieve zone van 2 maal 80 meter (vanuit het hart van de verbinding) en voor een 380 kV verbinding een indicatieve zone van 2 maal 115 meter. Indien een nieuwe ontwikkeling binnen de indicatieve zone ligt moet er naar de specifieke zone worden gekeken. Deze kan voor de afzonderlijke verbindingen worden berekend aan de hand van de feitelijke situatie op een bepaald punt in het tracé. Voor nieuwe ontwikkelingen wordt geadviseerd om geen gevoelige bestemmingen zoals woningen, kinderdagverblijven binnen deze specifieke zone te situeren. Natuurontwikkeling betreft geen gevoelige bestemming. De aanwezige hoogspanningsverbindingen leveren derhalve geen belemmering op de realisatie van de nieuwe natuur.

In het bestemmingsplan hebben de twee hoogspanningsverbindingen de dubbelbestemming ‘Leiding – Hoogspanningsverbinding’ gekregen. De breedte van de dubbelbestemming is gelijk aan de zakelijk rechtstrook. Binnen de dubbelbestemming zijn bouwwerken ten behoeve van de verbinding mogelijk. Om te voorkomen dat binnen de bestemming bouwwerken of andere werken gerealiseerd worden die het goede functioneren van de verbinding kunnen frustreren is een bouwverbod opgenomen alsmede een omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden.

5.4.3 Conclusie
Het aspect externe veiligheid levert geen belemmering op voor het plan.

5.5 Bodem

5.5.1 Beleid en regelgeving
De bodemkwaliteit is in het kader van de Wro van belang indien er sprake is van functieveranderingen en/of een ander gebruik van de gronden.

Voor locaties waar ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, moet worden aangetoond dat de bodemkwaliteit geschikt is voor de beoogde ontwikkeling met het oog op de uitvoerbaarheid van het plan. Mocht er een verontreiniging zijn, dan dient inzichtelijk gemaakt te worden dat de bodem geschikt kan worden gemaakt.

5.5.2 Relatie met het plangebied
De Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) heeft voor de regio Midden-Holland de ‘Nota Bodembeheer Midden-Holland en Zoetermeer 2016-2021’ opgesteld. De gemeente Krimpenerwaard behoort tot deze regio. Onderdeel van de nota is een bodemkwaliteitskaart. Op de bodemkwaliteitskaart zijn zones met een bepaalde gemiddelde bodemkwaliteit aangegeven. Binnen een

zone is de kwaliteit min of meer gelijk, terwijl de zones onderling juist van kwaliteit verschillen. Er zijn 24 bodemkwaliteitszones. Iedere zone heeft een bepaalde kwaliteit, die consequenties heeft voor het toegestane grondverzet en hergebruik van grond en bagger. De ontgravingskaart doet een uitspraak over de kwaliteit van vrijkomende grond. Er is een ontgravingskaart voor de bovengrond (0 –0,5 meter beneden mv) en een ontgravingskaart voor de ondergrond (0,5 tot 2 meter beneden mv). Het plangebied behoort tot de bodemkwaliteitzone 'buitengebied – veenweide'. De ontgravingskwaliteit van de bovengrond is 'wonen' en van de ondergrond 'landbouw/natuur'. De kwaliteit van de bovengrond is daardoor minder dan die van de ondergrond. Voor de realisatie van natuur is de bodemkwaliteit echter geschikt.

De bodemkwaliteitskaart doet een uitspraak over de diffuse bodemkwaliteit: deze is voornamelijk bepaald door het gebruik van de bodem, ophogingen in het verleden en atmosferische depositie. De kaart geeft dus een verwachting van de gemiddelde kwaliteit van een zone; op een willekeurige andere locatie in de zone kan de kwaliteit beter of juist minder goed zijn. Dit is van belang om te beseffen in verband met de slootdempingen die in de Krimpenerwaard hebben plaatsgevonden in het verleden. Hiervoor zijn deels bodemverontreinigende stoffen gebruikt, zoals shredder (afval van scheepswerven en autosloperijen), bouw- en sloopafval, industrieel, huishoudelijk en bedrijfsafval. In deze materialen zitten onder meer zware metalen zoals cadmium en lood. In 1998 is door de Stichting Bodembeheer Krimpenerwaard een programma gestart om deze slootdempingen te saneren. De saneringen vinden plaats door de locaties af te dekken met 50 cm grond, zodat na enige jaren gegarandeerd nog 40 cm over is van de bedekking. Het programma loopt tot 2018 (actief saneren). Daarna vindt er nazorg plaats door de afdeklaag op dikte te houden. Binnen het plangebied zijn ook sloten gedempt. Voor een aantal dempingen geldt dat ze sterk vervuild zijn. Bij de natuurontwikkeling wordt met alle dempingen voorzichtig omgegaan. Uitgangspunt is niet verstoren, maar de inrichting van de natuur hierop aanpassen waar mogelijk. De dempingen zullen blijven liggen vanwege de kosten die het saneren ervan met zich meebrengt. Bij de inrichting van het gebied wordt hiermee rekening gehouden.

Ten behoeve van de bestemmingswijziging is het uitvoeren van een bodemonderzoek niet nodig. Natuur betreft namelijk geen gevoeliger gebruik dan het huidige gebruik van de gronden (landbouw). Wel wordt door de Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) aanbevolen om voor de uitvoering van werkzaamheden:

- de locaties waar bij de natuurontwikkeling mogelijk grondwerkzaamheden plaatsvinden te inventariseren en ter plaatse een historisch onderzoek (op basis van de NEN 5725) uit te voeren, waarbij specifieke aandacht wordt besteed aan de aanwezigheid van slootdempingen, puindammen en asbesthoudende opstallen, paden en beschoeiingen;
- grond die vrijkomt bij de natuurontwikkeling binnen het gebied her te gebruiken, bijvoorbeeld als afdekgrond op nabijgelegen slootdempingen.

5.5.3 Conclusie

Het aspect bodemkwaliteit levert geen belemmering op voor het plan.

5.6 Water

5.6.1 Waterbeheer en watertoets

Het is sinds 2003 verplicht om bij ruimtelijke plannen en besluiten een beschrijving op te nemen van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding. De watertoets is een proces waarbij de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan en de waterbeheerder in een zo vroeg mogelijk stadium afspraken maken over de toepassing en uitvoering van het waterhuishoudkundig en ruimtelijk beleid. Het waterschap is het eerste aanspreekpunt in het watertoets proces, waarbij het waterschap rekening houdt met het provinciale grondwaterbeleid.

In het Besluit ruimtelijke ordening is de 'watertoets' wettelijk verankerd. Deze heeft tot doel om ruimtelijke ontwikkelingen te toetsen aan het vigerende waterbeleid en de wateraspecten volwaardig mee te laten wegen bij de besluitvorming omtrent een goede ruimtelijke ordening. Dit proces komt in samenwerking tussen de gemeente en waterbeheerder tot stand. De voor het kwantiteits- en het kwaliteitsbeheer verantwoordelijke waterbeheerder in het plangebied is het Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK).

Het overlegproces tussen gemeenten en het hoogheemraadschap is makkelijker en sneller gemaakt. Sinds een aantal jaren is de zogenaamde digitale watertoets in het leven geroepen. Met behulp van deze toets kan men zelf bepalen wat voor gevolgen het plan heeft voor water en welke procedures gevolgd moeten worden. Voor kleinere ontwikkelingen hoeven initiatiefnemers lang niet altijd letterlijk in gesprek met de waterbeheerder. Met een speciale website (www.dewatertoets.nl) kan een groot deel van de watertoetsprocedure zelf uitgevoerd worden.

5.6.2 Beleid waterbeheer

Op verschillende bestuursniveaus zijn de afgelopen jaren beleidsnota's verschenen aangaande de waterhuishouding, allen met als doel een duurzaam waterbeheer (kwalitatief en kwantitatief). Deze paragraaf geeft een overzicht van de relevante nota's.

<u>Europa</u>
- Kaderrichtlijn water (KRW).

<u>Nationaal</u>
- Nationaal Waterplan 2016-2021 (NW);
- Waterbeleid voor de 21 eeuw (WB21);
- Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW);
- Waterwet.

<u>Provinciaal</u>
- Ruimtelijke Verordening

<u>Regionaal</u>
- Waterbeheerplan HHSK 2016-2021 ‘Met mensen en water’
- Uitvoeringsprogramma Watergebiedsplan Krimpenerwaard

Een uitgebreide toelichting op het beleidskader is opgenomen in hoofdstuk 3 van de toelichting van het bestemmingsplan, waarnaar wordt verwezen.

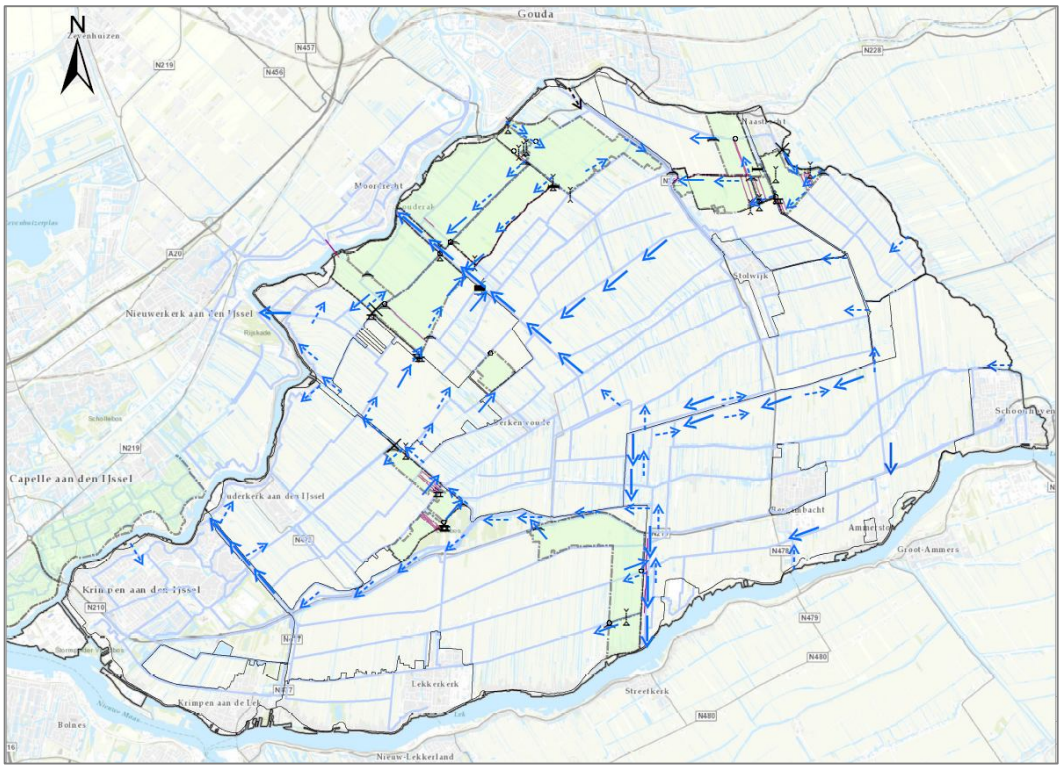
5.6.3 Relatie met het plangebied

Oppervlaktewater

Ongeveer 15% van het plangebied bestaat uit open water. De hoofdwatergangen hebben op de verbeelding van het bestemmingsplan de bestemming 'Water' gekregen. Dit zijn de watergangen die in de 'Beleidsregel bruggen over hoofdwatergangen in de Krimpenerwaard' van het HHSK zijn opgenomen. Deze watergangen zijn het belangrijkste voor de aan- en afvoer van water in het plangebied. De bestemming 'Water' waarborgt dat het water hier behouden blijft en daarmee dat de waterhuishoudkundige functie is veiliggesteld. Kleinere watergangen en waterpartijen hebben geen waterbestemming gekregen. Deze zijn positief bestemd doordat binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden' en de natuurbestemmingen ook watergangen en andere waterpartijen zijn toegestaan.

Aan- en afvoer

In het toekomstig watersysteem fungeren 3 waterinlaten als voeding voor de natuurgebieden. Het voornaamste waterinlaatpunt zal het gemaal Krimpenerwaard blijven. Deze voedt de deelgebieden Den Hoek, Oudeland, Berkenwoudse Driehoek, De Nesse en Kattendijksblok via een semi-geïsoleerde wateraanvoer. Het inlaatwater voor deze natuurgebieden zal daarbij niet of nauwelijks vermengd worden met landbouwwater. Het inlaten van water wordt desondanks zoveel als mogelijk beperkt en het peil in de gebieden is voornamelijk neerslag gestuurd.

Toekomstig watersysteem; gestippelde pijlen geven water aanvoer aan, de hele pijlen geven waterafvoer aan (bron: Inrichtingsplan)

Naast de inlaat vanuit het gemaal Krimpenerwaard (Lekwater), zullen de natuurgebieden worden voorzien van twee andere (eigen) inlaten:

1. Vanuit de Hollandse IJssel, middels een nieuw te bouwen inlaat aan de noordzijde van deelgebied Veerstalblok. Deze inlaat voorziet deelgebied Veerstalblok en Middelblok van water. Via deelgebied Veerstalblok stroomt het water onder vrij verval naar deelgebied Middelblok. Beide gebieden wateren vervolgens af op de Stolwijkse boezem richting gemaal Verdoold.
2. Vanuit de Vlist, middels een nieuw te bouwen inlaat aan de oostzijde van deelgebied Bilwijk. Deze inlaat voorziet het zuidelijk deel van deelgebied Bilwijk van eigen water; omliggende gebieden, behouden de (opgeladen) eigen aanvoer. Tussen het westelijk en oostelijk deel ligt de Bergvliet. Menging van water is ongewenst, en daarom is een syphon onder de Bergvliet de beste oplossing om water aan te voeren naar de rest van Bilwijk.

Peilbeheer

In de te realiseren natuurgebieden wordt een op natuur- en waterdoelen afgestemd peil ingesteld. Voor de blauwe en groene gebieden betekent dat opzet van het huidige waterpeil tot een gemiddelde drooglegging van 20 cm en de invoering van een flexibel (neerslag gestuurd) peilbeheer. Voor de gele gebieden betreft dit handhaving van het huidige waterpeil, maar met het achterwege laten van de peilindexatie. Op termijn zal dit gaan leiden tot een gemiddelde drooglegging van 35 centimeter. Het waterpeil volgt de daling van het maaiveld dus niet meer, waardoor de huidige drooglegging van circa 50 cm geleidelijk naar een drooglegging van 35 centimeter toegroeit. In de oranje gebieden zal het peil wel de daling van het maaiveld blijven volgen, omdat deze gebieden onderdeel blijven van een agrarisch peilvak conform de omliggende agrarische gronden. De wijziging van het waterpeil wordt niet geregeld door het bestemmingsplan, maar middels een peilbesluit dat op 28 november 2018 door het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard genomen is. Dit peilbesluit doorloopt een eigen procedure.

Waterberging

Het nieuwe watersysteem is behoorlijk toekomstbestendig. Er is sprake van veel berging in het gebied, grote piekbuien zijn goed op te vangen. Retentiegebieden zijn niet nodig om neerslagoverschot te kunnen bergen, er is voldoende berging in het oppervlaktewater. Bij de gemalen is sprake van een kleine bemalingscapaciteit, maar die voldoet aan de normen door combinatie met het bergende vermogen van het natuurgebied.

Waterkwaliteit

Er wordt voor gezorgd dat het water in de te realiseren natuurgebieden van goede kwaliteit is. Daartoe zal het watersysteem zo ingericht worden dat er geen polderwater uit omliggende landbouwgebieden de natuurgebieden in kan komen.

De waterkwaliteit zal verbeteren door het omzetten van landbouwgronden in natuur. Dit door de afname van bemesting, het afplaggen van gronden en door het scheiden van het water in de natuurgebieden van het overige water.

Door het omzetten van landbouwgrond in natuur neemt de uitspoeling van stikstof en fosfaat af. Omdat in een deel van het plangebied voorafgaand aan

de wijziging van het waterpeil de bodem wordt afgeplagd, wordt het door de bodem gebonden fosfaat verwijderd en ontstaat er naar verwachting geen extra uitspoeling van fosfaat naar het oppervlaktewater als gevolg van de wijziging van het waterpeil.

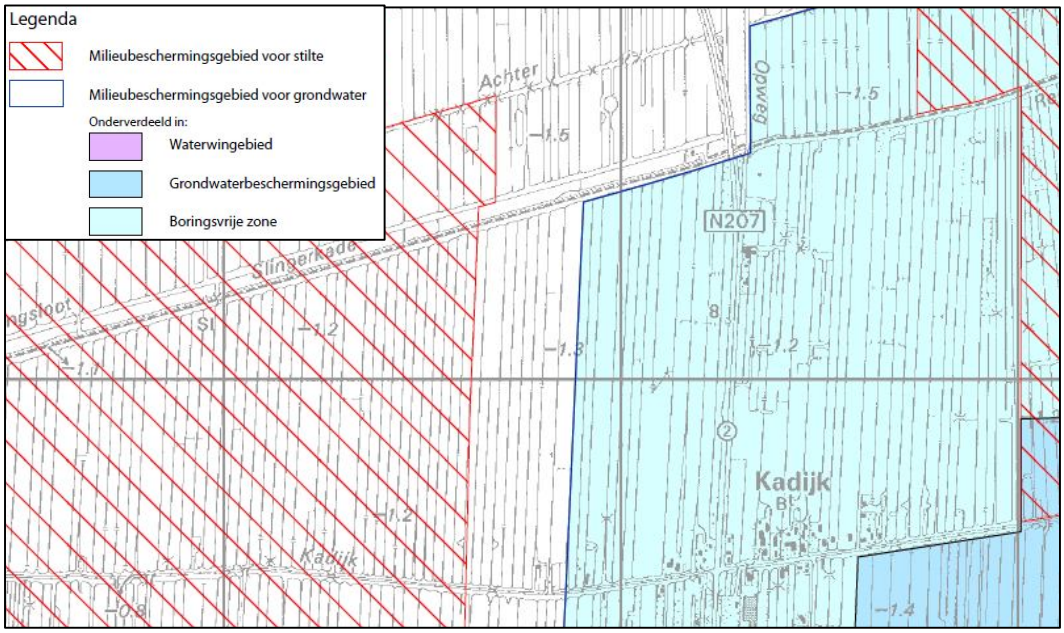
De nutriëntenbelasting van het oppervlaktewater ten gevolge van mineralisatie wordt bepaald door de mate van bodemdaling door veenoxidatie. De veenoxidatie is een gevolg van de drooglegging. De drooglegging zal door de wijziging van het waterpeil afnemen. De nutriëntenbelasting door mineralisatie van veen zal daardoor ook afnemen.

Molenbiotoop

Traditionele windmolens kunnen nog steeds een waterstaatkundige functie vervullen. Dergelijke molens hebben een molenbiotoop. Twee molenbiotopen overlappen deels het plangebied. Deze biotopen zijn op de verbeelding van het bestemmingplan aangeduid. Hier gelden beperkingen voor de hoogte van bebouwing en beplanting. Hiervan kan bij omgevingsvergunning worden afgeweken. Op verzoek van het Hoogheemraadschap geldt hiervoor onder meer het criterium dat de bebouwing en beplanting verenigbaar moet zijn met de belangen van de waterstaat en dat de beheerder van het waterstaatswerk (de molen) daarover heeft geadviseerd.

Grondwaterbescherming

In het plangebied liggen geen waterwin- of grondwaterbeschermingsgebieden. Wel ligt in het plangebied een klein deel van een boringsvrije zone. Deze ligt in het oostelijk deel van het deelgebied Kadijk-West. De boringsvrije zone wordt beschermd door de Provinciale Milieuverordening Zuid-Holland. In deze zone is op grond van de verordening verboden om zonder vergunning of toestemming putten te slaan. Verder is het verboden gaten te maken of graafwerkzaamheden te verrichten dieper dan 2,5 meter. Het is niet nodig om specifieke beschermende regels voor de boringsvrije zone op te nemen in het bestemmingsplan, aangezien de Provinciale Milieuverordening hierin reeds voorziet.

Ligging boringsvrije zone (bron: Provinciale Milieuverordening Zuid-Holland)

Waterkeringen
Langs de Hollandse IJssel en de Lek liggen waterkeringen. Deze kernzone van deze keringen is in het bestemmingsplan, voor zover deze het plangebied overlapt, voorzien van de dubbelbestemming ‘Waterstaat – Waterkering’. De waterstaatkundige belangen van de dijk hebben hier voorrang op de overige functies. Om de waterkering te beschermen en in stand te houden dient zorgvuldig omgegaan te worden met het bouwen en aanbrengen van veranderingen op en langs de waterkeringen.

De gronden met de dubbelbestemming ‘Waterstaat-Waterkering’ zijn primair bestemd voor de waterkering, waterhuishouding en waterstaat. Op de gronden mag niet worden gebouwd, tenzij een omgevingsvergunning voor het afwijken is verleend. Afwijking kan alleen worden verleend als de bouwwerken verenigbaar zijn met de belangen van de waterkering en waterstaat. De beheerder van de waterkering heeft hierbij een adviesrol.

Voor de beschermingszone behorend bij primaire waterkeringen is, voor zover deze in het plangebied van het bestemmingsplan gelegen is, op de verbeelding de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone - dijk' opgenomen. Ook hier geldt een bouwverbod met afwijkingsmogelijkheid.

Overigens zal voor het bouwen op waterkeringen en het uitvoeren van werken of werkzaamheden op waterkeringen ook vaak een watervergunning op grond van de Keur van het Hoogheemraadschap nodig zijn.

Hoofdwaterleidingen
Door het plangebied lopen meerdere drinkwatertransportleidingen. Het betreft hoofdwaterleidingen die van belang zijn voor de drinkwatervoorziening. Deze leidingen hebben in het bestemmingsplan de dubbelbestemming ‘Leiding-Water’ gekregen. Binnen deze bestemming zijn de gronden bestemd voor een hoofdwaterleiding. Langs deze leidingen is een zakelijke rechtstrook aangegeven met een strookbreedte van 3 meter aan weerszijden van de leiding. Om te voorkomen dat bouwwerken of werken en werkzaamheden gerealiseerd worden die het goede functioneren van de waterleidingen kunnen frustreren, is in de dubbelbestemming ‘Leiding-Water’ een beschermende regeling opgenomen. De dubbelbestemming waarborgt daartoe dat bij werkzaamheden rekening dient te worden gehouden met de leidingen. Er geldt een bouwverbod en een vergunningplicht voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden. Een vergunning kan alleen worden verleend indien de werken en/of werkzaamheden verenigbaar zijn met de belangen van de leiding en de leidingbeheerder daarover heeft geadviseerd.

Keur
Op basis van de Keur van het Hoogheemraadschap geldt in zijn algemeenheid een vergunningplicht voor werken en werkzaamheden die van invloed zijn op de waterhuishouding, zoals het dempen van watergangen, het aanleggen van bruggen, het aanbrengen van verharding, etc.

Watertoets
Het voorontwerp bestemmingsplan is via het overleg ex artikel 3.1.1. van het Bro voor de watertoets voorgelegd aan het Hoogheemraadschap.

5.7 Ecologie

5.7.1 Beleid en regelgeving

In het kader van een goede ruimtelijke ordening moet worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op natuurwaarden. Daartoe wordt onderscheid gemaakt in:

- Gebiedsbescherming;
- Soortenbescherming.

5.7.2 Gebiedsbescherming

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. Deze wet vervangt de Natuurbeschermingswet 1998. De Wnb richt zich op de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden). Activiteiten en ontwikkelingen die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden zijn in beginsel niet toegestaan, tenzij hiervoor een vergunning op grond van de Wnb is verkregen.

Natuurnetwerk Nederland

Naast de bescherming van de Wet Natuurbescherming kunnen waardevolle gebieden ook beleidsmatig beschermd zijn doordat zij behoren tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Het NNN is een samenhangend netwerk van belangrijke natuurgebieden. Zij bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuwe natuurgebieden en ecologische verbindingszones. Uitgangspunt van het beleid is dat plannen, handelingen en projecten in het NNN niet toegestaan zijn indien zij de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN significant aantasten. De provincie Zuid-Holland is verantwoordelijk voor de begrenzing en heeft deze in de Verordening Ruimte vastgelegd.

5.7.3 Soortenbescherming

De soortenbescherming is eveneens geregeld in de Wet natuurbescherming (Wnb). Op dit punt vervangt de Wnb per 1 januari 2017 de Flora- en faunawet. Het doel van de Wnb is het instandhouden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. De Wnb kent zowel een zorgplicht als verbodsbepalingen. De zorgplicht geldt te allen tijde voor alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. De verbodsbepalingen zijn gebaseerd op het ‘nee, tenzij’-principe. Alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten zijn in principe verboden, maar er kunnen vrijstellingen en ontheffingen (door het bevoegd gezag) worden verleend van de verbodsbepalingen.

De Wnb kent een apart beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten (alle vogels), Habitatrichtlijnsoorten en nationaal beschermde soorten. Voor Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten geldt een strikte bescherming. Voor de nationaal beschermde soorten hebben provincies de bevoegdheid om in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden een vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

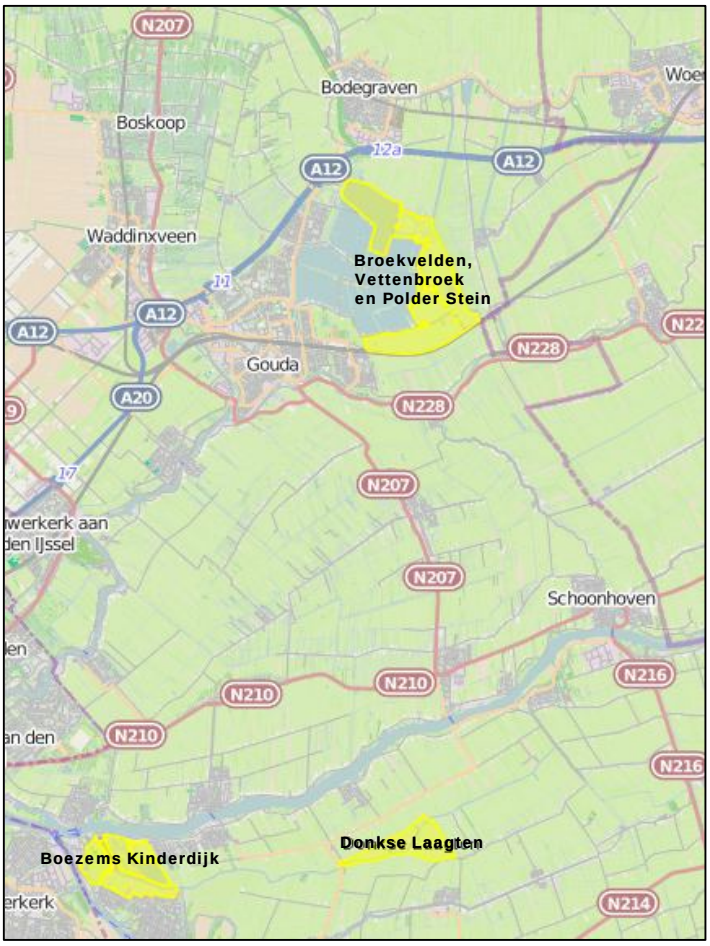
5.7.4 Gebiedsbescherming in relatie tot het plangebied

Wet natuurbescherming

In het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. In de nabijheid van het plangebied liggen drie Natura 2000-gebieden. Het gaat om 'Broekvelden, Veltenbroek en Polder Stein' noordelijk van het plangebied, 'Donkse Laagten' ten zuiden van het plangebied en 'Boezems Kinderdijk' ten zuidwesten van het plangebied.

Vanwege de afstand van het plangebied tot de genoemde Natura 2000-gebieden, de aanwezigheid van bestaande infrastructuur (zoals spoor- en vaarwegen) tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden en de aard van het plan (gericht op natuurontwikkeling), zullen er geen negatieve effecten optreden op de Natura 2000-gebieden ten gevolge van het bestemmingsplan.

Wel is het mogelijk dat door de realisatie van natuur in het plangebied, een uitwisseling op gang komt tussen de Natura 2000-gebieden en de nieuwe natuur in het plangebied. Met name voor organismen met een grote verspreidingsmogelijkheid, zoals vogels. Hierdoor kan het plan een positieve bijdrage leveren aan de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden, met name voor vogels zoals de purperreiger.

Ligging Natura 2000-gebieden nabij het plangebied

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is gelegen in het NNN. Het bestemmingsplan is er immers op gericht om natuurontwikkeling als onderdeel van het NNN mogelijk te maken. De betreffende gronden hebben daartoe in het plan een natuurbestemming gekregen. Het plan zorgt daarmee voor een vergroting van de oppervlakte en samenhang van het NNN. Het plan heeft aldus louter positieve effecten voor het NNN.

5.7.5 Conclusie gebiedsbescherming
Het aspect gebiedsbescherming levert geen belemmering op voor het plan.

5.7.6 Soortenbescherming in relatie tot het plangebied
In het InrichtingsMER en de aanvulling MER (zie paragraaf 5.10) zijn de effecten van het plan op flora- en faunasoorten die waren beschermd onder de Flora- en faunawet (Ffw) onderzocht. In de aanvulling MER is daartoe een lijst met beschermde soorten opgenomen die voorkomen in het plangebied. Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. De Wnb vervangt de Ffw. Onder de Wnb zijn soorten beschermd die niet waren beschermd onder de Ffw. Ook zijn er soorten die niet meer beschermd zijn. Daarom is in de Robuustheidanalyse MER (zie paragraaf 5.10) onderzocht of zich 'nieuwe' beschermde soorten in het plangebied bevinden. Daaruit blijkt dat er geen 'nieuwe' beschermde soorten aanwezig zijn. Wel is ten opzichte van de lijst in de aanvulling MER één soort niet langer beschermd onder de Wnb (de bittervoorn).

De omzetting van de veenweidegraslanden in het plangebied naar nieuwe natuur zal volgens de aanvulling MER leiden tot een areaalvergroting en kwaliteitstoename van het gebied voor een groot aantal beschermde soorten die in het gebied voorkomen.

Afhankelijk van de aard van de werkzaamheden is tijdelijke verstoring van beschermde soorten tijdens de inrichting van de nieuwe natuur niet op voorhand uit te sluiten. Mogelijk is daardoor wel een ontheffing nodig voor bepaalde beschermde soorten voor het uitvoeren van de werkzaamheden. De verwachting is echter dat deze ontheffing kan worden verkregen, omdat de gunstige staat van instandhouding van de soorten naar verwachting niet in gevaar komt of zelfs verbetert.

Voor vogels geldt dat broedende vogels niet mogen worden verstoord. De werkzaamheden ten behoeve van de inrichting zullen hier op worden aangepast. Dit kan door werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Nesten van vogels die elk jaar opnieuw worden gebruikt, worden gezien als vaste rust- en verblijfplaats. Voor het vernietigen van dergelijke nesten is een ontheffing nodig. Vernietiging van dergelijke nesten is echter niet aan de orde, omdat bomen of gebouwen waar deze nesten zich in bevinden niet worden verwijderd.

Effecten op vleermuizen zijn met name te verwachten wanneer oude holle bomen, gebouwen of opgaande lijnvormige elementen worden verwijderd. Dit zal niet aan de orde zijn, omdat deze behouden blijven en de inrichtingsmaat-regelen zich met name zullen richten op de omvorming van graslandpercelen. Lijnvormige landschapselementen worden op sommige plaatsen juist versterkt, hetgeen een gunstig effect heeft. Werkzaamheden dienen zonder kunstlicht te worden uitgevoerd, om negatieve effecten op vleermuizen te voorkomen.

Daarnaast zal te allen tijden uitvoering moeten worden gegeven aan de algemene zorgplicht uit de Wet natuurbescherming.

5.7.7 Conclusie soortenbescherming

Over het algemeen levert de natuurontwikkeling die dit bestemmingsplan mogelijk maakt positieve effecten op voor beschermde soorten. Mogelijk is voor de inrichting van delen van het natuurgebied ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig voor bepaalde beschermde soorten voor het uitvoeren van de werkzaamheden. De verwachting is dat deze kan worden verkregen, omdat de gunstige staat van instandhouding van de soorten naar verwachting niet in gevaar komt, maar wordt verbeterd.

5.8 Archeologie

5.8.1 Beleid en regelgeving

Als gevolg van het Verdrag van Malta (Valetta) zijn overheden verplicht om in het ruimtelijke beleid zorgvuldig om te gaan met het archeologisch erfgoed. De zorgplicht voor het archeologisch erfgoed is vastgelegd in de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz), die is geïmplementeerd in de Monumentenwet 1988. De wet regelt:

- Bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem;
- Inpassen van archeologisch erfgoed in de ruimtelijke ordening
- Financiering onderzoek: de veroorzaker betaalt

Op 1 juli 2016 is de nieuwe Erfgoedwet in werking getreden. Deze wet vervangt onder meer de Monumentenwet 1988. In artikel 9.1 van de Erfgoedwet is echter bepaald dat tot het tijdstip waarop de nieuwe Omgevingswet in werking is getreden de bepalingen uit de Monumentenwet 1988 met betrekking tot archeologie van toepassing blijven. Naar verwachting treedt de Omgevingswet niet eerder dan 2021 in werking.
Om een goed onderbouwde belangenafweging te kunnen maken heeft de gemeente Krimpenerwaard een archeologische beleidskaart vastgesteld die onderdeel uitmaakt van de Nota archeologie. Op de beleidskaart staan gebieden met archeologische waarden en verwachtingswaarden aangegeven die de basis vormen voor de bescherming van archeologische (verwachtings) waarden in bestemmingsplannen. Op basis van de archeologische beleidskaart zijn 8 categorieën te onderscheiden, elk met een ‘eigen’ beschermingsregime.

1. <u>Archeologische monumenten (WA-1)</u>
   Dit betreft de terreinen van provinciaal belang die op de Archeologische MonumentenKaart zijn opgenomen (AMK-terreinen). In de gemeente Krimpenerwaard komen terreinen voor van (zeer) hoge archeologische waarde. Deze terreinen zijn beschermd in de provinciale Verordening Ruimte uit 2016. Dit betekent dat de AMK-terreinen geen vrijstelling in oppervlakte kennen. Het beleid van de gemeente Krimpenerwaard is hierop afgestemd. Voor bodemingrepen dieper dan 30 cm –mv dient archeologisch onderzoek plaats te vinden.

2. <u>Vindplaatsen, historische kernen, kerkterreinen en begraafsplaatsen, dagzomende rivierduinen (WA-2)</u>
   Deze categorie betreft terreinen en/of zones waar de aanwezigheid van archeologische resten is vastgesteld of de verwachting voor de aanwezigheid hiervan (zeer) hoog is. Het gaat hierbij enerzijds om de historische dorpskernen met kerkterreinen en begraafplaatsen. Deze categorie betreft anderzijds ook de archeologische en historisch

geografische vindplaatsen, waarvoor nog geen begrenzing en waardering is vastgesteld. Ook de dagzomende rivierduinen – donken – vallen in deze categorie, aangezien uit onderzoek blijkt dat deze toppen (vrijwel) altijd bewoond zijn geweest vanaf de Prehistorie en er derhalve sprake is van een zeer hoge archeologische verwachting. Voor bodemingrepen dieper dan 30 cm –mv en groter dan 50 m² dient archeologisch onderzoek plaats te vinden.

3. Historische bewoningslinten, dijken (WA-3)
   Deze categorie betreft de middeleeuws bewoningslinten langs de Lek, Hollandsche IJssel en in de binnengebieden (zone van 100 m), waarvoor een (zeer) hoge verwachting geldt ten aanzien van verspreide bewoning uit de Middeleeuwen en Nieuwe tijd (met name huisplaatsen en boerderijen). Voor bodemingrepen dieper dan 30 cm –mv en groter dan 100 m² dient archeologisch onderzoek plaats te vinden.

4. Afzettingen van Hollandsche IJssel, Lek, Vlist, Lopikerwetering en afgedekte rivierduinen (WA-4)
   In deze categorie vallen de oever-, overslag- en crevassezones van de Hollandsche IJssel en de Lek. Deze liggen aan en dicht onder het maaiveld en kennen een middelhoge verwachting voor archeologische resten uit de periode Late IJzertijd-Middeleeuwen. Voor bodemingrepen dieper dan 30 cm –mv en groter dan 1000 m² dient archeologisch onderzoek plaats te vinden.

5. Afgedekt holoceen rivierenlandschap (Graaf riviersysteem) en dieper gelegen afgedekte rivierduinen (WA-5)
   Deze categorie bestaat uit de afgedekte afzettingen van de stroomgordels van het Graaf riviersysteem en uit rivierduinafzettingen die niet binnen WA-2 of WA-3 vallen. Voor de rivierduinafzettingen geldt een zeer hoge tot hoge verwachting voor het aantreffen van archeologische vindplaatsen vanaf het Laat Paleolithicum. Voor bodemingrepen dieper dan 1,5 m –mv en groter dan 2.500 m² dient archeologisch onderzoek plaats te vinden.

6. Afgedekt holoceen rivierenlandschap (Benschop riviersysteem) en zeer diep gelegen afgedekte rivierduinen (WA-6)
   Deze categorie omvat de stroomgordels die behoren tot het Benschopriviersysteem. Dit riviersysteem heeft een middelhoge verwachting voor het aantreffen van archeologische vindplaatsen uit het Neolithicum en Bronstijd. Tot deze categorie behoren tevens de afgedekte rivierduinen die buiten de overige categorieën vallen. De verwachting voor deze landschappelijke eenheden is zeer hoog voor het Laat Paleolithicum en Mesolithicum. Voor bodemingrepen dieper dan 3 m –mv en groter dan 2.500 m² dient archeologisch onderzoek plaats te vinden.

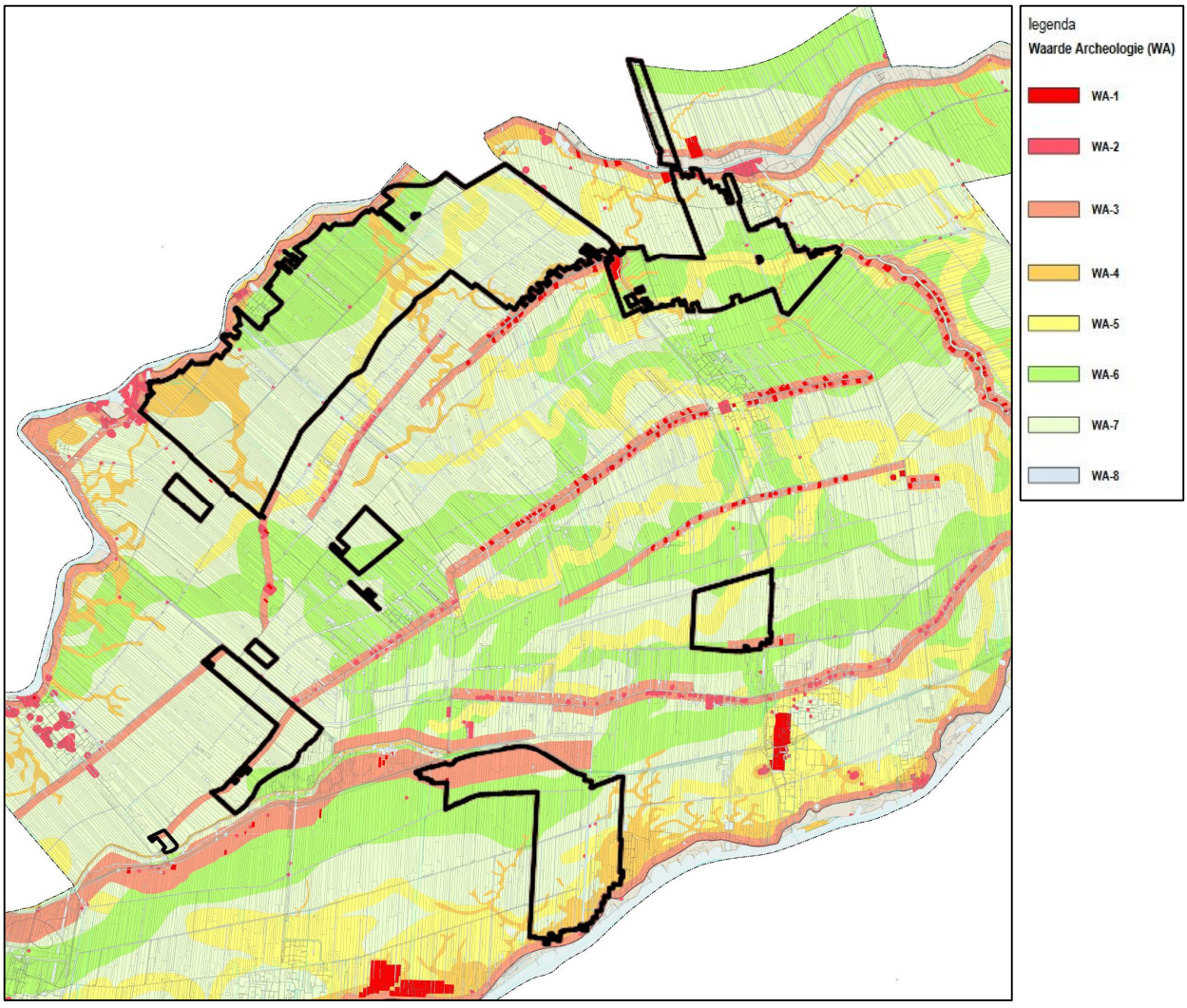
7. Zones met een lage verwachting (WA-7)
   Deze categorie betreft de zones met een lage archeologische verwachting in de komgebieden buiten de bewoningszones en/of overige verwachtingszones waarvoor een vrijstellingsgrens met een grotere diepte geldt. Voor bodemingrepen dieper dan 3 m –mv en groter dan 10.000 m² dient archeologisch onderzoek plaats te vinden.

8. <u>Waterbodems (WA-8)</u>
   De Lek en (gekanaliseerde) Hollandsche IJssel zijn aangemerkt als Rijkswater. Formeel betekent dit dat Rijkswaterstaat (die geadviseerd wordt door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed) de waterbeheerder is. Bij ingrepen in de waterbodems dient archeologisch onderzoek onder water uitgevoerd te worden conform de vigerende KNA-waterbodems.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat diverse uitzonderingen gelden voor de bovengenoemde plicht tot het verrichten van archeologisch onderzoek. Dit geldt o.a. voor gronden waarvan kan worden aangetoond dat reeds verstoring heeft plaatsgevonden die dieper reikt dan de te verwachten archeologische vondstlaag of als bijvoorbeeld de bestaande fundering wordt gebruikt.

5.8.2 Relatie met het plangebied

Bijgaand is een uitsnede opgenomen van de archeologische beleidskaart voor het plangebied. Hieruit blijkt dat alle op de kaart voorkomende archeologische (verwachtings)waarden, uitgezonderd waterbodems, binnen het plangebied liggen.

Archeologische beleidskaart Krimpenerwaard met aanduiding plangebied (zwarte omlijning)

Ten behoeve van de natuurontwikkeling in het plangebied zullen er over het algemeen geen bodemingrepen plaatsvinden die dieper gaan dan 30 cm-mv. Daar waar wel diepere bodemingrepen plaatsvinden, zullen deze naar verwachting de oppervlaktegrens voor het doen van archeologisch onderzoek niet overschrijden. Het is daarom niet nodig om archeologisch onderzoek te verrichten in verband met de natuurontwikkeling. Wel biedt het bestemmingsplan bescherming aan de archeologische (verwachtings)waarden middels een dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie'.

Vertaling in het bestemmingsplan
De gebieden met een archeologische (verwachtings)waarde zijn in het bestemmingsplan voorzien van een dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie'. Deze bestemming biedt bescherming aan de archeologische (verwachtings) waarden en heeft voorrang op de onderliggende enkelbestemming. De bovengenoemde categorieën archeologische (verwachtings)waarden zijn vertaald in de volgende dubbelbestemmingen:

- Waarde – Archeologie 1 (WA-1);
- Waarde – Archeologie 2 (WA-2);
- Waarde – Archeologie 3 (WA-3);
- Waarde – Archeologie 4 (WA-4);
- Waarde – Archeologie 5 (WA-5);
- Waarde – Archeologie 6 (WA-6);
- Waarde – Archeologie 7 (WA-7).

De dubbelbestemmingen 'Waarde-Archeologie 1 t/m 7' waarborgen dat voor bodemingrepen die de ondergrenzen overschrijden eerst archeologisch onderzoek verricht moet worden. Nogmaals wordt benadrukt dat er diverse uitzonderingen gelden voor de plicht tot het doen van archeologisch onderzoek, zoals voor gronden waarvan kan worden aangetoond dat reeds verstoring heeft plaatsgevonden die dieper reikt dan de te verwachten archeologische vondstlaag of als bijvoorbeeld de bestaande fundering wordt gebruikt.

5.8.3 Conclusie
Het aspect archeologie levert geen belemmeringen op voor het plan.

5.9 Cultuurhistorie

5.9.1 Beleid en regelgeving
Goede ruimtelijke ordening betekent dat er, onder meer bij het opstellen van bestemmingsplannen, een integrale afweging plaatsvindt van alle belangen die effect hebben op de kwaliteit van de ruimte. Een van die belangen is de cultuurhistorie. Het bestemmingsplan is daarbij een belangrijk instrument om cultuurhistorische waarden in een gebied te beschermen.

Door wijziging per 1 januari 2012 van het Besluit ruimtelijke ordening (art. 3.1.6) dienen cultuurhistorische waarden uitdrukkelijk te worden meegewogen bij het vaststellen van bestemmingsplannen. Hierdoor wordt de bescherming van cultuurhistorische waarden niet alleen geregeld via de Erfgoedwet, maar ook via het proces van de ruimtelijke ordening. Cultuurhistorische waarden kunnen geborgd worden via de ruimtelijke ordening en het bestemmingsplan.

Naast rijks- en gemeentelijke monumenten kunnen nu ook de waardevolle elementen, niet zijnde monumenten, beschermd worden, zoals structuren, objecten en patronen die zichtbaar of niet zichtbaar onderdeel uitmaken van onze leefomgeving en een beeld geven van een historische situatie of ontwikkeling.

5.9.2 Relatie met het plangebied

Beschermd dorpsgezicht Haastrecht
Haastrecht is aangewezen als beschermd dorpsgezicht. Hieronder valt niet alleen de historische nederzetting Haastrecht, maar ook de boezemsystemen rondom de nederzetting. Zie voor een beschrijving van het dorpsgezicht paragraaf 2.3.2. Het beschermd dorpsgezicht overlapt deels het plangebied van het voorliggende bestemmingsplan. Het gaat om gronden aan de zuidwestzijde van de kern Haastrecht, in het deelgebied Bilwijk. Deze gronden behoren tot het beschermd dorpsgezicht vanwege de hier gelegen Boezem van Bergambacht.

Het beschermd dorpsgezicht wordt niet aangetast door de natuurontwikkeling in het plangebied. De structuur van de boezem van Bergambacht blijft geheel intact. De natuur wordt zorgvuldig ingebed in deze structuur.

Doel van de aanwijzing tot beschermd dorpsgezicht is om de karakteristieke, met de historische ontwikkeling samenhangende structuur en ruimtelijke kwaliteit van het gebied te onderkennen als zwaarwegend belang bij eventuele ontwikkelingen binnen het gebied. De aanwijzing beoogt het behoud van de ruimtelijke structuren, van de beeldkwaliteit van de bebouwing in en aan de openbare ruimte en van de belangrijke groene open ruimtes.

Ter bescherming van het beschermd dorpsgezicht Haastrecht is in het bestemmingsplan de dubbelbestemming ‘Waarde - Cultuurhistorie 2’ opgenomen. Bescherming geschiedt via een bouwverbod, een omgevingsvergunningenstelsel voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden en een vergunningstelsel voor het slopen van een bouwwerk. Van het bouwverbod kan bij omgevingsvergunning worden afgeweken indien de cultuurhistorische waarde van het beschermd dorpsgezicht niet onevenredig wordt aangetast. Hiervoor is wel een advies van de commissie Ruimtelijke Kwaliteit van de gemeente Krimpenerwaard vereist.

Monumenten
In het plangebied heeft één pand de status van rijksmonument, de boerderij op het perceel Oudelandseweg 18. Dit rijksmonument is op de verbeelding met de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding – monument’ aangeduid. De gronden met deze aanduidingen zijn mede bestemd voor het behoud van de cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. Bij het (ver)bouwen dient rekening te worden gehouden met bijzondere bepalingen die voortvloeien uit de monumentenstatus.

Cultuurhistorisch landschap
Het veenweidelandschap in het plangebied is cultuurhistorisch waardevol. De cultuurhistorische waarden zijn gelegen in:

- het verkavelings- en slotenpatroon;

- de openheid;
- karakteristieke landschapselementen.

De cultuurhistorische waarden van het landschap worden door de natuurontwikkeling niet aangetast. De natuur zal zich voegen binnen de cultuurhistorische structuur. De natuurontwikkeling vindt plaats binnen het bestaande verkavelings- en slotenpatroon, waardoor dit onaangetast blijft. Karakteristieke landschapselementen blijven behouden en worden zo nodig versterkt. Door de gekozen natuurtypen, overwegend graslanden, blijft de openheid intact.

5.9.3 Conclusie

Het aspect cultuurhistorie levert geen belemmeringen op voor het plan.

5.10 Milieueffectrapportage

InrichtingsMER Natuuropgave Krimpenerwaard

Op initiatief van de Strategiegroep Veenweidepact is in 2010 het InrichtingsMER Natuuropgave Krimpenerwaard opgesteld[2]. Dit naar aanleiding van het Veenweidepact, waarin de realisatie van circa 2.450 ha natuur was beoogd. In 2010 hebben de gemeenteraden van de vier voormalige gemeenten het InrichtingsMER aanvaard en op 15 februari 2011 heeft Commissie voor de milieueffectrapportage een toetsingsadvies uitgebracht over InrichtingsMER. Het InrichtingsMER is opgenomen als bijlage bij de toelichting.

In het InrichtingsMER zijn de effecten van twee inrichtingsalternatieven, 'Grutto en Otter' en 'Groeiend Veen', beoordeeld. In het alternatief 'Grutto en Otter' is gezocht naar een optimalisatie van de realisatie van de natuurdoelstellingen binnen het plangebied. Het alternatief 'Groeiend Veen' is gericht op het maximaal tegengaan van bodemdaling. Voor de beoordeling van beide alternatieven is een toetsingskader opgesteld. Het toetsingskader bestaat uit twee delen, namelijk hoofddoelen en neveneffecten. De hoofddoelen zijn opgedeeld in vier thema's: landschap & cultuurhistorie, bodem & water, natuur en recreatie. Afgaand op de effectenbeoordeling is destijds het inrichtingsalternatief 'Grutto en Otter' gekozen als voorkeursalternatief en door de Dienst Landelijk Gebied uitgewerkt tot een inrichtingsplan.

Door bezuinigingen en beleidswijzigingen van het rijk ten aanzien van natuur is dit inrichtingsplan nooit vastgesteld. Als reactie op de beleidswijzigingen en bezuinigingen van het rijk is door de Strategiegroep Veenweidepact het alternatief 'Grutto en dotter' ontwikkeld. Waar eerst aan natte natuur met ruimte voor de otter gedacht werd, wordt in Grutto en dotter gekozen voor diverse typen grasland met natuurwaarden voor weidevogels en andere voor het gebied karakteristieke planten- en diersoorten. Daardoor blijft het mogelijk om het agrarisch bedrijf in een deel van het voor natuur begrensde gebied op aangepaste wijze voort te zetten. Hierbij kunnen onder andere de regelingen van particulier of agrarisch natuurbeheer worden ingezet.

Grutto en dotter wijkt op de volgende onderdelen af van het oorspronkelijke voorkeursalternatief Grutto en otter:

[2] Witteveen+Bos, 'InrichtingsMER natuuropgave Krimpenerwaard', 2 september 2010

- geen realisatie van de ‘Groene ruggengraat’ of ‘Natte As’, de robuuste ecologische verbindingszone door midden Nederland. Concreet betekent dit dat niet meer op grote schaal open water en moerassen gegraven worden;
- vervanging van de natuur uit de Groene ruggengraat door kleinschalige elementen als poelen en natuurvriendelijke oevers;
- het areaal ‘weidevogelgrasland’ en ‘botanisch grasland’ neemt toe ten koste van het areaal aan open water en moeras;
- sterkere relatie tussen de natuurontwikkeling in de ecologische hoofdstructuur (NNN) en de waterkwaliteitsdoelen uit de Europese kaderrichtlijn water (KRW);
- gedeeltelijke wijziging van de begrenzing van het projectgebied;
- meer flexibiliteit, zowel qua maatregelen, situering als qua fasering in de tijd;
- de ontwikkelingsmethode wordt geheel anders. Door decentralisatie van overheidstaken krijgen de gemeenten in de Krimpenerwaard en het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard de regierol bij de uitvoering in plaats van de provincie Zuid-Holland. Ten behoeve hiervan is de Gebiedsovereenkomst Veenweiden Krimpenerwaard 2014-2021 afgesloten.

Aanvulling Grutto en dotter

In 2015 is een aanvulling op het InrichtingsMER natuuropgave Krimpenerwaard opgesteld[3]. Deze aanvulling is opgenomen als bijlage bij de toelichting. In deze aanvulling zijn de effecten van het inrichtingsalternatief ‘Grutto en dotter’ beschreven. De effectbeschrijving in de aanvulling is op dezelfde wijze uitgevoerd als in het InrichtingsMER van 2010. Dezelfde hoofddoelen en nevendoelen met bijbehorende beoordelingscriteria komen terug. Hierdoor is ‘Grutto en dotter’ goed vergelijkbaar met de oorspronkelijke inrichtingsalternatieven. In onderstaande tabel zijn de scores voor de hoofddoelen gegroepeerd. Daarbij zijn alle plussen en minnen per subcriteria opgeteld. Grutto en dotter scoort op alle hoofddoelen positief. Op nevendoelen (niet in de tabel weergegeven) scoort Grutto en dotter negatief op de thema’s: landbouw, muggen en knutten en wateroverlast voor lintbebouwing. Daar staan echter positieve effecten tegenover voor de thema’s bodem, vernieuwend ondernemerschap, milieu, natuur, uitvoeringsaspecten en water.

beoordelingscriterium	nulmeting	nulalternatief	Grutto en otter			Groeiend veen	Grutto en dotter
			sub 1	sub 2	sub 3		
landschap en cultuurhistorie	0	0	-3,5	-0,5	-1,5	-3,5	1,5
water en bodem	0	-0,5	5,5	5	4,5	4	4,5
natuur	0	1	4,5	6	4,5	2,5	5
recreatie	0	1	2	2	2	3	2,5

Effecten op hoofddoelen (gesommeerde scores) (bron: Witteveen+Bos)

Bij een vergelijking van de effecten van Grutto en dotter met Grutto en otter valt op dat Grutto en dotter op de hoofddoelen:

[3]Witteveen+Bos, ‘InrichtingsMER natuuropgave Krimpenerwaard - Aanvulling Grutto en dotter’, 22 juni 2015

- beter scoort op alle criteria van landschap en cultuurhistorie. Dit komt doordat in Grutto en dotter geen nieuw open water en geen moerassen gegraven worden en meer wordt ingezet op de karakteristieke landschapselementen. Dat is beter voor het behoud en ontwikkeling van het karakteristieke verkavelings- en slotenpatroon en cultuurhistorische landschapselementen en ook voor de openheid (geen moerasbos) van de Krimpenerwaard;
- iets minder scoort op het tegengaan van bodemdaling. Dit komt doordat er minder open water en moeras zit in Grutto en dotter;
- vrijwel gelijk scoort op de natuurdoelen (ook goed). Alleen op het criterium 'realisering robuuste Groene Ruggengraat c.q. het opheffen van knelpunten' scoort Grutto en Dotter iets minder (goed in plaats van zeer goed), omdat er minder ruimte voor moeras en water is, waardoor de te ontwikkelen natuur in Grutto en dotter niet optimaal zal voldoen aan de eisen die gesteld waren aan de natuurdoelen van de Groene Ruggengraat. Dat is op zich niet verwonderlijk, omdat de realisatie van de Groene Ruggegraat door het Rijk is geschrapt en dit doel dan ook geen deel meer uitmaakt van het model Grutto en dotter.

Ten aanzien van de neveneffecten zijn de verschillen tussen Grutto en dotter en Grutto en otter gering. Het belangrijkste verschil tussen beide alternatieven is dat Grutto en dotter meer weidevogelgraslanden heeft, die relatief verstoringsgevoeliger zijn, dan moeras en open water. Dit kan aan vernieuwend ondernemerschap meer beperkingen opleggen dan in Grutto en otter.

Ten opzichte van 2010 is in het plan uit 2015 ook een gebied ter grootte van ongeveer 200 ha uit het NNN gehaald. Het betreft het grootste deel van het deelgebied Achterbroek. De totale oppervlakte van de natuur komt daarmee op 2.250 ha (in plaats van 2.450 ha).

Robuustheidanalyse MER

Om te bezien of het InrichtingsMER uit 2010 en de aanvulling op het MER uit 2015 aan het onderhavige bestemmingsplan ten grondslag kunnen worden gelegd, is een Robuustheidanalyse MER uitgevoerd[4]. De robuustheidanalyse is opgenomen als bijlage bij de toelichting. In de robuustheidanalyse is beschreven of de planwijzigingen ten opzichte van de situatie in 2015 tot aanmerkelijke wijzigingen kunnen leiden, die nopen tot actualisatie van het MER (incl. aanvulling 2015). Daarnaast is beschreven of de onderzoeken die na 2015 zijn uitgevoerd van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van het MER (incl. aanvulling 2015).

In de robuustheidanalyse wordt geconcludeerd dat voor een integrale herziening of actualisatie van het MER geen directe aanleiding is gevonden in de vorm van een aanmerkelijke wijziging en/of een planwijziging met belangrijke nadelige milieugevolgen. Dit komt vooral doordat alle wijzigingen relatief kleine oppervlaktewijzigingen betreffen en doordat de oppervlakte van het plangebied per saldo niet of nauwelijks wijzigt (- 2 % tot + 0,5 %). De wijzigingen treden bovendien voor het overgrote deel op aan de randen van het plangebied (geen kerngebied).

[4] Witteveen+Bos, 'Natuurontwikkeling Krimpenerwaard Robuustheidanalyse MER', 15 augustus 2018

6 JURIDISCHE ASPECTEN

6.1 Inleiding

6.1.1 Algemeen

Dit hoofdstuk geeft inzicht hoe de beoogde situatie is vertaald in juridisch bindende regels, met hieraan gekoppeld een verbeelding. De regels bevatten het juridische instrumentarium voor de gebruiksmogelijkheden en bouwmogelijkheden. De verbeelding heeft een ondersteunende rol voor de toepassing van deze regels evenals de functie van visualisering van de bestemmingen. De toelichting heeft geen juridisch bindende werking, maar heeft wel een belangrijke functie bij de onderbouwing van het plan en soms voor de uitleg van bepaalde bestemmingen en regels.

Het belangrijkste onderdeel van een bestemmingsplan is de bestemming. Aan alle in het plan begrepen gronden worden ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening bestemmingen toegewezen. Zo nodig worden aan deze bestemmingen regels gekoppeld omtrent het gebruik van de in het plan begrepen gronden en van de zich daarop bevindende opstallen. Naast de bestemmingen kunnen ook dubbelbestemmingen voorkomen. Deze overlappen de 'gewone' bestemmingen en geven eigen regels, waarbij er sprake is van een rangorde tussen de bestemmingen en de dubbelbestemmingen.

Bij bestemmingen kunnen aanduidingen voorkomen met als doel bepaalde zaken nader of specifieker te regelen. Aanduidingen zijn terug te vinden op de (analoge) verbeelding en hebben een juridische betekenis in het bestemmingsplan. Alle overige op de (analoge) verbeelding voorkomende zaken worden verklaringen genoemd. Verklaringen hebben geen juridische betekenis, maar zijn op de (analoge) verbeelding opgenomen om deze beter leesbaar te maken (bijvoorbeeld topografische ondergrond). Verklaringen worden in de digitale verbeelding niet uitgewisseld, waardoor die informatie de burger via de digitale weg niet zal bereiken.

6.1.2 Digitaliseringsvereisten

Met de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) zijn ook digitaliseringsverplichtingen aan een bestemmingsplan gesteld. De regels en de verbeelding dienen daarom te zijn opgesteld volgens IMRO en SVBP, onderdeel van de zogenaamde RO Standaarden.

IMRO staat voor Informatie Model Ruimtelijke Ordening en heeft betrekking op de inrichting van de ruimtelijke instrumenten van de Wro. Het is het informatiemodel voor het opstellen en het uitwisselen van visies, plannen, besluiten, verordeningen en algemene regels op alle bestuurlijke niveaus. Het model is geschikt voor uitwisseling van informatie tussen de organisaties op het gebied van de ruimtelijke ordening en aanverwante werkterreinen.
SVBP staat voor Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen. Doel van deze standaard is het op vergelijkbare wijze inrichten, vormgeven en verbeelden van bestemmingsplannen en de daarbij behorende uitwerkings- en wijzigingsbesluiten.

Vanaf 1 juli 2013 zijn de RO Standaarden 2012, als opvolger van de RO Standaarden 2008, verplicht. Concreet betekent dit dat nieuwe bestemmingsplannen vanaf die datum volgens deze nieuwe standaard opgesteld en gepubliceerd moeten worden. Het voorliggende bestemmingsplan is overeenkomstig deze nieuwe vereisten opgesteld en is hiermee gereed om digitaal beschikbaar te stellen voor een ieder.

6.2 Opbouw regels en verbeelding

6.2.1 Regels

De planregels zijn opgesteld volgens het SVBP2012 en voldoen tevens aan de eisen van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) die op 1 oktober 2010 in werking is getreden. In de planregels is een standaard hoofdstukindeling aangehouden die begint met Inleidende regels (begrippen en wijze van meten), vervolgens met de bestemmingsregels, de algemene regels (de regels die voor alle bestemmingen gelden) en de overgangs- en slotregels. Daarbij staan de verschillende bestemmingen op alfabetische volgorde.

Ook de regels van een bestemming kennen een standaardopbouw en worden als volgt benoemd:

- Bestemmingsomschrijving;
- Bouwregels;
- Nadere eisen;
- Afwijken van de bouwregels;
- Specifieke gebruiksregels;
- Afwijken van de gebruiksregels;
- Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;
- Wijzigingsbevoegdheid.

Opgemerkt wordt dat een bestemmingsregel niet alle elementen hoeft te bevatten, dit verschilt per bestemming.

6.2.2 Analoge verbeelding (plankaart)

Uit de SVBP2012 volgen diverse verplichtingen voor wat betreft de verbeelding, zoals de kleur van de ondergrond (grijs) en minimaal weer te geven aspecten op de ondergrond. Ook de diverse kleuren van de bestemmingen, evenals de verhouding van de op de verbeelding voorkomende lijndiktes, zijn verplicht voorgeschreven.

Voor wat betreft de ondergrond van de verbeelding is gebruik gemaakt van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), aangevuld met de kadastrale kaart. In de legenda van de verbeelding is de versie van het bestemmingsplan vermeld (voorontwerp/ontwerp/vastgesteld). Verder staat de noordpijl in de legenda aangegeven.

6.3 Bestemmingen en dubbelbestemmingen

6.3.1 Bestemmingen

Onder een bestemming wordt de bestemming verstaan die ingevolge artikel

3.1 Wro aan gronden wordt toegekend. Met een bestemming wordt tot uitdrukking gebracht welke gebruiksdoelen of functies (en bouwmogelijkheden), met het oog op een goede ruimtelijke ordening, aan de in het plan begrepen gronden zijn toegekend.

6.3.2 Dubbelbestemmingen

De dubbelbestemmingen kunnen worden gebruikt voor gronden die naast de aangegeven bestemming nog een andere waarde/belang hebben dat bescherming behoeft. Met de dubbelbestemming kan in die situatie een voorrangsregeling worden aangegeven.

In het plan zijn een groot aantal dubbelbestemmingen opgenomen. Zo is er een dubbelbestemming voor een brandstofleiding (Leiding-Brandstof), gasleidingen (Leiding-Gas), rioolpersleidingen (Leiding-Riool) hoofdwaterleidingen (Leiding-Water) en hoogspanningsverbindingen (Leiding-Hoogspanningsverbinding). Ook is er een dubbelbestemming voor waterkeringen (Waterstaat-Waterkering). Voorts zijn er dubbelbestemmingen ter bescherming van archeologische (verwachtings) waarden (Waarde – Archeologie 1 t/m Waarde – Archeologie 7) en het beschermd dorpsgezicht Haastrecht (Waarde – Cultuurhistorie 2).

De dubbelbestemmingen liggen over een groot gebied en gaan voor op de onderliggende bestemming. Zo doorkruisen bijvoorbeeld de leidingen een groot gebied.

Met de dubbelbestemming ‘Leiding’ is een zone aan weerszijden van de betreffende leiding gereserveerd voor de bescherming van de leiding. In de zone mag niet worden gebouwd of gegraven zonder toestemming van de leidingbeheerder. De leiding moet bereikbaar blijven voor onderhoud en grondwerkzaamheden in de buurt van de leiding kunnen gevaar opleveren. In de zones van deze dubbelbestemming gaan de belangen van het leidingentransport voor. Het gebruik van deze gronden mag geen gevaar opleveren voor de belangen van de dubbelbestemming. Vandaar dat zowel voor bouwen als werken/werkzaamheden in deze zones, eerst getoetst moet worden aan de belangen van de desbetreffende dubbelbestemmingen.

Voor de dubbelbestemming ‘Waterstaat – Waterkering’ geldt een soortgelijk beschermingsregime, maar dan voor de waterstaatkundige belangen die de betreffende gronden vervullen. De dubbelbestemming biedt bescherming aan waterkeringen. De bescherming vindt bij de dubbelbestemming plaats middels een bouwverbod. Op gronden met deze dubbelbestemming gaan de waterstaatkundige belangen voor. Bouwen kan hier alleen plaatsvinden als dit verenigbaar is met de waterstaatsbelangen.

De dubbelbestemming voor archeologie (Waarde – Archeologie 1 t/m 7) heeft een wat ander karakter. Daar gaat het namelijk om gebieden met aanwezige archeologische waarden of een archeologische verwachtingswaarde. Alvorens hier grondbewerkingen volgens de onderliggende bestemmingen kunnen plaatsvinden, moet er eerst archeologisch onderzoek plaatsvinden om te bezien of er geen archeologische waarden aanwezig zijn. Als er geen archeologische waarden aanwezig zijn, kunnen de grondbewerkingen plaatsvinden. Als er wel archeologische waarden worden aangetroffen zal

bekeken moeten worden hoe die het beste zeker gesteld kunnen worden. Overigens is archeologisch onderzoek alleen nodig vanaf een bepaalde diepte en oppervlakte. Zie hiervoor paragraaf 5.8.

De dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie 2' biedt bescherming aan het beschermde dorpsgezicht van Haastrecht. De bescherming geschiedt via een bouwverbod en een omgevingsvergunningenstelsel voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden en voor het slopen van een bouwwerk. Het bouwverbod houdt in dat het uitbreiden van bestaande gebouwen alsmede het oprichten van nieuwe gebouwen en andere bouwwerken niet is toegestaan. Eveneens mag de uitwendige hoofdvorm van de bestaande bebouwing niet worden gewijzigd. Indien de cultuurhistorische waarde van het beschermd dorpsgezicht niet onevenredig wordt aangetast, kan bij een omgevingsvergunning worden afgeweken van dit bouwverbod. Hiervoor is wel een advies van de commissie Ruimtelijke Kwaliteit van de gemeente Krimpenerwaard vereist. Het omgevingsvergunningenstelsel voor werken en werkzaamheden waarborgt dat bepaalde werken en werkzaamheden die schade zouden kunnen aanrichten aan het beschermd dorpsgezicht alleen kunnen worden uitgevoerd als een omgevingsvergunning verkregen is. Een dergelijke vergunning kan alleen worden verleend als de cultuurhistorische waarden van het beschermd dorpsgezicht niet onevenredig worden aangetast. Ook hiervoor is een advies van de commissie Ruimtelijke Kwaliteit benodigd. Voor het verrichten van sloopwerkzaamheden is ook een omgevingsvergunning vereist. Voor het verkrijgen van een dergelijke vergunning gelden dezelfde voorwaarden als voor een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden.

6.4 Artikelgewijze toelichting

In deze paragraaf wordt waar dat noodzakelijk en nuttig wordt geacht een nadere toelichting gegeven op specifieke onderdelen van de planregels. Sommige regelingen zijn daarom hierna niet opgenomen: deze worden geacht voor zich te spreken.

Hoofdstuk 1: Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen
Voor de begripsomschrijvingen is aangesloten bij het SVBP 2012. Deze begrippen zijn aangevuld met voor het plan relevante begrippen.

Artikel 2 Wijze van meten
Dit artikel geeft aan hoe gemeten dient te worden.

Hoofdstuk 2: Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch met waarden
De bestemming 'Agrarisch met waarden' is gegeven aan gronden die geen deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland en waar derhalve geen natuur wordt ontwikkeld. Het betreft bestaande agrarische gronden waar het agrarisch gebruik kan worden voortgezet. Naast agrarisch gebruik, zijn de gronden ook bestemd voor het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke waarden van het veenwei-

delandschap, waaronder begrepen openheid en het verkavelingspatroon, en voor karakteristieke landschapselementen. De aanwezige landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden worden beschermd middels een omgevingsvergunningenstelsel voor werken en werkzaamheden.

Binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden' is één agrarisch bedrijfskavel gelegen. Dit kavel is voorzien van een agrarisch bouwvlak. In principe dient alle bebouwing en verharding binnen het bouwvlak te worden gesitueerd, uitgezonderd bouwwerken, geen gebouwen zijnde met een bouwhoogte van maximaal 1,5 meter en een oppervlakte van maximaal 5 m². Agrarische bedrijfsgebouwen mogen alleen worden gebouwd als de continuïteit van de agrarische bedrijfsvoering deze noodzakelijk maakt en de omvang ervan is afgestemd op de gewenste/noodzakelijke bedrijfsomvang. Om dit te kunnen beoordelen bij een vergunningaanvraag kan het bevoegd gezag advies inwinnen bij een agrarisch deskundige. In de regels is een maximale goot- en bouwhoogte voor bedrijfsgebouwen vastgelegd.

Per bouwvlak is maximaal 1 bedrijfswoning toegestaan, tenzij op de verbeelding middels de aanduiding 'specifieke vorm van wonen – tweede bedrijfswoning' is aangegeven dat er twee bedrijfswoningen zijn toegestaan. Een tweede bedrijfswoning is alleen toegestaan als die in de bestaande situatie al aanwezig is of reeds vergund is. De inhoud van een bedrijfswoning mag maximaal 700 m³ bedragen.

Bij een agrarisch bedrijf zijn nevenactiviteiten toegestaan. Deels zijn deze bij recht mogelijk en deels via afwijking bij omgevingsvergunning. In de regels is een lijst opgenomen met activiteiten die zijn toegestaan. Tevens zijn in de regels voorwaarden opgenomen die gelden voor het ontplooien van nevenactiviteiten. De gezamenlijke oppervlakte aan nevenactiviteiten mag niet meer bedragen dan 500 m². Er mag geen buitenopslag plaatsvinden en andere agrarische bedrijven mogen niet in hun bedrijfsvoering belemmerd worden. Voor de nevenactiviteiten die via afwijking mogelijk zijn gelden een aantal aanvullende voorwaarden, zoals dat geen onevenredig grotere verkeersbelasting op aangrenzende wegen en paden mag plaatsvinden en het parkeren binnen het bouwvlak moet plaatsvinden. De oppervlakte van de bedrijfsbebouwing van het betreffende agrarisch bedrijf mag, zolang een nevenactiviteit wordt uitgeoefend, niet worden vergroot. Middels een afwijking bij omgevingsvergunning kan hiervan worden afgeweken voor uitbreiding van de agrarische bedrijfsbebouwing (indien bestaande bebouwing niet meer geschikt is voor de agrarische functie om bouwtechnische, milieutechnische of andere redenen) of voor kleinschalige uitbreiding van bebouwing voor nevenactiviteiten (maximaal 100 m² en 300 m³) indien alle bebouwing reeds voor de agrarische functie wordt aangewend.

Artikel 4 Groen

De bestemming 'Groen' is toegekend aan het deel van het Steinse Groen dat een recreatieve functie heeft. In dit deel is onder meer een natuurspeeltuin aanwezig. Deze gronden zijn onder meer bestemd voor groenvoorzieningen, water, speelvoorzieningen en extensief recreatief medegebruik. Toegestaan zijn uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

Artikel 5 Maatschappelijk

Het kattenpension aan de Gouderakse Tiendweg heeft de bestemming ‘Maatschappelijk’ gekregen. Op deze gronden is een kattenpension toegestaan, evenals daarbij behorende voorzieningen, zoals erven, tuinen, groenvoorzieningen en parkeervoorzieningen. Een dienstwoning is niet toegestaan. Gebouwen mogen uitsluitend binnen het op de verbeelding aangegeven bouwvlak worden gebouwd. De gezamenlijke oppervlakte aan gebouwen mag niet meer bedragen dan de bestaande oppervlakte. Ook de maximale goot- en bouwhoogte zijn in de regels opgenomen. Voorts zijn bouwwerken, geen gebouwen zijnde mogelijk.

Artikel 6 Natuur

De gronden waar natuur wordt ontwikkeld en die zijn aangemerkt als groene of blauwe gebieden hebben de bestemming ‘Natuur’ gekregen. Deze gronden behoren tot het Natuurnetwerk Nederland. Ook het deel van het Steinse Groen dat een natuurfunctie krijgt als ecologische verbindingszone, als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland, van de polder Stein via de Hollandsche IJssel naar het deelgebied Bilwijk, heeft de bestemming ‘Natuur’ gekregen.

Gronden met de bestemming ‘Natuur’ zijn bestemd voor het behoud, het herstel en de ontwikkeling van landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden van het veenweidelandschap, waaronder begrepen openheid en het verkavelingspatroon, in de vorm van een natuurgebied. Dit maakt natuurontwikkeling mogelijk. In de regels zijn de natuur- en slootbeheertypen opgenomen die zijn toegestaan. Tevens zijn op deze gronden landschapsbeheertypen toegestaan die passen bij het veenweidelandschap, zoals natuurvriendelijke oevers en houtwallen en singels. De toegestane natuur- en landschapsbeheertypen alsmede slootbeheertypen zijn nader beschreven in bijlagen bij de regels; deze beschrijvingen zijn gebaseerd op het inrichtingsplan. Op gronden met de bestemming ‘Natuur’ is tevens extensief recreatief medegebruik toegestaan. In het deelgebied Middelblok is circa 9 ha grond ingericht voor de teelt van cranberry’s. Om deze bestaande cranberryteelt positief te bestemmen is op de verbeelding van het bestemmingsplan de aanduiding ‘specifieke vorm van agrarisch – cranberryteelt’ opgenomen. Hiermee kan deze teelt worden voortgezet. Qua bebouwing zijn binnen de bestemming ‘Natuur’ uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde mogelijk. Via een afwijking bij omgevingsvergunning kunnen kleine gebouwen (oppervlakte max. 25 m² en bouwhoogte max. 3 meter) ten behoeve van het natuurbeheer worden toegestaan.

Ter bescherming van de natuurwaarden zijn in de specifieke gebruiksregels een aantal gebruiksverboden opgenomen. Zo is (extensief) agrarisch (mede)gebruik niet toegestaan. Begrazing door graasdieren ten behoeve van het natuurbeheer is wel mogelijk. Dit wordt namelijk mede begrepen onder het behoud, het herstel en de ontwikkeling van natuurwaarden, waarvoor de gronden bestemd zijn. Het gebruik van meststoffen, op enkele uitzonderingen na, is eveneens niet toegestaan op gronden met de bestemming ‘Natuur’. Dit geldt ook voor het opslaan van meststoffen en landbouwproducten. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is uitsluitend toegestaan tot 1 januari 2024 en hiervoor gelden specifieke regels. Zie voor een nadere toelichting op het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen

paragraaf 4.4. Voor de bescherming van de natuurwaarden alsmede de landschappelijke en cultuurhistorische waarden is ook een omgevingsvergunningenstelsel voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden in de regels opgenomen. Dit houdt in dat voor werken of werkzaamheden die schade aan zouden kunnen richten aan de genoemde waarden, zoals het afgraven van gronden, dempen van waterlopen en rooien van houtopstanden, een omgevingsvergunning vereist is. Een dergelijke vergunning kan alleen worden verleend indien door de uitvoering van het werk of de werkzaamheid dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen, geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden, tenzij hieraan door het stellen van voorwaarden voldoende tegemoet kan worden gekomen. Er is geen omgevingsvergunning benodigd voor werken of werkzaamheden die worden uitgevoerd in het kader van het inrichtingsplan en voor werken en werkzaamheden die tot het normale onderhoud en beheer worden gerekend. Onder normaal onderhoud wordt ook achterstallig onderhoud in het kader van het natuurbeheer begrepen.

Artikel 7 Natuur - Bestaand

Verspreid door het plangebied liggen diverse cultuurhistorisch waardevolle karakteristieke landschapselementen. Aan deze gronden is de bestemming ‘Natuur – Bestaand’ toegekend. Deze bestemming maakt behoud, herstel en versterking van deze elementen mogelijk. Dat is wenselijk omdat het belangrijke elementen vormen binnen het samenhangende veenweidelandschap. Met deze bestemming kunnen natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische waarden behouden blijven en verder versterkt worden. Ook is extensief recreatief medegebruik mogelijk.

Ter bescherming van de natuurwaarden zijn in de specifieke gebruiksregels een aantal gebruiksverboden opgenomen. Zo is (extensief) agrarisch (mede)gebruik niet toegestaan. Het gebruik van meststoffen is eveneens niet toegestaan op gronden met de bestemming ‘Natuur’. Dit geldt ook voor het opslaan van meststoffen en landbouwproducten. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is uitsluitend toegestaan tot 1 januari 2024 en hiervoor gelden specifieke regels. Zie voor een nadere toelichting op het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen paragraaf 4.4.

De bestemming ‘Natuur – Bestaand’ biedt bescherming aan de bestaande natuurwaarden alsmede landschappelijke en cultuurhistorische waarden middels een omgevingsvergunningenstelsel voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden. Dit stelsel werkt hetzelfde als het omgevingsvergunningenstelsel dat opgenomen is in de bestemming ‘Natuur’. Zie hierboven.

Artikel 8 Natuur – Extensief agrarisch medegebruik

De gronden waar natuurontwikkeling is voorzien en die zijn aangemerkt als gele of oranje gebieden hebben de bestemming ‘Natuur – Extensief agrarisch medegebruik’ gekregen. Deze gronden maken deel uit van het Natuurnetwerk Nederland. De gronden zijn bestemd voor het behoud, herstel en ontwikkeling van landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden van het veenweidelandschap, waaronder begrepen openheid en het verkavelingspatroon, in de vorm van een natuurgebied. Dit maakt natuurontwikkeling mogelijk. In de regels zijn de natuur- en slootbeheertypen opgenomen die zijn toegestaan.

Tevens zijn op deze gronden landschapsbeheertypen toegestaan die passen bij het veenweidelandschap, zoals natuurvriendelijke oevers en houtwallen en singels. De toegestane natuur- en landschapsbeheertypen alsmede slootbeheertypen zijn nader beschreven in bijlagen bij de regels; deze beschrijvingen zijn gebaseerd op het inrichtingsplan. Op gronden met de bestemming 'Natuur – Extensief agrarisch medegebruik' is tevens, zoals de naam van de bestemming al aangeeft, extensief agrarisch medegebruik toegestaan. Dit is agrarisch gebruik van de gronden door grondgebonden graasdierbedrijven of hobbyboeren die graasdieren houden, dat ten dienste staat van het behoud, het herstel en de ontwikkeling van landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden van het veenweidelandschap in de vorm van een natuurgebied. Onder graasdieren worden in het plan verstaan: runderen, uitgezonderd andere vleeskalveren dan rosékalveren, schapen, geiten, paarden, ezels, Midden-Europese edelherten, damherten en waterbuffels. Dit komt overeen met de definitie van graasdieren die in het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet is opgenomen. Voorts is op gronden met de bestemming 'Natuur – Extensief agrarisch medegebruik' extensief recreatief medegebruik mogelijk. Op gronden met deze bestemming kunnen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd. Daarnaast zijn middels een afwijking bij omgevingsvergunning kleine gebouwen (oppervlakte max. 25 m² en bouwhoogte max. 3 meter) ten dienste van het natuurbeheer mogelijk, zoals bijvoorbeeld een kleine schuilstal ten behoeve van het vee dat ter plaatse in het kader van het natuurbeheer wordt geweid.

Ter bescherming van de natuurwaarden zijn in de specifieke gebruiksregels een aantal gebruiksverboden opgenomen. Zo is bijvoorbeeld het gebruik van meststoffen, op enkele uitzonderingen na, niet toegestaan op gronden met de bestemming 'Natuur – Extensief agrarisch medegebruik'. Het opslaan van meststoffen en landbouwproducten en de teelt van ruwvoedergewassen is evenmin toegestaan. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is uitsluitend toegestaan tot 1 januari 2024 en hiervoor gelden specifieke regels. Zie voor een nadere toelichting op het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen paragraaf 4.4. Voor de bescherming van de natuurwaarden alsmede de landschappelijke en cultuurhistorische waarden is ook een omgevingsvergunningenstelsel voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden in de regels opgenomen. Dit stelsel werkt hetzelfde als het omgevingsvergunningenstelsel dat opgenomen is in de bestemming 'Natuur'. Zie hierboven.

Artikel 9 Recreatie

De bestemming 'Recreatie' is opgenomen voor het bestaande kleinschalige volkstuinencomplex in het deelgebied 'Kadijk-West'. Op deze gronden zijn volkstuinen toegestaan, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen en water. In de bouwregels is rekening gehouden met de bouw van opstallen op de individuele tuinen. Per volkstuin mogen één berging en één kas worden gebouwd met beiden een oppervlakte van maximaal 12 m². Daarnaast zijn bouwwerken, geen gebouwen zijnde mogelijk, zoals terreinafscheidingen. Het gebruik van gronden en bouwwerken voor recreatief nachtverblijf en bewoning is niet toegestaan.

Artikel 10 Tuin - Landschapswaarden

Enkele percelen grond direct zuidelijk van de bebouwde kom van Haastrecht hebben de bestemming ‘Tuin – Landschapswaarden’ gekregen. Deze gronden behoren bij de aangrenzende woonpercelen aan de Beemdgras. Gronden met deze bestemming zijn bestemd voor gronden behorende bij het op aangrenzende gronden gelegen hoofdgebouw met landschapswaarden in de vorm van openheid en groene inrichting die hoort bij een overgangszone van wonen naar het open veenweidegebied, en om die reden niet mogen worden gebruikt ten dienste van het hoofdgebouw, zoals voor terras, sier- of moestuin, verharden, parkeren, opslag e.d. Toegestaan zijn uitsluitend terreinafscheidingen met een bouwhoogte van 1 meter. Bescherming van de landschapswaarden vindt plaats via een omgevingsvergunningenstelsel voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden.

Artikel 11 Verkeer

De bestemming ‘Verkeer’ is toegekend aan de (delen van) wegen die in het plangebied gelegen zijn. Binnen deze bestemming zijn niet alleen wegen en straten toegestaan, maar ook voet- en fietspaden, groenvoorzieningen (zoals bermen), water (zoals bermsloten), bruggen, parkeervoorzieningen, nutsvoorzieningen en straatmeubilair. Er mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden opgericht.

Artikel 12 Water

De bestemming ‘Water’ is gebruikt voor de hoofdwatergangen in het plangebied. Dit zijn de watergangen die opgenomen zijn in de ‘Beleidsregel bruggen over hoofdwatergangen in de Krimpenerwaard’ van het hoogheemraadschap. De overige watergangen zijn positief bestemd in de bestemming ‘Agrarisch met waarden’ en de natuurbestemmingen. Gronden met de bestemming ‘Water’ zijn niet alleen bestemd voor water, waterhuishouding en waterberging, maar ook voor het behoud, het herstel en de ontwikkeling van landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden en extensief recreatief medegebruik. Toegestaan zijn uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals bruggen, steigers, stuwen, beschoeiing, etc.

Artikel 13 Wonen

De bestemming ‘Wonen’ is gegeven aan de burgerwoningen die in het plangebied voorkomen. Deze gronden zijn bestemd voor wonen, erven en tuinen, water en groenvoorzieningen en parkeervoorzieningen. Voor de omvang van de percelen en daarmee de begrenzing van de bestemming ‘Wonen’ is uitgegaan van de situering en omvang van bestaande erven. Per bestemmingsvlak ‘Wonen’ is maximaal één woning toegestaan, tenzij met de aanduiding ‘maximum aantal wooneenheden’ een ander aantal is aangegeven. Dit aantal komt overeen met de bestaande situatie. Voormalige agrarische bedrijfspercelen zijn voorzien van de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding – voormalige agrarische bedrijfsbebouwing’.

Voor burgerwoningen is de bestaande situatie leidend, zowel voor wat betreft de situering van de woningen als voor wat betreft de verschijningsvorm (vrijstaande woningen of halfvrijstaande woningen). Bij sloop en herbouw dienen woningen in dezelfde verschijningsvorm te worden teruggebouwd en mogen deze niet dichter naar de weg toe worden gebouwd. Hiermee wordt gewaarborgd dat het bestaande gevel- en bebouwingsbeeld gehandhaafd

blijft. Tevens geldt bij herbouw de voorwaarde dat de situering niet zodanig mag worden gewijzigd dat er negatieve gevolgen kunnen ontstaan voor nabij gelegen agrarische bedrijven. De inhoud van een woning mag niet meer bedragen dan 650 m³.

Binnen de bestemming 'Wonen' is een regeling opgenomen voor de bouw van aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen bij de woning, waarbij de gezamenlijke oppervlakte van bijgebouwen en overkappingen niet meer mag bedragen dan 50 m², met dien verstande dat deze ten hoogste 75 m² mag bedragen als het achtererf groter is dan 500 m² en dat deze ten hoogste 100 m² mag bedragen als het achtererf groter is dan 750 m². Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding – voormalige agrarische bedrijfsbebouwing' geldt deze regeling ook, met dien verstande dan indien een grotere oppervlakte aan bebouwing aanwezig is, deze mag worden gehandhaafd. Herbouw van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen is echter niet toegestaan. Aanpassingen in en aan bestaande gebouwen is wel mogelijk ten behoeve van het geschikt maken van de bebouwing voor ander gebruik.

Binnen de bestemming 'Wonen' is bij recht de uitoefening van een beroep aan huis mogelijk, tot maximaal 40% van de oppervlakte van de bebouwing (woning, aan- en uitbouwen en bijgebouwen) tot een maximum van 50 m². Belangrijke voorwaarden zijn dat de activiteit moet worden uitgeoefend door de bewoner van de woning, er geen nadelige invloed mag ontstaan op de normale afwikkeling van het verkeer en op eigen terrein wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid. Via een afwijking onder voorwaarden is ook een bedrijf aan huis mogelijk, mits de bedrijfsactiviteiten behoren tot categorie 1 of 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten. De voorwaarden zijn verder gelijk aan die voor het uitoefenen van een beroep aan huis.

Voorts is binnen de bestemming 'Wonen' de uitoefening van een bed & breakfast toegestaan als ondergeschikte activiteit bij de woonfunctie. Er zijn maximaal 4 kamers mogelijk en er mogen maximaal 8 personen gelijktijdig gebruik maken van de bed & breakfast. Een belangrijke voorwaarde is verder dat de bed & breakfast geen nadelige invloed mag hebben op de normale afwikkeling van het verkeer en op eigen terrein dient te worden voorzien in voldoende parkeergelegenheid.

Tot slot zijn op de voormalige agrarische bedrijfspercelen, die zijn voorzien van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding – voormalige agrarische bedrijfsbebouwing', nevenactiviteiten toegestaan in de bestaande bebouwing. Een klein deel van de activiteiten is bij recht mogelijk. Het merendeel van de activiteiten is echter alleen mogelijk via afwijking bij omgevingsvergunning. In de regels is een lijst opgenomen met activiteiten die zijn toegestaan. Tevens zijn in de regels voorwaarden opgenomen die gelden voor de uitoefening van nevenactiviteiten. Voorwaarden zijn onder meer dat het verkeer moet passen bij de wegenstructuur en het parkeren op eigen terrein plaatsvindt.

Artikel 14 Leiding-Gas

Zie hiervoor onder paragraaf 6.3.2

Artikel 15 Leiding-Brandstof

Zie hiervoor onder paragraaf 6.3.2

Artikel 16 Leiding-Hoogspanningsverbinding
Zie hiervoor onder paragraaf 6.3.2

Artikel 17 Leiding-Riool
Zie hiervoor onder paragraaf 6.3.2
Artikel 18 Leiding-Water
Zie hiervoor onder paragraaf 6.3.2

Artikel 19 t/m 25 Waarde-Archeologie 1 t/m Waarde – Archeologie 7
Zie hiervoor onder paragraaf 6.3.2 en paragraaf 5.8.

Artikel 26 Waarde – Cultuurhistorie 2
Zie hiervoor onder paragraaf 6.3.2

Artikel 27 Waterstaat – Waterkering
Zie hiervoor onder paragraaf 6.3.2

Hoofdstuk 3: Algemene regels

Artikel 28 Anti-dubbeltelregel
In het Besluit op de ruimtelijke ordening is hiervoor een standaard bepaling opgenomen. Het besluit verplicht om deze bepaling in het bestemmingsplan op te nemen.

Artikel 29 Algemene bouwregels
In dit artikel zijn bouwregels opgenomen die voor alle bestemmingen gelden. Bepaald is onder meer dat indien de maatvoering van een bestaand, legaal bouwwerk de in de bestemmingen opgenomen maatvoering overschrijdt, de bestaande maat als maximum geldt. Tevens is in dit artikel de mogelijkheid opgenomen om in een aantal gevallen nadere eisen te kunnen stellen.

Artikel 30 Algemene gebruiksregels
Het verbod om gronden en bouwwerken te gebruiken in strijd met het bestemmingsplan (zonder omgevingsvergunning) is opgenomen in artikel 2.1, lid 1, sub c van de Wabo. Bij de algemene gebruiksregels is dan ook enkel aangegeven welk gebruik in ieder geval als strijdig met dit bestemmingsplan moet worden aangemerkt. Naast de algemene gebruiksregels, die voor elke bestemming gelden, bevat het bestemmingsplan ook specifieke gebruiksregels. Deze zijn opgenomen in de bestemming waar ze van toepassing zijn.

Artikel 31 Algemene aanduidingsregels
In dit artikel zijn de aanduidingen met bijbehorende regels opgenomen die meer dan één bestemming bestrijken. Daarom is ervoor gekozen om deze in één algemeen artikel te regelen. Het betreft de vrijwaringszones (zoals de molenbiotopen), geluidzones (van gezoneerde bedrijventerreinen) milieuzones (zoals stiltegebieden) en overige zones (zoals de beschermingszone voor een eendenkooi). Tevens gaat het om de aanduiding ‘specifieke bouwaanduiding – monument’. Deze aanduiding is gebruikt voor monumenten. In de regels is aangegeven dat bij het bouwen rekening moet worden gehouden met de monumentenstatus. Het bieden van bescherming vanuit het bestemmingsplan

aan monumenten is niet nodig, aangezien deze rechtstreeks via de Wabo bescherming genieten.

Artikel 32 Algemene afwijkingsregels
Hier zijn algemene afwijkingsregels (onder voorwaarden) opgenomen die voor alle bestemmingen gelden. Het betreft onder meer afwijkingen voor:

- Maximaal 10% van de voorgeschreven maatvoering;
- Het bouwen van bouwwerken voor kleinschalige nutsvoorzieningen.

Artikel 33 Overige regels
In de overige regels is bepaald dat indien in de regels wordt verwezen naar andere wettelijke regelingen, dit de wettelijke regelingen betreft zoals deze luiden ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 4: Overgangs- en slotregels

Artikel 34 Overgangsrecht
Deze overgangsregels zijn overgenomen uit het nieuwe Besluit op de Ruimtelijke Ordening. De grootste verandering ten opzichte van de tot voor kort gebruikelijke overgangsregels is dat de peildatum voor bouwen en gebruik, gelijk is getrokken. Ook voor het bouwen is nu de datum van inwerkingtreding van het bestemmingsplan beslissend. Dat was voorheen de datum van de terinzagelegging van het ontwerp bestemmingsplan. De wetgever heeft met die gelijkschakeling beoogd eenduidigheid te scheppen.

In het overgangsrecht is een regeling opgenomen voor bebouwing en gebruik dat al bestond bij het opstellen van het plan, maar dat strijdig is met de opgenomen regeling. Onder bepaalde voorwaarden mag deze strijdige bebouwing en/of strijdig gebruik worden voortgezet of gewijzigd.

Artikel 35 Slotregel
Hier is aangegeven hoe de regels kunnen worden aangehaald.

7 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

7.1 Algemeen

Samen met het bestemmingsplan moet een exploitatieplan (ex. art. 6.12 Wro) vastgesteld worden. Op basis van het exploitatieplan kunnen (plan)kosten worden verhaald.

Een exploitatieplan hoeft niet opgesteld te worden als het kostenverhaal 'anderszins verzekerd' is, door middel van bijvoorbeeld anterieure overeenkomsten of als de gemeente eigenaar is van de gronden. Eveneens hoeft geen exploitatieplan te worden opgesteld als:

- Er geen sprake is van een bouwplan als bedoeld in artikel 6.12, lid 1 van de Wro;
- Het totaal der exploitatiebijdragen dat met toepassing van artikel 6.19 van de Wro kan worden verhaald, minder bedraagt dan € 10.000,-;
- Er geen verhaalbare kosten zijn als bedoeld in artikel 6.2.4, onderdelen b tot en met f, van het Bro;
- De verhaalbare kosten, bedoeld in artikel 6.2.4, onderdelen b tot en met f, van het Bro, uitsluitend de aansluiting van een bouwperceel op de openbare ruimte of de aansluiting op nutsvoorzieningen betreffen.

Het voorliggende bestemmingsplan maakt natuurontwikkeling mogelijk als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Dit betreft geen bouwplan als bedoeld in artikel 6.12, lid 1 van de Wro. Derhalve is het vaststellen van een exploitatieplan niet nodig.

7.2 Realisatiestrategie

De realisatiestrategie voor de natuur vloeit voort uit de Gebiedsovereenkomst Veenweiden Krimpenerwaard 2014-2021. In de realisatiestrategie wordt er onderscheid gemaakt tussen de blauwe en groene gebieden enerzijds en de gele en oranje gebieden anderzijds.

Realisatiestrategie blauwe en groene gebieden
De realisatiestrategie voor de blauwe en groene gebieden is gebaseerd op het gegeven dat er budgetten beschikbaar zijn voor de afwaardering of verwerving van grond. Dit betekent dat als grondeigenaren in de blauwe en groene gebieden tot zelfrealisatie van natuur willen overgaan, zij een vergoeding kunnen krijgen voor de waardevermindering van de grond als gevolg van de omvorming naar natuur (afwaardering). Deze zelfrealisatie dient te geschieden door middel van een gemeenschappelijke beheerorganisatie, oftewel een organisatie die daartoe nadrukkelijk is uitgerust. Voor de inrichting van de natuur zijn investeringssubsidies op basis van de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls natuur en landschap (SKNL) beschikbaar en voor het beheer beheersubsidies op grond van de Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer (SNL). Indien de eigenaar van de grond niet wil overgaan tot zelfrealisatie dan zal de provincie Zuid-Holland de gronden verwerven. Als de gronden niet minnelijk kunnen worden verworven (de eigenaar is niet bereid tot verkoop) dan zal een onteigeningsprocedure worden gestart. Verwerving kan

plaatsvinden op basis van volledige schadeloosstelling. De verworven gronden zullen worden ingericht voor natuur en zullen daarna worden overgedragen aan een natuurbeheerinstantie.

Realisatiestrategie gele en oranje gebieden
Door de provincie Zuid-Holland zijn eind 2017 ook financiële middelen (22,5 mln euro) vrijgemaakt voor afwaardering en verwerving van gronden in de gele en oranje gebieden. Tevens zijn er investeringssubsidies voor de inrichting van natuur beschikbaar gekomen. Hiermee wordt zelfrealisatie van natuur door grondeigenaren gestimuleerd. Immers, afwaardering en investeringssubsidie kan grondeigenaren een beslissende financiële impuls geven om over te gaan tot zelfrealisatie van natuur en om hun agrarische bedrijfsvoering (natuurinclusieve landbouw) daarop aan te passen. Als zelfrealisatie alsnog uitblijft, dan zullen de gronden worden verworven, in het uiterste geval door onteigening. Verwerving kan plaatsvinden op basis van volledige schadeloosstelling.

Aan de betrokkenen die via zelfrealisatie bij willen dragen aan de natuur- en waterdoelstellingen wordt via afwaardering op grond van de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls natuur en landschap (SKNL) investeringsruimte geboden. Voor het beheer zijn beheersubsidies op basis van de Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer (SNL) beschikbaar. Met de betrokkenen die niet kiezen voor zelfrealisatie worden afspraken gemaakt over uitplaatsing of aankoop tegen volledige schadeloosstelling. De inzet is vrijwillige minnelijke verwerving, maar in het uiterste geval kan dus sprake zijn van onteigening.

Business case
Voor de realisatie van de natuur in de Krimpenerwaard is sprake van een sluitende business case. Bij herijking van de business case is gebleken dat het beschikbare budget op basis van de prognose berekend volgens de meest actuele uitgangspunten nog steeds voldoende is om de realisatiestrategie in het hele natuurgebied volgens plan uit te kunnen voeren. Verder heeft de provincie Zuid-Holland in haar meerjarenbegroting voldoende middelen gereserveerd voor beheervergoedingen.

Schaderegelingen
Voor schade als gevolg van het bestemmingsplan geldt de planschaderegeling uit afdeling 6.1 van de Wro. Voor schade als gevolg van wijzigingen van het waterpeil is het schadevergoedingsstelsel uit paragraaf 3 van hoofdstuk 7 van de Waterwet van toepassing. In de bovengenoemde business case is rekening gehouden met schadevergoedingen op grond van beide schaderegelingen. Tegemoetkomingen in faunaschade worden verleend conform de provinciale Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

7.3 Conclusie

Het vaststellen van een exploitatieplan ex artikel 6.12 Wro is niet nodig en het bestemmingsplan is economisch uitvoerbaar.

8 MAATSCHAPPELIJKE UITVOERBAARHEID

8.1 Inspraak

Het voorontwerp bestemmingsplan heeft van 11 april 2018 tot en met 22 mei 2018 ter inzage gelegen voor inspraak. Tijdens deze termijn kon eenieder een inspraakreactie indienen. Er zijn 58 inspraakreacties binnengekomen. Deze reacties zijn samengevat en voorzien van een antwoord in een aparte 'Nota van inspraak', welke als bijlage bij de toelichting is opgenomen. Voor de samenvatting en beantwoording van de reacties, wordt derhalve verwezen naar deze nota.

Ook zijn er tijdens de periode van terinzagelegging van het voorontwerp bestemmingsplan drie inloopavonden georganiseerd:
- 16 april 2018: Middelblok, Kattendijksblok, De Nesse, Berkenwoudse Driehoek, Achterbroek (in dorpshuis Gouderak);
- 23 april 2018: Oudeland en Den Hoek (in gemeentehuis Lekkerkerk);
- 26 april 2018: Bilwijk, Veerstalblok, Kadijk West (in het Witte Hof Haastrecht).

Deze inloopavonden waren goed bezocht en trokken bij elkaar ruim 300 bezoekers. Naast het voorontwerp bestemmingsplan, waren ook de concept natuurinrichtingsplan-kaarten en de concept peilvoorstellen in te zien.

8.2 Vooroverleg ex art. 3.1.1 Bro

In het kader van artikel 3.1.1 Bro is overleg gevoerd over het voorontwerp bestemmingsplan met de gebruikelijke overlegpartners in het kader van de ruimtelijke ordening. In totaal hebben 10 overlegpartners gereageerd. De reacties zijn samengevat en voorzien van een antwoord in een aparte 'Nota van vooroverleg', welke als bijlage bij de toelichting is opgenomen. Voor de samenvatting en beantwoording van de vooroverlegreacties, wordt derhalve verwezen naar deze nota.

8.3 Zienswijzen ontwerpbestemmingsplan

Het ontwerpbestemmingsplan heeft samen met de daarop betrekking hebbende stukken en de bijbehorende planMER (InrichtingsMER, de aanvulling Grutto en dotter en de Robuustheidsanalyse MER, zie paragraaf 5.10) van 29 augustus 2018 tot en met 9 oktober 2018 ter inzage gelegen. Tijdens deze termijn kon eenieder een zienswijze indienen. Er zijn in totaal 71 zienswijzen binnengekomen. Deze zienswijzen zijn samengevat en voorzien van een gemeentelijk antwoord in een aparte 'Nota van zienswijzen', welke als bijlage bij de toelichting is opgenomen. Voor de samenvatting en beantwoording van de zienswijzen, wordt derhalve verwezen naar deze nota.

Op 20 september 2018 is er in centrum de Zwaan in Berkenwoude een inloopavond georganiseerd over het ontwerpbestemmingsplan en ontwerp peilbesluit. Ook het ontwerp inrichtingsplan was in te zien. Deze avond trok circa 120 belangstellenden.